

ГРАМАТИЧНО ИЗКАЗАЊЕ

О Б

РУСКОМ ЈЕЗИКУ,

попа ЈВРКА КРИЖАНИЦА.

Преведено је Оферманом, међу Веноји и Веноји риками, во
Сјезаех Киха града, школа Дубокца, Озака и Ривника острогог.

Писано къ Синкіри

Дата

2174 (1666)

МОСКВА.

4000.

1873

70K

ГРАМАТИЧНО ИЗКАЗАЊЕ

О Б

РУСКОМ ЈЕЗИКУ,

ПОПА ЈУРКА КРИЖАНИЦА.

преванјем Оєрвљинна, међу Књоју и В'ноју ријама, во
уједицих Бићуа града, окол Дубовца, Озља и Рибника острога.

Писано въ Сибирि

Литъ збор.
1666

Москва.

Въ Университетской Типографии.

штнѣ.

3282 . 420

Библиотека
Гарвардского Университета

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
MAY 5 1960

Печатать разрешается,

съ тѣмъ, чтобы, по отпечатаніи, представлено было въ Цензурный Комитетъ узаконенное число экземпляровъ. Москва, Декабря 3 дня, 1859 года.

Цензоръ А. Драшусовъ.

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Безъ сомнінія, какъ названіе этого сочиненія, такъ имя его виновника, языкъ, правописаніе и самое мѣсто, выставленныя мною на заглавномъ листѣ, не говоря уже ничего о содержаніи, цѣли и образѣ изложенія, невольно вызываютъ издателя къ объясненію. Вотъ оно:

Не находя въ собственноручной рукописи, служившей миѣ для изданія, особеннаго заглавія для этого сочиненія, я рѣшился выставить, вмѣсто его, то, которое употреблено сочинителемъ въ началѣ его Предисловія (Предговора) и въ заголовкѣ самаго сочиненія, «Граматично изказане,» т. е., Граматическое объясненіе (сказаніе), изслѣдованіе. Правда, въ концѣ Предисловія своего, сочинитель называетъ его разъ Граматикой («а про сю Граматику чаю,» и пр.), но безъ всякаго отношенія къ самому Русскому языку. Подъ Рускимъ же языкъ онъ разумѣеть вовсе не нашъ Рускій (общенародный, письменный, или простонародный, разговорный), но такой, который всѣ Славяне могутъ понимать, «се ест от самих Русянов, и от Словинцев, и от Лехов, и от Чехов,» и т. д., слѣдовательно, Общеславянскій, «просудил есем говорит будто *общил* никоимъ взи-комъ, даби от всих било разумлено;» для того, избѣгая чужаго въ словахъ и словосочиненіи, «в ричех и в составлѣ-нию бесиди,» употребляя склоненія и окончанія, «претвори-

и завершаня ричемъ,» которыя обще, или же, по крайности, большинству обычнѣе, «коя сут общенія, илити внохим нашим отминам (нарѣчіямъ, діалектамъ) обична.» Такой языкъ, но его миѣнію, былъ, или долженъ быть, древнѣе всѣхъ про-чихъ, письменный языкъ Славянскихъ народовъ, «придны и книжны наш езикъ,» и называется не Славянскимъ, «Словинскимъ,» но Рускимъ, «по правде морал би се зват Рускимъ.» Замѣчательны причины, склоняющія его къ тому. Нѣкогда было шесть Славянскихъ царствъ,—говорить онъ,—да и теперь еще шесть же главныхъ народовъ и нарѣчій, «шестеро бо никогда бяше краleство, и даже до днѣска шестеро ест людство и шест езичних славниихъ отмин в нашем народу, рекши: Русяни, Лехи, Чехи, Болгари, Сербляни и Хервати;» но всѣхъ древнѣе, знаменитѣе и глава всѣмъ—народъ и имя Рускос: «изmedжу всих пак тих народних предилов наистаріе и осталним всим зачально ест людство и име Руско,» по тому что всѣ они вышли изъ земли Руской, «из Русиновъ произишли.» Одни пустились на Югъ, по ту сторону Дуная, и тамъ основали три Государства: Болгарское, Сербское и Хорватское, а другіе на Западъ, по сю сторону Дуная, и положили начало Польскому и Моравскому или Чешскому королевствамъ: «едни преидоше чрез Дунай, обладали пространіе держави и раздѣлиша се на три Краleства, прозвани бише Болгари, Сербляни и Хервати, а ини пак загони Руского же народа, пошедшо от Востока на Западъ, обеедоше по сей странѣ Дуная и основаше Лешско и Муравско илити Чешско Краleства.» А что Греческіе писатели упоминаютъ больше о Славянахъ, а не о Рускихъ, то это по тому, что перешедшіе за Дунай назывались первоначально Славянами, «ино изперва зваху се единим именом Словинци, потому у Грековъ Словинско име учинило се ест наче познано.» Это привело нашихъ лѣтописцевъ къ мысли, будто бы нашъ народъ получилъ начало свое отъ етѣхъ Славянъ, будто

Русы, Лахи и Чехи пришли оттуда; на противъ, Руской народъ испоконъ живетъ въ свой родинѣ, на Руси, а всѣ прочія вѣти вышли изъ нея и появились гостыми въ нынѣшихъ ихъ земляхъ; стало быть, Руской народъ и имя всѣмъ прочимъ начало и корень: «наши летописци понепощише, будто даби нашему народу зачате было от Словинцев, да биху Русяни, и Лехи, и Чехи отонуда били симо пришли; далихо Руско поколене и име пребиваєт во изконивичной свояй домовине, въ Руси, а остални загони вси изъ Руси же произидаше и появши се нови гости въ странах, въ коихъ сада пребывают; становито ест, еже Руско племе и име ест осталнимъ всимъ вершина и кореника.» Оттуда, желая означить однимъ общимъ именемъ всѣ наши шесть поколѣній съ ихъ языками, должно употреблять название коренного народа, и по тому, не Руской языкъ вѣти Славянского, но на оборотъ, особенно языкъ книжный, какъ корень прочимъ, родился у старѣйшаго поколѣнія, у Рускихъ: «родил се у найстарієго поколеня, у Русяновъ.» Возьмите любую Церковную книгу, и вы найдете въ ней въ десять разъ больше словъ, сходныхъ съ Рускимъ общимъ языкомъ, нежели съ Славянскимъ (т. е., Южныхъ Славянъ): «десет крат веще згаджают се книги церковни з Руским общинимъ, неже со Словинским изговором.» Слыша все это, невольно припоминасте себѣ новѣйшія изслѣдованія первого Славянского критика - историка и филолога, Шафарика, дошедшаго до одной съ Крижаничемъ мысли и вывода только въ слѣствіе самыхъ обширныхъ и изумительныхъ свой глубиной и проницательностью изслѣдованій, при пособіи всей современной учености, который доказалъ намъ справедливость показанія безыменного Равенца (886) о нашей Руси, изъ коей, по словамъ его, вышли всѣ Славяне: «unde Sclavinorum exorta est prosapia,» а также Баварскаго Географа (869 — 890), утверждающаго, что это было такое царство, «ut ex eo

cunctae gentes Sclavorum exortae sint et originem, sicut affirmant, ducant." Съ другой стороны, невольно приходятъ на память и мнѣнія другихъ современниковъ нашихъ о старѣшинствѣ и почетѣ Русскаго народа и его языка между Славянскими нарѣчіями, представляющаго собой цѣлую самобытную половину относительно всѣхъ прочихъ, взятыхъ вмѣстѣ (Палацкій, Надеждинъ и Максимовичъ), даже до самаго названія Славяноцерковнаго языка Рускимъ (Зубрицкій). Разумѣется, я не хочу стѣмъ сказать, чтобы упомянутыя мнѣнія отъ того что либо выигрывали въ свой основательности: указываю только на замѣчательную проницательность, объемъ помысловъ, ученость и знаніе языковъ древнихъ и нарѣчій Славянскихъ моего Серба.. И когда же и гдѣ? Въ половинѣ XVII-го вѣка, на Руси, и въ Сибири! Какъ мѣтко очертилъ онъ въ нѣсколькихъ словахъ состояніе главныхъ Славянскихъ нарѣчій въ свое время! Булгарскій до того потерянъ, по его словамъ, что едва существуетъ; Польскій на половину принялъ въ себя словъ изъ чужихъ языковъ (Макаронскій языкъ XVII и половина XVIII в.), Чешскій нѣсколько чище (время Австрійскихъ драгонадѣй и Єзуитскаго преслѣдованія), Бѣлорускій (тогдашній книжный въ Вел. Княжествѣ Литовскомъ и Малоросіи) хуже самаго Польскаго: перенимая все у Поляковъ, нравы, законы и языки, Бѣлорусцы черпали изъ мутнаго колодца, и по тому не въ состояніи подать намъ чистаго питья; а Сербскій и Хорватскій только способны къ объясненію, объ однихъ лишь обыходныхъ предметахъ, такъ что одно слово у нихъ Рукое, другое Угорское, третье Нѣмецкое, четвертое Турецкое, пятое Греческое, шестое Итальянское, или Албанское. И Церковный языкъ пещепренъ не только Греческими, но даже Латинскими и Нѣмецкими словами. Участіе послѣдняго въ Церковномъ, какъ известно, въ наше только время доказано. Недовольный ни языкомъ Богослужебнымъ, слиш-

комъ ужъ переиначеннымъ въ его время на Греческій образецъ, «како суть Греки нашу бесиду на свое копито набили», ни другимъ Славянскимъ, Крижаничъ, послѣ долговремен-наго размышленія, какъ бы помочь такому горю, рѣшился, при помощи своего необыкновеннааго тогда знанія всѣхъ по-чти Славянскихъ нарѣчій, написать Граматику Славянскаго языка, пользуясь при составленіи ся, каждымъ изъ нихъ по крайнему своему разумѣнію. Такимъ образомъ, положив-ши въ лексическомъ отношеніи въ основамъ книжный Рускій языкъ, въ которомъ больше чѣмъ гдѣ либо уцѣлѣло словъ, годныхъ и нашему языку свойственныхъ («привластнихъ»), какъ языки, употребительномъ въ Государственномъ управ-лении, законовѣдѣніи и всякихъ дѣлахъ народныхъ (по то-му что гдѣ нѣть «ни кралевскихъ приказовъ и народного устроенія или законостава во властитомъ (родномъ) езику; тамо по будже казит се езикъ и погибаєтъ; а гдѣ естъ кра-лественно дило и народно законоставъ во своемъ езику устрое-но, тамо езикъ обикаетъ бить обилній и отъ дне до дне тво-рит се стройній»), а въ граматическомъ Сербскохорват-скій, въ особенности тотъ, которымъ говорили въ то время въ его родномъ kraѣ (между рѣками Купой и Уной; въ собственной Хорватіи), и который чище и ближе всего со-хранилъ въ себѣ произношеніе, и т. п. къ старинному ко-ренному Рускому (по его понятію, т. е., Общеславян-скому) языку; онъ, послѣ 20-лѣтнихъ занятій исправлені-емъ языка, сложилъ вѣсъ свої мысли и думы о немъ въ «Граматичномъ изказанію». Уже выше замѣтилъ я, что та-кое разумѣсть онъ подъ Рускимъ языкомъ, и, однако же, не смотря на заблужденіе его въ этомъ случаѣ, на есте-ственную невозможность создать одному лицу языкъ для своеаго народа, а тѣмъ болѣе для не сколькихъ, «даби отъ всехъ было разумлено», хотя не онъ поелѣдній мечталъ о томъ, по тому что языкъ становится общимъ для многихъ народовъ.

VIII

только богатствомъ, цѣнностью произведеній на немъ и степеніемъ особенныхъ благопріятныхъ обстоятельствъ государственной жизни употребляющихъ его (на пр., Греческій, Латинскій, Французскій), все таки попытка Юрія—необыкновенное явленіе не только въ области Славянской Филологии, но и вообще Европейской. И точно, кромъ первыхъ Граматическихъ опытовъ у Чеховъ (Гуса, Клатовскаго, Бенешовскаго, Нудожера, Драховскаго и Розы), Поляковъ (Заборовскаго, Паркоша и Менинскаго), Русскихъ (по Церковному языку: Зизанія и Смотрицкаго), и прочая Европа, большею частію, пробивалась Донатомъ, Альмаромъ и под. имъ; а по тому, встрѣтить такое грамматическое твореніе, въ которомъ сочинитель стремится создать изъ многочисленныхъ родственныхъ нарѣчій одинъ общій языкъ, всѣмъ равно доступный, и создать не на обумъ, съ критическими пріемами, сравнительнымъ изученіемъ всѣхъ ихъ, развѣ это не замѣчательный подвигъ? Хотя онъ не достигъ своей главной цѣли, однако, основную идею провелъ всюду строго и систематически стройно; а проводя ее, сколько сдѣлалъ остроумныхъ, глубоко вѣрныхъ и поразительныхъ замѣчаній вообще о Славянскомъ языке и разныхъ его нарѣчіяхъ! Сколько новыхъ правилъ и особенностей подметилъ и первый высказалъ, такихъ, которыхъ только въ новѣйшее время лучшіе Европейскіе и наши Славянскіе филологи, опираясь на все пособія и богатства науки и средствъ, обнародовали намъ? Исчисленіе ихъ и соотношеніе съ послѣдними много потребовало бы времени и далеко бы отвлекло меня: читатели, знакомые съ современнымъ состояніемъ Филологии и Языковѣданія въ Европѣ и у Славянъ, найдутъ почти на каждой страницѣ подтвержденіе сказанному мною; а для прочихъ замѣчу только, что уже незавѣненный К. Ф. Калайдовичъ (въ своемъ Ioannѣ Ексархѣ Болгарскомъ, стр. 121 — 122) удивлялся здравымъ сужденіямъ

IX

и открытиемъ Крижанича. «Читателямъ нашимъ, думаю, любошытно будетъ знать, что сочинитель сей Грамматики, писавшій болѣе, нежели за полтораста лѣтъ предъ симъ, встрѣчается съ такими мнѣніями, которыхъ почтенѣйшіе Филологи, Гг. Востоковъ и Болдыревъ, предложили учепому свѣту въ наше время. На стран. 96 онъ говоритъ: *всякое прилагательное импеть два отлагія: простое и изрядное.* Простыя прилагательныя знаменуютъ просто, каково есть *что*, на пр., *великъ, а, о, а* изрядныя показываютъ *вещь на изредь* (т. е., въ нѣкоторой высшей степени качества, если такъ должно понимать слова его: «изредна оказуютъ вещь на изред, и знаменито быв такову») и *дѣлаются грэзъ* *сложеніе простыхъ съ слогами ий, ая, ое, на пр., великий, ая, ое.* Также и Г. Востоковъ (прим. 55) согласно съ нимъ называетъ прилагательныя *усѣченныя простыни*, и производить отъ нихъ *сложныя*, но только чрезъ прибавленіе личнаго мѣстоименія *й, ю и къ* (онъ, а, о), а не просто словъ *ий, ая, ое.** На стр. 123 нашъ Сербъ раздѣляетъ всѣ глаголы на *однократные, многократные и неопределенные*, и опредѣляетъ ихъ согласно съ Г. Болдыревымъ. Далѣе замѣчаетъ онъ, что неопределенные глаголы суть коренные, и что отъ сихъ происходятъ *многократные и однократные*; что почти всѣ неопределенные глаголы, слагаясь съ предлогами, превращаются въ однократные (съ послѣдними онъ смѣшиваетъ совершенные), на пр., *посижу, полежу; что* нѣкоторые глаголы въ сложеніи съ предлогами имѣютъ два знаменованія: многократное и однократное (следовательно одною формою выражаютъ и настоящее и будущее время), на пр., *завожу, обхожу.* Все сіе говорить и Г. Болдыревъ въ своемъ *Разсужденіи о средствахъ*

* У того же Серба мѣстоименіе *окъ* имѣть въ род. *ю*, въ дат. *жу*; Поляки и Булгары и теперь такъ пишутъ, а Сербы и Хорваты перемѣнили *ю* на *ia.* Это подтверждаетъ мнѣніе Г. Востока.

X

исправить ошибки въ глаголѣ (Труд. Общ. Люб. Росс. Словесн. Ч. III.). Но Грамматикъ нашъ поступаетъ еще далѣе, утверждая рѣшительно, что въ Русскомъ языкѣ будущее время однократныхъ глаголовъ совершенно одинаково съ настоящимъ; при семъ онъ предлагаетъ въ примѣръ такія формы, которые вынѣ употребляются только въ будущемъ времени, на пр., *дамъ, реку, ступлю, возстану, приду, угиню* (стр. 129). Сю мысль находимъ мы и у Г. Болдырева.— На стр. 153 Сербъ говорить, что для составленія сложныхъ формъ глагола мы имѣемъ четыре помогающихъ: *есмъ* (бсемъ), *буду*, *хогу* (хощу), *илю* (имаю), изъ чего видѣть можно, что онъ *разлигаетъ* глаголъ *есмъ* отъ *буду*; и Г. Болдыревъ также различаетъ послѣдніе два глагола.» Это сужденіе, между прочимъ, показываетъ намъ, что Калайдовичъ внимательно читалъ Грамматику нашу, и, пораженный необыкновенными ся достоинствами, желалъ ей изданія. «Приведенные нами мѣста показываютъ,—заключаетъ онъ свое сравненіе,—что сей достохвальный трудъ достовѣръ изданія.» Исполняю желаніе покойнаго труженика - археолога, до сихъ поръ еще незамѣннаго никѣмъ у насть, первого, указавшаго мнѣ въ своеімъ Ексархѣ на ето сокровище. Ставлю себѣ въ непослѣднюю честь и заслугу, что судьба опредѣлила мнѣ пустить въ свѣтъ, чрезъ 182 года, трудъ этого славнаго нашего Грамматика, отца сравнительной Славянской Филологии, и первого на семъ поприщѣ въ цѣлой Европѣ; я уже не говорю ни слова о томъ, что онъ же не только *первый Сербо-Хорватскій Граматистъ*, но, вмѣстѣ съ тѣмъ, и *первый, писавшій на Сербо-Хорватскомъ языке*, котерый у него, при всей примѣси Церковнаго и Русскаго, гораздо чище, нежели у многихъ послѣдующихъ писателей. При томъ не должно забывать, что ето былъ Сербъ изъ Хорватіи *Католическаго исповѣданія*, даже *священникъ*, промѣнявшій,

въ землѣ Православной, Абецеду на Кирплицу, хоть и первую, какъ увидимъ въ свое время, не совсѣмъ забывалъ.

Неизвѣстно, когда и зачѣмъ прибыль онъ къ намъ, но, судя по словамъ его, уже въ 1663 г. (октября 7-го дня), времени написанія Предисловія къ своей Граматикѣ, уже до того окончанной перепиской, онъ жилъ у насъ болѣе 20 лѣтъ, трудясь, между прочимъ, безпрестанно надъ задуманной Граматикой: «юже давніе от двадесети літ начал есsem думат и трудитse възика изправленю, и помищат непрестанно всачину, гдѣ коли могахи что къ сemu наминеню годно обличит и на ум побрат.» Слѣдовательно, прибытие его въ Россію можно пологать около 1643 г., когда на югѣ Церковь Православная боролась, въ лицѣ безсмертнаго Митрополита своего, Петра Могилы, съ Уніей и Католиками (1653 — 46), а на Сѣверѣ немилосердно хозяйничали въ, прекрасномъ само по себѣ, исправленіи книгъ Церковныхъ, при добродушномъ и недальновидномъ Патріархѣ, Іосифѣ (1642—52), извѣстные начальники послѣдующаго раскола, протопопы Авакумъ и Иванъ Нероновъ, попы Лазарь и Никита, дьяконъ Федоръ Ивановъ (справщикъ), и начальникъ Типографіи, Князь Львовъ. Вѣроятно, и онъ, въ это время *волneniй переводныхъ*, какъ ученый и знатокъ древнихъ (Греч. и Латин.), новыхъ (Европейскихъ) и Славянскихъ языковъ, не могъ удержаться отъ предложенія услугъ своихъ по дѣлу исправленія, что неминуемо влекло, при тогдашней шатости власти обѣихъ спорящихъ сторонъ, къ непріятностямъ; но я убѣжденъ, что Сербъ вовсе не причастенъ, уже по своему образованію, заблужденіямъ и расколу Авакума съ братіей, хотя и былъ сосланъ вмѣстѣ съ однимъ изъ его товарищей, буйнымъ дьякономъ Федоромъ. Соображая показаніе его самаго въ «Обличеніи Соловецкой Челобитной», писанной въ 1675 г., что прошло уже 14 лѣтъ, какъ онъ находится въ Сибири, открывается время его ссылки.

туда, т. е., 1661 г., спустя 5 л. послѣ ссылки Авакума, и въ годъ возвращенія его съ Байкала въ Москву, съ которымъ онъ и видѣлся, по его же словамъ, въ Тобольскѣ (см. ниже); слѣдственно, это случилось во время усиленія раскольниковъ въ Москвѣ и разлада Патріарха Никона съ Царемъ. Въ это то время Юрій, «зрешь на шатост, коя се есть учинила для ради книжных преводовъ» и сидя въ холодной и пустынной Сибири, пишетъ свое Изказаніе, съ цѣллю и свою лепту принести въ этомъ дѣлѣ: «наиначе чаялъ всесъ полезно дило сотворитъ, да бихъ сихъ своихъ мало годнихъ, да вного-литнихъ трудовъ не утаилъ.» Онъ думалъ тѣмъ не только приспѣть исправленію и совершенствованію, по своимъ понятіямъ, языка книжнаго, но даже и умирѣнію тогдашняго народнаго волненія: «Прощаялъ бо всесъ, ова помищена или обличена не лиху ко исправленію, ко изтежаню и къ совершенію езика, него тож и къ упокоснію народніхъ съсорбитъ исспища.» Прекрасны и возвышены слѣдующія за тѣмъ мысли его объ исправленіи книгъ своего времени, ограничивавшемся, какъ известно, по большей части, одною буквою. Я всегда былъ того мнѣнія,—говорить онъ,—что какъ порча языка въ Церковныхъ книгахъ никого не вводить въ осужденіе, такъ равно и исправленіе ся никому не доставляеть спасенія, напротивъ, одно лишь сердце благочестивое и въ добродѣтели неутомимое спасаетъ всякого: «Мосбо присуджене всегда сицею есть было: еже нити сказа езика никого же не осуждает, нити исправлене бесиди никого же спасает, но сердце благочестиво и въ добродите-лех неутомно, по Божій милости, добиваest спасеня. И по сему, хотя бяху Церковніе книги и десетъ крат худже преведени били въ говореню неисправномъ (не велю въ разуму), таково неисправлене никому же не би спасеніе цисти препачило (стало на пути спасенія). И никако же неист достойно для ради таковыхъ шулнихъ (ничтожныхъ)

XIII

причин циркового раздора чинит, нити для граматичних поблудков (заблуждений, ошибок) соблажнят се и духовну любов разарят." При всемъ томъ, хотя изза неисправности въ письмѣ и языкѣ не слѣдуетъ волновать и колебать Церковь: "въ Божей циркве шатост чинит," однако же, исправленіе языка и духовныхъ бесѣдъ весьма полезное дѣло, какъ способствующее яснѣшему уразумѣнію смысла: "або посабляєтъ къ леглесму изреченю и ко уразумленю всакихъ благоговейныхъ дум и души спасающихъ совитовъ." И по тому "Граматично радиис (исправление) всякако дознаває се бит потрибно." Но, быть можетъ, спросить меня, — заключаетъ онъ: — хорошо ли предлогаемое тобою Граматическое изслѣдованіе?, скажу въ отвѣтъ, что одинъ человѣкъ, особенно безъ совѣта съ другими, всего знать не можетъ, какъ это выпало на долю мнѣ, грѣхному, "се дило дилат безъ всякого совита," мнѣ, "живущему дляради моихъ гриховъ во отлугеню отъ чловичскаго общевя и совита." Но все таки, думаю, обѣтой Граматикѣ, что въ ней все, особенно трудное, довольно изслѣдовано и объяснено, а что неудобно было для меня, то послѣдующіе труженики рѣшать, равно какъ всѣ мои пропуски и ошибки легко откроютъ, пополнять и исправлять: "А про сію Граматику сице чаю и суджу: еже въ ней всакіе вешціе тяжкости по достанку єсуть изпречтени, и лед неудобя послидующим по мни трудолюбцем претерп. И гди всемъ я что презрил, или пропустил, или поблудил, лехко будет отсели иним охотником обличит, и прибавит и исправит." Трудъ свой Юрій кончилъ на бѣло, въ Сибири, 4 года послѣ ссылки въ нее.

Спустя ровно 10 лѣтъ потомъ неутомимый Сербъ, не смотря на всѣ лишения и душевную горесть отъ бездѣйствія, пуще всего томившую его, въ продолженіе 14-лѣтняго пребыванія

въ Тобольскѣ, какъ самъ выражается въ слѣдующемъ сочиненіи: «Четернацесте бо лѣт юже преживох, и еще до волы Божіе живу въ сей Сибирской вузѣ, Богу Всемогущему много гогрѣши, а всему миру безделенъ, некоресченъ и непотребенъ. Никто же бо от мене не изпрашает ни какова же рукодѣлля, ни послуги, ни совета, ни помощи, ни работы, а Божа и Царска милост питаетъ ме тако безделна, будто нику скотину въ котцу,» взволнованный поведеніемъ Соловецкой обители въ отношеніи къ Русской Церкви, обители, отвергшей определенія Москов. Соборовъ 1666 и 1667 въ особой Челобитной къ Царю, и потомъ явно взбунтовавшейся, подаетъ и свой голосъ въ этомъ важномъ дѣлѣ, потрясавшемъ тогда всю Великую Русь, пишеть свое: «Соловецкой членобитной облигениѣ, на 231 стр. или 116, л. въ 12 статяхъ. Вотъ ея полное заглавіе: «Соловѣчска членобитна се гѹжефѣтъ и об раздорѣ: зъ обыкнѣніемъ Іоакима Крижаницыа презваниемъ Сѣрблынина.» А внизу: «Писалъ поп Іоакимъ Крижаницыа, презваниемъ Основынина, бо отъ годъ въ Сибири;» а на 9-й страницѣ: «Писано въ Тоболскѣ ко рѣгъ годъ, марта въ ёдѣ,» но зачеркнуто. Сначала слѣдуетъ членобитная, а за ней уже «Обличеніе,» которое, какъ показано на стр. 58, приписано имъ Корнилю, Митрополиту Тобольскому. На 42-й стр. читаемъ: «Об раздорѣ и се юдности церковной приподнялокъ къ величественнымъ отцемъ инохомъ Соловецкимъ на юихъ членобитіе къ великому Государю, послано ко рѣзъ годъ. Іоакимъ Крижаницыа презваниемъ Сѣрблынина, смирено челомъ виуетъ. «Первое свѣдѣніе объ этомъ сочиненіи Крижаницыа сообщилъ намъ тотъ же неутомимый Калайдовичъ (въ I. Екзархѣ Болгарскомъ, стр. 122—123), прибавляя, что «Поликарповъ, известный Директоръ Духовной Типографіи, переложилъ опус въ 1704 году, на Русскій языкъ. Оно въ 4-ку, и писано собственной рукой сочинителя; хранится теперь въ Синодальной библіотекѣ подъ N. 839. Не имѣя случая видѣть этого сочиненія, а также и читать переводъ Поликарпова, я удовольствуюсь сдѣль приведеніемъ несколькиихъ

отрывковъ изъ него, сообщенныхъ мнѣ неутомимымъ, ученымъ и обязательнымъ библіографомъ нашимъ, В. М. Щидолисскимъ.

Стр. 46.... Прините человѣтје и жалѣвъ отъ гоѣшиника ниже издѣлка же лѣхъ 8 касъ превыкати: и башими стѣни молитками спасатися. Овъ тѣмъ бо јесемъ зде къ Сибири и человѣтје подаїалъ, и много молилъ: давы же вѣлики Гѣрь побелѣла къ вѣмъ прегести. И свидокъ ми јесуть въ томъ Гѣроики на члѣники; но не могохъ добыти чловѣка: ниже вѣлъ мои солзы и человѣтје къ царско мѣ величествѣ послалъ или донеселъ. **Слѣдовательно, Крижаничъ, первоначально, сосланъ былъ не въ Тобольскъ, а въ другое какое то мѣсто Сибири. Какъ раздирателенъ етотъ вопль его въ ней: «но не многохъ добити чловѣка, иже былъ моя солзы и человѣтје къ Царскому Величеству послалъ, или донесел!»**

Стр. 49. Четернадцате во лѣтъ юже прежникохъ, и јеще до вольнѣ Божиїи жиевъ, въ гези Сибійской кази. Бытъ всемогѹщемъ многогрѣшенъ, а всемъ миръ везделенъ, некористенъ, и непогрѣщенъ. Никто же во отъ мене не изпрошауетъ никакоже рѣкоделы, ни послѣды, ни сокета, ни помошы, ни работы, а Божи и Царска милостъ питауетъ же тако везделна: вѣдьто никъ скотину къ котцу... **Важно, въ высшей степени, это показаніе его. Не вѣнь ли должно искать причины бездѣйствія, некорысти и непотребы Юрия? Соображая время вѣроятнаго прибытія его въ Россію, и тотъ духъ, который тогда господствовалъ въ ней противу всего, доброго и худаго, Католичества, едва ли не отгадаемъ, «гриховъ, дляради коихъ онъ попалъ во отлученіе отъ человѣческаго общенія и совѣта», въ Сибирь. Хотя, по происхожденію, и соплеменникъ, однако, будучи все таки иноземцемъ, Латинскимъ еретикомъ, не крещенцемъ, а обливанцемъ, Юрий, разумѣется, при всей чистотѣ своихъ намѣреній, при всемъ желаніи подать и свой ученой голосъ въ общемъ спорѣ, живо волновавшемъ всѣхъ, отъ простолюдина до Царя, можетъ быть, даже безъ всякихъ Католическихъ замысловъ, не сходясь въ мнѣніи свсемъ съ тогдашними представителями нашей мудрости, легко навлекъ на себя подозрѣніе, а за нимъ, по шатости време-**

ни, и ссылку. То, по крайности, очевидно, судя по его словамъ, что на него смотрѣли, какъ на «Римскаго бретика», хотя онъ, какъ самъ выражается, и не былъ «тако тверд Латинник, да не бых рад и готов был причаститися от светлѣи Московскіе церкви срѣзъ; токмо, дабы ме они хотѣли пріяти.» Стало быть, ему недовѣряли, и тѣмъ болѣе недовѣряли, что онъ же имѣлъ неосторожность при томъ кой въ чемъ вразумлять ихъ, на пр., какъ ниже увидимъ, въ излишности перекрециванія обращающихся изъ Латинства къ Православію, какъ того требовалъ, въ порывѣ увлеченія, самъ Патріархъ Филарѣтъ (Соборъ 1620 г.), тѣмъ болѣе, что Восточный Патріархъ, Іеремія, въ бытность свою на Руси, «запретилъ той ереси быти.» Находя это ненужнымъ и по учению Церкви, и по здравому разуму, и по распоряженію Цареградскаго Патріарха, ученый Сербъ, при всемъ желаніи сдѣлаться Православнымъ, могъ возмутиться отъ такого требованія, хотя нѣсколько извинясмаго тогдашнимъ положеніемъ, но все таки осознательно лишнимъ, слишкомъ строгимъ и даже, по замѣчанію самыхъ иностранцевъ (Колинса), отстранившимъ Папистовъ и Лютеранъ отъ принятія Русской Вѣры, что прежде гораздо чаще было. Это тѣмъ чувствительнѣе казалось для него, что онъ былъ къ тому еще самъ «попъ,» а съ другой стороны это же обстоятельство тѣмъ болѣе вызывало, вѣроятно, подозрительность нашу. Еще хощется ко мнѣ речь: ты яси простак, а не пастр ни Учитель, и сверхъ того иноземецъ: и не крещен, но обливан, и Латински юретик. Како адда чинишъ себѣ сам нашимъ Учителемъ? На то вамъ и отвѣщу перво. Осько лико се дотичет Римскиси юрети: и нисем тако тверд Латинник, да не бых рад и готов был причаститися от светлѣи Московскіе церкви юретекъ: токмо да бы же они хотѣли приѣтн. А что онъ не былъ причастенъ современному движенію Русскаго раскола и его толкамъ, лучшимъ доказательствомъ тому служить это сочиненіе его, равно какъ и самое свиданіе

XVII

съ возвращавшимся съ Байкала, протопопомъ Авакумомъ, общеніе съ попомъ Лазаремъ, съ дьякономъ Федоромъ и др. Требованіе первого отъ Юрія прежде искошьдить свою Вѣру, и потомъ уже принять отъ него благословеніе, и отвѣтъ послѣдняго, показываютъ, во первыхъ, что на него смотрѣли враждебно, какъ на еретика, а во вторыхъ, что и онъ въ такомъ случаѣ (который безпрестанно могъ повторяться) глядѣль на лица осторожно, не со всяkimъ пускался въ толки, тѣмъ болѣе съ людьми, кото-рые были сами въ Вѣрѣ «осумнѣны.»

Стр. 129—132. Я мы пак и Явакъма видиухом: и зъ Лазаромъ съ градомъ Тоболскъ не мало врема живохом, и много кратъ гогориухом, и щдохомъ и пихомъ. И Явакъмъ тими (когда юго изъ Дакъцевъ къ Москкѣ везахъ) послакша по же, вѣши ко мнѣ на крилце, и хотеше мнѣ на листку ступити и взята, рече: не ходи симо: сюзъ тамо: и язобѣдъ какосы яси вѣры. Яа рекохъ: благослови отче. а онъ отвѣщалъ: неблагословлю. Исповѣдъ первыи свою вѣрѣ. Яа отвѣщалъ: отче вѣлю честны: яа вѣрѣю все жеже вѣрѣуетъ света апостолска говорна церкви. И јереско благословленїе приjemлю въ чесцѣ, и прошъ его въ чест. И обѣ вѣре јесемъ готовъ справитися предъ йерхијереземъ, а предъ твою путьникомъ (и ниже јеси самъ обѣ вѣре освѣмнѣнъ) иштъ мнѣ чесо обѣ вѣре нашироко говорити. ии справитися. йашти не благословиши: благословитъ Богъ. Яа суга зъ Богомъ. Видите ли отци: не вѣшили тоу ваш апостолъ изъ числа онихъ: ниже велетъ, далеко вѣди отъ мене: не касајмися: не вѣли тоу былъ со Симономъ фарисеумъ, и зъ Јудою, Мариинъ Магдалины, и Гдѣ осудна: когда она приступаше, и господни ноги целоваше.

Подобное нѣчто было у него и съ спутникомъ его въ Сибирь.

Когда пакъ я выхъ съ Федоромъ поддыкомъ въ Сибирь везенъ: Федоръ умножающе и пыши изъ юдного ковша со мною. Я когда пакъ вѣхомъ въ Татарина воды зачерпнувъ. Федоръ не хотыше вѣше умножатися изъ оного ковша. Иштъ ли пакъ и то свѣтост и чистота онихъ: ниже къ Апостоломъ вѣлихъ: за чѣто учитель вѣшъ зъ мытарми и зъ гринникми ѿдааетъ? То же Федоръ пришедши симо: и не имноши жеце кѣса на чѣвадъ, чиниши се зде къ церкви учителемъ, и вѣшъ досаденъ градскимъ женамъ, али жены же отвѣщаша: поїди ты домој своје: жены чѣть.

XVIII

**Напослѣдокъ, сюда же относится и бѣсѣда его съ по-
номъ Лазаремъ.** Я об Лазарѣ такъ знаєтъ сеј градъ: јеже мъ никогда въ-
лицы выѣхалъ тисны, и люди юго подъ рѣкы водиша, когда самъ не могаше до
дома притти. И никогда въ мене Лазаръ въ гостини спедиши: настігахъ выше при-
помнити васни гадкы. Како ди ника блага хотеши помладити, на путь нага
ракомъ чепыше, и прочно. Тако да гости побиши лица грамъющиес отъ Еремы
чѣти таковы ричи. И сиъ то постригши рекелъ јестъ ко мнѣ: Јюрю ди, како то
вѣкааетъ, да мы вѣгда дѣло вачинаемъ: а по мироску завершајемъ? И ы по
разходу гостеј юго опоменѣлъ: отче келю Лазаре разсуди: до чего јестъ достигла
Христова церковь и каково огидно јестъ јеје Устроjenje, аще го моражемъ мы из-
пракаташи. Мы келю тако неизправни, да и васни грамотны вадимъ: и вѣлицы
намъ хмельнимъ выѣгаютъ тисны. То ни въ знаки апостолокъ, ни посланихъ отъ Бога
учительевъ, на изправліиц церкви. **Еть многознаменательныя и полно-
вѣсныя слова:** «**Отче, Лазарю, разсуди, до чего дошла Хри-
стова Церковь и каково жалостно ся устройство, если уже мы
должны его исправлять, мы, говорю, столько сами неисправ-
ные?**» обличая намъ настоящій взглядъ его на тогдашихъ
нашихъ Церковныхъ преобразователей, не даются ли, пов-
торяю иѣкоторымъ образомъ ключа къ его отлученію отъ
общенія съ людьми? Легко могло статься, что онъ, при сво-
емъ образованіи и раздражительномъ характерѣ, говориваль
прямо въ лице: «Врачу, врачу!» и пр.

Есть еще сочиненіе его «Об светом Крещеню», которое хра-
нится въ Синодальной же Библіотекѣ подъ № 826, рукопись
на 91 л., въ 4-ку, черневой съ поправками экземпляр; оно
расположено въ видѣ разговора Богдана съ Милошемъ, въ
252 статьяхъ. Одинъ уже выборъ лицъ достаточно указы-
ваетъ на Серба, а тождество руки не оставляетъ ни какого
въ томъ сомнѣнія. На л. 1-мъ: **Об светом крещеню. Раз-
дѣлъ яко нит второго крещеня.** А Апостол къ Евреицемъ,
въ главе 5, нит бо, ди, возможно. Л. 6-й. Предѣль въ со-
вѣсть объ прекрещенію.

XIX

Въ началѣ написано тою же самою рукою нѣсколько разъ на поляхъ: «Смотрите, Государи Архіереи.»

Сличите съ етѣмъ сказанное мною выше о перекрещиванії.

По етѣмъ не окончиваются замѣчательная дѣятельность нашего Сербца. Онъ еще оставилъ послѣ себя два огромныхъ листовника, писанныхъ собственною его рукою въ той же Сибири и съ означеніемъ года и дня мѣсяца; въ етѣхъ листовникахъ содержатся чрезвычайно важныя бумаги его, частью сочиненія, а частью матеріалы, на Рускомъ и Сербо-Хорватскомъ языкахъ, изъ коихъ одна имѣеть для нашей исторіи особенное значеніе; но обо всемъ етомъ въ другое время и въ другомъ мѣстѣ. Теперь оконччу мое извѣстіе объ отцѣ Сравнительной Славянской Граматики нѣкоторыми замѣчаніями о виѣшнемъ видѣ его «Граматического изданія. Это рукопись въ листъ на 420 стр., писана, какъ видно изъ прилагаемаго при семъ снимка, скорописью (отнюдь же не полууставомъ, какъ показано въ I. Ексархѣ Болгар.), и принадлежитъ библіотекѣ Московской Духовной Типографіи № 47. Въ ней нигдѣ не выставлено имя сочинителя, но обстоятельства, упоминаемыя имъ въ Предисловіи, и тамъ и сямъ въ самой Граматикѣ, сходныя съ такими же другихъ его сочиненій съ полнымъ означеніемъ уже его имени, даѣтъ, тождество почерка и языка, не оставляютъ ви малѣйшаго сомнѣнія о настоящемъ ся сочинителѣ. Первый, сообщившій о ней свѣдѣніе, былъ сочинитель «Нового опыта историческаго Словаря о Россійскихъ писателяхъ,» помѣщеннаго въ «Другѣ Просвѣщенія» 1815 г. (№ VIII), который, однако же, назвалъ его «Юріемъ Бѣлинскимъ,» что ошибочно, какъ замѣтилъ то уже и К. Ф. Калайдовичъ, вмѣсто «Юрій Серблянинъ.» Видно, что покойный Митрополитъ, Евгений, не видалъ собственной рукописи, но основался въ отзывѣ о ней на спискѣ съ Каталога рукописей и книгъ Московск-

XX

ской Духовной Типографіи, составитель коего, по недосмотру, изъ «Серблянинъ» сдѣлалъ два имени, «Сербъ Бѣлинъ.»

И Граматично изказане, и Обличеніе принадлежали нѣкогда известному Справщику Духовной Типографіи, Священнику Никифору Семенову, какъ показываетъ собственноручная скрѣпа его на поляхъ первыхъ листовъ: «Книга Справщика Іерея Никифора Сумеонова.» Представляемъ теперь «Граматично исказане» напечатано мною Церковными письменами для сохраненія всѣхъ особенностей его, столько, какъ видите, оригинальныхъ.

О. Бодянскій.

МОСКВА.

28-го сентября,
1848 года.

ГРАМАТИЧНО ИЗКАЗАЊЕ.

КО ЧТИТВЕЛЬМ ПРВДОПОМІНОК:

Ов писмъ и ов говореню нашем, въ сих
предочних кнъижницах.

Нанпервлье молю всакого доброхътна чтитвелья ових
кнъижниц, да се неподивйт се мъ мојемъ начинѣ пис-
ма и говореня: зачто оно нехдитсѧ во всѣм со
обичним Рѣским писмом. Равно бо како въ Грѣческо
језикѣ разнити сѣт отмѣни: и Грѣчки писателни
кнъ ятничанскѹ, кнъ Дорскѹ, кнъ ѿвшејѹ отмѣ-
ною јесет писали: а једнакоже от всих без походли
чтени бѣли: сїце и ја начају се, јеже и моје се
говоренje от всих Рѣского народа поколѣни и от-
мѣн вѣдет разумлено: се јесет от самих Рѣзанов,
и от Словинцев, и от Лѣхов, и от Чѣхов. Ја дѣла-
ради сего просудил јесем сїце говорит (: вѣдто об-
щим никоим језико:) дави от всих бѣло разумль-
но. Страншчини во овдій никаковиже нѣст: ни въ
ричех, ни въ составлѣнѹ вѣсиди. Ја претворю и За-
вершаня рицем таکова избрѣх, која сѣт общенїа,

и́лити вно́жим на́шим отмíнам оби́чна. Си́це ја процинъахи го́дно бýт. Я всáкив пák да говори́т и пишет, како ли́плье бýт сđдит: и по апо́сто-ловом јзро́к8, всáкив во својем рáзум8 да 8ово́льитсে.

Энáно бóди и сé: јеже и ја со оби́щеним бл8дóм јесем побл8дил въ си́х кнýжицах: гди говоре́ш ов при́д-њем и кнýжном на́шем језíк8, ве́здй уменова́л и написа́л бы јесем Слови́нским, а до́стоја́ше написа́ти Рðаким: и ли́хо ј8же послиди совершёна и преписанја кнýйт, обличи́л јесем си́цев побл8док: об којем чи-ни́тсे оби́лније изјављенје въ посли́д8и8цем предгово́рј8.

Граматичному изказању, об Рѣском језику

ПРВДГОВОРОЈ.

Ов језику єм, ов којем разпраку седи чинит, ње вожњим пособом, наимињом, наипервље знат јест тројни, којим јменом годите јего зват. Ов погршенијем во јест учинено да језик наш је, којим ми књиги пишем, и вожњие сложби отправљајем, зоветсје словинским: гдје по правде морали се зват Рѣским. Шестеро во никогда вјаше краљество, и дјаке до дніска шестеро јест льбдство, и шест језичних главнијих отмина, вје нашеј народу: рѣшки Рѣјани, Лѣхи, Чѣхи, Болгари, Сѣрвљани, и Хервати: и ови тројни послидни обвним себи јменом зовотсје Оловинци, и Задњаници. Јамеджу всијх пак тијх народнијих предилов, наистарије, и осталним всијим зачално јест льбдство и јме Рѣско: и је једино давнијим Греческим и Римским писателем јест вијло познато, и чтејтсје вје старих књигах написано. Ј остална таја вса поколенја, како смотри из Рѣјанов произишла, тако по низје и јмена ныјхова јесот љаджа от Рѣскога јмена: и дрівњим писателем инсмотри могла вити відома. Ако послидјуши виќов писатели јнородни (својеродни во ми юимајем) повидјујут нам: како во времје цара Јабрїјица наипервље Оловинци прејдоше чрез Дунав, и јавише се вје державајих Римскога краљества, вје којих и до сего днѣ прејикајути. Јно из перва тијин зважу је једним јменом Оловинци: а послиди никојего пак кримена, вијши овладали пространје держави, раздилнише се на три краљества: и от војкод гвојиј прозвани вијши Болгари, Сѣрвљани, и Хервати. Ј јни пак загони Рѣскогоже народа пошедши от војтока на запад, овседоше по јеј страније Дунава, вје разнитијих державај: и основајше Лешко и Јуравско, илти Чешко, краљество. Бјдуци пак, јеже Оловинци непре-

стâнно зъ Греки и зъ Римляни војевâхъ, и нынъови хъмъло держакъ завладали вѣхъ: потомъ въ послѣдни хъ Греков Словинско јме чинилосе јест паче познато, не же обще всего народа Руско јме: и сија јест причина више реченою погрішенију: да послѣдни Греки во свояхъ кнїгахъ поми-најут гъшире Словинско јме: и да наши литописци понепчише, вѣдто да би нашемъ народа зачатие било от Словинцев; и вѣдто да бихъ Русјани, и Дечи, и Чеши, отонуда вѣли симо пришли. Далнъ покамнста Руско једино поколенje и јже јест познато дрѣвнимъ писателемъ: и оноже пре-кивајет во изконивичное својев домовине, въ Руси: а остални загони вси из Руси же прониздоше, и појавиши се ноки гости въ странахъ, въ коихъ сада превибајут: становито јест, же Руско племе и јже јест осталнимъ всимъ вершинама и кореника. Ј потомъ, когда хощемъ обшимъ јменомъ овјат, и разд-житъ все наше шестеро поколенje, и вси хъшт језичнихъ отмін: несподобитсѧ ьихъ зватъ нобичнимъ Словинскимъ, него паче предавнимъ и кореничнимъ Рускимъ јменомъ. Ј сице не Руска отмина Словинскије отміни плод: него Словинска, и Чешска, и Дешска отмина, јесуть Руского језика отродки. Ј најпаче се језик: којимъ кнїги пишемъ, и нистъ, и неможет по правде зватъ се Словински, него Руски Књижни, или Дрѣвни језик, Пѣрко тѣмъ: же сија отмина јест осталнимъ петтеримъ или шестеримъ кореника: и потомъ безъ сомнѣнja родила се јест въ најстарјего поколенja, въ Русанов. Ј вѣторо тѣмъ: же се кнїжни језик виного подобеници јест днешњије Русков об-шиниоъ, не же којеънивод Словинсков отміне: и се се доказујетъ во овихъ кнїгахъ, въ раздѣлъ је: гдј јест пописано, чимъ се разнитъ отмина Руска, от Сѣрскије, и от Херватскије. Смотра во ми на они тајно изпречтени раз-ници, и вземши кнїгнивод лист цирковихъ кнїг: везди хощемъ обрестъ десетъ кратъ виже мистъ, въ коихъ кнїги разните от Словинскије рѣчи, не же таќовихъ мистъ, въ коихъ би се разнили отъ Руского общиннаго говоренja. Ј потомъ десетъ кратъ виже згаджайутсѧ кнїги зъ Рускимъ общиннамъ, не-же го Словинскимъ изговоромъ.

Нимајем пак сцињатъ, вѣдто да би наш се језик въ које дрѣвье време вѣлъ добро изтекајан, изправљен, овилен, и ко изреченъ или ко прекеденъ веќакихъ инојезичнихъ всид паче пригоден, не же јест днѣс. Никогдаже во въ ньемъ писа-вѣло ниједнаго кнїжнаго писателя: нити којего великого и устројеного и ов-

стојалнога краљества: како по вожњу милости јест ово славно Реско господарство. Всá во наша више речена поколенja, зашедши во своја тamoшња новосеља, со врименом впадаше под област иних народа, чији Нимец, Вугров, Влахов, и Тврков: и изгубише који гретину, који половину речеј својег, отеческого језика: и всакиј ден веће губи. Где во вејкојем народу исти књижњих писателјев: ни краљевских приказов, и народнога устројења или законоставка, во властитом језику: тамо по идже казијте језик и погибајет. И где јест краљевено дјело, и народно законоставје, во својем језику устројено: тамо језик овикајет вит обилнији, и от дне до дне творијте стројнији.

Јно потомъ в Болгар исти чесо искат: тако во тамо језик јест изгубљен, да мъ једва сlijд остважет. В лехок половина речеј јест от иних разнитех језиков примишена. Въ Чешких књигах обртјајте језик чистији от Дешкого: да лих и он немајо закалъен. И Србљани пак и Хервати тако сјут изгубили своју дединску венда, да сприч домашњега дјела, ии оваковомже ином дјелу немогут којеје годније повести токорит: и како јест ов иних никто написа, Хервати, дн, и Србљани всима језиками говорејт, а иначеје неговорејт. Пејра во иних риц јест Реска, втора Вугрека, трећа Илијеска, четврта Тврска, пета Гречка, или Влашка, или Јрбанска. Оице тамо говорење јест изражено, по приликн тѣдних речеј: да лих по есем тој смотра на граматична прајила, иңдже ичјуте завлаки глага тако прајилни, ии речеј хош сеоњих хош тѣдних тако чисто изриканје, ии обличје говорења приданемъ и извијному Рескомъ језику тако подобно и властито: како се чујет в Херватов. Или пак то не вездј: него лих вејдном малом ишту земљи: около копи рици, во Уједу Дубокца и Озља и Рибника острогов. Онако во вриме Тврских посланих прогонов, и при вејту Херватскије столици Бихац града Смедерев престерми гори, и вејко преходна мјеста: сокрунило се јест Херватско и Србско вольарство. И колико јест још досели остало стјарого зачалнога и чистога изриканја, тамо се јест обртјало, за мојег дитинства. И се потомъ, јеже тамо дљарди стермих гор, и дља неплодних риц, исти никаковаже прејеџда ни торговства, и јнородних лудеј мајо приходијт, који бију изроќ казији. Ја сопротивна пак окди на Реси,

изриканије тима и граматично правило, јест никвадко из својега места по-
мекињено: али пак речеје годних и нашеју језику привластици, виође веће
јест у Рѹсјанов, неже у Херватов, или гданије ћи ћиди: а се дљаради
приказних писем, и сваких народних дјела, која на Рѹсији домашњим језиком
вибајдју отпраћивана. Билорбески пак језик не меније от Херватскога и от
Дешкога, него паче и мрже јест изкажен, и нароџен, и свакими странш-
шинама и превратни засмећен. На њзор произнесим чтоније: ви књижницах,
којим јест надписаније КАТИХНОНО, чутује странијије ричи, ПРТИЧАЛ,
ОКРУПЛА, АЦИФЕР, из ДРУКУ: и јних веће сицивих наказ. Тамо-
же Нимечкого већнога облјуча, Јанти ричем состака изражаније, где пи-
шишт: ЧТО ЗА УЧЕНЈЕ јест ви сеје поздоробленји? реш во вјаше: Како-
ко ученје (или паче, какоје најако) јест ви сеје поздоробленји? Таможе на-
казен и спротивен преход из Латинска (in statu peccati:) (къ достоин-
ствѣ грѣха;) где вјаше превест: Ви грѣшном преизванију: Јанти, Жи-
вѹш ви непокажанију. Оице же и по јних Кјекеских књигах всеје појно јест
такових наказ и мрзоте, који исти возможно чест, без огњуши и без
возрођења жалјица на блузанје. Билорбјани во ви подивљењу држет сва-
кије Дешкје нарави, и закони, и језик, и изражат њих настојет. Бидуји
пак да Дешка отміна от примији разнитих језикова пренизанијо јест
загњињена: исти чудо, је же Билорбјани из калнога студенца чејајуци,
немогују нам подат чиста напоја.

И про превод скјетних божјих и црквених књиг, које нам прекедоше Греки,
что речем? Исти нам први на се откејат; дјело јамо говорит. Несмо-
трим ми того: је же сјут преводници никоје Греческије и Нимеческије ричи,
а Латинских и доколно число, без идже ви књиги вписаны: него је
обличит понуджно моражем: како сјут Греки нашу већду на своје копито
набили: те јест, већ состак и облјуче нашејо језика (по њзору на њој
језик) изо дна изкратили и претворили: тако да ни си јест Гречески,
ни он Рѹски језик. Гледи раздил ја.

Мелетиј Смологрѣтски дљаради својега труđольਬја, и дља пећалности, коју
јест носил про общену пољу, пишѹш Граматик, достојен јест памети и
вионије хвали: и бији ви доспил кеји народу посебније, дави се небија
согласнија по њзору на Греческије преводи: и дави небија захочти нашејо

јези́ка на Гречкије и на Латинскије Узори претварјајт. Всаки́ во јези́к имајт своја властита пра́вила; разни́та от јних: и немојте по јногу јези́ку Узору манти пра́вилу изправљат.

Окју њво всије причи́ни ја в ногократ размишљајуши и прогоджајуши, јуже давније от двадесети лист, начал јесем дамат и трбдите въ јези́ка изправљенју: и помицат непрестанно ведчина, гдиколи можахи что къ семъ каминеенју гдво осличих и на џм поврат.

И въ садашње пак време, зреј на шатост која се јест Учинила дъларди књижних преходов: напаче чајал јесем полезно дило сопстворит: да ви сију својији мало гданих, да в ногодинији трудов неутъни. Процинаъл во јесем, ова помицена или обличена, не лихко ко изправљенју, ко изтежанју, и къ совершено јези́ка: него то же и ко упокојенју народнији съсрът вит поспишна. Ноје ко присуджене всегда сијево јест било: уеже инти скава јези́чна никогоже неободжајет, инти изправљенје весиди никогоже неспасајет: но сърдце благочестиво и въ довродитвеи неутомно, по вожъже милости, доникајет спасеня. Ј посемъ, хотја вију цирковније књиги и десет крат хадже преведени били въ говоренју неизправленом (снегелъ въ разумъ) таково неизправленје никоможе неви спасенније цисти препачило. Ј никакоже инти достојно дъларди таковији пълних причини цирковного раздобра чинит: инти дъларди граматичнији повлодкови совлашнијате, и дъховију лъбов разарјат.

Хотја пак нестројност писма и јези́ка инти тълника веш, да ви дъла нъвје достоинно било въ вожъже църкви шатост чинит: једнакоже изправленје јези́ка, и устројенје дъховних весид, инти съјетно, него паче върло полезно дило; аво поставляјет къ лъглемъ изреченоју, и ко уразумлеенју всакији благоговејни отеческих дам, и дъши спасајуши говиток. До сији во времен во всакији преводех наших, въ никоији мистех вного јест ричев, а мало разумъ. Чујате шој в ногији нескладни, преврѣщени и обламани ричев: а разумитъши, и дъшије никаковије ползи из нынїх изнест инти возможено. Ј посемъ Граматично радије, хотја оно јест злонесто, вакако же дознавајете вит потрибно. Ј како влаженије Јероним велит: Несподобитсе възгордјат малих вешев, вез којији велики овстојат немогут.

Я въдјет пак кто бт мене възпрогит, и речет: Ти св својем сеи Граматицом наказанју что ведаш? Јестли оно совершено, и ко изправљенју језика доколично? и ја откнрју. Јеже неможет једин човик всего знат: напаче без изпита и без совита иних: уакоже мни гришному аучилог јест се дило дилат виз всакого совита. Јспитат во и провидат ни се чејже нист ми вило како, жнкѹщему дльарди моих грихов во отлученју от човичскога овещенја и совита: и потомъ немогу и немогу совершит Ри-чил, илнти ричних книг: ви коњих ви по алфавитном реду веаки ричи раз-стабалени и изтолковани вили. Ј да на възор что присвѣ, обот ја поинък никоје ричи својего материнскога језика, а что знаменју, незнажу: какоти јесуть, Пачног, Шурјак, Јетерва, Залва, Оласт, Аисјак, Жвріл, Пресинец, Оичен, Свейсен, Ожвјак, и иније. Я ви Ресном језикъ тож книгих ричев неразумију: какоти, Вит, Мечта, Сверип, Проча свѣ, Јед-поличен, Подлинен, и иних. Я ви Латинском језикъ книгих ричев незнажу превест тако, како ви тѣни вило: се јест, како је лѣди во обще-ном и обичном говоренју преводет, или изрикају. Јно сице вез до-прост и совита нист возможно јединомъ човикъ Ричилних книг содилат. Я про сију Граматику сице чају и саджу: јеже ви небе всакије вешније тлжкости по достанку јесуть изпречени и развишени: и лед неудобја послидјуши по мни трудольбечем претпет. Ј гди јесем ја что презори, или пропустил, или повладил: лѣжко въдјет отсви ини охутником обличит, и привѣвит, и изправит.

Писано ви Онбір: літа дрода, октобра ви ја ден.

ГРАММАТИЧНОГО ЈЗВЯЗАЊА

Р А З Д И Л А.

О Б О Л О В Е Х.

1. П'ика јест најменише знаме въ писму: какот овді: јесчт тры п'ики.
Із п'ик постаяет Чертіа: какот овді, IZO, јесчт тры чертіи.

Із черт постаяет Олово, яли Чертіна: какот овді, А, Б, В,
јесчт тры слова, тры чертіни.

Із слов постаяет Оклад: какот овді, по, ча, то, јесчт тры.

Із складов постаяет Річ: какот овді, початок, јест једна річ.

Із річів постаяет Бесіда: какот овді, Початок мудрости јест відязен господини, јест једна бесіда

2. Чвіліко јест въ којем језику простих глагоб: чвіліко моражет віт и слов. А въ Оловійском језику јест кѣ простих глагоб: и слов чвіліко же: се јест

А, Б, В, Г, Д, В, Ж, З, І, К,
Л, М, Н, О, П, Р, С, Т, 8, Х,
Ц, Ч, Ш, Щ, Ъ.

3. Чертіни се днает на Гласници, и на Негласници. Гласний јест

п'єт: А, В, І, О, 8. Останніе
чертіни се зовуть негласницами: зато
же ок сеи гласа нимають, и без-
гласніц, звучані віт немогут.

4. Склад койни јест складен из двіх
гласніц, зоветься Двојгласніца.
Двојгласніци јесчт дві: А скла-
дено Ѵз В, А: яли Ѵз І, Я: и
Щ, складено Ѵз І, В.

5. Негласніци се днает на Швінни,
и на Тонкі. Швінніци јесчт: које
дебел, юнти, швімеш глас ѡмають,
да вих мали отрохи юріш не мо-
гуть. Отрохи во тонко, яли пен-
таво говорят сице, Бозе нац сце-
дрий: гди ви ріш швінино, Боже
наш швідерий. Швінніц јест бгем:
просто писани јесчт, четіри, Ж,
Ч, Ш, Щ: а складени въ єром
четірніке, Аъ, Нъ, Дъ, Тъ.
Останніе јесчт тончици.

6. Йор (Ж) юст слово: но мисто-
гласје, юнти знаме опушченіја које
гласніци. Нимають во никакова гла-
са: и пишется прабо лише на оних

мистех, гдј опашајем коју гла-
сници: какот, Овједит, Ка теби,
Съ тобојз, Бјдк: къ мѣсто Оо-
свдит, Ко теби, Со тобојз, Бјдн.

7. Јоште наши писци Ужикајути осем-
наести лѣшних слов:

с, а, ё, ф, Ѣ, и, ї, т, оу, у,
Ӧ, ѕ, є, ј, ѕ, ѕ, ѕ, ѕ, ѕ, ѕ, ѕ, ѕ, ѕ.
Лѣшният ѕ виши къ напридишесту хѣшем
Учнинът јзвављене.

РАЗДИЛ В.

Јзвављене ов Граматични рїчѣх.

Бѣ граматике јесут никоје рїчи, које
се къ ѿвщем гокоренју неразумијути:
и тѣм љзвављене јест сицево.

Ов веќидни раздиле.

Веќида, јлити гокорене чловицко, раз-
дилавјетсе на осем раздилов: и ти
раздили јесут: Јме, Јменка, Ричина,
Медолъене, Предложок, Прричок,
Опојене, и Вояникъене.

1. Јме јест једен раздил веќида, јли-
ти рїч, које је зовет всака вѣш,
кидна и некидна: какот, вог, чло-
вик, нево, земља, лип, горд, ли-
пота, гордошт.
2. Јменка јест рїч, која се кладејт
къ мисто јмена: какот, ја, ти, он.
3. Ричина јест рїч, која се претва-
лјет по тоине основи, и по раз-
ним вонменев: какот, тајз, јмајеш,
јмајт: јмајем, јмајете, јмајути.
Јмаји. Јмајушиб.
4. Медолъен е јест оиц јменъ спо-

дбена: разви что знаменујет ври-
же садашив: какот, јмајуш, ве-
дош, водеш; или промѣнено: какот,
јмал, веа, водил: јман: веден,
воджен.

5. Предложок јест рїч, која се кладејт пред јменом: какот, вез, во,
кој, аль, до, ја, за, ко, кроз,
мед, на, над, об, от, оприч, по,
под, пред, преа, прем, против, скроз,
со, ё, чрез.
6. Прричок јест рїч, која къ Јме-
ном и къ Ричинам приಡигна ов-
јасњајет нычово знаменованје: ка-
кот, Ритко гокорит, Алип јест
спракен, Лѣдто сердант.
7. Опојене јест оиц, која спајајет
и разредајет веќид: какот, А, Аво,
Ако, Аче, Бјдат, Да, Ј, Како,
Јеже, Јан, Јно, и останка.
8. Вояникъене јест рїч, која
знаменујет разније србица страстни
и боязни: какот, Ах, Ох, Хаъ,
Хоъ, Оле, Ојво.

Примѣти веќидни раздилов.

Примѣти, или припадки, веќидни раз-
дилов јесут ови: Число, Племе,
Прѣгив, Прѣтвор, Прекијане, Начин,
Вриме Огова, и Ткоренје.

1. Число јест троје. Једнично: кт,
Чловик, Ја, Јмајуз.
Вножинно: кт, Лѣдни, Мн, Јмајем.
Двојично: кт, Мн дѣа чловиќа јмака.
2. Племе јест троје. Мужско: кт,
Об врат мѣ драг.
Женско: кт, Ова сестра моја драга.
Нијединско: кт, Ово дѣтє моје
драго.

3. Шрѣгівок јест сідем. Јменник, којим се что јменујет: ктѣ Брат, Краль, Земља.

Зокник, којим что призывајем: ктѣ, О брате, О кралю, О земљо. Кро-
зник јадет за предложком Кро: Кро: брат, краль, земља.

Јскерник јадет за предложком Јскер: Јскер брата, краля, земљи.
Придињник за предложком При: При братъ, краль, земља.
Протињник за предложком Проти: Проти кралу, краль, земља.
Орбдиник за предложком Оо: Оо
братом, кралем, земљеу.

4. Преткорок или 8зоров јменних јест осем.

Первъ 8зор јмен мъжких, ја-
ших на негласници тонки: ктѣ
Брат.

Вторъ Мъжких, јаших на Ше-
минци: ктѣ Краль.

Трећти Женских и мъжких, ја-
ших на А: ктѣ Риба, Владика.

Четвртни Женских, јаших на Не-
гласници: ктѣ Рич.

Петни Нијединских, јаших на О:
ктѣ Днго.

Шестни Нијединских, јаших на В:
ктѣ Аице.

Седми Приднених, јаших на Тон-
чици: ктѣ Велик.

Осми Приднених, јаших на Ше-
минци: ктѣ Ниш.

5. Шрењане ричин јест троје.
Перко ричин јаших на ВМ: ктѣ

Јам.

Второ ричин Јаџиних на ВМ: ктѣ
Ведем.

Треће ричин јаџиних на ЈМ: ктѣ
Водим.

6. Начини ричин јесчт четирји.

Повидалинь, којим что покидајем:
ктѣ, Јам, Ведем, Водим.

Заповидалинь, којим заповидајем,
и просим: ктѣ, Јамъ, Веди, Води.

Придињалинь се придињает ко Спо-
јеју: ктѣ, Да вих јмал, вѣл, водил.

Неокончанинь, који инијает окон-
чаније особи, инач числа: ктѣ Јма-
ти, Вести, Водити.

7. Времен ричиних јест шест.

Садашње: ктѣ Јам, Ведем, Водим.

Проминено Крајко: ктѣ Јмал, Ве-
дех, Водих.

Проминено Долго: ктѣ Јмажи, Ве-
дихи, Водажи.

Проминено Совершено: ктѣ Јмал сем,
Вел сем, Водил сем.

Пром: Пресовершено: ктѣ, Бјахи
Јмал, Бјахи, Вел, влажи водил.

Пришестно: ктѣ Јматуш, Вестиуш,
Водитуш. Безд јмал, вел, водил.

8. Осми јесчт три. Перка: Ја јмају,
Аи јмајем.

Втора: Ти јмајеш, Ви јмајете.

Трећта: Он јмајет, Они јмајочт.

9. Ткорене је илти Овлије ка-
ких ричиј разлађајем по двиј ов-
зорех. Перви овзор: Простота,
и Окладенje.

Други овзор: Коренка, и Про-
изведенје.

Ри́ч простá јест, Дíп, Прáв, Вéра, Хóдим.

Ри́ч складенá јест, Прéднíп, Прáвокéрје, ОтХóдим.

Ри́ч корени́ча јест, Дíп, Прáв, Вéра, Хóдим.

Ри́ч произведенá јест, Дíпотá, Прáва, Вéрен, Ходити.

Р А З Д И Л Г.

О Б ПРЕТВАРАНИЈУ МЕНОВИ

Ззор пе́рвъ Братъ.

Ззор втóръ Крálъ.

Јединица.		Вношна.		Двоица.	
Јменник.	Ок Братъ.	Ов. Крál.	Ови Брати,	Крálви.	
Зовник.	О Брате.	О Крálъ.	О Брати,	Крálви.	Двâ Брати, Крálъ.
Крозник.	Кроз Братъ.	Кроз Крálъ.	Кроз Брати,	Крálви.	
Јзкерник.	От Братъ.	От Крálъ.	От Братов,	Крálъев.	Двéју Братъ, Крálъ.
Придáвник.	При Братъ.	При Крálъ.	При Братъх.	Крálъх.	
Протíкник.	Ко Братъ.	Ко Крálъ.	Ко Братом,	Крálъем.	Двéма Братма, Крálъ-
Овдник	Со Братом.	Со Крálъем.	Со Братми,	Крálъми.	ма: или Братома.

Ззор тре́тии Ри́ча.

Ззор че́твéртии Ри́ч.

Јединица.		Вношна.		Двоица.	
Ок	Ри́ва.	Ов.	Ри́ч.	Ок	Ри́ви,
О	Ри́во.	О	Ри́ч.	О	Ри́ви,
Кроз	Ри́въ.	Кроз	Ри́ч.	Кроз	Ри́ви,
От	Ри́ви.	От	Ри́чи.	От	Ри́в,
При	Ри́въ.	При	Ри́чи.	При	Ри́вах,
Ко	Ри́въ.	Ко	Ри́чи.	Ко	Ри́вам,
Со	Ри́војъ.	Со	Ри́чјъ.	Со	Ри́вами,

Взор петиње *Лицо*.

Обо	Лицо.	Ово	Лице.
О	Лицо.	О	Лице.
Кроз	Лицо.	Кроз	Лице.
От	Лица.	От	Лица.
При	Лицѣ.	При	Лици.
Ко	Лицѣ.	Ко	Лицѣ.
Со	Лицом.	Со	Лицем.

Взор шестиње *Лице*.

Ока	Лица,	Лица.	Двѣ Лицѣ, Лици.
О	Лица,	Лица.	
Кроз	Лица,	Лица.	Двѣ Лицѣ, Лици.
От	Лиц,	Лиц.	
При	Лицѣх,	Лицѣх.	Двѣма Лицама, Лицема:
Ко	Лицом,	Лицем.	
Со	Лицми,	Лицеми.	Или Лицома, Лицема.

Ограничение на преткоту първињ, и вторињ.

Женитик Јединични претвора 1го и 2го.

1. Ко първомъ взоръ пристојет јмена *Мъжка*, која се заверашајут на негласници *Тонкије*: какот рѣб, кроѣ, Ейг, град, мраз, волк, вол, сом, син, стопл, глас, тат, гръх.

2. Ако второму взору пристојет, која се кончават на негласници *Шваније*: се јест, на *Д*, *Ж*, *Л*, *Н*, *Ч*, *Ш*, *Щ*: и на *Д*, и *Б*: кѣ, дојдъ, мѣж, краль, конь, бич, кош, птищ: ста-рец, рѣбъ, жребецъ, змий, занѣ, вѣвъ.

3. Господар, цар, кнез, пастир, по кметскому и по дѣвномъ изроку, изрикајутсе съ привѣтъ негласници *И*, и јдуть по второму взору, сици: гдѣръ, царь, кнѧзъ, пастиръ, о господаръ, цару, кнѧзю, пастирю, кроз гдѣрja, царя, кнѧзя, пасти-рja, со гдѣрjem, царjem, кнѧзjem, пастирjem, от господаръ, царъ, кнѧзъ, пастиръ. А по чистомъ из-рокъ претварајут се възиль пър-вого взора: кроз господара, цара.

кнеза, пастира со господаром, ца-ром, кнезом, пастиром. От госпо-даров, царов, кнезов, пастирев. Ои-цик, гост, госта: а не гостъ, гостя.

4. Ко първомъ претворъ пристојет јмена јдуща на *О*, ако въдът *Извини*-шална от мъжких, или властите мъж-ски: кѣ, Еорко, Владко, Явчко, Ми-ланко, Мирко, Райко, Отанко, Отар-ко, Стојко, Лешко, Мешко: Данило, Манојло, Михајло: сици, о Владко, кроз Владка, го Владком. Извини *Мико*, *Михо*, *Јво*: и ако јест још-ше које јно, сици добримъ вѣломъ побличено. Сицива во јдуть по тре-тјемъ взору, о *Мико*, кроз *Мику*, со *Микоју*.

5. Народна и Полиестна јмена (свз единичном, и во двойничном числов, во всици претвори) јмајут двојако творење. Или во ъник се приведуја-јут промѣни склад *ИИ*: сици въ-

народних . Болгáрин , Оéркин , или Оéрвельн , Хéркатн , Грéчин , Вláшин , Вúгрин , Жи-
довин , Пéрси , Тéрчин , Та-
тáрин , Харапин , Ормльáин ,
Ирвапáсин , Чимчíн , Хиспá-
нин , Фráнчин , Ягличанин ,
Дачанин , Окндин , Цигá-
нин , Йдијáгин : и въ помѣ-
стнин : Римльáин , Москокльá-
нин , Отоличанин , Кијевльанин ,
Омоленчанин , Дубрóвчанин , Новград-
жанин , Бéлграджанин , Окамарданин ,
Бенéтчанин : и въ овнх ѻвших :
Христјанин , Болы́рин , Властвелин ,
Поганин , Граджанин , Народжанин ,
Земльанин , Мирјанин , Отаньáин ,
Дворанин . Зовник : ô Болгáрине ,
Римльáине , Христјанине . Кроз Бол-
гáрина : и остално .

6. Јли се нарикајут без прѣстка : сиц , Болгар , Оéрвель , Херкат , Лéх , Чéх : Ирбанас , Яглинец , Влах , Вá-
гер , Грéк , Дак , Жидов и Жид ,
Нимец , Ормльан , Пéрс , Татár , Тé-
рок , Харап , Хиспán , Фráнок , Скнд ,
Циган . Йдијан , Римльан , Москокльан ,
Столичан , Кијевльан , Омоленчан ,
Дубрóвчан , Новграджан . Христјан ,
Болы́р , Властвел , Поган , Граджан ,
Народжан , Земльан , Мирјан . Зовник : ô¹
Болгáръ , Оéрвельъ , Херкатъ Лé-
ше , Чеше , Ирбанаге , Ягличе , Вла-
ше , Вúгръ , Грече , Дáче , Жидоек ,
Жиде , Нимче , Ормльане , Пéрсе , Та-
тárъ , Тéрче , Харапе , Хиспáне , Фráн-
че , Скнде , Цигане , Йдијане : ô
Римльáне , Москокльáне : ô Христја-
не , Болы́ръ , Властвеле , Погане , Град-

жане , Народжане , Земльане , Мирја-
не : кроз Христјана : и остално .

7. Руѓанин , и Руѓни : ô Ру-
сјанин , Руѓине . Ови Руѓани , и Руѓи :
Руѓанов , и Руѓок .

■ ■ ■ ■ ■

Зовник Јединични 1го и 2го .

1. Конечна слóка Г , З , К , Х , Д .
преминъяјутс окди на швимна: сице ,
Бóг , кнéз , својák , вљеџ , Влах ,
Окомрах . спромах : ô Бóже , кнéже ,
својаче , вљче , Влаш , Окомраш , си-
ромаше . Небог , или невљоџец , ô не-
вљоџе , и невљоре . Синок , ô синко .
Вóз , дрóз , жрáз , глиз : ô вљоз ,
дроз , и ост :
2. Господ , господар , господин : ô го-
споде , ô господаръ , ô господине : и
съ овснченијем , ô Господи .
3. Кончина Р пристојит ко пérкому
бзóру : лише зовник творит на 8 :
кїт , днівер , ô дніверъ : ô Владими́р ,
ô Митрү , ô Хéктору , ô Александ-
руду . Ј кончина Д пристојит ко
второму бзóру : лише зовник тво-
рит на 8 : кїт , стáрец , ô стáрче :
добродијеџ , ô добродијче .
4. По Руѓику , и по Херкатскому , јмен-
ник может стојат въ мисто зов-
ника : кїт , ô кнéз Богдан въдни ми-
лостнен : въ мисто : ô кнéже Богда-
не . Ходи симо братеџ : за братче .
Ј сице то всиҳ прѣткорех .
5. Я въ писнвх может и зовник сто-
јат въ мисто јменника : какот окди ,

Још најчё венчанти добри Марко Кральевицъ,

И нато му одговори Радосаве Онериниче.

Просто вјаше реф: Марко Кральевицъ, Радосав Онеринецъ.

6. Прекратно Лехи от кинчани К, творет званик на џ: о простаку, о човеку, о ученику. Јомотрицкин пишет, о Марку. Речи, о простаче, о човече, о учениче, о Марко.

7. Јмена Гречка, која у Греков јдуть на ОГ, а у нас на ИИ, ИИ, ИБ, ОБ, и на Р, влудно се творет џ иас на В: кт, Иакола, Ахелай, Алексеј, Јореј, Диј, Антониј, Васиљ, Григориј, Оисоб: зло о Николај, о Ахелай, о Алексеј, о Јореј, о Диј, о Антониј, о Васиљу, о Григорију: о Оисоб: оприч јединого Петер, о Петре,

ЗНОСИ

Крозник Јединични 1го и 2го.

1. От јмене знаменујушу Душатије, иличи Жигушије веши, крозник идет на Ј: кт Хвалите господа. Конја и јездеца обалиа јест ве море. Тож бивајет и об жертвих осовах: кт, Погребаше жертвеца: или, жертва човика.

И от знаменујушу Недушатије веши, крозник се творит једнак јмен-

нику: кт, кроз град; ој камен: за рбен. Сициже јдуть и која не знаменујут душатих осов по једнѹ, но по виогу: вт народ, се бор, сојем, скот, полк: кроз народ: и остално.

2. Еладно адада јест речено: Бади ми кь Бог зашитићел: пеглом. 30. Порази веќик первенец: пг. 77. Офтварша телец: пг. 105. Јатнит цико телец: пг. 28. Право речи: Бади ми ве Бога зашитићела: Поразна јест веќакога первенца: Офтварша телца: Јатнит је вјажо телца. Вложе јест речено: Бог спасећ Сијона: пг. 68. Положиша Јерогалима ве овочное хранилище: пг. 78. Поразиши вгипта: пг. 135. Право речи: Бог спасећ Сијон. Положиша Јерогалим. Поразиши вгипет

ЗНОСИ

Јакерник Јединични 1го и 2го.

1. Јакерник се изходит на Ј, а не јнако. Њатож обличав: Паче камен честна, пг. 18. Дома Иаковља, пг. 113. Тому поги нијт. Прошалого году. Право речи: Паче драга најмена. Дома Јаковља. Тому погта нијт. Промињеного года.

О твореније на 8, јест дешница. Дехом во јест вефло обичен се изрок: Того часу, того року, ве боку, ве глоду. Речи: Того часа, того рока, из воба, от глада. Јакер камена, корена, пламена; ремена, гортана, стапенца, сјежња: а

не јајер камене, корене, пламене,
гортање, степене, и јна.

2. Јменник словет, прегнв коренични: а останли прегнви словут пронизводни. Пронизводни прегнви, въ никоњих јменех јејт, јменнику равни числом складов: кт, орел, орла. Ј въ никоњих сът долини от јменника једним складом: кт, дивер, дивера. Гдј пак сът равни, и гдј долини: не въ јнов, неке въ Хербатсков језничкој отгмине, можеше подат правило. Пронизводни во прегнви јејт равноскладни со јменником, гдиколи (по Хербатсков отгмине) во последицем складу јменниковом, стоййт гласница: я, не претгнена високим влаком: кт, Витал, Павал, вѣвань, огань, вѣвцац, отац, остан: Витла, Павла, вѣвна, огња, вѣвцац, отац, остана. Онце, ован, овна: лапат.

- лапта: папар, папра: сан, сна.
3. Јанимљутсе јмена складена: и ова распрут једним складом: кт, образ, образа: заклад, заклада.
Ј која сът неудобно изговорна, дља ради сошестја книжих негласници: какот, јездак, јездаци: вратчак, вратчача. Претврдо во би вило наречене, јездака, вратчача.
Ј твджа јмена тој распрут: кт, Јован, Отепан, Дадан, Шапран: Јавана, Дадана. Оприч Петар, Павал, Марац, Петра, Павла, Мараца.
4. Ј гдј коли пак въ последицем складу Хербати изрикајт в. и. о. или ё: илан гдј видет Ј повличено високим влаком: тамо се пронизводни прегнви творет съ прирастенjem: кт, пепел, пепела, пелин, пелна, кокола, коколь, лавуд, лавуда, чубар, чубара,

По Рѣску.

В.	В.
Павел, плавела.	Павла, Павла.
Пепел, пепела.	Витал, Витла.
Корен, корена.	Ойчен, Ойчна.
Пламен, пламена.	Грден, Грдна.
Онвер, онвера.	Витер, Витра.
Бисер, бисера.	Овидер, Свидра.

О.	О.
Огон, огона.	Огњь, огња.
Брок, брока.	Јарок, Јарка.
Сопот, сопота.	Лакот, лакта.
Грохот, грохота.	Ногот, ногта.

По Хербатску.

В.	Д.
Павел, плавела.	Павал, Павла.
Пепел, пепела.	Витал, Витла.
Корен, корена.	Ойчен, Ойчна.
Пламен, пламена.	Грдан, Грдна.
Онвер, онвера.	Витар, Витра.
Бисер, бисера.	Свидар, Свидра.

О.	Д.
Огон, огона.	Огњь, огња.
Брок, брока.	Јарак, Јарка.
Сопот, сопота.	Лакат, лакта.
Грохот, грохота.	Ногат, ногта.

Овако из различитих јменникоўых кончнин (*Пепел*, *Віталь*) можетсѧ по-
зватъ, гдѣ јестъ вітъ, или не вітъ
прирастенію. Я гдѣ вѣтъ једнаки
јменники (*Пепел*, *Віталь*) неможетсѧ
зватъ, зачъ једенъ растетъ. *Пепела*:
а другиъ нерастетъ, *Вітала*: а не *Ві-
тала*. Изъ Хербатскаго адда юзрока
јестъ трупа правою творитъ обиди.
и на јнихъ николькихъ мистехъ: како
хощемъ изказатъ окди ниже: подъ кро-
вникомъ влюбленимъ и при прекијанію
личини.

5. Отъ *Безг*, *Зід*, *Лід*, *Лев*, *Лов*.
Пень: дереві по Лешскѹ, Ізкєр Безѣ,
Задѣ, Ладѣ: лба, лба, Пиња: него
реці: Безгѣ, Зіда, Ліда, Ловѣ,
Левѣ, Пенья.

Придѣвникъ Јединичинъ 1го и 2го.

1. Отъ јменъ јдѹщихъ на Г, К, Х, тво-
ритьсѧ придѣвникъ по Рѣску, и по
Хербатскѹ, на Гѣ, Кѣ, Хѣ: при
Богѣ, зракѣ, дыхѣ. Я по јнихъ
отличнахъ, на Зѣ, Щѣ, Оѣ: при Бе-
згѣ, зракѣ дыхѣ.
2. Ризво гогорешъ, опышајетъ двој-
глагоница *ї*: и отъ тонкихъ кончнин
придѣвникъ сѧ изрикајетъ на Г, или
В: при Брати, и при Братѣ, я отъ
шѹмнихъ, на І: при Кралы, при
Огньи, при Мѣжи, при Днтиши. Я
на В, не съ толъ адно, при Крале,
при Огнѣ.

3. Рѣжани чѣсто, а Хербати всегдѣ,
творѣтъ придѣвникъ једнакъ противни-
кѹ: то јестъ, на 8: и велѣтъ, при
Богѣ, при Чловику, при Братѣ, при
Кралѣ.

Тожъ сѧ чинитъ и въ јнихъ вси
творѣхъ, јменъ оветођинихъ, јеже въ
мисто придѣвника јединичнаго вез-
ди липлье єжикајемъ противника: кѣ.
при лигѣ, при лици.

4. Потому ѿ адда, что сѧ рекли, ѿ
прегибъ висоролично сѧ можетъ изрешъ:
сице.

При Богѣ: при Боги: при Боге:
при Бозѣ: при Бози: при Бозе:
при Богѣ.

При зракѣ, зраки, зраке: зракѣ,
зраки, зраке: зракѣ.

При дыхѣ, дыхи, дыхе: дыхѣ, дыхи,
дыхе: дыхѣ.

При Братѣ, брати, брате: при братѣ.

При кралѣ, кралы, крале: при
кралѣ.

При ногѣ, ноги, ноге: ногѣ, ноги,
ноге.

При руке, руки, руке: руциѣ, руци,
руце.

При сохѣ, сохи, сохе: сохѣ, сохи, сохе

При лигѣ, лиги, лиге: при лигѣ.

При лици: лици.

Противникъ Јединичинъ 1го и 2го

- Овъ прегибъ јмајетъ дви кончнини: једи
на 8: а другу на ОБИ по пѣр-
вомъ, или на ВБИ по вѣторомъ Ѹзорѣ:

кѣ Рѣвъ, рабови: кровъ, кровоки: дрѣгъ, дрѣгови: градъ, градови: кнѣзъ, кнѣзови: мракъ, мракови: колъ, волови: швѣчъ, швѣмоки: синъ, синови: стѣлпъ, стѣлпови: мѣръ, мѣропи: гласъ, гласови: тѣтъ, тѣтови: грихи, грихови: дождъ, дождѣви: мѣжъ, мѣжеви: змијъ, змијеви: кральъ, кральеви: коньъ, коньеви: крачъ, крачеви: Милошъ, Милошеви: дитијъ, дитијеви: старцъ, старцеви. Или Хервати николике неизникајућт тоје кончани на ВИ: и за кметску ју почнтајућт.

2. Не право адда се велићт, Цареви, Господеви. Речи, Царови, Господови: ћилти паче, Царъ, Господъ. Всакому пѣти, пс: 35. Нешити пѣстинному, пс. Гортанъ моемъ, пс. 21. Камени, Отепени, Попрѣки, и речи: Всакому пѣтъ. Нејаснѣтъ. Гортанъ моемъ. Каменъ, Отепенъ: и огтѣлно.

22. Речи, пред Царом, Годом, Гортаном, Вѣлем.

Јменник Вножанинъ 1го и 2го.

1. От кончани Г. К. Х., съ јменником (по Рѣско и по Херватскому) творите на Ги, Ни, Хи: кѣ, дрѣги, Овојаки, Ономахи: а по Сѣрбскому и по Лѣшскому, изходите на Зи, Ди, Он, кѣ, дрѣзи, Овојаџи, Ономаси
2. Я по избѣтку, и по припрѣстом изрѣку, дкојескладни јменники преминујућтес на Ове, и на Ве: Силити стерпнїје, на Оги, Вики: кѣ, Раби, мрѣви, дрѣги. Рѣвови, мрѣвови, дрѣгови, градови, кнѣзови, колкови, волови, тримоки, стѣлпови, дворови, вратови, Орли, Окини: Орабови, Овиови, Дождѣви, мѣжеви, кральеви, коньеви, шиневи, птишеви. Ј Рѣвови, мрѣвови, и ост: Оинови. пс: 4. Бѣкови, пс: 94 Змијеви, пс: 148. Вратеви, пс: 87. Апѣль и прѣвије, Оини, Бѣги, Змињи, Вратчи.

Орѣдник Јединични 1го и 2го.

1. Пѣрвъ ёзбор творит ОИ: вѣтори ёзбор тѣ, ѿ братом, съ Кральем. Кончани Р., творит ОИ: а Ц. творит ВИ: кѣ, ѿ Господаром, съ Пастором, съ Чвѣром, съ Миром. Оо старци, съ вѣјци, со зајци. Пѣт чинит Пѣтом, и пѣтем.
2. Пред Царем Господем, пс: 97. Гортанем своим, пс: 113. Вѣлом, пс:

Јно овличи, јеже єко завершеније на Ове, или Ови, неовртатјетсе јнако, него тројескладно: лише въ Рѣском и въ Лѣшком отмине слишитсе и долже: кѣ, Татарови, Наливажкови: за Татари, Наливажки.

3. Я јније кончани, на ЈВ, и на В, јејт ѕагод сказни и мѣдзки: кѣ Царје, Братје, Кнѣзе, Пасторје. звирје дубравни, пс: 103. Пѣтје,

Татје: Мъкје, Отрѣкје, Господје, Гољевје, Жерјавје, Лабудје, Шиневје, Чубарје, Господарје: Рубежје, Ковачје, Палошје, а Јоште горе, Овидителе, п: 26. Пријателе, Крагље, Метље: Отпене, Камене, Гражане.

Шраво се белйт: Цари, Брати, Кнези, Пастори, Вкири, Поти, Тати: Мъкни, Отадини: Господи, Голуби, Жерјави, Лабуди, Шинези, Чубари, Господарни: Рубежни, Ковачи, Палоши. Овидители, Пријатели, Крагљи, Метљи: Отпени, Камени, Граджани.

4. Тојже повлаќок се чинит и въ при-дјених: пишт ѩв, въ мисто ѩи: Синове Вфреми налеџуше и спи-јуше лбки, п: 77. Бихом весел-щес, п: 125. Речи, Сини Вфремо-ви напинајуши и спротяјуши лбки. Бихом веселени се: или паче, весели.
5. Христјанин, Болјарин, Властелин, Господин, Мијрјанин, Поганин: и По-мистна, да Народна јмена: кт., Граджанин, Народжанин, Земљанин, Москоглаванин, Отоличанин: Рбја-нин, Болгарин, Херватин, Осрвин, Гречин, Персин, Тврчин, Франчин, и остална, во всём вношнином чи-слъ отговарјући прирастни склад ИИ: и твореће сице, Христјани, Болја-ри, Властели, Господи, Мијрјани, Погани: Граджани, Народжани, Зем-љани: Рбјани, Болгари, Хервати, Осрви, Греки, Перси, Тврки, Фран-ки: и остална.

6. Вонник вношнинъ во венч преборех, јест једнак съ јменнином.

Крозник вношнини 1го и 2го.

1. Ось преглъ по Херватски изходит на В: кроз Брате, кроз Крале, въ царски књигах ⁴, въ главе 18, четврти сице: Ј изведе цар Јел-ръски Омарјане въ асирју Ј сице липо се разлочајет крозник от јменника. Я Рбјани и дехи творећ се преглъ на І: и не мо-гут разлочит крозника, от јменни-ка: и вного кратъ им постапајет недобро разумије: и по ноже ни-когда морајући јзверника въ мисто крозника, и гокорећ сице: Побили сут Шерен Тврков: въ мисто недобромого изречена сице: Побили сут Шерен Тврки. Я по Херватски, без недобија сице се изрикајет: Побили сут Шерен Твр-ке. Онци же велет въ писни, Кажите ми клете Тврке: Да коркани виле ръке.
2. Или овакчай: јеже јзверник может стојат въ мисто крозника, лиш въ јединичном, и во множином чи-слъ, а не во двојичном: въ јне-нх кеше душатих, а не въ ве-дашних: и то лише въ мужском племену, а не въ јном. Тож и въ јменниках, и въ придавнинх јменах: кт: Јго, Го, за Еи: Нас, Влас,

Ны́х, Бы́х, за Ни́, Ни́, Је́. Мой́х,
Твоих, Окоих, за Моје, Твоје,
Своје. Жи́львим ва́с свои́х до-
бріх пријатеље в. Въ мисто: Жи́львим ви́ своје добрије прија-
тельи. По Хербатску: жи́львим
ва́с своје добре пријатеље.

3. Въ мисто коячни в., мерзко и
въдно те чутѣтъ въ никоихъ мистехъ
поставлено Я, или А: кѣтъ, воз-
ложатъ на олтаръ тѣбъ телца, пс:
50. Вгда разнѣтъ нѣвѣсни царя, пс: 67. Свѣзати царя ви́хъ по-
ти, пс: 129. Упокати на кнїзы
пс: 117. Умѣдарыши младенца, пс:
18. Я въ юнихъ мистехъ практире стоянитъ,
И: кѣтъ, Поразившемъ царя вѣ-
лика, пс: 135. Јзви царя крепки,
пс: 134. Порази юзини многи
пс: 134. Сохранихъ поти жестоки,
пс: 16. Ј разбийетъ младенци твоја,
об камен, псал: 136.

Все попрѣкъ сїце: Возложетъ на ол-
таръ тѣбъ телци: или телци. Ког-
да разлѣчајетъ нѣвѣсни царя: или
царе. Свѣзати царя ви́хъ (или ца-
ре ви́хъ) поти. Надијатсе на кнѣ-
зи: или на кнезе. Јже умѣдрајетъ
младенци: или младенце. Јже јестъ
поразилъ царя (или царе) великије.
Ј избила царя крепкије. Поразилъ
јазини (или паче, народ и, или на-
роде) бногије. Сохранихъ поти (или
поти) жестокије.

Я прости и право по Хербатску,
спиц: Јже јестъ поразилъ царе велике:
и избила царе крепке. Поразилъ на-
роде бноге. Сохранихъ поти жестоке.

4. Всіхъ прѣтѣровъ јмена, овѣтѣјна и
придѣвна, ако на концѣ, или въ ко-
нечномъ складу, изрѣкајутъ ова глагола.
Г, К, Х, могутъ је преминитъ въ
З, Ц, О. Али то лише въ онихъ ми-
стехъ: гдји Хербати на кончнине, или
въ конечномъ складу, изрѣкајутъ I:
како отъ јмена Драг, Пророк, Влад:
Кињи, Рѣка, Сохда: Благо, Мли-
ко, Брох: Драг, Велик, Тих: Хер-
бати.

Въ придиѣвнику велетъ: При кнїги,
при рѣкѣ, при сохи: а въ мъжкихъ
и въ юнѣдѣнскихъ, при драгу. при
пророку, при Владу: при благу, при
млеку, при брѹгу, и по кмѣтеску,
при драги, при пророки, при Влади:
при благи, при млеки, при брѹхи.
Премина при Драги, Пророки, Влад-
и: при Кињи, Рѣци, соги: при
Благи, Млеки, Брѹхи.

Въ јменнику Хербати велетъ: Ови
Драги, Пророки, Влади: Ови Драги,
Велики, Тихи, Млеки.

Премина Драги, Пророки, Влади:
Драги, Велики, Тихи, Млеки. Хер-
бати: при Драги, Пророки, Влад-
и: Драги, драги, драгими. Ве-
ликни, Велики, Великими. Тихи.
тихи, тикими.

Премина. При Драги, Пророки, Влад-
и: Драги, драги, драгими. Ве-
ликни, Велики, Великими. Тихи.
тихи, тикими.

5. Я гдји Хербати изрѣкајутъ в.: (ходи-
ти въ юнихъ Отмінахъ вѣдејтъ I:
тамо непреминна стојетъ глагола Г.
К, Х:

Какот въ съм крозніку¹ вножином,
мъжких юмен, Хербати велет: Кроз
Драге, кроз Пророке, кроз Владе.
Кроз Драге, Велике, Тихе, Мъже.
Ж въ жениских, въ ѹзкернику юди-
ничном: От Кныгне, от рѣкѣ, от
сокѣ. От Драге, от Велике, от Ти-
хе Жене.

Ж въ юменникъ, да Крозніку¹ вно-
жином: Обе Кныгне, Рѣкѣ, Сохѣ.
Обе Драге, Велике, Тихе Жене. Кроз
Кныгне, рѣкѣ, сохѣ. Кроз Драге, Ве-
лике, Тихе Жене.

Я по Рѣкѣ, на Ги, Ки, Хи: Кроз
Драги, Пророки, Влади. Кроз драги,
велики, тихи мъжи. От кныгни,
рѣки, сохи. О драги, велики, тихи же-
ни. Оби драги, велики, тихи же-
ни. Кроз кныгни, рѣки, сохи. Кроз
драги, велики, тихи жени.

6. Хербати во вси² юмениках: и въ
придниних юменех, мъжкого племе-
на, ѿживаят ѹзкерника въ място
Крозника: кѣ, Добри добри лѣ-
вет. Я не вимо зач въ овстоних
юменех тогож нечинет: и не велет во,
драги драгов лѣбет: него велет,
драги драге лѣбет. Я вим въ ово-
дних мястех юденака юест прѣча: и
право ге велет оводкоје: Добри
драги добрѣ драге лѣбет: и Дов-
ри драги добри драгов лѣбет.

7. Я въ жениском и въ ниједнском
племену неможет ѹзкерник, стојат
въ крозника място. Добро во гло-
гет въ мъжком племену: Жа юи
кормль: и Жа юго кормль. Я въ

жениском нервци, Жа юе кормль:
но лише, Жа ю кормль. Онцек
добр: призови моих пријательев:
Призови моје пријателье: и призо-
ви моје пријательи. Я въ жениском
и добро: Призови моих сестр:
него лише, призови моје сестри:
или сестре.

Вножинни йзкерник 1го и 2го.

I. Всѧ юмена пѣрвого и вѣтрого прѣ-
вѣра, липо и правило се творѣт
на Об, и на Вѣ: кѣ, Равѣ, го-
лубов: Легов, жерябов: Дрѣгов,
верлобов: Градов, Лаводов: Мразов,
Киевов, оврѣзов: Волков, синодоков:
Волоб, постолоб: Јармок, рѣзъмов:
Ониов, Христјанов, граджанов, синов,
от сон: Оттолпов, потопов: Дво-
ров, днѣров, пастѣров, господаров,
царов: Терсѣв, благов, оврѣгов: Татоб,
хертов, сопоток: Гришов, сиромахов.
Зајцев, стрѣцев, стѣрцев: Змиев,
ратайев: Пѣжев, рѣвѣжев: Врачев,
крајачев: Кошев, палошев: Птищев,
дитишев: Дождев, гладьев: Краль-
ев, пријательев: Конев, степеньев.
Око, белим, юест најлиплье и најп-
равље изглашаније: и сице говорѣт
Хербати. Али по неериженју вси-
дниних ѿмителев: и по виогих отми-
нах нашего језика: постало юест
овдї (и на јних мястах:) виого
разнинц, и незгодаја, и сказ.

2. Омотрицки чинът се прѣгив јменикъ јединичномъ сподобен: ктъ, от Пророк, от јарем, от воин, от Римлян, от клеркът, от отецъ, от ходатай, јреи, жрави, зион, краївъ, лъбодечъ.

Я от никоих чинът дей кончини: ктъ, от тих другъ, и друговъ: От домъ, и домовъ: От синъ, и синовъ: От грихъ, и гриховъ: От жрецъ, и жерцесъ: Отврачъ, и врачиъ: От матекъ, и майтежъ: От свѣдитѣль, и свѣдитѣльъ: От Пастиръ, от господъ.

3. По Херватскъ (како смо рекли) все идент правилно на Овъ, и Ввъ: оприч никоин мало јмен: се јест. Конь, Кратъ, Лакатъ, Новацъ, Нохатъ, Отацъ, Пасъ, Пинезъ. Јскер Конь; трих Лакатъ, новацъ: от нохатъ: наших отацъ: от пасъ, от пинезъ: иного Кратъ. Јанти, Лакотъ, ноготъ, ногецъ, отецъ, песъ. Можъ, от можекъ, и можеъ, и можниъ. От лъбодечъ, и лъбдиъ. Не реци, от благинъ, грошиъ, звонинъ, мисциъ: иного от благовъ, грошевъ, звонъ, мисецекъ.

4. Я въ јних виогих јменахъ, оприч правилнаго творенja на Овъ, Ввъ, Скоје јест обично лъбдем племенищимъ, и чистије всици врнгбашни:) по другомъ обиччу творите се прегив сподобен јменникъ јединичномъ: или тако, да водет високъ заблакъ на конечномъ складу јазерника: или јнако да водет въ заблакъ

разница: какот въ се: Об ко-
нецъ Пророкъ. Постолъ, Оапогъ, Ов-
лакъ, Орелъ, и въ јних ракнаго за-
блака јменехъ: От тих конечъ, про-
рока, постола, сапогъ, облакъ, орелъ.
Ј најпаче от јмен, којимес приди-
вајет прирасток ИН: ктъ Болгаръ,
Влахъ, Тврокъ: От Болгаръ, Влахъ, Тв-
рокъ, (или паче Твроковъ:) от Татаръ,
Харапъ, Ормъянъ, Хиспъанъ, от Грекъ,
от Херватъ. От Христјанъ, Римлянъ,
властелъ, граджанъ, земљанъ, ми-
рјанъ, поганъ.

Долгънъ заблак преходит во високиъ,
ктъ Нимецъ, Вѣгеръ, Краньецъ: Яз Ни-
мецъ, из Вѣгеръ, из Краньецъ. Али
и от тих народних јменъ, не от
всихъ идент таково творенje: право
во се велитъ, От Ръсјановъ, и от
Ръсокъ: От Орковъ, Перокъ, Леховъ,
Чеховъ, Оловинциъ, Франковъ: а не,
от Ръсјанъ, либо Рогъ, Орея, и
остално.

5. Я гдн јест Острви заблакъ, тајно
никакож липо нестыйтъ то се сиче-
но творенje: ктъ, Даръ, братъ, вичъ:
китеръ, сикеръ, кителъ: Каменъ, Ременъ,
Шепелъ: Чинтель, Оветитель, Влада-
тель: Пракитела, моченикъ, обрiza-
нецъ. От тих Дарокъ, китровъ, ка-
менокъ, Чинтельевъ, пракителевъ, об-
ризанцевъ. Я не, от Даръ, от ви-
тиеръ, от каменъ, от моченикъ: и
остално.

6. При високомъ заблакъ то же разъ-
мијест: ктъ Дробъ, градъ, станъ: Ово-
јакъ, чубаръ, златникъ, крајачъ: Госпо-

Даф, Ученик: Трѣдник, мѣтник: Пѣ...
день, сѣжець: Державник, подданик.
От дрѹгов, градов, станов: От
своѧко, Учеников, Трѣдников, сѣже-
нъев, державников. И не, от дрѹг,
от стан, от своѧк, от Ученик:
и остално.

7. При Долгом завѣаху тож: најпаче
въ складеныхъ јменехъ: кѣ, закон,
наук, прѣмет, завѣак, прѣклад, завѣ-
мир. От законо, науко, прѣмето,
завѣако, прѣкладо, замиро. И не,
от закон, от наук, от прѣмет, и
остално.

8. Бенѣтки, Верхобцы, Коленоци, Но-
вакоци, Јавинци, Кузинци: и ако
јест које јно сициво помистно и
вношнинно јме. Из бенѣток, из вер-
хобца, коленоца, новакоца, из јва-
ници, из кузинец. Јлинти, из бенѣ-
ков, верхобцев, јавинцев, кузинцев.

9. По Оєреку, вношнину јзкерилик
во вношнихъ јменехъ, вси прѣгеров
(соприч четвртого:) творицес на
д, въ Долгим завѣахом: сици, от
свихъ братца, свихъ Краља, свихъ
Коња, свихъ риба, свихъ обаца, свихъ
коња, свихъ лјета, свихъ лица, свихъ
бримена: тихъ кнеза, тихъ господара,
тихъ мисеца. И никогда и на Оєрку,
или Вијад: тихъ болоба, дрѹгова:
тихъ враћега, сѫжњева. Али сициво
изриканje јест сказно, и негодно
насиљованју.

Придѣвник вношнину 1го и 2го.

1. Об прѣгив идет на ЖХ. Али Рѣ-
сјани липље го изрикајут на ВХ;
и Хервати на ИХ: при Братех.
при Краљех: при Братиј, при
Краљиј.
2. От кончи, Г, К, Х: при Дрѹ-
гех, свидокех, влажех: и при Дрѹ-
зех, свидочех, власех: или при Дрѹ-
гих, при Дрѹзих: и остално.
3. Въ синихъ Божињу, пс: 88. Речи
въ синехъ, или синихъ.

Противник вношнину 1го и 2го

1. Творицес једнак съ Орѣдником једи-
ничним: кѣ, против Братом, про-
тив Краљем. Лѣдни чинијт лѣдем.
2. Непредајди зећрем дбш, пс: 73
Речи, Не предаји зећром дбш.

Орѣдник вношнину 1го и 2го.

1. Ового прѣгива кончина јест МИ:
со Братми, со Краљми. Али вим
вношократ опуштајуте М: ако из
којего предложка, или из јније ри-
чи, будет мош разознат об прѣ-
гив, от јменника: кѣ Въ двили
брати, Въ тими Краљи.
2. М будет да въ којем мисту не-
будет разознанја: и тако јест
тривиа изреши М: какот, Дактми
марит: Шерстми стигнот, Прија-

тельми извидат. Я не лакти ми-
рят, Персти стиснёт, Приятели
извидат.

3. Онцек и при лехком разознайу, никя јмена небогншут слова **И:** кт, Зъ добрии лъдмъ пришел: Трии перстни придал. Я не, зъ лъдмъ.
4. Хервати везды ражи изријут **И:** оприч такоих мист, гди (адъ со- шесчја негласници) неможесте произ- гласит **И:** кт, Ови, Ори, Отци, Овни; Со овими Ори со Отци, со Овни. Невозможко во јест из- реф, Орли, Отци, Овни.
5. Како смо више покажали ов Јакер- никъ, також и овиди, различно се преминујут **заблаки:** сице,

Једнакиь заблак. Ови воли, Кони, Ави: Палоши, Топори, Постоли. Со воли, кони, леви: Палоши, топори, постоли. Ови Пси, Конци, Новци, Посли, Огни. Со пси, конци, новци, послы, огни.

Долгинъ заблак. Ови Грихи, дбори, кльчи, погти: Со грихи, дбори, кльчи, погти, ножи.

Ови Болвари, вирники, братники, главари, господи, господари: горта- ни, златники, крлјачи, ковачи, ме- тљан, пастери, чубари. Со болвари- ми, вирниками, братниками, главар- ми, господами, господарями, и остал-

но. Ови Јарки, Јарки, Кланци, въг- он, Нимци. Со јарки, јарки, клан- ци, въги, нимци.

Високиь заблак. Гради, Кнези, Враги, Отани. Со градми, кнез- ми, врагми, отани. Я въ јних мистех јест неприменен: кт Жарко, Жиланко, Отанко. Со Жарки, Жиланки. Педень, сажень сажень: Со педни, сажни, сажни. Дер- жавник, митник, графник. Со дер- жавниками или со державниками: со митниками, со трабиниками, или-ки.

Остринъ заблак везды стойут не преминен: кт, Брат, перст, херт. Со братми, перстми, хертом. Једи- ногладец, Черноризец, Биломистец. Со јединогладци, со черноризци, со биломистци.

Со любченникми, зъ голубии, зъ ла- вадии: Со граджанини, народжанини, земляни: и остално. От ногот, пинея: Со ногтми, пинземи, и пи- нези.

6. Нимци и Жидови јесуть **8** лехов наш језик мерзко сказани: а Билорбјани суть того скажења вно- го заблаки: и на сем мисту чинеет несторен поберат, јеже об прегнек твори на ПАИ, а придѣлинк на ЯХ: чице, Братами, кральми, от- цами, концими, крајами, послами. При братах, кральах, отцах, кон- цах: и остално.
- Тож чинеет и въ јних претвореих: кт, Со Речами, Летами, Дицами, Оловами, Польами. При Речах.

слóвах, польах. За, Ричай, дитми, Лайци, Оловли, Польми. При рицéх, слóвех, польех, или—их.

**ОБЛИЧЕНИЕ НА
ЧРЁТЪИ ПРЕТВОР**
ЈМЕНИК ЈЕДНИЧНИЬ ЗГО.

1. Ко чрётъимъ претворъ пристојет јмена јдуща на А, и на В, Женскаго и мъжскаго племена: какот, Ова Еспида, глáба, ръка, Госпожа, книжница, краљица.
2. Ова Тёте, Зоре, Миле: Доре, Маре, Јеле.
3. Об Владника, Војвода, Отароста: Отаниша, Радонъя, Гръбница.
4. Об Раде, Отана, Грбеке: Ноје, Јозе, Јесе, Јефте.
5. Очио пристојет јмена мъжска јдуща на О, со дългим звукомъ: кт, Мико, Михо, Јво, Јоро, Бено. От Михи, Мики. Об Михоју, Микоју.

Ако ли въдест ѹн зáвлак: пристојет ко пъркому претворъ; кт, Владко, Борко, Отанко. От Владка, Борка, Отанка. Дитко, Дадо.

ЗОНИК ЈЕДНИЧНИЬ ЗГО.

1. Јзходит на О: кт, о Мажко, сестро, глáбо, дръжко, сирото. О владико, о војводо,
2. Омотицни вейт: јеже јмена јдуща на Ж, Лъ, Нъ, Ч, Ша, Ша, Ца, и Я: творят зовник на ѕ: кт, о Мажке, о Земъе, о книгина, о тёте, о даше, о пъце, о царице, о Ладе, о Лайле: или то нийт во всём јечина.
3. Женска во на Ща: ако сът чутворена от мъжких обетојинъ, кт Кралица, ваница, владичица. Ј ако сът чутвеншална: кт, Оестрица, главица, овица.
4. Ј ако сът складена: кт, Богородица, Доврочиница: тъко га идущ на В, и на Й: кт: о Кралице, о сестрица, о Богомолица: йанти, о Кралица, о сестрица, о Боголица.
5. Оицек и она, која се творят от Примених: кт, от Днѣ, Овѣт, Десни, Отар, Шъи, О Днѣнице, Овѣнице, десници, старци, шъници: йанти, о дненица, свидница, десници: я никои овакова и на О изрикајут: О Дненици, о десници.
6. От Госпожа, и Госпа: о Госпоже, о Госпе:
7. Јна пак вся (соприч тихъ возложеньи): јдуща на Щ: и на Жа, Лъя, Нъя, Чъя, Шъя, Йа: творят зовник на ѕ: кт, о птици, камчио, жицио, герлицио, голубицио, ласицио.

стокицо. Ско́жо, сáжо, рóжо, мéжо,
О стражо, мрýжо, велможо, хíжо,
бéжо, грижо, лíжо.

О земльо, бóльо, дриводельо, терп-
кульо, тернольо.

О кнегиньо, богиньо, диньо, ра-
биньо, волъриньо, Рóчиньо, Лéхиньо,
Чéхиньо, Вла́хиньо, вишньо, скиньо.

О тчó, драчо, кáчо, синчо.

О дáшо, чáшо, пáшо, Грбиньо,
Станкшио.

О срíшо, пегрíшо, дáшо, плáшо,
кáшо, пиншо, пышшо.

О щáшо, и о щáще, от щáща.

О лáдjo, ајáдjo, грáдjo или грáжo,
змијo, сдáдjo, сердијo, водопијo.

Ј от твдних: о Марíја, Софија,
Натáлија, Јеторија, Философија.

О Јањо, Јеремијо, Захарјо.

Ј липље на й: о Марíја, о Оо-
фија; о Јања, о Јеремија: а от
жéнских осови здаменујущих на в,
о Марíја, Софија, Натáлије: а не
о Јеторије, о Геометрије: по на О.

5. Кратја, Дитја, или дитца,
Господја, Кнезја, Дрвја,
въ јменникъ и въ зовникъ јесут
Иијединска, и внојинного числа:
и зато въ зовникъ идут на й,
и не јиако: кт, О Дитца, о вра-
тја, о господја. Й кончна ЈВ
јест мъжското племена: от Господ,
брат, кнез: кт, о наши господје,
о мили кратје, глишите. Й въ ог-
тадних прегибех јесут жéнското пле-
мена. Псалом: 122, Въ ръкъ гос-
подъ! склони, Речи, въ ръкъ гос-
подъ! скреје.

6. Въ јменахъ чловéческије осови знаме-
нѹющиx, пристојније и почтеніје
се видит, творит зовникъ на й,
нег на О: кт о Микла, о Вој-
кода: о Дхврѣка, о Валашка, о
Кнегиньа.

Кроизник Јединичниъ Зго.

1. Вране, Ноје, Јо́ке, Јо́ре,
Јакне, и јна Островлачна, въ про-
избодних прегибех пријемљут при-
растенje: сице, ок Ноје, о Ноје,
кроз Нојетъ, Јакер Нојети, при
Нојете, ко Нојете, со Нојетојъ. Џ
по Херблатскъ: Јакер Нојте, при
Нојети, ко Нојети.

2. Я Раде, Отане, Грбене, Въче, Пе-
ре, Шаке: Зоре, Јаге, Миле, Јеле,
Маре: и Мико, Михо, Јвро, Јво,
Ено: и ако јест које јно добрим
влаком побличено: произглашјутсе
съ прирастенjem, и виз ньего: кт.,
Кроз Радв, и Радетъ: кроз Мих-
чъ, и Михетъ. Јакер Ради, и
Радети: от Михи, и Михети. Јли,
от Радете, от Михете.

Јакерник Јединичниъ Зго.

1. Омогрицкиъ овиди чинит разлагенje
въ знаковнициx. Илнти въ конч-
ницих негласнициx: и велит, јеже јже-
ла јмáјуша Тонкије знаковници.

чинећи јзкорник на И : кт , Риба ,
Олача , Књига ; Јзкор Риби , Ола-
чи , Књиги .

И јмена јудаща на Шваније знако-
вици ; се јест , на Жа , Ја , Ня ,
Ча , Ша , Џа , Ја , творећи јзкор-
ник . јединични Си Јменик , да
Зовник , внојиније) мъжка на І :
а женска на А . И крозник вно-
јиније мъжка на И , или А : а
женска једино на А : какот ,

Мъжка : Тоб , Пијаница , Јуноша , Вел-
можа , Захарја , Предотеча .

Женска : Таја Пијаница , Душа , Мре-
жа , Анастасја , Агача .

Мъж : От тога Пијаници , Јуноши , Вел-
можи , Захарји . Предотечи .

Жен : От тоја Пијаници , Душа Мре-
жа , Анастасја , Агача .

От тоја Равнија , Горднија ,
Октиња , Млтнија , Лада .

Собачача Дешчин : и неговори , об
Пијаници : но об Пијанец , ова
Пијаница : какот , об стариц , ова
старица : .

2. И пак такова пракса нехвалили :
зато јеж вешич чинит двојбенч ,
и неизразимч , и сишиш жерзк .
Дво гдје јест трбка различно чи-
нит прегибом окончаније : тало нист
разници : речши меј Јмеником једи-
ничним , и меј производници прегиб-
ни : који по том правилу веј
једнако изходеши на И : кт Једна
Душа , кроз вноѓије Душа .

3. И сверх тога такова неразличного
творења на А , илти на И , ил-

гдје нист къ общем лъдукомъго-
коренју : разби лише в Дешове јест
ничто тому сподобно . Ругдан во
всие тије производније прегиби јед-
нако и липо творећи на И : хош са
тонкими , хош со шваними неглас-
ници : и изрикају доброто сице ,

От Отгажи , који , мажи . От воли ,
земли , постели . От дини , виш-
ни , чишни . От Точи , сици , кочи ,
От Душа , чаша , паша . От Квачи ,
праши , срици . От Петици , жици ,
лици . От змији , ладби , судни .
От Марини , Мелани , Ведокни .
От Јани , Јеремини . И Хервати ,
и веј Задумажи ток , веј та
јмена изрикају на В : кт , от
страже , от воле , от дине , от
туче , от душе , от коче , от пти-
це , от змије , от Марине , от Јани .

4. Душа једни Дешни на сем мист ,
чинећи разбор во знаковициах : и
при тонких творећи јзкорник на І ,
а при шваних на В : и вејет ,

Од риби , од глади , од бради . Од
страже , од душа , од воле , од пив-
ници , од столице , од земље , од
ладје , и остало : Ј Билоруџани
Дешов смотреш , ве листо В , кла-
диг А , или И : от душа , от
пивница .

5. То завершанје јзкорника на И ,
лико на А , тако јест жерзко ,
негодно : да висмо је морали на-
рочно ве писмо замитат , хотјаши
оно и ве общем гокоренју вијло
Ужикано . И сада пак га кулоко па-

и сподобите се завршат тој превратно изриканје: и чинит разлоготе производни прегнавок, от уменитка: поколи и во јајце јејакъ ведан се чинит тој разлоготе. Никтој во јајце ведан не говорит сице, от светија Богородица: Опаси Го, споди душа наша. Но сице: от светија Богородици: и Опаси Го, споди душа наша. Ј сице ожејли.

6. Затој, гди во пејаме јајерник стойт постављен сице: Опасије десни ца јго, пс: 19. Част чаша и х, пс: 10. Краснаја постини, пс: 64. До Јадомеја, пс: 59. От срдца, пс: 90. От стражи јасенеја, пс: 129. Ой изміна десници вишњаго, пс: 76. Шоправи сице, Опасије десници јего. Част чаша и х. Красота постини. До Јадомеја. От срдици. От стражи јајериција. Ой изміна десници вишњаго. Ой се во тајот исто на јну мистич стойт добро написано: Ј чаша мојеја, пс: 15. От плода пшеници, пс: 4. До душа мојеја, п: 68.

И гди стойт крозник вложини сице: Вејаја жељезнија сломи, пс: 106. Оврашјаја душа, пс: 18. Шолнија вложини, пс: 17. Шоправи сице: Вејаја жељезни сломи, Оврашјаји душки. Шолни вложини.

Придрувник Јединнични 3го.

1. При Йоги, Руци, Осчи: или при Нози, Руци, Осчи.

2. Опет на овом мистич дечији, русјани, и Оломотрицки, чинет не потривен разбор меј знаковницами: и при топките изглаждујте ИВ, или В: кт, при Рибје, Главе, Руци: а при шемините изглаждујте I: калот, при стражи, при ладен, при земљи.

3. Дали пак најмајеши пригодно такоје развиранје: но паче вса јувна сего претвора можеше овде кончанти на Ф: При Рибје, главе, књиге, и осталено при стражи, земље, кнегиње, тачке, душа, кобије, ладје, змије, Желаније.

Јасни по Руци вса на В: кт. При Рибје, главе, књиге. При стражи, земље, кнегиње, тачке, душа, кобије, ладје, змије, Желаније. Јасни по Херватски вса на I: кт. При Рибје, глави, књиги. При стражи, земљи, кнегињи, тачки, душки, кобији, ладби, змињи, Желанији.

4. Противник јединнични јесте придоник во всем једнак.

ЗНОЖЕ

Орденник Јединнични 3го.

1. По Руци, го знаковницами Токими, кончанти на ОИВ: а со Шолними, на ВІВ: кт. со Главоју, со Душевју.
2. Ја по Херватски, по Орваски, и по Лешеки, идеш на ОИ: кт. го Рибјом, Главом, Драгом, Брадом. Ово

стражом, земльом, днём; тъчом, днём, къром, зміjom, Меланијом, Іліјом.

3. Й на брімена Хербати, въ лице
коини ОІ8, или ВІ8. скрашено
изглагайути 8: кѣ, Овој је рѣкъ го
вѣјет: над вѣ земль краль јест:
Колицес дашъ. Оѣ јест. Овој је
рѣкъ: над вѣј ю земль је: да-
шъ єе клемет.

ИЗОБІГАНІЕ

ІМЕННИК ВНОЖІЙНИЙ ЗГО.

1. Іменник, Вовник, и Кроцинк вно-
жійни, јејт једнай со Јакерником
јединичник: и творите по Рѣску
всї на І: кѣ, Овије Глаби, о гла-
би, кроз глаби. Ови слѣги, о слѣ-
ги, кроз слѣги.
2. Й по Хербатици вен на В: кѣ,
Овѣ Глаби, о глаби, кроз глаби.
Ови слѣги, о слѣги, кроз слѣги.

ИЗОБІГАНІЕ

ЯКЕРНИК ВНОЖІЙНИЙ ЗГО.

1. Ов се творит от јединичнога јмен-
ника: отнѣши конечнѹ гласници А:
кѣ, ова Рѣка, Глаба, Кѣфа: Ови
Рѣк, Глаб, Кѣф.
2. Й вадит да се пристигнєт сошестје вно-
жих негласници, и чинитсе претвѣрдо
изрѣчнје: јно тада пред послидњеју
негласницеју прибављајется гласни-

ци: по Рѣску тими В, или О: а
по Хербатици Й: кѣ Оистра, Олж-
ва, Бритва, Лада, Устна, Зан-
ка, Мѣка, Петлья. Ови Оистр,
Олжев, Ладев, Устин, Петль: Бри-
тов, Занок, Мѣрок. Хербатици Ои-
стар, Олжак, Лада, Устан, Пе-
таль. Бритав, Занак, Мѣрак. Прет-
вѣрдо во ви вѣло изрѣш: Оистр,
Олжев, Лада, Усти, Бритав, Занк,
Мѣрок.

Оверка: от Оверк, и Овервѣ, и
Оверки: Остера, Оверара, тѣже.

ИЗОБІГАНІЕ

ОВ ДВОЙЧИХ ПРЕГІВЕХ ЗГО.

1. Трѣ пѣрен прѣгіви окого трѣтјего
прѣтвора, въ мъжескомъ племену ий-
гот Ужівани: никто во неговорит
обако, Двѣ војводи, Двѣ слѣги,
Двѣ старостѣ. Него паче говорим
по вножійномъ числѣ: Двѣ војводи,
Двѣ слѣги, Двѣ старости. Й по
Хербатици, Двѣ војводи.
2. Й что Омотрицникъ удајет обако
говорит: Двѣ војводи, Двѣ гудија:
то јест напрасно издѣлано, и ни-
гдик неспишно изрѣчнје.
3. Омотрицникъ валичт наш језик, да
ви сподовем виа во вѣм Грѣцкому
и Латинскому. Ј вѣдѹш, јеш въ
оних језицих јејт нико јмена дво-
јего племена (мъжскаго и женскаго), по-
тому јест он и въ нашем језику нико
јмена поставила деојплемениа: се јест,
Војвода, Оудија, Вѣни: Шијани.

ца: и та во двојицом чине велмју изговарат сице: Въ мужкому: Двѣ војвода, Двѣ гудија, Двѣ војнице, Двѣ пијаница. И въ женском: Двѣ војкодѣ, Двѣ гудињи, Двѣ војнѣ, Двѣ пијаници. Или въ том јест изјавен подглазок: Двоје војвода, Оудија, Војник, николик неслышно въ мужкому: но лице въ женском.

ОБЛИЧОВИ НА

ЧЕТВЕРТИНЪ ПРЕГВОР.

ЖМЕНИК ЈЕДИНИЧНИЙ 4го:

Ко четвртомъ ёзорѣ пристојет јмена женскаго племена, која најходејт на негласници: ктѣ, Окобр, Вѣрв, Жерд, Пратек, Свирап, Казен, Милост, Рич, Прокош, Венч, и јна.

ЗОВНИК ЈЕДИНИЧНИЙ 4го.

Никоји творет сеъ Зовник на I, въ ових авих јменех: Крипост, Радост: ктѣ, Господи крѣпости моја, писал: 17. Или ми того нехвалим: и вно- го мене на В: Радосте моја, писал: 31. Рици, О крипост моја, О ра- дост моја.

ОГЛДНИК ЈЕДИНИЧНИЙ 4го.

1. От Мисел, Басен, Казен: реци Миселју, Басенју, Казенју: а не Миселју, Басенју, Казенју: нити Миселју, Басенју.
Ј сијок Бројави, волејен, пријавен, ревер, шесен, Прокош, и јна обим једнака.
Ј ко вномењне: Миселми, Басенми, Казенми: а не Мисели, Басени, Казени. Нити по дешкѹ, Миселјами, Басенјами, Казенјами.
2. Херкати изглашајут ок преглв двојако: на ЈВ, и на ЈОД: ктѣ, Риҷу, Милостју, Лъвљу: и Риҷом, Милостјом, Лъвљом. Ј панџко вспиј сего ёзора јменех.

ЈАКЕРНИК ВНОЖИННИЙ 4го.

1. По Рѣску идет на ВХ: ктѣ, Риҷеъ, скорбѣ, милостѣ, радостѣ, напастѣ, мислеъ, ратѣ, ношѣ.
2. Я по Херкатеку на ІБ, или на І: ктѣ, тиј риҷи, скорбї, милостї: или, Отих риҷи, скорбї, милостї, радостї, напастї, мислї, ратї, ношї. Псалом 24: От всиј скорбї.

ПРИДѢВНИК, И ПРОТИВНИК ВНОЖИННИЙ 4го.

1. По Рѣску идёт на ВХ, да на ВМ: ктѣ, Въ Заповидех, въ скорбѣх, въ милостѣх, на санех.

Ко заповидем, ко скорбем, къ ми-
лостим, къ саням.

2. И по Херватски на ИХ, да на
ИИ: кт, Въ заповидихъ. въ скор-
вихъ, въ милостихъ, на саняхъ.
На заповидамъ, ка скрбамъ, къ ми-
лостамъ, къ санамъ.
3. Покъ скрнjamъ моинъ, пеаломъ 131.
Дешинна. Речи, Покъ скрнамъ моинъ.
4. Гъсли, Јасли, Дръжънъ, занеси ко
третјемъ щзоръ. Нереци, от гъслѣ, ко
гъслемъ, въ гъслехъ, въ гъслами. Не-
го речи: От гъслелъ, ко гъсламъ, въ
гъслахъ, въ гъслами.

ОБЛИЧЕНИЯ НА

Пѣти и Шести Прѣтбор

Јменник Јединични брои и број.

1. Ко пѣтомъ щзоръ пристојет јмена
нијединска, која се кончите на О:
кѣ, Нѣбо, Божество, Богатство
(и книга, сице на ОТГО:) дрво,
арне, диво, кладно, огњико, Оло-
во, Слово, Очики, Чрнко, Елаго,
Бердо, Ельдо, Говедо, Надо, От-
до, Чедо, Чудо. Женско: Јанко,
Око. Берло, Бранко Си јна сице-
ка на До уткорена от ричин: кѣ
Рицко, Мирцло) Весло, Братило,
Герло, Дило или Дело, Жало, Зе-
ло, Зачало, или Зачело, Сло, Ја-
дрило, Јакло, Јило, Кадило и Кер-
дело, Клепало, Коло, Кресало, Кре-
сло, Кріло, Кормило, Кромисло, Кро-

пило, Јасло, Крътило, Нило, Оме-
ло, Парило, Пекло, Помело, Прело,
Пресло, Прѣгло, Рало, Рило, Начало,
Сало, Оедло, Оело, Тегло, Терло,
Тило, Тиало, Тропло, Дъло; Чи-
сло, Шило, Билмо, Пагмо, Писмо,
Повикло, Еберно, Ерашно, Елакно,
Еретено, Гѣвно, Ди, Зирно, Ко-
лено, или Колинъ, Лено, Дѣкно,
Наковално, Окно, Платно, Полено,
Рено, Стѣгино, Оздно, Сѣкно,
Тлакно. Бедро, Бидро, Бидро, Дов-
ро, Дбро, Јадро, Језеро, Јутро,
Ревро, Срвро. Жко, Прого, Блато,
Данто, Жито, Злато, Јато, Ко-
пито, Корито, Лито, Мисто, Ми-
то, Мито, Решето, Сито, Те-
нето, Отѣ, Ѣхо. Ј вложинна, Тла,
Кобина, Јетра, Надра, Вратка, Пѣ-
та, Зета, Домесна.

2. Ј која се кончेत на ИВ: а въ
јзкерникъ пријемљат прирастни
склад ИИ: кѣ, Брике, вримена: Вр-
ме, Знаме, Јме, Племе, Раме, Си-
ме, Олиме, Стреме, Тиме. Ова по
Чешкъ изходят на ИО: Ово Јме-
но, Племено.
3. Ј која се кончेत на В: а въ
јзкерникъ имајут прирасток ТИ:
кѣ, Бракче, врвчета: Дијак, Гѣи,
Дите, Држинче, Ждрже, Живинче,
Зекре, Јагнае, Клѣче, Кнѣже, Коз-
ле, Коньче, Кобре, Жомче, Ослѣ,
Отроче, Пахонье, Песче, Шипле, Пиш-
че, Прасе, Роге, или Рогче, Обинь-
че, Теле, Хергче, Хлапе, Цѣце,
Шчене, и Небоже.

4. **И** къ Шестомъ ювръ пристојет всѣ остана јмина, изходеща на въ: Која чвъш нимајут прѣстка во јзекраникъ: а такова ювт.
5. **У**менишална имъ ДВ: къ, Дитетъ, Очци, Жалце, Коленце, Окоици, Онкале, Оедешци: и јна.
6. **Ј** Актина на ПВ: Днишци, Двршици, Огњишци, Превеналишци, Жилышци, Приникишци: и јна.
7. **Ј** Осигрална на ЈВ: Байлје, Дривје, Звирје, Залје, Каменје, Овочје, Терје, Гермје и јна.
8. **Ј** Дијанна на НВ: и на ТВ: се јест, која знаменујут дијанје: къ, кобанје, молиенје, Хотније, Битје, Житје, Дртје.
9. **Ј** Окаадена на ИВ: къ, Овилје, Овалнчје, Еозглакје, Поглакје, Подобје, Добое, Недобје, Неподобје, Чдойе, Прегорстје, Понакје, Равлчје, Разпогје, Препогје. Благонарадакје, Доврочанје, Правокерје, Преверје, Полукерје. Замоскокје, Поморје, Подчинакје, Постакје, Покврје, Запракје, Задунакје, Загорје, Верхкосанје. Повркје.
10. **Ј** всѣ остана јдущи на В: къ, Виселје, Вѣже, Въсанје, Годишци. Дамине, Двплье, Здракје, Јаје, Јаџе, Калје, Копје, Личе, Доке, Модре, Оје, Плесци, Полье, Ратовници, Сефдце, Солаце, Стаяе, Тијеси, Топоришци, Јакожинно Пальчи.
11. **Ј** кончина ОТВЈВ јест скавна и некористна. Нигокори, Дарствје, Величествје, Пришестствје: него реци, Дарство, Величество, Пришество. Ј сице ова, и всѣ јдущи на ОТВО, пристојет ко петому ювръ, а не шестому.

ЈАКСИРИК ЈЕДНИЧНИЬ БО и ВО.

1. Ова јмина, Дрико, Коло, Нико, Олоко, Тило, Чудо, по Рескъ пријемљбт пристоје: ОД: къ, Дрибка, Колска. Дъбарди ових, и дъла всич останни јмајущи пристојки ОД: НИ, и ТИ. Омотрицни кладет озовито претвараје, сице:

Око Олоко, Јма, Дѣтѧ.	Оловеса, Јмена, Дѣтати.	Дѣга, Јмана, Дѣтта.
От Оловесе, Јмене, Дѣтате.	Оловес, Јмен, Дѣтат.	{ Оде, Јмен, Дѣттъ.
Пр Оловеси, Јмени, Дѣтати.	Оловесех, Јменех, Дѣтатех.	
Ко Оловеси, Јмени, Дѣтати.	Оловесем, Јменем, Дѣтатем.	Олесна, Јменема, Дѣтема.
Фо Оловесем, Јменем, Дѣтатем.	Фо Оловеси, Јмени, Дѣтати.	Олесама, Јменама, Дѣтама.

2. А по Хербатікъ прірасток Ой икст
спечти са јединичном, и во двојич-
ном числу, а во вношінном изри-
кајут двојако: са прірастком, и

Ово Олобо, Јме, Дитѣ
От Олоба, Јмена, Дитѣта
При Олобѣ, Јменѣ, Дитѣтѣ,
Во Олобу, Јмену, Дитѣту
Оо Олобом, Јменом, Дитѣтом

всѧ нъго. И претварајутсѧ всѧ та
јмена прѣбило, по пѣтом Ѿзорѣ:
сице.

Олоба, и Олобега, Јмена, Дитѣта.
Олоб, и Олобе, Јмен, Дитѣт.
Олобѣх, и Олобѣгх, Јменѣх, Дитѣтѣх.
Олобом, и Олобегом, Јменом, Дитѣтом.
Олобин, и Олобегин, Јменин, Дитѣтни.

Дѣй Олоби, Јмени, Дитѣти. Двију Олобу, Јмину, Дитѣту. Двима Олоб-
ма, Јменма, Дитѣтма.

3. Оицек Донба и Дрнѣса, Кола и
Колеса, Нѣва и Невѣса, Тила и Ти-
леса, Чеда и Чедеса. Или Хербаті
и во вношінѣ иеради уживајут то-
го прірастка: сприч ових двију јмен,
Невеса, и Швешеса: и што Краљинци
клијут, со словесом.

4. Потомак и јмѣн растѣрнух на Тѣ,
неуживајут ради во вношінѣ: него
ко мисто њих уживајут јних: си-
це, Бракчта, Жарнбета, Јагњета,
Жомчта, Отрочча, Пахольета, Пиш-
шича, Ровета, Телета, Хлапета,
Цвѣтка, Шенејета, Невожета: въ
мисто тају велет, Бракци, Жарн-
ци, Јанци, Жомки, Отробки, Пах-
ольки, Пишшеници и Птенци, Ров-
ци, Телци, Хлапци, Цвѣтки, или
Шенејци, Невожци.

Гбеста, Нојлета, Ослета, Шиплета,
Прасета: Гбесири, Нојлиши, Ослинши,
Шиплиши, Прасиши.
Кијакута, Кисијиши, и Кизобиши, и
Кијазја.

Дитѣта: Дитѣци, Дитѣфи, и Дитѣ-
ца: и по Рѣскѣ Дитѣ, и Дитѣја.

Жибничета: Жикїна, Држинчета:
Држинина, и Чѣльдитки. Днѣше ког-
да се које число отрѣзно изречет:
тогдѣ уживајут тију јмѣн на Тѣ:
кѣ. Дѣй телета: Три телета: Че-
тири телета: Пѣт телет.

5. Мѣре, по Рѣскѣ, От Мѣрја, При
Мѣрп, Къ Мѣрју, со Мѣрјем. По
Херк: От Мѣра, При Мѣрѣ, Къ
Мѣрѣ, Оо Мѣрел. Рѣкѣ: Три Мѣ-
рја. Хрѣкѣ: Три Мѣра.

■ ■ ■ ■ ■

Придѣвник Јединични бро и бро:

1. От јмѣн пѣтого ѿзора Придѣвник
јединични се твори на **Ћ**: а вно-
жини на **ЋХ**: на слобѣ: на слоб-
вѣх, и словесѣх. На јменѣ: на јме-
нѣх. На селѣ: на селѣх. На језерѣ:
на језерѣх.

Я по Рѣкѣ, на В., на ВХ : въ словѣ: въ кловѣхъ. Во ѡмнѣ: во ѡмнѣхъ. Въ селѣ: въ селѣхъ.

Я по Херватскѣ, на І, и на IX : въ словѣ: въ словѣхъ. Во ѡмнѣ: во ѡмнѣхъ. Въ селѣ: въ селѣхъ.

Јлити паче: Въ словѣ: во ѡмнѣ: Въ селѣ. Яко Хервати извѣживају тѣди прицѣвника: но въ имена мисто противника.

4. Я от ѡмнѣ шестога прѣтвора Придѣвника иду тѣди вгдно на І, и на IX: кѣ, При Дожи, Польи, Јманьи, Пришестїи, Сѣрдци, Мори. При Дожи, Польи, Јманьи. Отшестїи, Сѣрдци, Мори.

3. Исаом 4: Въ сѣрдцахъ вѣшихъ. Дешшина, реци, въ сѣрдцахъ вѣшихъ Ј. си. це стоятъ во пѣламъ 34.

4. Оѣрви лѣбет Двојгласници: и велѣт, Тѣло, Лѣто: јлити Тѣло, Лѣто. Я Дешшина велѣт, Тѣло, Лѣто. Я Рѣђани (свѣ обилемъ својемъ језнѣкѣ) и Хервати. лѣбет Простије гласници: и разво извѣживају тѣло, Лѣто: или Тѣло, Лѣто. Ј заток, гдиколи въ књигахъ стоятъ на писано Џ: тако Рѣђаномъ и Херватомъ јест вѣльно и обично изрѣш, ћош прости І, ћош прости В. Какот въ томъ лѣтѣ, можется изрѣш на четвѣро: въ томъ Лѣти: въ томъ Лѣти: въ томъ Лѣти: въ томъ Лѣти.

5. Ј сѣ послѣднии изрѣк јест от ѡнихъ пригоднии. Оѣ јест, да двојгласница Џ вездѣ въ срединихъ ри-

чѣ изрѣчется за І: а на кончицахъ за В. въ лѣтѣ: якъ лице. Јно си це въ пѣтомъ извѣрѹ: лѣтно извѣживајемъ прицѣвника на В: въ селѣ, въ селѣхъ. Я још липље по Хервату на ҃: въ селѣ, въ селѣхъ, въ окнѣ.

6. Яли въ шестомъ извѣрѹ не тѣоримъ на В, но лише на І: въ мори, въ польи, въ сѣрдци. Да вѣдетъ разност отъ Јменинка, и отъ Крозиника, кѣ се извѣживајетъ на В: въ мори, въ польи, въ сѣрдце.

Јакерник внојининъ 5го и бро.

1. Како въ прѣтврѣ извѣрѹ, тѣко и овдѣ, зарад гошестја внојинихъ изглаганиц, прибављајется гласница В, или О. Какот, въ мисто Весла, Прѣгла, Оеда: велите, Весла, Прѣгла, Оеда. Оицек, Пасем, Писем, Еирген, Брашен, Влакен, Губен, Дукен, Накобален, Платен, Отѣген, Оскин. Тлакен, Бедер, Видер, Јадер, Јутер, Ревер. Кросен, Дожен, Јетер, Надир, Ј от Дио. Зю, Отѣ, Тла: Ден. Зол, Сот, Тол, Вѣсань, Дименъ, Допель, Јајец, Копѣ, Сѣрдец, Олонец. От Оји, тиѣ Ойи. От ОТВО, идент ОТОВ. Невели от Царств. Господарств, Краљеств: него реци. От Царств, Господарств, Краљество: и остална. От Умнышалинихъ. Очец, Дривец. Оконце: тиѣ Очец. Дривец. Оконце: и остална во тојмѣ.

2. От Цр., част III: Годишиш, Двориш, Огњиш, Плеш.

3. От НІВ, ТІВ. Идег I: кѣ, от ових Јанъи, Владањи, Чтењи. Ових Пришестъи, Зачетъи, Житъи.

4. От тих Облачъи, Помигъи, Подкантъи, Прегорестъи, Разпѣтъи. Ј от тих Помигъи, Подкантъи, Приморье, Побрижье, Прегорестъи, Разпѣтъи, Облачъи. І - от НІВ, каже се спернико вит и НВ: какот, Јмань, Владањь, Чтењь, Ђчењь, Јаказањь, Мишљањь, Дијањь.

Оградник Бисожиниць 5го и бго.

1. Прѣблено изходите на МІ: кѣ, Со Бердми, Вѣжни, Польни, Вримени, Дитегми, Дијаньми.

2. Али зарад преткѣрда изрока, опуштајуће М: кѣ, Со Брашни, Кралејстви, Дѣпљи, Надри, Оолци, Житъи, Несподоби, Дијашчи, Двориши, Јајци. Шејлом 149: Овѣзти пѣти. Речи, Овѣзати пѣти.

ОБ НЕПРАВИЛНИХ.

Чепрѣвници јесу: Ден, Мати, Дун, Братја, Гостодја, Дитја, Дреја, Кнезја, Мажја, Сватја, Ониковја: Око, Ђухо: и та се претворајући имена.

Ден, Херватски дани.

1. Ок Ден: дани.
О Ден, днење.
Кроз Ден, дан.
От Дне, днење.
При Дну, днењи.
Ко Дни, днење.
Оо Днем, днењем.

- Ови Дни.
О Дни.
Кро. Дни.
От Ден, дан.
При Днеј, днену.
Ко Днен, днењем.
Оо Дненли, дни.

- } } } } } } } }
Два Дни.
Двију Днењу.
Двина Днењма, и днена.

Мати.

2. Ока Мати.
О Мати.
Кроз Матер.
От Матер.
При Матери.
Ко Матери.
Оо Матерју.

- Окије Матере, ри.
О Матере, ри.
Кроз Матеру, ри.
От Матер=рењу.
При Матерах.
Ко Матерам.
Оо Матерми.

- } } } } } } } }
Дви Матери.
Двију Матерју.
Двина Матерма.

Дѣй: по Рѣску Дѣя: по Хорватскому ю.

3. Ока Дѣш, аши, ѿ.	Окије Дѣшере, ашире, ѿре: ри.	{	Дѣй.
О Дѣш, аши, ѿ.	О Дѣшере, ашире, ѿре: ри.		Дѣшери,
Кроз Дѣшер, аши, ѿ.	Кр: Дѣшере, ашире, ѿре. ри.		Дѣшери, Шири.
От Дѣшере, ашире, ѿре.	От Дѣшеръ, ашире, ѿре, ѿри		Дѣйју Дѣшерју.
При Дѣшери, ашире, ѿри.	При Дѣшерах, аширах, ѿриах.		Дѣшерја, Ширија.
Ко Дѣшери, ашире, ѿри.	Ко Дѣшерам, аширам, ѿрам.	Дѣйма Дѣшерла,	
Со Дѣшерју, аширеју, ѿреју.	Со Дѣшерми, аширеми, ѿреми.	Дѣшерма, Ширија.	

4. Око, и 8xo, во вношнином чигљу
јејт Нијединского, и Женского племена:

мена: и претварајуће по Пѣтом, и
по Четвртом звоју.

Око Око, 8xo.	Ока Ока, 8x: Очеса. Очеса Очи, 8ши.	{	Дѣй очи, 8ши. Ока,
От Ока, 8x:.	От Ок, 8x: Очес, 8ши.		8xi,
При Окѣ, 8x:.	При Окѣх, 8x:х: Очесех, 8шесех, Очех, 8шех.		Очеса Очију, 8шију.
Ко Окъ, 8x:.	Ко Оком, 8хом: Очесом, 8шесом. Очем, 8ши:м.		Окъ, 8x:.
Со Оком, 8хом.	Со Окми, 8хми: Очесми, 8шесми: Очми, 8ши:м.		Дѣйма Очима, 8ши: ма: Окма, 8хма.

Братја, Господја.

5. Братја, Господја, Витја или дитца, Дрвја, и Кнезја: во диких племених прегнавех јејт вношниного чигља, и нијединского племена. А ве постих послидниих прегнавех, Јединичног чигља, и женского племена: какот.

Вношнинско число: Нијединско племе.

Ова Братја, Господја, Дрвја, Кнезја, Дитца јејт добра.

О Братја, Господја, Дрвја, Кнезја, Дитца, ведите добра.

Јединично число: Женско племе.

Кроз скв Братју, Господју, Кнезју, Дрвју, Дитцу.

От нашије Братји, Господи, Дрвји, Кнези, Дитци.

При нашеје Братји, Господи, Дрвји, Кнези, Дитци.

Ко нашеје Братји, Господи, Дрвји, Дитци.

О нашеју Братјеју, Господјеју, Дрвјеју, Кнезјеју, Дитцеју.

6. От јмена Дитје, Хервати во вношнине ведејт Дитџа, ве мисто Дитје. А Рѣјдан липље ведејт Овај Дитји. О Дитги, Кроз Дитги. От Дитје. При Дитџа. Ко Дитем. Оо Дитли.

ЗНОЖЕ

Корб, Лѣбок, Дѣрков,

7. Лѣхи никоњим јменом јајчији на ви, придајући ошњиљење: и ве мисто Тикка: Лѣви ведејт Тикја, Лѣвје. Ј, како смо новидали, под

Јакарником третјуго прѣтбора (на лістъ дѣ, на числѣ 4:) вѣ тако-
ких творѣт Ізкарник на В: и ве-
лѣт, от земли, от ладји, от тик-
еј: что ви јеши. от земли, от
ладји, от тикеи. Онцик, вѣ мисто
Бѣка, Борїка, Жигка, Жалеа, Је-
терка, Мирка, Овирка, Ротка, Хо-
рѓка, Џерка: Велѣт, Ова Бѣкјес,
Броќијес, Жагјес, Жоле, Јатре,
Мархјес, Крік, Роткјес, Хорѓјес.
Дѣркјес.

Јакарник. От Церкви. Хорѓевје,
Роткеје: и остално.

8. Того глађеш Билорбјани чинѣт та-
јмена неправилна. Ј Омотрнцкы ве-
лѣт је претпѣрат, јако МАТИ:

Ова Коба, Лѣбок, и Лѣбав.
От Корви, Лѣбен, и Лѣбави.
При Корви, Лѣбен, и Лѣбави.
Ко Корви, Лѣбен, и Лѣбави.
Оо Корвј, Лѣбовј, и Лѣбавј.

11. И јмена на ВИ ток ёка је ћет
правилна, и ђа по третјем вазорѣ:
како:

Ова Хорѓва. О Хорѓко. Кроз Хо-
рѓвъ. От Хорѓви. При Хорѓгѣ.
Ко Хорѓгѣ. Оо Хорѓвој. Овије
Хорѓви. От Хорѓгов. При Хорѓ-
гах. Ко Хорѓгам, Оо Хорѓгами.
Онцик ђа, која се творѣт от
Ричин: кћ, Битва, Борїтва, Брѣт-
ва, Ђерїтва, Йитва, Гонитва, Же-
нитва, Жигтва, Ѓиства, Ѓиства.
Коситва, Молитва, Листва, Доква,
Намба, Паства, Јалтва, Оитва.

Ц. Једнинца. Тја Матер или Ма-
ти. От тоја Матере: и остално.
Вношна. Тја Матери. От Ма-
тери. При Матеру. Ко Материм.
Онцик: тја Дри, Лѣбок, Кроб,
Џерко, Овекров: или тја Матер,
Дри, Лѣбен, Крки, Џерки, Овекри.

9. Или трѣва јест знат: јеже скажно
ймити вѣдно јест вѣ Јменникъ реч.
ова Матер, Ова Дри, и Лѣбен, Крки,
Џерки. Никтој во тако ниговорит:
лише Краљински Хервати скажно ве-
лѣт, Ока Крн.

10. Право пак се вѣднѣт Коба (са из
Дешка Кроб:) и Лѣбок, или по Хер-
ватскъ лѣбак. Ј, ока дей ђа по
правилно, по 4 вазорѣ:

Овије Корви, Лѣбен, и Лѣбав.
От Корви, Лѣбен, и Лѣбави.
При Корвѣ, Лѣбекѣ, и Лѣбаваѣ.
Ко Корвѣ, Лѣбекем, и Лѣбавали.
Оо Корвем, Лѣбовем, и Лѣбавии.

Тергатка. Ј јна на ВИ: кћ, Брад-
ка, Гјека, Залва, Јавка, Јелва
(или Јела), Котва, Куропатва, Мир-
ка, Москва, Мирка, Оитерака, Шар-
ка, Пигка, Пигва, Розка, Овекр-
ка, и Овекри, а не Овекров, Омок-
ва: и Џерка, по Херватскъ Џир-
ка (из Греческије рини Курјаки
и Нимције Кирка) и по Рогкъ, Џер-
ков О Џеркво, и Кроз Џерков. От Џер-
кви. При Џеркви. Ко Џеркви. Со
Џерквој, и Со Џерковј. Овије
Џерки. От свих Џерков (са не от

Дарквъ.) При Църквах. Ко Църк-
вам. Оо Църквами.

и

Път, Шест, Седем.

12. Окъ юмена, Път, Шест, Седем,
Осем, Девет, Десет: во тръх пър-
вих прогнезех, югът Окстожна: и
Единичното число: и Ниуеднинското
племена: кт. Всё десет лъжъ юст
пришло.

13. А въ послѣдниих Четирима прогнезех:
Единичното число, югът Окстожна: и
али Женското племена, и Четвърто-
го преткора: кт. От Пети, При
Пети, Ко Пети, Оо Пети. Оо
късъ десетъ лъжъ.

14. А во външнином числовъ и најуѓат
Тръх първих прогнезех, а въ остана-
лих прогнезех югът придибна: и всич
тръх племена: кт. От Пети. При
Пети. Ко Пети, Оо Петини. Въ
десетими мъжки, женски, дитетки.
Сицик и нынъова Пронзодана: Еде-
надесет, Дванадесет, Двадесет, Три-
десет.

и

ОБ ОКЪДНИХ.

1. Едино Единично число юмът Оо-
вирлна на ІВ: кт. Орваде, Орваде,
Звирде, Овоще.

2. Външнинна юдри на Д, съ пръ-
растном Ти юмът вся числа: или
во външнином числовъ какът се вът не
е във пригодна: и въ мнесто нынъ
учибајем юнчъ външнини. сице,

За Бракъта, Жадинъта, Йатинъта,
Некъста, Пиштица, Прасъта, Ти-
лата, Шренъта: всичи, Бравци.
Жадинци, Йанци: Некъци, Пиш-
тици, и Птици, и Птици, Прас-
ци, и Прасци. Телци, Шренци.
и за Гъсти, Козлата, Коньчета,
Кръста, Олата, Пегичта, Пиплета.
Хертичта: всичи, Гъстици, Козлаци,
Коньци, Крънци, Ослици, Птици.
Шиплици, Хертици: и Кнѣже Кнѣ-
жата, рѣч Лѣхом обична, въ остана-
лих Словеници: си въ юдиничното
число:) видите сътът и сладна: и анти
дитинска, и неистна Заток, ако
разумиши книжа си па: всичи, Кнѣ-
зовиц, и Кнѣзиц. И коли разумиши
мала Кнѣза: всичи, Кнѣзиц, Кнѣзиц.

3. А Дити, и Дитина: и съ мнесто
Дитета:) Дитца: и по Ръсътъ Ди-
ти: всайтсъ ов малих, и ов најмън-
шини, анти събочини. Дитци, и Ди-
тичица: Дитей от Дитец, и Ди-
тици. Хлапец, и Хлапци. Всайтсъ
ов юмъзни зъ десет, и всичи лѣт.
Чѣхом Паходълок, Паходъки: и Ръс-
ко Рове, Ровата: и Аншко Хлапъ,
Хлапета; и Паходъти: и Сѣрско.
Момък, Момче: югът по пригодни
ричи.

Младинец: и Дневъка, Ръски, Млад-
ец и Младица: всайтсъ ов юмъз-
ни 20 лист, и всиче Чедо или
Чадо, рѣч честна: всайтсъ ов дити
нашни всакого възраста: ов младици
и старци. Отрок, Отроки (рѣч че-
борка, от Отродок, Отродки:) въ-
сайтсъ ов близкници, и ов далекици

дитѣхъ: обѣ синихъ, и вѣнѣхъ, и превѣнѣхъ, и обѣ донѣрѣхъ.

иное

**ЈЕДИНО ВНОЖИНО ЧИСЛО
јмајут.**

4. Ока Ножевѣ. Вѣси Сва жирно;), Граби, Зарубки, Јасиеки, Крестички, Лѣвди, Мождильни, Овирки, Покирки, Оздки, Згледи, Упрости. Часи (Сва чакено орадаје), Шрапци, за персти, от шапа: Шрапци от шапанџа.

5. Ока Женска, Вили, Вилаци, Гачи, Грављи, Гусан, Двирин, Дрождњин, Јури, Јменин, Клишчи, Конопљи, Крестини, Ледви, Мекини, Нартин, Нашчи, Новоселини, Ножини, Нож, ни, Ножници, Окајни, Окочи, Отрови, Перси, Повалини, Посињи, Похви, Похви, Рогљи, Родини, Оани, Овиси, Свјтици, Оловини, Топлици, и топлица: и Дешко, Заручини.

Двирин, Перси, Оани, идуть по Четвртом Збору. Окоги, Отрови, по третјем, и по четвртом. Остална вся по третјем: и по Херватско кончутсе на в: кт, Вили, Гусле, Дрождње.

6. Ока Нијединска. Врати. Дана (сје јест вачено дно), Висла, Крбница, Шута, Тенета, и тенето,

Таја, Ђета, Јасла, Јетра, Надра, Пљевча: и Јаси, Јетри, Пљевчи.

7. Ова начаток: Омет: Ова венера, Венја, Ђети, јмајут сва чијла: супрот Омотрнцама: када ћим дајут једину вножину. Књиги, за датинско Liber: Мочи, за Навези. Амплитум: Жениза, за пјата, Сепедес: Онињи, за предхраније, Vestibulum: Пинези, за Ресуніја: јмајут лише вножину число и Књига, за грамоту. Epistola: Моч, за силу vis: Жализо, за руду. Регрут: Онињи, за осниваче, Utvaga: Пинез, за Наша: јмајут сва чијла.

8. Ника јмена јмајут лише један, или два, или три прегнен: Кт, Ках, Клија, Вон, Диль, и Џина.

Ва вак довољ: Не вак вак липо.

Ва вакој града: На вакој: Из вака.

Вон, Вони, јевони, От изкоми.

Ва диль, Воздиль, Воздль, Поздиль, Подль.

Ва завитци, Ва завитку.

Ва зад, На зад, ја зада, От зада, На зади, ах. Ва прид, и ост: Ва јав, Ва јави. Ва тај, Ва топи.

На извант, Беза юма, Оз њомом.

Оз Кол, Доноли, Отноли, Шоколи.

Оз тол, Дотоли, Оттоли, Потоли.

Јакони, Отјакони, Након, Чапокон.

Ва мис, Ва миси се чим.

Ва низ, На низ, ја низа, Ва низ.

въ, на иквъ.

Шол чесо, Въ пол, Възпол, Напол,
На полъ пътъ,

По полъ, рънъла: или пача, На по-
ли пътъ. Но полъ рънъла. По по-
дълъ: по половина.

Въ прик. По прик, Най прик, ја
прика, Отъз прик, Въ прик.

Возпрот, Отпрот, Наковпрот, Отъз-
проти.

Дълградъ, зардъ: а не просто, Радъ.
Най разен, По разен, въх чън, Тъ-
ком.

Въ шир, Все широм. До сели, От
сели, По сели.

Трѣка юст, Нитъ тойин: или паче,
Въ тривѣ юст. Нитъ въ тривѣ: и
по Херватскъ. Въ тривѣ юст, Нитъ
въ тривѣ, и то опътическа предлога,
Тривѣ. юст: за въ тривѣ юст.

мѣсяцъ

О ПАСХАНИХЪ ЈМЕНИ.

1. Јмена јдѹща на я јесѹтъ женискаго
племена: кѣ, Глава, Земля, Вода.

2. Или мъжскаго племена јесѹтъ ова:
Бидовнина, Владика; Водопіја, Вој-
вода, Дриводелья, Дјадја, Јарига,
Оправда, Предотача, Разстріга, Ол-
га, Отароста, Стариншина, Овдіја,
Туджина, Худина, Шафа.

3. Ј јнојезична: Пахимиста, Геометра,
Интрополит, Папа, Патріарх, По-
јета, Донатиста, Махмависта,
Калвиниста, и ини. Сици во ета-
која изглашајути на я, извъ Да-
тинскаго изговара. Я по окзоръ на

Гречески језик, говорни гици: Па-
труарх, Интрополит, Папът, Гю-
мстер, Пахимист, Донатист. А
Лѣхи изнинечска, Папът.

4. Примѣни и ова тѣджа: Наша, Ги-
дија, Денија, Јаркона, Јумија,
Јеноша, Јанота, Катана, Кихаја,
Паџара, Опаћија, Хараламбаша, Ха-
рахнија.

5. Ј ова Ембетска, и прѣбрѣста: Вел-
можа, Небија, Јужника, Кожијака.
Ј ова Лешска Влачъга, Калика,
Макчънина, Но ота, Шора.

6. Я чго Лѣхи говорѣтъ: Окъ вояница, окъ
Пијаница: то јестъ згола нестѣрен
влад. Тановож јестъ Сервско, Потбори-
ца, Огадъниница. Рици: Водник, Пија-
нец, Потборченец, Огадънинец.

7. Оникож и најпаче пристојутъ Власти-
та можемъ Јмена: Кѣ, Вънцица, Въ-
која, Грбвиша, Гънъа, Гънъла, До-
вринъа, Клијта, Малъта, Мирчата.
Жнати, Могила, Неманъа, Немира.
Радонъ, Радоница, Радъла, Оре-
дија, Олавата, Станиша, Стражи-
на. Ј Придѣвки: Калита, Допата:
и ина гицика. Ј тѣджа: Гришка,
Јакша, Јанцица, Јерица, Кхама, Ми-
кица, Никола, Плавша, Тома,
Лѣка.

8. Ј која јдѹтъ на ЈНЯ: ако сѹтъ
отъ мъжскихъ произвѣдена: и знаме-
нијути велиност тѣла, или возгора-
женje: кѣ. Объ женина, Объ кониниа,
Объ чловичина.

9. Ніка јамјут двоје знаменіанје, и двоје племе.

Ова Отаршина: биоје державников.

Ова Држба: генит.

Ова Држина: чельад.

Твоја Онрота, пиштъ никоњи, ако јест жен: Твоја Онрота, ако јест маж. Или то јест обладно. Пиши чадни Твоја Онрота: и 8меньшалко Онротица, а не Онроток. От изкони Онрота идат от Онр: како Дипота, от Дип. И нине, въ министро Онрота (се јест Онрост) вели, Онротинство. Ова Диттина речи и ов мъжкому сподъ: а не ов Диттина: но ов Дитти.

Деихи велет. Ов Худина, и Ова Худина: или зл. Право, Ов Худина, Ова Худника.

Хервати: Ов Твъйна; ова Твъйнка: ов лъвдех. И ов пчелах. Ова Твъйца, Окије Твъйци.

10. Јмена јдови на В, и на О, јесв, нијединска: кѣ, Ово Племе, Дигре, Жоре: Ніко, Омоово, Димбо.

Јенимътъ Властита Мужска: кѣ. Гроби, Рада, Отане. Владко, Мирко. Отанко.

Ј Женска: Зора, Јаге; Мила.

жесик

Кончиини на Негласници.

11. Јмена, која се кончут на Негласници, јесвт мъжкого племена, кѣ. Ов град, Живот, Мир.

Ов Отаршина: једен державник.

Ов Држба: драг.

Ов Држина: драг.

12. Јенимътъ, и въ женскомъ племену пристојет вса јдови на ОСТ, кѣ, ова Драгост, Крипост, Милост.

13. Женските јдови и ова: Зоб, Коб, Окоб, Скорб, Хлеб, Бирб, Бирб, Коб, Кобр, Лъбов, нелъбов, Око, Отров, Шлаб, Ций, Битов, Ледов, Ладов, Жерков, Розгок, Ротков, Хорбов, Церков: поправи, Битва, Ледка, Жерка: Розгва, Ротка, Хорбва, Церка и паче Церка. Блед, Гред, Жера, Заповид, преповида, проповида, Злед, Бид, Обид, Зънд, Кид, Кид, Дошад, Жид, Ненад, Очред, Пед, Плошад, Ръхълад, Синд, Стерлед, Твърдъ, Челълад, Швад, Чади, Врж, Крадек, Дож, Младек, Правеж, Пратек, Продаж, Сверж, Галъз, Глаз, Жаз. Кил, подкил, прикил, Бени, Бон, Берзел, Даль, Досталь, Довродител, Жерил, Згивел, погивел, Зивел, Купел, Жель, Жисел, Осител, Оситетел, Печал, не почал, Шиштал, Рал, Овирал, Овисли, Окл, Окржил, Окрил, Обл, 8нител, Несмител, Ципел, Шипел, Басен, Блазен, неблазен, соблазен, Боязен, мъбоазен, Болезен, Бран, Басен, Голен, Данъ, Длан, Жменъ, Яблан, Касен, неказен, Кесин, Лъбезен, нелъбезен, Лохан, Печень, Писен, Пансен, Пријазен, пријазен, Равен, Оани, Оинъ или Оин, Окрани,

Орон, Отёрн, Отъден, Инишень,
Чернь. Кан, Клён, Кон, Отён.
Бир, Двир, Мочвар, Ревер, Немар,
Тевр, потвар, ствар, нествар. Ваг
или Вес, Јерес, О, Шерси, Рис, не-
рис, Примис, Омис, несмис, Онис,
Тис, за тришчыни. Болест, Борт,
Бирет, Бирт, Бист, Бласт, извласт,
блласт, Бист, невест, Звест, не-
зест, побист, привест, Гат, Горст,
Дест: Вртуть, Жест, Завест, Кист,
Клыт, Корист, Некорист. Кост,
Крельщт, Лат, Дест, невест, привест,
привест, Маст, помаст, Нест, помест,
Нат, Нит, Обрест, Ост, Отрест.
Памест, памест, Пашт, Папрдт,
Паст, паск, пропаст, Перт, Пе-
рдт, Перхдт, Пест, Печат, Пласт,
Плат, Плат, Порасел, Постат,
Посьмист, Пост, Рат, Ркојат или
Ркојет, Оат, Оваст, Овист, Ос-
может, Сирт, Сибовот, Синт, Ока-
тифт, Оласт, исласт, Омарт, Омет,
Онаст, Оинт, Отраст, Тест, или
Тоест, Хот, нехот, захот, похот,
прихот, Част, Чельдст, Чест, но-
чест, Четверт, Чрт, Шшест. Днч,
Жднч, Лвч, Мелоч. Шральщ, Рим.
Ветощ, Виш, Глов. Коюш, Пиш,
Прокош, разкош, и разкоша. Срин.
Беш, нееш, Деш, Меш, Меш, не-
мош, Нош. Пиш, Пигуш, Пимиш.

14. Рес, Реван, Сядал, Ткир, Астра-
ван, Казан, Ов, Перм, Сибир, Чба.

15. От вѣм, идет Бист, побист,
гобист, зест, привест, исобист,
извест. Я от видим. Дѣхи ве-
мѣт Завест, зло: реци Завидније,

Завидије, или Ов Завед, от ос-
вѣд. Я от вѣм: ова Закониц.
изповид, оповид, отпогида, проповида,
ороповида.

16. Греческа јесот. Јерес, Полуберде
Јзвест, вапно. Тетрад, Чет-
верца. Јар, Весна. Благодат, Милост.
Датинска: Када, Чад или Бодомь.
Лвч, лвчина, Тришини. Погват:
а Лвча, Прамен, Прак. Ветом.
Отарина.

Нимеческа: Жбиза, Оира, Конва,
Конов, Оловенка. Понва. Пон-
нов, сковрада. Мадеж, Нигуш, или
Змаза.

17. 8 Смотрицкого ика јмена гтојет
неправо постављена.

Та Двир, та Гусль: реци: Двир,
Гусли, лише во скожине.

Та Олань, та Чаша: реци: Олана,
Чаша, по тртјем ћзору.
Та Плѣнь, та 8 долъ: реци:
Тоб Плани, то 8 долаје.

Та Отевель, то стекле: Та
Зель, то зеје. Реци, то Отев-
ло или Отевло: то Отакале и
Отевеле. То Зело, Зелеје.

То 8 десо: реци то 8 д. или
вуд.

Тје Плѣши: реци, та Плѣфа.
Паче мѣда и Оота, пс: 18, реци,
Паче Мѣда, и Оати.

18. Йз, Бѣки. Глагол, чи остална Олов-
на јмена, је џут Инјединска, по се-
зору на риц Олово. Бѣкот, бео
йз, ово Глагол, јејт лице писано:

въд да висло рекли, Око слово Глагол јест липо написајо. Я никоји ова изрикајући и къ мъжкому племену: **Óк Јз.**, ок, Глагол. Али днъпът юст изрикат, приданајући Оло: сине, Оло: оз. От Оло: оз, Ко слово **Яз.** я најлаче въ оних, коиих нит знат како прегиват: кт, Баки, Жибите, Мислите, Рци, Ша, Ша, и къ оних.

19. И ова насладајуща јесу кметијата:
Данъ, реци Даша, Енр. Деско, Ревер. Жизи, Жикот или житје, Лошад, конь. Пажит, Паша или пастев. От хлан, Бездна. Продаж, Продажа. Ткедъ; Твердина или тверджа, Червенъ, Черъенъ, Чиръ, Окини, или лъдгство, или хлапство, Сохль. Отадъ. Чадъ, Хак Хајак.

Ок Дко је плајени и х.

20. Ова насладајуща јмајући двоје знаменоканје, и дкоје племи.

Ок Јесен: јесеново дрво,
Ок Шерст, чист рбки.
Ок Пест, толкач.
Ок Плод, градја.
Ок Пёт, циста, стаза.
Ок Плат, платно.
Ок Овид, полуденно ъиденje.
Ок Дијп, ровгей власени.
По Херватски злоб, Ок Грэз.
По Хер: зло, Ок Биль за сдивало.
По Хер: зло, Ок Нарак.
По Рб: зло, Ок Саженъ.
По Рб: Ова Пјад.
дехом, Ок Скэрв, казна,

дехом из Нимечка, Ова Мыш, Ок Пеш. Прако, Ок Мыш, Ок Пеш.

Ок Крок, покртигје. Ова Кроб, и правије Кроб.

Ок Чин, Ок Зачин. По Хер: зло, Ова Зачин: варед.

Ова Мисел. Ок Замисел, нам: Промисел, Їмисел.

Ова Коп. Ок Подкоп, окоп, прокоп.

Ова Мид. По Хер: зло, Око Мидо.

Ова Казин, Наказин, Оказен: и Наказа, Проказа, Оказ: отсан Казин.

Ок Неказ, Преказ, Ђказ, Доказ, Раказ: от Кажин.

Ова Енр. Ок Јевор, Невор, Певор, Оновор.

Ок Запис, Јапис, Рапис, Разник: Ок Отписок, Отникон.

Ова Јесен, четврт годा.
Ова Шерст, засилъ раздробљенъ.
Ова Пест, горст.
Ова Плод, зло: право Польт, месо.
Ова Пёт, Херватски, за Польт.
Ова Плат: даша, вир.
Ова Овид, превного ъиденје.
Ока Дијп, Деп, Чеп: Ламец.
По Рескъ право. Ова Грэз.
По Рб: пра: Ова Биль, сказа Пшенично.
По Рб: пра: Ок Нарак.
По Хер: пра: Ок Саженъ.
По Хер: правије, Ок Педенъ.
Херватом: Ова Скобр, почал.

А не Ова Запис, Развиса, Отписка.

Ов Бертеш, Грабеш, Кладеш, Клатеш, Метеш, Равеш, Окбеш, Чортеш.
Ова Младеш, Пратеш.

По Хер: ова Ерла. По Леш: правије, ово Ерло.

Ово Војство, и Војско: а не Војистко: и нит Ова Војска: како Хервати скажно говорят, из Влашка.

По Хер: праќо, Ов Торвач. Зло по Леш: Ерх, и по Рж: Ерху.

Рогјани из Гречка велет, Једна Тикјаша. Лехи, из Нимачка, Једен Тиконц.

Хервати праќо једно Тикчи, какот, Једно Ото, Једно Тикчино число.

Въ мисто, та скверна, венам Та Поган. Та Нечист: тоје погани, тоје нечисти. И разумијчи мјежик осови: венам, Тоб Поган: Тоб нечист Лехи велет, Ова Развош. А Хервати, Ова Развоша: ова Прокша, прокши: и ова Прокош, Прокши.

Лехи зло. Ова Јемела. Хервати праќо, Ово Ожељо.

По Хер: из Латинска: Ов Пакал, пака. По Леш: правије. Ово Пекло,
Ов Псалтир, праќо. Ова Псалтир, влодно.

Ова Порчка, за порученије, Ов Порч, по Херватски, за осову која се речијат: или привије по Рогк, Порчник, или Порученик.

Претварање Придниних Јмен.

Седми Претвор.

	Једниница		Внојнина		Двойница	
	Просто	Јзредно	Просто	Јзредно	Просто	Јзредно
Ов	Велик.	Велики.	Велики.	Велики	Два велика.	Великаја.
Ова	Велика.	Великаја.	Великије, ки.	Великије.	Две велики.	Велики.
Ово	Велико.	Великоје.	Велика.	Великаја	Две велики.	Велики.

Что јест Просто, Приднено, и что Јзредно: гледи ниже.

	Просто.	Јзредно.	Просто.	Јзредно.	Просто.	Јзредно.
	Једниница.		Внојнина.		Двое лица.	
О -	Велик	Велики.	Велики	Велики.	Д. Велика.	Д. Великаја.
О -	Велика	Великаја.	Великије, ки.	Великије.	Д. Велики.	Д. Великаја.
О -	Велико	Великоје.	Велика	Великаја.	Д. Велики.	Д. Великаја.
Воз	Великого	Великого.	Великије, ки.	Великије.	Д. Велика.	Д. Великаја.
	Велик	Великје.	Великије, ки.	Великије.	Д. Велики.	Д. Великаја.
	Велико	Великоје.	Велика	Великаја.	Д. Велики.	Д. Великаја.

От	Великого Великије, и. Великого.	Великого. Великије.	Великих Великого.	Великих Великого.	Д. Великъ Д. Великијъ.
Прн	Великом Великое.	Великом. Великоје.	Великих Великом.	Великих Великоје.	Д. Великъ Д. Великијъ.
Ко	Великое Великоје.	Великое. Великоје.	Великим Великоје.	Великим Великоје.	Д. Великима Д. Великоје.
Оо	Великое Великоје. Великим Великоје.	Великое. Великоје. Великим. Великоје.	Великими Великоје. Великими. Великоје.	Великими Великоје. Великими. Великоје.	Д. Великима Д. Великоје.

О синь Прѣтвօр

Ок	Оинь	Оиньи.	Оиньи	Оиньи.	
Ока	Оинья	Оиньије.	Оиньије, ини:	Оиньије.	
Око	Оиньи	Оиньије.	Оинья	Оиньија.	
О	Оинь	Оиньи.	Оиньи	Оиньи.	
О	Оинья	Оиньије.	Оиньије, ини:	Оиньије.	Д. Оинья Д. Оиньија.
О	Оиньи	Оиньије.	Оинья	Оиньија.	Д. Оиньи Д. Оиньи.
Кроз	Оиньго	Оиньго.	Оиньије, ини:	Оиньије.	Д. Оиньи Д. Оиньи.
Кроз	Оиньч	Оиньчје.	Оиньије, ини:	Оиньије.	
Кроз	Оиньи	Оиньије.	Оинья	Оиньија.	
Кроз	Оиньего	Оиньего.	Оиньије.	Оиньија.	
От	Оиньије, ини.	Оиньије.	Оиньији	Оиньији.	
От	Оиньего	Оиньего.	Оиньији	Оиньији.	
Прн	Оиньи	Оиньи.	Оиньији	Оиньији.	Д. Оиньч Д. Оиньијч.
Прн	Оиньи	Оиньи.	Оиньији	Оиньији.	
Ко	Оиньи	Оиньи.	Оиньији	Оиньији.	
Ко	Оиньи	Оиньи.	Оиньији	Оиньији.	
Оо	Оиньијч	Оиньијч.	Оиньији	Оиньији.	Д. Оиньија Д. Оиньија.
Оо	Оиньији	Оиньији.	Оиньији	Оиньији.	

ОБЛИЧЕЊЕ НА ПРЕТВОР ОФДИНЬ И ООМИНЬ.

ЈМЕНИК ЈЕДНИЧНИК 7ГО И 8ГО. ЗОКНИК ЈЕДНИЧНИК 7ГО И 8ГО.

1. Но седмој јазору поистојејт вса придњина, која изходијт на Тонкије негласници: кћ, Гре, Елаг, Кријв. Год, Ера, Јан, Ерл, Годел, Ани, Ап, Оир, Којс, Ерт, Аих. Оприг Вис, Вса, Вис.

Ј која идёт на І, или Џ, са тонкими знаковицима: кћ, Рески, Невески, Земельски: Ойлини, Ницини, Земельни.

2. А къ осмому јазору пристојејт јмена јаџфа на Шеминци, и на Џ, и на Ъ: кћ. Овиј, сенка, сеније: Ридж, Теди, или Тѣ, Ебъ, Шѣ, Мѣ. Тебъ, Овъ, Дебъ, Трѣ, Наш, Наш, Ниц, Ербъ, Горбъ, Кипеш, Фадеш, Опіш, Едеш, Ниш, Тониш, Кинеш.

Ј која идёт на І; или на Џ, со шеминци знаковицима: кћ, Елињинь, Ерињинь, Дрињинь: Бόльинь, Легльинь, Анилниь: Вијтерниь, Јакерниь, Елињинь: Бόльшинь, Горошиь, Менишиь: Ерињинь, Гашинь, Пашинь: Вијашинь, Нашинь, Ташинь. Вијашинь, Јсподниь, Домашниь, или Домашн. Бóжин, Третин, Дивин.

* * *

1. Но већим Прнднених јменех зокнику јест једнак го јменником. Еладно ада никоји из Гречка Можиско племе творејт на В: кћ. Что се хвалиши Ойлине, писал: 51. Чловѣче рабнодашни, писал: 54

Ј Нијединско племе ток: кћ, 8же, визначалине, Осогравзни Бóжин Олово Реці праќо:

Что се хвалиши Ойлини Чловѣче рабнодашни. 8же визначалини. Осогравзо је Бóжје Олово.

* * *

Кроzinик Једничики 7го и 8го.

1. Об Кроzinик въ Можском (да Јакерник въ Можском, и въ Нијединском) племені: творејтис по Рескѣ на ОГО во већим јменех: а 8 лењов веѓада на ВГО: а 8 преодников веѓади на ЯГО: а 8 Херкатов, при Знаковициах Тонких на ОГИ; а при Шеминих на ВГИ: какот,

По Рескѣ: Великого, Малого: Бóльшого, Менишего.

По лењакѣ: Великјего, Малего: Бóльшего, Менишего.

По Премодническъ: Великаго, Малаго:
Большаго, Меньшаго.

По Хербатскъ: Великага, Малога:
Большага, Меньшага.

2. Зато же обличай: јеже при Шемину
негласицах иже иже иже право пис-
ат АГО, иже ОГО: (Большаго,
иличи Большого): но право се пи-
шат ВГО: какот, Можаго, Твојго,
Нашего, Нашего, Большого, Отар-
шаго, Твдиго, Дижаго, Гашаго.
И же, Можаго, Нашаго, Отаршаго,
и остално.

3. И при тоих негласицах может
стојат АГО: кт, Великаго, Доброго.
Или же паче хвални ОГО: Велико-
го, Доброго. Зато же склад ОГ
јест обичен Русланом, Хербатом,
Орском, и Чехом: а склад АГ мож-
дике въ льдух исписанть: и не-
внимо, въ којев страде, и когда въ
предавину викух ви вил Ужикан.

4. Прѣгнен идущи на кончинах ГО, и
на АГ, могутъ скратити: по из-
мененю складов, АГ, ОГ, ВГ, ОД,
ВД: кт, Коня добра, и јездца
стани, прогрета јест въ море. Дес-
ре же. Вериз пријательъ. Нишикъ
чловекъ.

Чинъ, Негокъ, Нынинъ, Нынукъ, при-
јемльйт то скрашеније; а Моя, Наш,
и осталније Јменки непријемльйт.
Невеликъ во Нашъ драгъ: но наше-
му драгу. Јаредна, јмена ритко при-
јемльйт скрашеније.

5. Јмена онствожна вирие недѣштихъ,
въ перком и во егіором прѣтвору,

чишт Прозимъ једнакъ јменину. И
Продана, когда вѣдуть съ такими-
ми въ кѣпи постѣальна: творѣтъ и
она кроzinикъ једнакъ со јменником.
Кт, въ Душатини: Хвалите госпо-
да ижеского, види се драгого при-
јательъ. И въ Недѣштихи: Гос-
поди да намъ видитъ скѣтъ извѣсныи:
види се једни драги камни.

Ізъверник Јединичникъ чго и зго.

1. Ового прѣгнна Женко паки умажут
дменъ именојалинотъ въ окончаніјъ:
и много разнини се изражаютъ: кт.
По Рѣки: на ВВ, от Всі, Оте.
на НВ, от Великаго, Ма-
же.
на ОВ, от Великое, Боль-
шое.
на ОЕ, от Великое, Боль-
шое.

8 Омогрешкого имъ ВА: от Всѧ.
Свобода.

на НА: от Благод.,
Нирка, Он-
кошка, Бо-
жика.

на ИА: от Рюкск-
ска.

на НА: от Оса-
тыка, Всемен-
ника.

на ОД: от Тод.

на ФИ: от Велен-
ика.

на ИИ: от Благи,
Павлови,
Варшавин.
Российски.
на Ы: от Оваты,
Вадны.
на А: от Ници,
Онибна,
Павла, Вар-
иавла.

По Летскъ на ӨЫ: от Тъ, Окі-
ть, Акішев.

По Херватскъ на В: от Велике,
Больше, Меньше.

2. Яз тих пострадасти кончайи, три
јејут годин къ писмъ: ВІВ, НІВ,
Н. Јменнико во право идјут на ВІВ:
кѣт. Мояје, Твоје, Наше, и НА-
шије: Осеј, Треје, Весеје, Овеје, и
Окије, Оније: Којеје и Које: Всакоје
и Всакије. По Херватскъ стег-
нено: от Мояје, Твоје, Наше, Ое,
Ти, Аи, Ои, Ои, Ки, Всаке. Я
Придијки всака идјут на ВІВ, и
на НІВ: прости, и Јаредна: кѣт,
От Велике, Великије: Оиньеје, Ои-
нијује. От Великоје, Великије: Оиньеје,
Оинијује. Ина Н можутсе завершат
Придијки Прости (се јест Нензред-
на:) ако стојут зъ Окстойними въ
рд: кѣт От Велики жени: От тем-
ни нощи. Или липље и разумније
се видит Вје, да Ије: от Довреје
или Довреје жени: От темнеје или
Темније нощи.

3. Јно сице, право, вѣдат рѣш: Яз Гос-
подњи болни: илпти Яз господњије

болни: илпти Яз господњије болни,
земља јест сотворена. Я неизразим-
но и недадно (создија Оломотиц-
кого) сице: Яз господња болна
земља сотворена. От наша кѹша:
до ваша земља. Речи радиши: От
нашије кѹши; До вашије земљи.

4. Такоја изриканја на Й, либо на
Д, није чот нигдже въ лѣдском
говоренју. Гледи, что јест речено
под Јаковником трећега прѣтвора.

От Прѣдњи, Задњи: и от јину
(где се І слојно изрикајет) јен-
ско племе Чугварь сице: От Прѣдњи-
је, от Задњије. Я где се І из-
рикајет отразно: какот, Божији,
Чловићи, Рибви: речи тоја От
Божије, Чловићије, Рибвије. Ј
даља лѣгљего изреџенја, от Божије,
Чловићије, Рибвије.

Задњи

Придијки Јединични 70 и 8го

1. Женско племе овога прѣгивца, текорет
Херкати везди на Ои: (при Ве-
ликов, при Оиньевъ), а лѣхи везди
на ӨЫ: кѣт, при Малье, при Наше.
Я Рогјани практије зъ разбором,
при Гончицах изрикајут Ои: а при
Шемицицах ӨЫ: кѣт при Великов,
при Оиньевъ, Наше.

2. Въ Рѣском, въ Херватском, и по
прострѣ во вѣсм Оловињском језикѣ,
неизходит сѣ прѣгив јако, иако на
ОИ, ОИ: либо на ӨИ,

Въ, ъи: кѣ, при **Жалом**, **Жалов**,
Жалом: **Нашем**, **Нашев**, **Нашем**. **Ди-**
ше въ **Лехс** превратно се кончнѣт на
ИИ, **Въ**, **ИИ**: кѣ, при **Жалим**,
Жалев, **Жалим**: **Добрим**, **Добреъ**, **Добрим**.
Дан на **ЮИ**, **ЮВъ**, **ЮИ**: кѣ, при **Ве-**
ликем, **Великјев**, **Виликјем**, **Поль-**
скем, **Польскјев**, **Польскјем**.

3. Отсей извирајетъ онъ иаказни прѣ-
 рат, кий се неможетъ безъ стъбени
 На мѣстѣ свѣтѣ, пс: 23.
 На мѣстѣ злачнѣ, пс: 22.
 Въ земли пустѣ, пс: 62.
 Въ пустинѣ вѣзводнѣ, пс: 106.
 Въ еленъ мастиѣ, пс: 91.
 Въ глагѣ тѣбенѣ, пс: 46.
 Въ дому Давидовѣ: пс: 121.

Бо псалтири десетъ острѣннѣ. **Прѣво** сицѣ: На мѣстѣ свѣтом. Въ црквѣ великовъ. На мѣстѣ злачномъ. **Бо** свѣтомъ єинъ, **бо** свѣтѣ: живѣши. Въ земльѣ пустобъ. Въ пустинѣ љдѣјсковъ. Въ пустинѣ вѣзводновъ. **Бо** Ѹдолѣ плачењемъ. Въ јелѣнъ масти-
 томъ. Въ законѣ господнемъ. Въ глаг-
 ѕѣ тѣбеномъ. Въ дому божјемъ. Въ дому Давидовомъ. Въ пѣти непороч-
 номъ. **Бо** псалтири десето стрѣнномъ.

4. Тонкоје слово **К** непримнѣајетъ во
 ѹю слово, не же въ **Ч**, или въ **Ц**:
кѣ, Чловикъ, Члопиче, члопици. **Д** за-
 токъ нестѣрна сказа јестъ решъ: При
 Јзрайлѣ, При Царствѣ: въ мн-
 ство, при Јзраилскомъ, при Царскомъ

глышатъ: јужъ въ Омотрицкого чгѣмъ
 написано сицѣ.

Ш толъ Россїйстѣмъ, или Россїйстѣ.

Ш той Россїйстѣй, или Россїйстѣ.

Ш толъ Россїйстѣмъ, или Россїйстѣ.

Что ви пѣаго дешъ: **Об** толъ Рѣ-
 комъ, **Об** той Рѣкомъ, **Об** толъ Рѣ-
 комъ. Јното ова кончина, на **ЩИ**,
ЩИ, **Щ**, вѣакако јестъ владнѣ, мерз-
 ка, и ногодна: и на **И** толжъ какотъ

въ **Шеркви Велицѣ**, пс: 21.

Бо свѣтѣ и живѣши, пс: 21.

Въ пустини **Јудейстѣй**, пс: 62.

Бо Ѹдолѣ плачењи, псал: 83.

Въ законѣ господни, псал: 1.

Въ дому божји: псаломъ 51.

Въ пѣти непорочнѣ: пс: 100.

Протѣвникъ Јединичниъ 7го и 8го.

1. Јдетъ на **ОИ**, **Ои**: или на **ВИ**:
кѣ, Ко Великомъ, Великовъ: ко Оинье-
 мѣ, Оиньевъ.
2. Јан по **Окрапену**: Ко Велику: Ко
 Оину.

Орѣдиникъ Јединичниъ 7го и 8го

1. Јдетъ на **ИИ**, **ОИ**. (или **ВИ**)
ИИ: какотъ,
 Со Великии, Великоу, Великии. Со
 Оиниимъ, Оинеу, Оиниимъ.
 Я не на **ЩИ**. Ј затокъ сказио се
 велитъ: Оъ тѣи: Зъ Добрѣмъ: Оо
 вѣмъ: Со вѣакемъ: и отѣлна.

Право реци: Съ, тъм. Зъ добрии,
Со всичи: Со всаким.

2. Съ Бóгом Ибраáмлем, псал: 46. Пред Гдéм сотвореш, пс: 94. Дхом вóрном, пс: 47. Дхом владичном пс: 50. Право реци. Зъ Бóгом Ивáмльни. Пред Гдéм сотвориш. Дхом вóрни. Дхом владични.

3. Добрó, Злó, Блáго, Лíхо, Дбрó, Хддо: когда сът Овестóйна, јдч по петом Претвóръ, на ОИ, какот лнто, со лнгом: сице, Со всаким Добром: Пред великим Злом, или Лихом: Јди зъ добром: Јди со злом: Зъ великим блáгом. А когда сът придивна, идч по седмом претвóръ: на ИИ: кт, великим кесе, Малим мене. Пред малом, и пред великом: Хотя съ малом, хотя съ великим. Не со вноѓом: вноѓим липле.

4. По петомже претвóръ идч и јна придивна Нијединското племена: когда да претвóрят въ Овестóйни сбаниче: хотя се не по вси прегибек претвóрят: какот, Просто, Велико, Мало, Лéхко, Тихо, Само, Единно, Болно, Полно, Длгно, и јна. Какот. Јз проста: Јз давна: Јз лехка: Јз тиха. По простъ, по лехкъ, По тихъ. По мало, по Великъ, По единъ. На единъ, На самъ. До полна, До болна, До лиха: и остана тий сподобна. А не, До лихогот Јз простого, Јз давного, По тихому: По мало: и остано. Лише која не приемляйт скрашенија, от оних избръка полно, илнти по седмом и осмом претвóръ: По ста-

ромъ, По скојемъ, По наимъ, По вашемъ, По мокомъ.

Бо сватбъм твоемъ, псал: 73. Реци: бо сватбом твоемъ: или Овестóйно. бо сватбъм твоемъ.

5. Оприч Добрó, Злó, Блáго, Лíхо, Хддо. Дбрó: јна придивна иензанкајчте во Ордникъ на ОИ: но токмо на ИИ. А најпаче, Кълико, Тълико, Никълико, Овълико, Онълико, и Блáго когда стойнт за вноѓо. Кт, Къликим веши, Тъликим мене я велико, вноѓо, Мало, идч на ИИ, и на ОИ: кт, великим кесе. Малим мене. Пред малом, и пред великом: Хотя съ малом, хотя съ великим. Не со вноѓом: вноѓим липле.

Женник вноѓининъ 7го и 8го.

1. Мъжско племе ового места изходит не ограничено на И. Я затож не без вълда никоин Медолънца изрикајч на ЦВ: какот, Синоке Вфремин налецајчше и спбълчше лвки, пс: 77. Блажом виселашес, пс: 125. Право реци: Оини Вфремъни, (или паче, Вфремови:) напинајчи и спржажчи лвки. Блажом виселени се: или паче, висели. А во псалмъ 105, право стойнт: Блажени хранищи съд, и творящи правдъ. По Словинскъ властито: Блажени, иже храният съд, и творят правдъ.

2. Не можеме пак дојта начадит. за
что преводници въ мъжкому сего ил-
ста окончали ѝ, пъшвт двоје И: сиц
Великии, Овѣтии, Нищими: гдн вѣ-
ни въ какојоже Оловинскаго јези-
ка Отмѣнъ мѣ неможемъ узрѣтъ си-
да нит подобре, томъ удвоеномъ
словѣ и. Въ Рѣсновъ отмѣнне смишитъ
се сицово удвоеніе: да лихъ неимо,
не от преводниковъ ли естъ взето се
говоренje, паче неже от народнаго
овичаја.

3. Женско племе сего јменникъ јестъ
једнако со Женскимъ йзкерникомъ је-
динничнимъ: и ѡдетъ на Вје, Јије, јна
И. Алише овличај: јеже овди липлье
стојитъ кончина И, нејк во йзкерни-
кѣ. Овдѣ во липо вели: Три све-
ти жени придоше ко господњему гро-
бо. И въ йзкерникъ липлье: Отъ
једнѣје свѣтѣје жени: иан от једнѣје
свѣтїе жени, јестъ Христосъ драгојѹ
мастїјѹ помазан: нежелан, От једни
свѣтїи жени.

4. И осовито, гдн јме придијено по-
санджаетъ за речиној љесчт, или за
Бјаҳомъ, или за Бјадемъ: таќо јестъ
потријено изрѣш Јменникъ на И; а
и на ИІІ, нит на ВІІІ: ктѣ, три
Жарни јесчт свѣтї: иан, вјаҳѹ
свѣти. Всије сопственије даши въ-
дѹт седживи. Не, Овѣтии, нит Ода-
женни.

5. И въ никоњихъ мистехъ видитсѧ витъ
понѣжно изрѣш на В: какот овдї,
Наши матерє, Онјонье дошере. Твѣр-
до во ге видитъ реј: Наши матерє:

како вѣлимъ. Наши сестри. Можемъ реш
и сиц: Нашије матерє, Онјоније
дошере.

6. Овличај: јеже Хервати лѣбетъ ријазъ
и кратокъ изрокъ: и вездѣ, гдн јестъ
пригодно, скрајајутъ ричи. И осовито
то во йзкерникъ Женскомъ, двѣ скла-
да ВІІІ стегајутъ въ једни складъ:
и завлачетъ високимъ влакомъ: и въ
место Јоје, Ткоје, Окоје, велетъ
Јоје, Ткоје, Окоје. И въ јменни-
кѹ внојинномъ, вез продолженја, и
вез високога влака велетъ, Јоје,
Ткоје, Окоје дошере. По томъж и въ
јинихъ јменехъ вездѣ, гдн јестъ
удатно, во йзкерникъ високимъ влак-
комъ продолжајутъ В: ктѣ, от Добрѣ,
от Лекѣ, от Топлѣ. И въ јмен-
никѹ не продолжајутъ: но велетъ,
Добрѣ, Лекѣ, Топлѣ извѣ.

Јоко се кажетъ витъ причина: вѣ-
къ јменникѹ внојинномъ липлье сто-
јитъ кончина И, нејк во йзкерникѹ
јединничномъ. ЈЕО В продолжено, не
тако ладно се преминяјетъ во И.

И гдн въ Херватовъ во йзкерникѹ
нистъ продолженого В, либо високого
завлаќа (се јестъ, ко јмајуцихъ Остера
влакъ) таќо и йзкерникъ ладно се
творијтъ на И: ктѣ, Хервати ви рѣ-
ли. От горѣ мале: аво мал. јмајетъ
Остера влакъ. Ј потомъ, до псалмъ
41, добрѣ, От гори мали.

7. Во всијихъ прѣтворехъ, слова ова. Г,
К, Х, въ кончинијухъ складеј. ето-
јеша пред глагоницеј љи, или пред-

И, преминъјутсе бъ З, Д, О.
Потомък и оди, ко јменникъ: и въ зовникъ: бъ Мъжскому племену, келмъ Драги, Велики, Плахи: и Дрази, Велици, Пласи. И въ Женском племену јменникъ и зовникъ: и въ Мъжском да въ Женском Кроизника: келмъ, Драги, Велики, Плахи: и Драгије, Великије, Плахије: а не Дрази, Велици, Пласи: и нит Дразије.

Мъж: Оби Велики, и Велици.

Жен: Ова Велике.

Није: Ова Велика.

О Велики, и Велици.

О Велике.

О Велика.

Велиције, Пласије.

За что пак Мъжско и Женско племе на сем мистъ. хотјак овоје једнако јдат на И: не овоје преминъјет знаковниц: томо јест причина. јеже ти прегиви из перва нисот се вси једнако кончали на И, но различно: какоти и сада в Хербатов различно се кончат: сице.

Кроиз Велике.

Кроиз Велике.

Кроиз Велика.

Кроизник Вножининъ 7го и 8го.

1. Ако јест рич ов чловичких мъжеских особах: и личит се изрещ при-дивно јме једино, вез обстојнога: јно Хербати Уживајут јзкерникъ, въ мисто Кроизника: какот, Ми смо-ших видили здравих, и цилух.

Аколи пак твдже водет трива и обстојно јме отразно изрещ: јно Хербати војетсе изрещ по Јзкерникъ: и изглашајут сам Кроизник власти-то: сие, Ми смо оне лъде види-ли здраве и циле. А Родгани и дехи, и вез обстојнога јмена, и го обстојним, изрикајут јзкерник въ мисто Кроизника: сице,

Ми смо вијух видили здравих, и цилух.

Ми смо видили оних лъде здравих, и цилух.

И по Кроизникъ: Ми смо видили оније лъди здрави, и цили. гледи Кроизник Вножининого. Преткора пер-кого.

2. А со Отрицалними ричнами и по ноже всегда стоййт Јзкерник въ Кроиз-ника мистъ: ктѣ Ми нисмо видили оних лъди. А не, Нисмо видили оније лъди.

3. Псалом 123. 8го живи непожеран ви нас. Речи: 8го живи не пожери-ли ви нас. А право по разуму: Но-же бит живих пожеран вијух нас.

Јзкерник Вножининъ 7го и 8го.

1. От кончии Г, К, Х, во Јзкерникъ, и во огтальних послидовъщих преги-вех, можетсе Учинит преминъенje на З, Д, О: ктѣ, Дрази, Вели-ци, Тиси: Дрази, Велици, Ти-ци: и остално. Али липше јест

изрика́тъ вез преми́ни: Дра́гихъ, Ве́ликихъ, Ти́хихъ; и остало.

2. Кончи́нъ сего Ја́зери́ника, и осталоихъ
бно́жини́хъ и двои́чныхъ преги́вок, Се́рви
изглаша́ју́т со двојгласницеју́щими:
и съ преми́ною слов: сице,

От Дра́збахъ, Ве́лицбахъ, Ти́сбахъ, А́бпбахъ.
Ко Дра́збему, Ве́лицбему, Ти́сбему, А́бпбему.
Со Дра́збими, Ве́лицбими, Ти́сбими, А́бпбими.

Де́вбју́ Дра́збју́, Ве́лицбју́, Ти́сбју́,
А́бпбју́.

Де́вбма Дра́збма, Ве́лицбма, Ти́сбма,
А́бпбма,

3. Я Ру́жани и Хербати волет ри́зво
изговарят чистъ гласни́цъ И: вез
преми́неня слов: сице,
От Дра́гихъ, Ве́ликихъ, Ти́хихъ, А́ниихъ.
Ко Дра́гии, Ве́ликии, Ти́хи, А́нии.
Со драги́ми, Ве́ликими, Ти́хими, А́ниими.

Дви́жу́ Дра́гиу́, Ве́ликиу́, Ти́хииу́,
А́нииу́.

Дви́ма Дра́гима, Ве́ликима, Ти́хима,
А́ниима.

4. Ја́зери́ник не́дёт јнако, не́же на ИХ.
От вода́ многъ, пс: 17, реци, От вода́ мнози́хъ: или па́че, ви́ноги́хъ.

Они́к Корни́лов, пс: 43, реци, Кори́еви́хъ.
От 8ст ле́вовъ, от рога́ единорожь, пс: 21, реци, от 8ст ле́выхъ, от роговъ једнорожчи́хъ.

Въ са́дци връг Ша́ревъ, пс: 44, реци, Волговъ Ша́рови́хъ.

От 8стен неправеден, пг: 119, реци, Или ов разни́том раздилье́нъ
от 8стен неправедни́хъ.

От челове́к неправеден, 139. реци.
От лъ́дий неправедни́хъ.

Дело рък челове́ческ, пг: 113, реци,
Дело рък члока́ческихъ.

От дне́ лъ́дът. пг: 93, реци, от
дён лъ́дтихъ.

Ни от изхода, ни от запада, ни о
пъст гора, пг: 74, реци, Ни от из-
хода, ни от запада, ни от пъст-
тихъ гора.

Приди́вник Бно́жини́нъ 7го и 8го.

1. Јде́т на ИХ, и не́ јнако. Во 8ст-
нах лестивахъ, пса́лом 16, реци, Во
8стнах лестиви́хъ. Въ водахъ многахъ,
псал: 106, реци, Во водахъ мнози́хъ:
или па́че ви́ноги́хъ.

Проти́вник Бно́жини́нъ 7го и 8го.

Јде́т на ИИ, и не́ јнако. О́нноком
Ло́тогом, пг: 82, реци, О́нном, Ло-
тогом. Птици́м врановом, пг: 146,
реци, Птици́м вранови́м.

Ряди́лъ

Об јменъ 8.

Или ов разни́том раздилье́нъ
и овла́ичу́ јменъ.

О В С Т О Ј Н О.

Обстојно јме јест: које само ће се, без јнога јмена већинде стојат может: кт, Бог, Небо, Чловик, Земља.

П Р И Д Џ В Н О.

Придјено јме јест: које не может већи обстојнога стојат већинде: и претварајетсε на три племена: кт, Велик, велика, велико: Олјен, силна, силено: Олјен, славна, славно.

О В О В С Т О Ј Н И Х.

1. Властити и Овешена.

1. Властито јме јест ко једино је веши приглашено: кт, Ах: Радован, Књовица, Волга, Москва. Овешено јест, које се већи ово вно- жих варош: кт, мјж, Радован и Милош, и јн. Горј: Књовица, и риља, и смукник: и јнуд. Риља, Волга, и Дон, и јни. Град: Москва, и Новград, и јни:

2. Народна.

2. Народна слово, која знаменујут, најврд. Различно га завршавајут: кт, Русин, и Ресјанин; Оловиц, Ојрви, и Ојрвель, Харгат, Чех, дех. А не, Ресак, инт Ресин, инт Ресин: инт Оловјанин, Олјенец, инт Ојренин. Привељавајут им се склад

ИИ. Латинец, не Латни, а жи- ска народна: Ресинъ, Лечинъ, Чечинъ, Ојренинъ, Хергатинъ, Болгарка, Оловинка, Влачинъ, Турскинъ, Татарка, Харапка, Жидовка: и ос- тална, Вугрица, Нижница

3. Домокинна.

3. Знаменујут домовину: а изходит на ИИИ, и на ВЦ: кт, Земљанин, Градјанин, Народјанин, Помјистјанин, Поднепранин, Запражанин, Москобљанин, Римљанин, Новоградјанин, Московец, Новградец, Царградец, Јевгалијец, Есакеџ, Загорец, Залмреџ, Задунјајец, Поморец, Подонец, Подунјајец, Погакеџ, Пригорец, Приморец, Прекопец, Кримец.

4. Осовна разнита.

4. Знаменујут Чловичкије богои: а творећес, на АЧ.

1. От ричин. Кобач, Крајач, Охчах: и на ТВЛЬ, Откоритељ, Опаситељ, Владатељ: и на ВД.

Водјац, Довеџ, Шевеџ, Гђеџ, Овиреџ, Чтеџ, Кљеџ, Продавеџ, Бого-молеџ, Једнокладеџ, Инстодержеџ. Доврочинеџ, Владијеџ, Лъздомореџ, Лицимиреџ, Богородица, Доврочинка, Владињица.

2. От Медољенја, на АВД, и на ВД : Ткалец, Јзвижељеџ, Отојалиш, Бивалеџ, Жилеџ, Кормиљеџ, Димаљеџ, Окакавеџ, Казавеџ, Јеквашавеџ, Олишавеџ. Ткалица, Жилица, Кормилица.

На АННК: Злчалник, Началник, Целокалник, Ондайлник.

На НЕД: Зианец, Посланец, Прогнанец, Ризанец.

На НИК: Јученик, 8ченник, Окевенник (не Овеџеник) 8вијеник, Плињеник, Подданик, и Поддамец; Преданец, и Предајеџ: Предложенник.

3. От Јмен Овестојних: на АР: Бравар, Овчар, Птичар, Рибар, Шар, Звонар, Чолнар, Бродар, Кључар, Корчмар, Лончар: Џитар, и Џитник: Јесар, и Јесник. Господар: Гостодарница (не Господинъ), Кључарница, Корчмарница. Польанец, от Польана.

4. Ј от Придѣвних на ВД: Овѣтци, Старец, Младец, и Младеници, Једиңец, Торговец, Оамец, Дивец. Дивица, Оветица Старица. Младица, Оамица, Јединица, Торговка. Џаровци, Кральевци, Бановци, Кнезовци.

На НИК: Державник, Верстник, Племеник, Тоборник, Порочник, Намистник, 8редник, Заповидник, Пріказник, Шоконик, Шокорник, Пустник, Доажник, Осевјуник, Промисник, и стегњено Промисник: а не Ремесник. Промисел: а не Ремесло, Даџник. Оланник.

5. Ј въ Недаштих кешех кладетсе, ВД НЦА, и НИК: кѣ, Пивница, Телиница, Свилница, Отденница и Отденеџ, Главатица, Миденица, Отекленница, Златица, Златиница, Желтица, Модрица, Горници, Јазодници, Солница, Кральевица.

Златник, Димник, Крник, Травник, Миденик, Ореверник.

6. Јз предложков и из имён, на ВД: Загорец, Поморец, Подонец, Приморец, Приморец: и јна.

7. На ЈК разнита: Нокак, Дикак от Дико: Дивјак от Дивен, Аудјак, Худјак, Лежак, Тежак, Жеврак. Рујак. Билјак, Веселјак, Двеселјак, Голњак, голец, Линјак, Чирњак, Гљупец, гљупак, Тѣпец, тѣпак, Олипец, сипак, Нийец, Нимак. Доврак, Дурак, Босак, Косак. Простак, Глахак, Горчак, Горшчак, Ланьшчак. Польак, Голдовињак. Звирињак, Овчак: за Овчын, Звирињи голубини хлів, или котеџ.

8. Оинобска на ИЩ: Џаровищ, Кральевищ и Кральнищ, Кнезовищ и Кнезнищ, Бановищ, Војводищ, Господищ не Господиначищ: Богдановищ.

9. Дошеринска по Рѣску на ОИИ, или ВИИ: Џаровна, Кральевна, Кнезовна: Богдановна.

Я по Херватскѹ, и по Рѣску на ЧИИ: Џарична, Кральична, Господиична, Војводична, Ланьична, Ојадилична, Џикољична, Џикитична.

Женинска, от мъжких общиних на ИДА: Дарница, Кралница, Баница, Ковачица. И на ИНЬИ: Кнегиня, Боярница, Војводиња, Стариостиња.

И от власнитих јдат Владана: кт Богдан, Богданов: Раде, Радин, Лъка, Лъкин. И от сих Женинска: Богдановица, Стънковица: Радиница, Лъкиници, Фоминица, Николиница, Инкитиница. И от общиних: кт, Ђаковица.

10. Придивки (се јест призовиши:) јдат вноси на ИЩ, и на ОКИИ: и от тих женинска на КИ: кт, Божаницика, Владковица: Маглјска, Сољанска.

ЗВОСНЕ

5. Настојаница.

Јдат на ОТВО: а знаменујат Битје, стани, промисел, и всако настојанje, въ колко се ктв бавит: кт, Дарство, Једновладство, Кралство, Владатвъство, Кнегество, Банство, Гоподство, Гоподарство, Равство, Хлапство, Подданиство, Кметство, Подложенство, Предложенство, Текачство, Торговство, Отакство, Материнство, Братство, Пријателство, Овидочество.

Ова кончина ОТВО, идет от јединих Овестојниих: а не от Придивниих: нит от Медольенија: нит от ричин. Зато же, от јмен, и от медольенија, Блажен, Лъка, Пословен, Проклет:

криме се твори, Блаженство, дъкаветко, Пословенство; Посоклецтко. Право реци. Блаженост, Лъкавест, Проклетје, или Клетва. От Бъз, Бънг, Глъп, Даком, Окъп, Тайен, Тайок, и ини: Некали Бъзество, Мюжество, Глъпство, Дакомство, Окъпство, Тайност или тайна, тажестко: Но право реци, Бъзест, Бънжина, Глъпост, Дакомост, Окъпост, Тайност, тажкост.

От ричин ток: неречи, Бъгство, Рождество, Всество, Одмество, Часство: но право, Бънг, или Бънжане, Бътје, Бъток, Чутје.

Лиш от Богат, Богог, Велик, Овйт: величес Богатство, Богожество: Великост, Овитет: и во јном разумнију, Величество, Овитетво.

И от Овестојниих, која јдат от Пондъниних, или от Медольени: като, Јединец, Знанец, Посланец. Прогнанец, Подданиец, Предложенник. Подложенник, Шченник, Членник, Младинец: величес, Једнинство, Знанство, Посланство, Прогнанство, Подданичество, Предложенство, Подложенство, Мачинство, Членчество, Младинство. От Окајан, идет Окајанац, и Окајаниник; Окајанство, о паче окајаније.

Во творењу јмен на ОТВО слова Тонка преминувајути на Швимна: и по Руск приведујути В, и величес ВОТВО: кт, Еог, Ежество: Кнез, Кнегество, Мъж, Мъжество: Човик, Чловичество: Отец,

Отечество: Ковач, Ковачество: Онромах, Онромаштво: Окодрах, Окодраштво.

Али по Херватско, и правје, изрикајући се без слова в; сице, Божество, Књижтво, Чловичтво, Отечество, Ковачтво, Онромаштво, Окодраштво, Држтво. От Оин, коридет Онновство, Воровство: а от Краља, Краљевство, и Краљество. А дехи склоно изрикајући чрез Тонкије негласници: сице, Гоство, Кнештво, Жество, Чловечтво, Отечтво, Ковачтво, Онромаштво.

Придивна на ОКИЬ: потомају се творет: по Реску, Дражески, Кнешески, Мажески, Чловически, Гречески, Србески, Нимесески, Чешески, Лешески, Влашески, Тврчески. По Лешку: Браски, Кнески, Мажски, Чловицки, Грецки, Отески, Нимески, Чески, Лески, Власки, Тврчески. А правије: Бражески, Нимески, Мажески, Чловически, Гречески, Отески, Нимесески, Чешески, Лешески, Влашески, Тврчески, и Траски.

ЗНОС

6. Дијанда

6. Знаменјујут дијанде, али веџ и дело, које се дијет: а творет: от Ричин, на

НЈВ: кт Дијанде, Ољханде: Невриженде, Пренесенде, Преселенде: Житије, Жиније, Тлинје.

ТЈВ: Банте, Чанте, Јадерте, Онжерте, Улерте, Вазете, Пришесте, Пrolинте, Подперте, Заперте, Жите.

ТВА: Банта, Борнта, Братта, Женинта, Жетта, Џистта, Клетта, Коцитта, Молнта, Ситта.

БИ: Грозба, Жлоба, Позеба, Свадба, Олужба, Судба, Тужба.

ОК: Положок, Останик, Описок, Придијвок.

ТОК: Добиток, Убиток, Јавиток, Звиток, Житок, Ужиток, Нажиток, Доспиток, Початок, Свјиток, Напиток:

А: Мина, Цина, Плацида, Оича, Драка, Свада, Опона, Забона, Постаза, Завака, Привада, Навада. АЬ: Корачаљ, Держаљ, Заложаљ, Овичаљ, Роджаљ, Уроджаљ, Опрејаљ, Отспављаљ.

ВЖ: Вереж, Гравеж, Метеж, Правеж, Позетеж, Рбенеж, Сербенеж, Сибенеж, Липенеж.

ВНЬ: Ожень, Отавене, Отепене, Ражень, Свјежень.

Ј на всакије негласници: кт, Рак, Корб, Отбг, Ход, Вез, Бод, Рок, Јарок, Урок, Еол, Ум, Закой, Покоп, Умоб, Затор, Радор, Радкора, Шле, Претег, Свиг, говиг, Громот, Ках, Задах, Бич, Вопель: восток, Запад, Примет, Примир.

Задо пак се творет Дијанда на ДО, и на КД: кт, Зачало, Пачало, Порекло, Рене, Почеток, Зачетје,

Начети. Приднек. Јакка, Вини-
ка, Злебка, Погилка, Огилка,
бчна Отлака, Отложка, Оценка: Ре-
ци Окјављенje, Јазни, Забава, По-
сланje. Согланje; Очни постака,
Отожданje, Очиненje.

7. Каконостна.

7. Знаменјујт какојо јест чој: а
ткорите отв Приднених: на ОФТ,
ТА, БИ, НИ, ДИ: кт, Драгост,
Благост, Крбогот: Доброта, Ниш-
шета, Сугеста: Худоба, Злоба:
Винина, Ширина, Глубина: Прѣда.
Јних синеких гледи низе.

8. Сокиралка.

8. Ва јединичном облију знаменјујт
вношни, а идат на ЈВ: кт, Зви-
је, Дрије, Зеје, Дијетје, Каменје,
Кореније, Герије, Терије, Теретје
или тројетје, Ромижје, Китје, Датје,
Натје, Плетје, Овдеје, Погодје, Ор-
адје, Орёжје.

9. Дијетна.

9. Знаменјујт мјесто, а идат на
ЩВ, и на НЫД: какот, Огњиш-

це, Дкоришице, Дишице, Жилавице,
Превијалице. Побарња, Тобарња,
Чубарња, Коньшнија: Милија, Чил-
нија, Метјуња.

Јмена Градека, по Реску, и по Деш-
еку, изрикајућије прости въ При-
днених селују, въ мјежском племе-
ну: на ОВ, ВВ, ЛЬ, ВОК: кт.
Пекоб, Краков, Кјев, Путникъ,
Јарослављ, Омоленск, Можајск,
Бранск. А Хербати си рекли на ВД:
Пековец, Краковец, Кјевец, Дво-
вец. Јли въ Нијединском племену:
Пекобо, Кракоко, Кјеко, Путникъ,
Јарослављ, Омоленско, Можајско,
Бранско, Придненика: въ Кјекъ, въ
Можајски: и въ Кјеком, въ Можајском.
Въ синеких властитих јме-
нех вакоје страније симејајујт лип
и прѣв.

10. Ордица.

10. Знаменјујт ордије ордије и ру-
хлад: а идат на ЛО: кт, Тво-
рило, Шило, Рало, Оикалаце, Кле-
папло, Гладило, Тнало, Кропило,
Кадило, Бранило, Одило или Оди-
бало, Подвијало.

11. Подкилнина:

11. Знаменјујт подкилни, јлити из
чесо чој, а идат на ЏНД: кт.

Звирина, Говеднина, Зидина, Дъбовина, Брезовина, Јеловина.

Јајечко, Себденко, Облакешко, и остана.

12. О подобни.

12. Знаменујут сподобв, или прилику: а идёт на ІКИ: какот, Оолика, Коренина, Медчинка, Орберика, Ребрика, Жетлика, Аисника, Чеслика.

13. Уменьшална.

13. Шумска идёт на ВД, ІД, ОК: кт, Вратец, Коньиц, Синок. Женска идёт на ЦД, ВД: кт, Дивчица, Естринца: Мајка, Дошка. Нијединска идёт на ДВ: кт, Дрибце, Олобие, Колце, Оеделице, Тилце, Очце, Ушце. И не очко, Ушко. Ниједино во уменьшално јме нејдет прако на КО: него вса на ДВ: кт, Ефенце, Писемце, Зернце, Коленице, Аглонице, Оконице, Платенце, Поленице, Коритце, Решетце. Синце, Вратца, Устеча; Ерименце, Знаменце, и знаменице. Дитетце, Зверетце; Јагњетце, Прасетце. Кобеџце: Топоришици, Ратовишици: Зелнице, Платнице, Јманьиц, Јланче, Копеџце, Ложце, Оедешце. Облакешце: Хирбатом, Сердашце, Оушашце, и не Оедалко, Азкотко,

14. Окладена из Предлажков и

Јмен.

14. Кончина ЈВ: из Предлажков и Јмен: какот, Нездашје, Низредје. Бездедје, воглавје, возниже. Загреј-Замореј. Залисје, Заричје, Засинје. Једеје, Јирдите, Надгробје. Надомирје, Низгодаје, Нигогодаје, Не, сподобје, Некрје. Облачје, Оквршје. Отродје, Поглавје, Побрјаже, Под-деније, Погодје, Подобје, Поморје. Подложје, Подгорје, Подклитје, Претмирје. Прегоретје. Прекерје, Прелабирје. Предхрамје. Рајмирје. Увећје, Удојје, Устраније.

15. Јана на ВД, ОК, ИК, КИ, ЏА: кт, Залорец, Озимец. Напергток, Приглабок, Оглавник, Поглакник, Налистник. Завертка. Нарминца.

15. Окладена из Јмен, Ричин.

15. Ја јмена, и из ричин, или из других јмен на ЈВ: Богочестје, Доброчинје, Благовеље, Полубеље, Крибовеље, Пребовеље. Лицимирје, Зем-

Лјомијре, Свездочетје, Корволитје, Благонракије, Худодеје, Благословљење.

Въ Греческом и въ Нимечком језицех, јест без числа вношо сицењије умён, коњих наш, и Латински језик и јини никоњи језини, никакој немогот једној ричју ладно превест: сприч никоњих мало: кт^т, Teologia, Богословје: Orthodoxyia, Правоверје а не Православје: Protopolipsia, Дицинијре. Ј из Нимечска, Рукодејје: или паче Ручно дело, Работније Промисел, а не Ремесло, ишт Ремеско: Промиселник, или Промисник, а не Ремесник. Мужскâ на ВД: Јединовладец, Мистодержец, Богомолец, Доброчинец, Добродијец, Владијец, Худоделец, Злочинец, Благодомолец, Корволијец, Бодопијец, Черноризец, Дицинијец. Благомилтец, Верглав, Јарослав, Радослав, Мирослав, Ј прости без кончини ВД: Богдан, Владињ, Звиробој, Мухомор, Дицинијр. Листопад, Братолом. Лътвобој, Скоробој, Радивој, Хербобој, за Херловбој; Благдан, Когогор.

Јз Ричини, и из јмена: Лъбенијир, Казимијир, Владимијир, Владислав, Мутимијир.

Ј Придјвна на ВИ: Благоверен, Правоверен, Благонракен, Злонракен, Дицинијрен, Богомолен, Братоломен, Маловерстен. Ј прости без кончини ВИ: Верглав, Головрад, Черноќ, Криконог, Криковост, Крибоног, Керњебух, Косоќ; Злочест.

16. Кончина на ТВИ.

16. Онтва, Житеа, Контва, Брата, Тергатва, Ловитва, Молитва, Битка, Боритва, Бритка, Женитка, Клетва, Платва, Пеква, Локва.

17. Кончина на ЈНЯ.

17. Знаменојет Дръво, йанти дъс, и всакъ подвидинъ: кт^т, Брезина, Дъбина, Јелина; и Брезокина, Дъбовина, Јелокина, Сидина, Повалина.

Месо: Бравина, Гоѓедина, Звирина, Зърчина, Къретина, Мартвичина или Мерцина, Оланина, Свижина, Ветшина.

Кожъ: Козлокина, Овечина, Козина, Јеленина, Телетина.

Мисто: Вершина, Оридина, Кончина, Кръвина, Виэтрина.

Жанје: Отчина, Дъдина, Бавшина.

Дъл: Полобина, и Половица, Третина, Четвертина и Четвърт, Петина, Осмина, Десетина.

Благдан: Годовини, Крестини, Јменини, Новоселини.

Беликост, и воягоржденје: Мужина, Члобичина, Конини, Женини, Главина. А зло Мъщина, Женшина.

Крайност, или миръ: Должина, Ширлина, Глубина, Бисина, Низина; и Долгота, Широкост, Високост, а не Висота.

Прикестаније: **Большина, Меньшина, Вершина, Отаршина:**

От Простих придѣвних: **Новина, Отарина, Дакнина, Влачнина, Врѹшнина, Кипѹшнина, и Кипѹчина: Равнина, Планина, Живиња, Сѹшина, Орошина, Зелениња, Варениња, Крашениња, Тончиња, Легчиња, Олавнина, Оветиња, Гошчиња, Клеѓиџиња, Машинија.**

От овстојињу: **Држина, Солина, Нилостина, Благостина, Литина, Долина, Знаковина, Родина, Олатина, Рогатина, Батина.**

Знаменојут земља, или Держава: **Царшина, Канцина, Краљевшина, Отранцина, Домовина, Влашшина, Нимшина, Оловиња, или Оловинија; Гречина. Ова же јмена знаменојут и Народни закон: и је зикка властитост.**

Во складенју, сице: **Рудокопина, Збройдина, Корторовина, Зижолезина, Жабокречнија.**

18. О трицалица.

18. **Невера, Немир, Непокој, Нечест (а не Безчестје), Неслава, Немој, Непријазен, Нерик, Невольја, Несрифа,**

**Велики
Велика
Велико
Великъ**

34

**Великиња
Великаја
Великоје
Великѹј**

Недјаје, Несркенје, Незист, Несовист, Незлобје, Несподобје, Неред, Нерадје, Нечастје.

И неречи Нечастје, Бездистје, Незчестен, Незлобје, Бездовистје, и јна сим сподобица.

ОБ ПРИДѢВНИХ.

J. Проста, и Јзредна.

J. Всако об влезу Придѣвино јме, умјет даје облије. Проста придѣвна знаменојут по просту, какојо јест чго: кт, велик, велика, велико: **Мал, мала, мало: Свет, света, свето.**

И Јзредна окажујут веш на изред, и знаменојто вит таков: а творите от Простих: прибадиши склади И, аја, ОІВ, или ВІВ: и надивши високија звјаки, ако го имај на простиом: сице, великиња, великаја, великоје: **Малъ, малја, малоје: Светиња, светаја, светоје.**

По Рѣску се велићи об ви место И: великовъ, малъ, светъ: **Большъ: Меньшъ, меньшайа, меньшоје. Ты, таја, тоје, или таја, то.**

И Хорбати изрикајут виз І, И, ІВ: и јединим лице звјаком разлагујут Јзредна от простиух: кт,

Велики	{	Великиња
Велике	{	Великаја
Велика	{	Великоје
Тъ,	{	то.

Я гди на Простих ведет Високъ
Звялак: тамо ийст разнини меджъ
простим и јзредним: кт. Больших,
Большим, Большими.

Јзредна нетворетс от всіх Јменик:
него лише от Ось, Тось, Кий. По
Рѣкъ, Оија, Оије: Тая, Тое: Каја,
Које. По Херватскѣ: Ось или Ось,
Оа, Ое: Таъ, Та, То: Кй, Ка,
Ко.

Нетворетс ии от Владалих: кт от
Господень, Братов, Кралев: и от
јниих, об коих гледи тѣдже въ
слайд.

Иит от јадвих на І, со Шѣмнини
знаковницами: кт, Третыи, Ближныи,
Днѣшныи, Домашныи, Јутрошныи,
Литошныи, Бѣгѣтерныи. Пиші Тре-
тја, третје: Ближња, вліжња. Я
не, Третјада, третје: Ближњада,
ближњаде. Я от Ебы: реци, Ебыи,
Ебја, Евје: Обыи, сѹја, сѹје: Шбыи,
шѹја, шѹје. Дивыи, дивја, дивје.
Я не Ебјада, Евје

От Версталих тож: кт, Больши,
больша, больши: Женьши, меньши,
меньше: Липлыи, липльи, липлы. Я
не Большинъ, Большија, Большеје.
Хотујаж иикои и сици говорет: али
не право. Версталиа во јмана и са-
мла всегда јесут Јзредна; и иисти ии
надовна привѣта ІА, 10.

Дроби, дроби, дробо: и Дробни, дроб-
гаја, дробоје.

2. Поденина, Версталина, Вер-
хобна.

2. Подено јме (се јест, које на по-
денију, наити на дно стоянти) про-
сто, и вез приверсталија знаменјет
что коли: кт, Велик, Мал, Ойт.
Версталино јме приверставајет веш: и
знаменјет једно веш (со ово-
ром на другу) веше или менье бит
каков: кт, Веци, Женьши, Ове-
тичи. Верхобно, или Прекверсталино
је јит, које једно веш от вси
вешу, или меньшо бит знаменјет:
кт, Највеши, Надменьши, Најве-
тичи.

Версталино јме се творит от Подено-
го Женского: преминѣши І, на
ІИИ: или по Лѣшском на ВІІІ:
Чиши: кт, Оилен, сиља: Оилниши,
Оилнѣши, - щиши: Топел, топла:
топлиниши, Топлејши, - щиши. Я чи-
стиним изреченијем, по Херватској
идет на ІІІ: или по Рѣкъ на
ВІІ: Оилниши, Топлини, Оветчи:
Оилнѣши, Топлејши, Оветеши.

3. Прирѣчки и 3 Лѣхов иеждјут на Ше-
но на ВІ: 4 право на ІІІ, и на
ВІІ: кт, Оилније, Топлеје, Ове-
тије: Оилнѣје, Топлеје, Оветеје. Ј
от Кореничних рачлично, кт. Бал-
же, Больје, Веџе, и огталиа.

Коренична ко Придивна (се јест, која
нијест от јниих риць изведенја:) кра-
чије се творет: сици,

Верстала от Коренични.

Б. Грав: Гравши, и Гравли: Гравлье. Ойцеж, Альв, Олав, Главок, Главши, и Главлан.

В. Здрав: Здравиин: Здравије. Ойцеж, Кривиин, Лукавиин, Јаловиин, Новиин, Правиин, Ризгиин, Оивиин, Онрокиин, Чорствиин, Дешив, Дешевлан, Плантвиин, Вижилькиин.

Д. Благ: Благши и Благиин: Благе. Ойцеж, Виог, Долг, Драг, Наг, Нажи, и нахиин. 8вог, 8вожши, и 8вожныи: Извог.

Д. Байд: Байдши, и Байджи: Байдже. Ойцеж, Гера или Гора, Ада, Мада, Рад, Рада, Оид, Твада, Хада.

Ридок: Риджи, и Рижин: Жидок. Оладок, сладши, слажи.

Ж. Джив: Дживши, Дживиин: Дживије. Обин, Ридж, Тадж, Гом.

З. Бэрз: Бэржиш, Бэржин: Бэрже. Близок, Вязок, Дэрзок, Мэрзок, Ниэзок, Тэжок. Ближши, Ближиин: Ближе: и остал.

И. Быв: Бывиин: Бывије. Дибвиин, Овчиин, Тувчиин.

К. Ендом; Ендичин: Ендичје. Гивок, Гирек, Дик, Једнок. Кроток, Мекок, Плакок, Ризок Терлок, Шивок. Јнаков, Јначин.

Масик: Мекши, и Месин: Меше. Висок: Вишвиин, и Вишши: Вишше. Далек: Дальши, и Далин, Далье. Близок, Ближши, Ближин: же Жарок: Жарчиин, чије. Жолкок: Жолкчиин и Жолклан:

Жолкчије, и Жолклан. Жесток, Жесточни, и Жестфи: Жесточије, и Жестфе. Јак: Јакши и Јачи: Јаче. Керхок: Керхчиин, и Керхлан. Кропок, Кропчиин и Кроплан. Легок, Легчиин, и Леглан. Мекок, Могчиин, и Меклан, Тонок: Тончиин, Тонлан. Керхле. Кропчије, Кроплье: Легчије, Леглы: Мекчије, Меклан: Тончије, Тонье, Широк: Ширши, и Ширри: Ширле. Краток: Кратиин: Кратце.

Л. Бил: Билши, и Билиин. Билије. Весел, Мил, Кисел.

Вир: Верини: Верлије. Вчел, Гол, Меда, Нага, Охол, Охола Охоло, Обел, обла, обло, Окрабел, Гахел. Топел, Цим, Шапел, Херл.

Зол: Горши, и Гориин: Горе от Горок.

Жал: Женшиин, и Женниин: Женче.

М. Голем: Големиин: Големије. Видом, Знаком, Лаком, Ним, Питом, Оам, Свидом, Хром.

Н. Дин: Диније. Ойцеж, Косен, План, Поган, Позден, Половин, Празен, Равен, Ран, Рисен, Оинь, Олан, 8вичен. Вальден, Динен. Гињесиниши, и Гињесније. Ойцеж, Болен, Вриден, Вальден, Давен, Дробен, Давен, Жалин, Зелен, Јавен, Косен, Красен, Дагден, Ладен, Лезен, Малени, Оашен, Позден, Поздниин, није, не позджи, поздам. Печени, Ревин, Ремен, Олен, Млачен, Окромен, Окбден, Тажен, Тикен, Траден, 8вечен, Чорлени, Чарен.

П. Аип: Аипши, и Аиплан: Аиплье Глов, Кроп, Олап, Теп, Оверип, Оверитини.

Р. Біктер: Лъбт, Лъбтши, Лебши: Лъбше Бистръши, и Бистръни: Бистръже. Бодер, Мокер, Мъдер, Остер, Пестер, Хор, Хитгер, Шифдер. Добар: Дочши, и Дочни: Дочи. Еольши; и Еольни: Еолье: Опорши, Опорни: Опорије. Отар: Отарши, и Отарни: Отарије. Яр, Онр, Окор, Шцир.

О. Коc: Коcни: Коcије. Кис, Диc, Рес, Еос.

Т. Богат: Богатши и Богатни: Богатје. Онцеш, Властит, Кнаст, Махнит, Развит, Прогт, Свет, Синт. Честит. Част: Чашши, Частни. Чист: Чишши, Чистни. Гъст: Гъшши: Гъшце, Жолт, Пъст, Толст. Јст: Јстни: Јстије. Крѣт, Крѣтши, Крѣти: Крѣте. Лъйт, Лъйтши, Лъбши: Лъбше:

Х. Глъх: Глъши, Глъхни: Глъша, Глъхнje. Онцеш, Диx, Плаx, Овъх, Тих. Ветох, Ветши, Ветшни.

Щ. Нишви: Нишви: Нишвије. Общ, Тощи, Вишви, Връши.

Ш. Лош: Лошни.

ЗВОСКИ

Какоќостна обстојна, от
• Коренични.

Б. Грѣкост. и грѣбина: Лъбов, и лъбост, Олѣвост.

В. Дешевина, дешевост: Задржје, Јалокост, Какоќогт; Крикост, Крибина, Крибница, Крибда: Лукавост: Новина, новота, новица. Пербина, от Пербин. Пербинство, от Пербинец.

Правост, прѣда, прѣица. Ризвест. Оливна. Оирокина, Оиробост. Черстена, Черетвест. Плитвест, Плиткина. Вижливост. 8 добество, от 8 добеч.

Г. Благост, благостина. Винокина. Должина, долгота. Дражина, Драгост. Нагост, нагота. Срогост. Тѣгост. 8 богост, и 8 божество, Некомѣто: от 8 божец, Некожец.

Д. Байдост. Гердост, Гордост, Лѣдост. Младост. Радост. Рѣдост. Рудина. Ондост. Ондина. Тѣмдост. Худова.

Ж. Дѣжест. Риджина. Овижест: Овичина. Туджина, Гожест.

З. Берзост. Близина, влизост. Дерзост, држост..

И. Бѣјест. Диџачина. Овјега. Тѣйина

К. Бридкост, Бликост, Бликчество. Високост, висина. Вѣзкост, вѣзина. Вѣчина. Гивкост. Гладкост. Гавбина, главокост. Горкост, горчина, горест. Далекост, дальна. даль, даль. Диc, дичина. Жаркост, Жестокост. Жидкост, жижка. Жолч, жолкост. Једнакост. Керхкост, Краткост. Крипост: Кроткост и Кротост. Къликост. Дехкота, Дигота, Дигчина, Дехкост. Мукота, мекота. Мелкост: (мелоч), Мелчина. Мѣдност, мѣдкост. Низкост, низина. Пласкост.

Ж. Жолкост, Тежкост; и тигота, тежава: а не Жолкоша, нит Жолкоша, нит Тежкоша. Ридкост. Оладкост, Омѣт. Тигота, тежкост.

- Тека:** Pondus, Gravitas. Терпост. Топчина. Шиекост. Широкост, ширина.
- Д.** Билост, вилина. Болест. Берлост. Висеље, веселост. Вѣтлост. Голота. Жалост. Жалоба, Злост, Злоба. Злед. Киселост, киселина. Жалост. Медост. Милост. милостина. Наглост. Овласт. Окрабгост. Охолост. Рұхост. Топлота, Циност. Шаплост. Харлост. Челост.
- Л.** Бидомост. Големост. Знакомост. Дакомост. Нимота. Питомост. Одомота, Оданина. Свидомост. Хромота.
- И.** Бидност. Вльдност. Бидност. Гильгота. Давност. Дівност. Дровност, дровинна. Дбрност, дбрест. Зеленина, зеленост. Явност. Једност, Једност, и Једнство от Једиц. Еснест. Красота. Лагодност. Ладност. Левност. Линост. Маненост. Медленост. Общеност. Шанина, панина, паноист. Поганост, и Поганство от поганец. Поздност. Полност. Прядност. Радност. Разност, разница, Ривност. Риснота. Рымнина, рымност. Синьест. Синнина. Скромност. Скѣдност, скѣдост. Оланост, Оланнина, Оланнина. Тайност. Тиснота, тѣсност. Трудност. Убѣже. Чарльзинна, черльзност. Чернинна, Ченоист.
- П.** Глѣпост. Ерѣпост. Аипота. Аипота. Тѣпост. Сверїпост,
- Р.** Бистрост. Бодрост. Герегст. Доброта. Яросст. Модрина, -ост. Мокрота, Мадрост. Острота. Пистрогта, Сирота, или Сиротинство. Скорост.
- О** Спорост. Отарост. Хитрост. Шукрота. Щиророст. Хорова.
- О.** Богота. Когота, Късост. Аисост, Аисина. Рѣсост, рѣгинза.
- Т.** Богатост: и Богатство от Богатец Гышца, гѣттина. Жолгост, жолттина. Јеттина. Кыастота. Крѣтост, Лѣтгост. Махнитост. Простота, Пусттина, пышца. Свѣтост свѣтина. Онгост. Толсттина, толашша. Хластота, Часттина, чашща. Чистота.
- Х.** Ветштина, Глухота. Диҳота. Плакост. Оххота, сѣшина. Тихост, тишина. Нишшета. Община, Ерѣштина, Тошшина, а не Тошшета, ишт Тишшета. От Пиш, Пиҳота. Лош. Дѣшест.

жес

3. Владѣлна.

3. Владѣлна знаменѹйт бѣш коју от кого вѣт владанѹ, или одержанѹ: и творѣтсѧ от юмѣнія пѣрвого и кто рого прѣтвѣра, на ОВ от Тонких: а на ВВ от Шваних знаковнїц, какот, Братов, Кнезов Господаров, Жанев, Змиев, Кральев, Обжњев, Ковачев, Илошев, Еришев, Стојановићев.

От Д, по Рускѹ идет ДОВ: по Херватскѹ ЧВИ: кт, Отцок, Отрицив, Вѣјцок, Братцок: или паче Отчиј, Отчијев, Вѣјчиј, Братчиј, Прѣвиј: Отчијев, Отчијев, Вѣјчиј, Братчијев.

И дахом скажно и неразлично все идет на ОВ: Мѣжов, Кральов, Ковачов, и остальная.

Лехи же не́ право ских Влада́лних
јмен ѹживáјут, въ мисто Присто-
јалних (об коњих хóшем овдјж кв
ред повидатъ) и келет: Столо́ви
изба, Покóјови слѓга: въ мисто,
Столна изба, Покóјинь слѓга, илити
Покóйник, Ресјани тóж не́ право
келет: Часо́ко дéло, Годско жалованье,
Дворово члобик, Кормóбов члобик: что-
ви рещ, Часо́ко дело: Годово жало-
ванье: Дворски члобик: Кормóбинь
члобик.

От трéтјего и Четвéртого прे-
твóрок, Влада́лна юдът на ИИ: кт,
Женин, Госпóжин: Владинин, Отá-
ростин, Војводин, Микин, Радин,
Радонин, Микблин, Материн, Вощерин.

Оди неједи́на Тенчица пепремнијае-
се въ Швеници, разви лише Ц въ
Ч: кт, Царица, Царичин, Баница,
Баничин: Острица, Остричин: Отá-
рица, Отáричин. Ј по Реск: Ца-
ричин, Баничин, Остричин, Отá-
ричин.

От Ниједи́нских юдът Влада́лна на
Швенице негласи́ци: сице, Говéдј,
Дитéш, Ждривец, Јагњев, Пи́плеш,
Ровеш, Телев. Држинче, Жигин-
че, Шшенеш.

Ј по Кме́тскы и от Мóжских и
от Жинских јмен творе́тse Влада́лна на
Швеници завершена: како́т,

ДЖ: Војводж, Дјадж. Ж: Кнéж,
Љ: Брато́кель. Синовель, Николь,
Даниль, Яромель. Јаковель,

НЬ: Господень, Синовень, Богданъ,
Јванъ, Сијонъ, Јронъ, Завуло́нъ.
Ч: Члоби́ч, Отрýч, Вјеч,

Отáреч, Диби́ч, Влади́ч, Но́вач,
Покóйнич, Ду́ховнич, Пи́гча въмáга.
Ш. Патријáрш, Вла́ш, Жéниш, Си-
ромáш, Скомраш.

Ц: Интраполи́ш, Отáроми́ш, Ди-
кици.

Поправи: и лíплье изреци: сице: Вој-
водин, Дјадбин, Кнезов, Бртov,
Синов, Микблин, Данильов; Абра-
хамов, Богданов, Јванов, Сијонов.
или Стјо́нския. Јронок, Отчев,
Стрýчев, Вјечев, Стárчев, Диви́чин,
Владикин, Но́ваков, Покóйников, Ду-
ховников, Пи́шев, Патријáрхов,
Вла́шов, Жéнихов, Сијомáшов, Ском-
рашов, Интраполи́тов, Отáростин, Никитин.

Дише от Бóг, Господ, Члобик,
Драг: липо се келит, Бóжъи, Госпо-
день, Члобиков, и Члоби́ч, и Чло-
вичи, Врáж и Врáжъи: Јаковов и
Јаковель.

4. Пристојална.

4. Пристојална знамено́јут, једи́ веши
ко дрѓогъ пристоја́т: а творе́тse на
ИИ, НЬИ, ОКИЬ, НИЬ. Разни-
ца јест си́нева: јеже Влада́лна зна-
мено́јут веши от једнеје особи бит
одержано: а пристојална ко внојни
особам, или кв вешем како́ ни вад
пристоја́т: кт, Краљев конь: једно-
го Краља конь. Краљевски гтолов-
ни град: град ко внојним по реду
краљем простојеши. Члобиков живо́т:
једного члобика живо́т Члоби́чески
живо́т: књожих члобиков живо́т.

ЫИ: Бóйни, Днáи́чи, и Днéи́ски: Чловичи, и Члови́ски. Пéсни, Рíвни, Штíчи, Кóзи, Волóкни, и Волови́ски, Говéдни и Говéдски. Крабы, Чеси́ны, Голуби́ны. Жеряви́ны.

На ИИ с творéт Присто́лна от Пойрíков, илити от разни́х ричиц. Ка́кот ова́ присто́јеша къ мистъ: Овди́шни, Онди́шни, Зди́шни, Інди́шни, Беяди́шни: и Овде́шни, Онде́шни, но ста́ла, Когда́шни. Гдáшни. Тоти́шни, от тоги: Тотéшни, от тотъ. Твто́шни, от тъто. Тамоши́ни. Домáшни, и Домáши. Ве́дни, Поке́дни. Ближни, Ізке́рни, Да́льни, Гóрни, Ізгóрни, Згóрни. До́льни, Іздо́льни, Здо́льни. Би́ши, Нíжи, Свéрхни, Овáши, Ізвéрхни, Ізкáши. Ізпо́дни, Опóдни. Ви́чери, Ізко́ни, и јзвéски. Прíдни, Прéдни. Прéжни, Ордни, Псегрдни. Задни, Постайдни.

Ј ова́ присто́јеша ко брíмену. Ода́шни, или Зда́шни, а не Ии́нешни: Окда́шни, Онда́шни, Та́да́шни и Тогда́шни. Інда́шни. Все́да́шни. Ингда́шни. Данáшни или Днéшни. Ноша́си, или Ноша́си. Јутроши́ни, от јутрос. Јутриши́ни, или Зајутри, что въдет јутри. Јутри, что виба́ет јутромъ, или за рана. Вече́раши: сего ве́чера. А́нтоши, Ісенáши, Зилю́ши, Ономеднеши, Дави́чи, Онкоши, Лониши, и Лоньки, или Ланиски. Ланиши.

Я от нико́и́х ричиц идти ИИ: кт, Дáвем, Дáви, и Дáвни. Дáв-

иего и Дáвного. Окóлинь, и околи́ни. Окromни, и Окроми́шни, а не Кроми́шни. Прíчин, и Прíчи, от Прíк. Опра́чи, от Опра́ч. Прóчин, от Прóч: а не Прóчаја. Дáвични и Дáвични. Но́вични: Потóмин, Ізко́ни и Ізко́ни.

Кончина ОКИИ идти от всáкакови́х имéн и кончи́н: ка́кот, Б, В, Г, Д, Ж: Рáвки, Мóскóвки, Вра́жки, Градеки, Жужеки. З, І, К, Л, Лъ: Кнeжки, Рáжки, Грéчки, Оéлки, Прjатéльски. И, Н, Нъ, П, Р: Рíмки, Оловин́ски, Ортéнски, Хлáпки, Господáрки. О, Т, Х, Ц, Ч, Ш, Ш: Рóски, Братски, Вláшки, Отéчски, Нимéчки, Кобáчки, Ши́шки, Бирíшки, Гонéчки, Дóкéчки, Певéчки.

Знат јест трíба: јже от ови́х кончи́н, от ОКИИ, и от ИИ ико́ни же неотсика́јется слóво И. Ни́кто ж во си́це неговорйт, Ближен, Здешень, Да́льень, Прíдень, Заден: ишт си́це, Рóс, Грéч, Тéрек, Рáвск, Оéлск, Хлáпск. Зарад тего никакоже неможет се терпит тако́ва скáва: что се чтéт в Омотрицкого, или в превóдников, Жужек, Жéнек, Вéјак путь, за всáкн путь, и јна си́цева. Я что мéрже и днéније, къ пронзéодниих прéгивех обри́тајется сијаж скáва: писом 113, Дéло рóк челоги́ческ: за члови́чских.

Јоши́е облича́й, јеже въ скáду ОКИИ, николиже се непремињајет К, въ Ц: и никто ж неговорйт си́це, Рóсци,

Хербатцы, Равенци. Дише у јединих
Лехов говорите Польци, Вишитци,
и јна синцева сказна.

Ј зато же, страншина, илти Лешинија, и нестепна сказа се обрнта-
јест, гдје чтем слово Т поставље-
но ве место К: Џарје земстин,
псал: 2. Ойноге человечестин, псл:
4. Гради Јудејстин, псл: 68. Пр-
ко реци: Џари земски или из пол-
на, земельски. Ойни Чловички. Гра-
ди Јудејски, или паче Јудини.

Кончина ИИ: Лашни, Коренинъ, Рв-
ејни, Оброени, Годокинъ, Гра-
дованъ, Глабинъ, Зоринъ, Дашинъ,
Коренинъ, Водинъ, Ричинъ, Мило-
гичинъ, Радостинъ, Сердечинъ, Ол-
лечинъ, Житинъ, Польни. От же-
дольенја па я, идет АИИ: Ос-
талаинъ, Овстојалаинъ (и Овстоја-
лен), Докончалаинъ, Целокалаинъ, 8мень-
шалаинъ, 8жибалаинъ, Благалаинъ, За-
повидалаинъ, Јзвоповидалаинъ, Писалаинъ,
Потвердалаинъ, Мирлини, Корнил-
инъ, Просилинъ, Грозилинъ. От јмени
ричинија на ИИ, ТИ, идет ЯН-
НИ, ФИНИ: Окајанје, Окајанинъ;
Спасенје, Почтенје, Спасенинъ, По-
чененинъ: Биденје, Биденинъ. ТВЈ-
НИ, и ТВЈОКИ: Житје, Битје, Пи-
тејинъ: Житејски, Битејски.

От ончии никоин творет ТИ,
кти, Јахати коњ, Бозити коњ:
Шивати јгла. Ј липље на ТИИ:
кти, Дилатинъ ден: се јест Дилат-
ник, не празник. Јахатинъ коњ,
Добитинъ пес.

ФОТО

5. Каконостна придавна.

5. Каконостна знаменјут, како војест
что. Јкоја сут Коренина, кончесте
на всяка слова: кти, Грба, Криб,
Драг, Хад, Окиж, Бирз, Ебъ, Јак,
Бил, Ним, Лин, Оин, Лип, Отар,
Кот, Свет, Лих, Пиш, Нишш. Ј
која сут Производна, најут на
ФИ, кти, Гнивен, Гришев, Плоден,
Роден, Гласен, Пишиден, Незвожен.
Ойлен, Олавен, Кожен, Биден, Јстин-
ен, Преведен, Лакотен, Омнен,
Арна. Здовши. Оподобен, Надобен,
Удобен, Омбрен. Окорен, Бранен,
Милостен, Мастен, Крипостен, Мо-
шен. Дивен, Чаден, Блатен, Окилен.
Оестојен, Оежорен, Опакен, Годен.
ДВИ: Мирвен, Духовен, Гласовен,
Часовен, Годовен.

ВИТ: Отановит, Плодовит, Гла-
совит, Јаровит, Гермовит.

ИТ: Племенит, Јаснит, Знаменит,
Нарочит, Оердит, Очит, Камениг,
Поломенит, Честит, Частит, Влас-
тиг, Мастит, Равнит.

ЯТ: Брадат, Власат, Глакат, Ду-
хат, Душат, Зврат, Коат, Ко-
слат, Листат, Ноат, Остат, Ро-
гат, Розгат, Тернат, Виноват,
Гороват. Пернат. Бузловат, При-
чеват.

ЯТ Батаст, Тракаст, Боднакаст,
Торбушаст. Вијаст, Кекаст, Ки-
ласт. Коласт, Зернаст.

ЯВ, и ФИ, от Третјего претвора,
кти, Грева, Гревак: Грижав, Гравав:
Гиздав, Враскав, Ласкав, Мерхав. Ди-
рк, и дироват. Зиминчав, и зиминчи.

Огынчавъ, и огынчъ, Коркас. Небольш.,
Небольш. Задовольш. Добольш. Шеф-
тън. Биден. Ножен: и остальная.

Изъ, и вън, от Четвёртого прे-
ткера: ктъ, Милостик, Благостиш, Радостив: и Милостен, Радостен,
Жалостен, Болен, Болестен, Кримпостен.

Басинъ (babulus): Блазинъ
(grandulenus): Блединъ (gradi-
nus): Болезнинъ, Болезниш, Бра-
ниш, Басинъ, Бушинъ, Листинъ, Лъ-
безинъ, Листив, Лисинъ, Пам-
метинъ, и паметен, Писинъ, въ пи-
снѣх Умилтен: Пишинъ, Плисинъ,
Поместив, Похотив, Приязинъ,
Прокшиш, и прошеш, Рисинъ, Ричинъ,
Окоринъ, и скорбен, Оластик. Оме-
тиш, и скотен. Хотив. Честив,
комъ юни возвајут чест. Честив,
къ юним возвајут чест. Чритив,
валтен.

От ричин јдот лъниш: ктъ, Бранльинъ,
Бригльинъ, Дерльинъ, Дримльинъ Жер-
льинъ, Ярльинъ, Карльинъ, Кламльинъ,
Лекильинъ, Настрольинъ, Работльинъ,
Терпльинъ, Окитльинъ, Омотерльинъ,
Трепетльинъ, Отриашльинъ, Ужасльинъ,
Гокорльинъ, Крадльинъ, Ложльинъ, Овад-
льинъ, Огадльинец, и Огадльинца.
Дарльинъ, Срамльинъ, Устидльинъ: а не
Дарожльинъ, Орамежльинъ, Жарльинъ,
Премарльинъ, или Прескорельинъ, Curiosus:
Окорблъинъ или Окоренъ, Diligens.
Тън: Задатен, Довинтен, Недовинтен.
Оможе пристојет и кончини Тън
и Тинъ: Яхатинъ и возитинъ конъ:
Яхатинъ, и возитинъ: или паче:
Зяддинъ, и бозинъ конъ: Разнъ,

и Браннъ: или Разнъ и Бра-
нитно оружје: или паче, Бодно и
Свржно оружје,

И Кончини яниш, дон: ктъ, Пикаль-
инъ, Владалинъ: Овстојалин,
Онилови. яниш: воняш, вининъ:
Окајанин, Окајанинъ: Опасенин, Опа-
сенинъ: Радованен, -анинъ.

И Твјниш: Житјениш.

И Окиш: Всаческиш.

Об: Каков, таков, никаков, всакаков.

■■■■■

6. Подвилинина придѣвна.

6. Подвилинина словоът, која знаменојујут
каких веџеъ лис, или подвилину,
из чесо јест что здѣлано, сотворено,
и составлено: ктъ, ока

На вън, безприрастка: Желези, жези-
зна, жеанво. Ореверен, срѣверна, -но.
Златен, златна, и злат, злата,
Каменен, Којен, Житен, Пшеничен.
И со пристојенем: Индин, индена,
-ено. Оловен, -на-ено. Дрикен, Гли-
нен, Бернен, Перстен, Платнен, Оук-
нен, Волен Проген, Ржен, Костен,
Воден. Окличай, и разлочай ока, от
Пристојалинъ: и невели, Инденинъ
ковач, Оукненинъ торговец, ио реци:
Инденинъ кокач, Оукненинъ торговец.

На об, и вън: Бызов, Бытък,
Быкъ, Гравров, Дринок, Дувок,
Яворов, Ябланок, Јелок, Јеге-
гнов, Клинов, Оричов, Тополок,
Сивок, Ооснок, Тернок, Храстов,
Хрбшков. Бришев, Бишев, Јешев

■■■■■

7. Возможенна.

7. Знаменјујут возможније: иакои возможни, или невозможни бит коју веш. Ќ творејте от Ричин: и вно- же крат от складених, и от отри- цални: иже от простих: кт Ви- ден, Чујен и Чутен, Возможен, Ошчтен, Одолен, Зглден, Очетен, Овсжен, Овратен, Змрен.

Невозможен, Нечујен, Нечути, Несчтен, Несчтен, Несдолен, Незгле- ден, Несччен, Несвежен, Несвратен, Несмрен, Несцинен. Незмирен, Не- смрено. Непреходен, Непреброден, Не- изразимен, Ненизвиден, Недостиген, Непостижен.

Сва јмена се разните от Медоље- ни: Злишенијем прирастка: или Зла- блаком разните: или тим обиим: кт, Окладен, складна. Медољене, Окладен, складена. Несмрен, несмр- на. Медол: Несмрен, ен. Научен, научна. Научен, научена.

Обличав се Заклак. Предложки За, Из, На, Прे, Прй, Раз, Оз: когда ведут складені въ јме- нех, јмјујут заклак долњи: кт, Заклад, Избор, Навада, Прелом, Приступ, Разбор, Змор: оприч Раз- зв.

Ј придијни от тих произведена по томју: кт, Закладни, Изборен, Наваден, Преступни, Прйден, Раз- борен, Зморна постель.

Ј когда ти предложки стојат въ ричинами, и въ медољенъми: тогда

иа предложките имајут звјаков: кт, Раждам, Раждильин.

Онцик и во Возможенни: кт, Раждамен, Раждимна. Непреходен, непре- ходна.

8. Уменьшилия.

8. Јдат на АХВИ: кт, Жальхен, Драгахен, Дегахен, Грбахен, Тона- хен, Бильхен, Мильхен, Тихахен. Жальхно, Тихахно, Дегахно.

По Рогији на ВНОК, или ОНОК, кт, Жаленок, Оладенок, Топленок, Скоренок, Худенок.

Легонок, Драгонок, Ригоконок, Ле- гонко, Тихонко.

Јли на ОХВИ: Драгохен, Тово- хен.

И по Лисији, на ЗХВИ: Олад- хинь, Жикхинь.

9. Пребилина, Овилна, и Мирна.

9. Јмена, која се творејт из предлож- ка ПРВ, съ придијниим Простим: знаменјујут Пребилиност: иакои беји, коју лјшно и пребилило бит кј- кобу: кт, Превелик, Премал, Превијок, Преглујок, Пребел, Претовок. И Овилними можем зват онако, која ња творејт јз тогож ПРВ, да иа ја- редних Јмен: а знаменјујут израмај и овилно киковојт, а незнаменјујут

Лишности: кѣ, Пречистаја, Прескѣтаја. Пресланинь, Преславинь, Повсѣтливъ, Пречеститъ, Пренѧвшынъ, Пренѧредниь, Пренименитъ, Преплеменитъ. Презалинъ, Прехъдниь, Премѣрзинъ, Прельѣтниь,

1 Мирниинъ можемъ зватъ онѣ, која се складајути из предложка, ПРИ и ОД а знаменујути Мирност: се јест, веш коју мирно, а не виоѓо, битъ ка-кој: кѣ, Притрогст, Присердитъ, Принѣгел, Пригорок. Обвран, Обзѣлен.

10. Отрицална.

10. Отрицална, и Заникална се зовутъ, којими что такимъ, заникајемъ, или отрикајемъ: а ткоретсъ из ричиц НВ, и БВЗ, кѣ,

Съ придѣвними. Извѣногъ, Извиноватъ, Недавенъ, Нешциръ, Нешшедеръ, Немировенъ, Несмиренъ, Несчастенъ, или Нечаститъ. Омиренъ, Несмиренъ, Несмирно-ност. Оо ричицами. Извиговоренъ, Несчестенъ, Недоступенъ.

Съ Медолѣбними: Невѣникъ, Невѣнѣнъ, Невѣченъ, Незианъ, Невороженъ, Невѣченъ.

Со Овстojними. Бејкрадъ, Бејглабъ, Бејкостенъ, Бејзосъ, Бејрокъ, Бејвѣхъ. Бејдененъ, Бејвоженъ, Бејдошенъ, Бејжененъ, Бејзаконенъ. Бејзимененъ, неј-менитъ мисецъ. Бејпчаленъ (Бејп-чале), Бејпчје, Бејваконје), Бејко-неченъ, и паче Неконеченъ. Бејквасенъ, и паче Неквасенъ. Бејкоренъ. Бејкрајенъ, Бејзљуденъ, Нельзденъ. Бејмоловенъ, Беј-

мировенъ, Бејнаравенъ, Бејзороженъ, Бејот-витецъ, и паче нејтвитецъ. Бејпаме-тенъ, Непаметенъ, Бејполтенъ, Бејсъ-женинъ, и поглаженъ. Бејтиленъ, Бејд-женъ, Несменъ.

Р Й З Д И Л В.

О Б Ј М Е Н Ѝ К А Х.

1. Јменика јест част весиди: која въ всида стояйтъ въ место јмена. Ј уменики никоје јесутъ Коренични, никоје производни.
2. Коренични јесутъ: Јаз или Ја, Ти, Он, Оѓе, Који или Кий, Ито, Ось, Тобъ, Окъ, Онъ, Оамъ.
3. Производни јесутъ: Мой, Твој, Свој, Ньеѓевъ, Ньењи, Нийховъ, Нашъ, Вашъ, Чињи, Котерни, Наш-скии, Вашкии, Окојскии.
4. Окладеније, от тихъ: Никоји, Ни-къи, Никто, Ничтъ, Ничинъ. Всаки-ни, Всачто, Всачни.
- Коњкољи, Кийкољи, Ктокољи, Что-кољи, Котерикољи, Чињкољи.
- Коњгода, Кийгода, Ктогода, Чтогода, Котернгода, Чињгода.
- Коњиневда, Кийниневда, Ктониневда, Чтониневда, Котерниневда, Чињниневда.
- Коњиждо, или Кийждо, и Којдо: клетшшина.
- Либукъи, Либукъи, Либукъто, Либукъто, Либукъчни.
- И скажи јест; Чигоб, и Чиј.

J а з

Ж: Яз, Я.

Кроз Жене, Же: Женя, Жа.

От От Жене, Же: Женя, Жа.

При Жени: Жиб.

Ко Жени, Жи. Жиб.

Оо Женојд: Жиојд.

Ии.

Нас: Ни.

Нас.

Нас.

Нам.

Нами.

Ии дб.

Нас дбнх.

Над.

Над.

Нада.

Нада.

Крос, и От Оів, От: Оса, Оа
Ои: Оиб, Ои. Оо Обојд: О

О Н

Ж: Он, она, онò, оно.

Кр: Ныго, Јего, Го:

{ Зади, Ни.

{ Ныд, Ныд, Јд.

{ Ныб, Ныб, Јб.

{ Ныго, Јего, Го.

От { Ныје, Јеје, Ные, Је.

{ Ныго, Јего, Го.

При Ныем. Ныев. Ныем.

{ Ныем, Јем, Же.

Ко Ныев, Јев.

{ Ныем, Јем, Же.

Оо Ным: Ныјд. Ным.

Они, Они, Она,

Нынх, нынх, Ные, Је.

Нье, Је.

Ныб, Је.

Ныб, Ные, Ја, Је.

Нынх, Ниц.

Нынх.

Нынх.

Ным, Ниим.

Нымни, Ниими.

Она дб.

Ја.

Они дбн.

Ни.

Они дбн.

Ни.

Нијд.

Нынма.

Бима.

Нымна, Ни.

О Н Ј к а з

Ж: { Он

{ Ои

{ Оно

{ Оного, он.

Кроз { Онб

{ Оно.

{ Оного.

От { Онёје, Оније, Онё.

{ Оного.

{ Оном.

При { Оноб.

{ Оном.

Они.

Оније, Ониј.

Они.

Оније, Они. Онијх.

Оније, Они.

Они.

Онијх.

Онијх.

Онијх.

Она дб.

Они дбн.

Они дбн.

Она дб.

Они дбн.

Они дбн.

Онијд.

Онијма.

Онијх.

Р А Н Ј Е.

Т І

Т І. О Т І.
Т Іс, Т с Т Ів, Т І.
Т Іс, Т с Т Ів, Т І.
Т Існ: Т Івк.
Т Івн, Т н: Т Івк
Т овојч: Т овојч.

В І.
В ас: В І.
В ас.
В ас.
В ам.
В ани.

Б І дкв.
Б ас дкнч.
Б ајч.
Б ајч.
Б ама.
Б ама.

В.

и: О ич. Ко О ии,
и ко вицх числех.

и ѡ.

Б иже, Я же, Ј еже
 {Н ъе го же, Ј ег о же.
 {З а-н же, Б иже
 {Н ъе же, Ј еже.
 {Н ъе же, Ј еже.
 {Н ъе го же, Ј ег о же.
 {Н ъе ј е же, Ј е ј е же.
 {Н ъе го же, Ј ег о же.
 Н ъим же, Н ъе ъ же, Н ъем же,
 {Н ъем же, Ј ем ъ же.
 {Н ъе ј же, Ј е ј же.
 {Н ъем ъ же, Ј ем ъ же.
 Н ъим же, Б им же, Н ъе ј че, Ј е ј че.

Б иже, Я же, Ј еже.
 Н ъи ч же, Б и ч же.
 Н ъе же, Ј е же.
 Н ъе же, Ј е же.
 Н ъе же, Я же.
 Н ъи ч же, Б и ч же.
 Н ъи ч же.
 Н ъим же, Б им же.
 Н ъим же, Б им же.

О на же, Я же.
 дкв.
 О ни же Б и же.
 дкн.
 Н ъи ј ч же.
 Н ъи ј ч же.
 Н ъим же, Б им же.

о. О в.

О в.
 О в.
 О в.
 О вог о, О в.
 О в.
 О в.
 О вог о
 О ви је, О ви је, О в.
 О вог о
 О ком.
 О в о в.
 О ком.

О в.
 О ви је, О в.
 О в.
 О ви је, О в. О ви ч.
 О ви је, О в.
 О в.
 О ви ч.

О в.
 О в.
 О в.
 О в.
 О в.
 О в.
 О ви ч.
 О ви ч.

Ко	{	Ономъ.	}	Они.	}	
		Оноъ.				
		Ономъ.				
		Оним.				
Оо	{	Оним.	}	Оними.	}	
		Онију.				
Жен.	{	Ко'ни, Кий.	}	К и й	}	
		Ко'ја, Ко'ја, Ка.				
		Ко'је, Ко.				
		Ко'јего, Ко'го.				
Кроз	{	Ко'ју, Ко'ју, Ко.	}	Ко'ја, Ка'ја, Ка.	}	
		Ко'је, Ко'.				
		Ко'ињу, Ко'ињу.				
		Ко'је, Ко'.				
От	{	Ко'јего, Ко'го.	}	Ко'ињу, Ко'ињу.	}	
		Ко'јеје, Ко'је, Ко.				
		Ко'его, Ко'го.				
		Ко'јем, Ко'м.				
Прн	{	Ко'јеј, Ко'ь,	}	Ко'ињу, Ко'ињу.	}	
		Ко'јем, Ко'м.				
		Ко'јем, Ко'м.				
		Ко'јемъ, Ко'мъ.				
Ко	{	Ко'јеъ, Ко'ь.	}	Ко'ињу, Ко'ињу.	}	
		Ко'јемъ, Ко'мъ.				
		Ко'јемъ, Ко'мъ.				
		Ко'ињу, Ко'ињу.				
Оо	{	Ко'ињу, Ко'ињу.	}	Ко'ињу, Ко'ињу.	}	
		Ко'јеју, Ко'ју.				
		Ко'ињу, Ко'ињу.				
Синце идёт			Р е а к и в и ли		Р е а к о в и:	
Ж:	{	К т ѻ	}	Никто.	Никто же.	
		К т ѻ, по Рес:				
		Г д ѻ, по Хер:				
		Т к ѻ, по Серб:				
Кроз	{	Кого.	}	Нигдо.	Нигдоже.	
		Кого.				
		Ком.				
		Комъ.				
От	{	Комъ.	}	Нигтко.	Нигткоже.	
		Комъ.				
		Ким.				
		Ким.				
Прн	{	Ким.	}	Нигкого.	Нигкогоже.	
		Ким.				
		Кимъ.				
		Кимъ.				
Ко	{	Кимъ.	}	Нигком.	Нигкоможе.	
		Кимъ.				
		Кимъ.				
		Кимъ.				
Съ	{	Кимъ.	}	Нигкомъ.	Нигкомъже.	
		Кимъ.				

Овомъ.
Овъ.
Овомъ.
Овимъ.
Овојчъ.
Овимъ.

Овии.

Овими.

Овима.

Никои, Ники.
Никоја, аја, ика.
Никоје, Нико.

Никојего, кого.
Никојчъ, џјчъ, икъ.
Никоје, Нико.

Никојего, Никого.
Никоје, Никије.
Никојего, Никого.

Никојемъ, Никомъ.
Никојеъ, Никовъ.
Никојемъ, Никомъ.

Никојемъ, Никомъ.
Никојеъ, Никовъ.
Никојемъ, Никомъ.

Никојимъ, Никимъ.
Никојејчъ, Никојчъ.
Никојимъ, Никимъ.

К й ъ к о л и

Что.
Ча.
Што.
Что, Ча, Што.
Чко.
Чемъ.
Чемъ.
Чни.

Н и к и ъ.

Никои, Ники.
Никоје, кије, ике.
Никоја, аја, ика.

Никоје, кије, ике.
Никоњчъ, Никињчъ.
Никоје, кије, ике.
Никоја, аја, ика.

Н и к с и ъ.

Н и к с и ъ.

Н и к о и мъ.

Н и к о и мъ.

К й ъ г ѡ д

Ничто.
Нича, Нич.
Ништо.
Ничто, Нича.
Ничко.
Ничемъ.
Ничемъ.
Нични.

Никоја, аја, ика.
Никои, Ники.
Никои, Ники.

Н и к о и ј ч ъ.

Н и к о и мъ.

К ѡ в и ж д о.

Ничтоже.
Ничаже.
Ништоже.
Ничтоже.
Ничесоже, Ничтаже.
Ничемаже.
Ничемчже.
Ничнимже.

	О ё б.	О ё б.	
Ж:	О ёб, О ёб, О ёб. О ёја, О ё.	О ё. О ёје, О ё.	О ёја.
Кроz	О ёго, О ёб, О ёб. О ёја, О ё. О ёје, О ё	О ёја, О ё. О ёје, О ё.	О ё.
От	О ёго. О ёје, О ё.	О ёх.	О ёју.
При	О ёго. О ём. О ёб. О ём.	О ёх.	
Ко	О ёмъ. О ёб. О ёмъ. О ён.	О ём.	О ёмъ.
О	О ёв. О ёмъ. О ён. О ёв. О ён.	О ёни.	
	Ч и ъ й.	Ч и ъ й.	
Ж:	Чи ъй. Чи ъја. Чи ъје. Чи ъјего, Чи ъй.	Чи ъй. Чи ъјеје, Чи ъје. Чи ъја. Чи ъјеје, Чи ъје.	Чи ъја. Чи ъй.
Кроz	Чи ъја. Чи ъје. Чи ъје.	Чи ъја. Чи ъјеје, Чи ъје.	Чи ъја. Чи ъй.
От	Чи ъјего. Чи ъјеје, Чи ъје. Чи ъјего.	Чи ъйх.	Чи ъју.
При	Чи ъјем. Чи ъјеъ. Чи ъјм.	Чи ъйх.	
Ко	Чи ъјемъ. Чи ъјеъ. Чи ъјемъ.	Чи ъйи.	Чи ъйма.
О	Чи ъйи. Чи ъјеъ. Чи ъйи.	Чи ъйин.	
О ёце юдет		Н ѫ чи ъ и	Я с á чи ъ и

Т о бъ

Ти.	Таја, Та.
Тије, Ти, Ти.	Ти дебъ.
Таја, Та.	Ти дебъ.
Тије, Та.	Таја, Та.
Тије, Та.	Ти.
Таја, Та.	Ти.

ТиХ.	
------	--

	Тију.
--	-------

Тим.	
------	--

	Тима.
--	-------

В і с

Ви.	Оба дебъ.
Вије, Ви, Ви.	Оби дебъ.
Ви, Вија.	Оби дебъ.
Вије, Ви.	Оба дебъ.
Вије, Ви.	Оби дебъ.
Ви, Вија.	Оби дебъ.

ВиХ.	
------	--

	Обију дебију.
--	---------------

Ободебију.

Вим.	
------	--

	Обима дебима.
--	---------------

Ободебима.

Вими.	
-------	--

М о б.

Им:	{ Мо́й. Мо́я. Мо́е. Мо́его, . Мо́й	Мо́и. Мо́е, Мо́ин.	Мо́я. Мо́ин.
Кро́з	{ Мо́й. Мо́е.	Мо́я. Мо́е.	Мо́й. Мо́ин.
От	{ Мо́его. Мо́е́е, . Мо́е.	Мо́инъ.	Мо́инъ.
Пр	{ Мо́его. Мо́е́м.	Мо́инъ.	Мо́инъ.
Ко	{ Мо́емъ. Мо́е́и.	Мо́инъ.	Мо́инъ.
Оо	{ Мо́емъ. Мо́е́и. Мо́инъ.	Мо́инъ.	Мо́инъ.
	Ои́це и́дёт	Т в о́ь.	С в о́ь
Им:	{ Ны́егóб. Ны́егóба. Ны́егóбо.	Ны́егóб Ны́егóби.	Ны́егóба. Би.
Кро́з	{ Ны́егóбого, гóб. Ны́егóбъ. Ны́егóбо.	Ны́егóбије, ови. Ны́егóбије, ови. Ны́егóба.	Ны́егóба. Би. Би.
От	{ Ны́егóбого. Ны́егóбије, ови. Ны́егóбого.	Ны́егóбиј.	Ны́егóбијъ.
Пр	{ Ны́егóбом. Ны́егóбов. Ны́егóбомъ.	Ны́егóбиј.	Ны́егóбијъ.
Ко	{ Ны́егóбов. Ны́егóбомъ.	Ны́егóбинъ.	Ны́егóбинъ.

Н а ш.

аш.
ша.
ш.
шего, Наш.
ш.
аш.
шем.
шь.
шем.
шем.
шь.
шем.
ши.
ще идёт

Ныговим.
Ныговою.
Ныговим.

ще идёт
и бин.
и хов.
и м.
коб.
коб.
це в.
акоб.
акоб.
какоб.
акаков.

Н'ashi.
Н'ашнје, Наше, ши.
Н'аша.
Н'ашнје, Наше.
Н'ашнје, Наше
Н'аша.

Н'ашнх.

Н'ашнх.

Н'ашнм.

Н'ашнми.

В а ш

Ныговим.

Н'ебни.
Н'ихова.
Оама.

Н'аша.
Н'ashi.
Н'аши.
Н'аша.
Н'ашн.
Н'аши.

Н'ашнју.

Н'ашнма.

Ныговима.

Н'ебни.
Н'ихово.
Оамо.

8 Омотрицкого, Женского племени
Ізкерник стойнт сице. От, Ва.
Они, Овна. Коёл, Оса. Том.

Чнёл, Всёл, Мёсл, Нашел, Оджим.
Я Уменник Вножинин. Они.
Ови, Ким, Ова, Тыл, Чнёл, Всёл,
Мом, Наша, Оами.

Я Бразиник всіх племен. Крој,
и, и, и. Они, Они, Она, Ови,
Ови, Ова, Ким, Ким, и скаж-
но Ким. Она, Она, Она, Тыл,
Тыл, ты, Тал, та. Чнёл, Чнёл, Чнёл,
Всёл, Всёл, Всёл. Мол, Мол, Мол,
Наша, Наша, Наша. Оами, Оами,
Оами.

Несобна Дијанного знаменова-
нија: кт, Болйт, Серент, Гормит,
Жал јест. Мило јест.

Несобна Терпилного знаменова-
нија: кт, Течетса, Ондитса, Опйт-
са, Пијетса.

3. Особних раздильенје.

3. Особних ричин јесот четири версти.
се јест Дијанна, Терпилна. Ниједи-
ска, и Заповратна.

Дијанна ричина јест, која въ јед-
новъ вѣши дијане, а въ друговъ тер-
пилне знаменјет: кт, Којем, Те-
пем, Носим.

Терпилна ричина постаяет из Дијан-
није. се прикалашњем ричини ОВ:
и знаменјет терпилне: кт, Квјем-
са, Тепемса, Носимсе.

Ниједишка јест: која и терпилна
изнаменјет: и ричини ОВ наври-
јалиш: какот, Отойим, Оидим,
Лежим, Омијем, Овиким.

Заповратна јест: која се въ ри-
чине ОВ изрикајет: и знаменова-
није јамајет Дајанном, или Није-
диинском сподобено: кт, Нојимсе,
Кајимсе, Чедимсе, Деримсе, Бијумсе.
Зоветса заповратна: або се дијанје
поврашајет на осеву, која дијаш.

РАЗДИЛ 5.

ОБ РИЧИНАХ

1. Особније.

1. Особна ричина јест, која јма-
јет три особи: кт, Јмајч, јмајеш,
јамајет: Јмајем, јамајте, јамајте.

2. Несобније.

2. Несобна ричина јест: која ан-
ше третју особу. јединичног чи-
ла јамајет: и та јест двојака.

4. Починалије.

Починалије ричини знаменујут, терпимје вит пчето, и къ соверши-
нју јаشه: кт, Билијем, Чери-
јем, Медлијем, Овијем, Очерем, Омадејем.

5. Од Једнократних, Внооже- кратних, и Овостојних.

1. Всака ће јаиз јаиз ричина раздилујет-
и на Једнократну, Вноожекратну, и
Овостојну.

Једнократна ричина знаменујет,
дијаје веќе къ једен крат, вит со-
дијајо, и совершено: какот, Ојдем,
Лјежем, Отјем. Заседем, Полежем,
Возстјем.

2. Вноожекратна ричина знаменујет,
дијаје внооже крат вит повтора-
но, и ведто обично: какот, Ой-
дем, Лигам, Отјем. Засидем, По-
лигам, Возстјем.

3. Овостојна ричина прости знаменујет дијаје: веќе обзора на
једен крат, илти на внооже крат:
какот, Ондем, Лежем, Отовем.

6. Обличење.

1. Всака овостојна ричина, ако се скла-
деш са Предложком: постјет Јед-
нократна: какот, Пондем, Поле-
бдем, Ојдем, Отјем.
Бивам, Ойдем, Отјем.

жам, Престојим. Оицеж от Ерэм,
Живем, Говорим, и от јних Об-
стојни, Јаверем, Наживем, Прого-
ворим, јесут Једнократније.

2. Јзнетје. Непостјет Једнократни: и
ко оддерјајут обстојно знаменова-
ње, сије ричини:

Завидим, Ненавидим, Нади-
јемсе, Насладвјем, Насто-
вим, Пристојим, Начајемсе,
Разумјем, Овражим. А ос-
талније складене ричини от ви-
дим, Дијем, Отвојим, јесут Једно-
кратни

3. От ричини Водим, Водим, Го-
ним, Нојим, Ходим, Дазим:
складеније ричини јмајут дкје зна-
менованје. Вноожекратно, и Једнокра-
тно: кт, Заводим, Приводим, Про-
гоним, Заносим, Обходим, Прила-
зим.

4. От вноожих овостојних ричини, тво-
рите простије једнократније ричини
на ИВИ: кт, от Верти, Кричим,
Отовојим: идет Вернем, Крикем,
Отјем.

А никоје из тијже јмајут овостој-
но знаменованје: какот, Венем, Га-
сем, Гинем, Женем.

5. От Једнократних Простијих складе-
није ричини остварујут Једнократни: и
от Вноожекратних Вноожекратни: ка-
кот,

Заводем, Заседем, Постјем.

Завигам, Засидем, Постјем.

6. Никоњих ричин Внојекратиних Простих
(ианти нескладених) јживјем двојако:
въ Овстојном, и во Внојекратном зна-
менованју, кт. Прашам, Кашам,
Жедам, Дијам, Стріљам, Рѣзам,
и остална.

7. От Овстојних ричин твореће Јед-
нократније, и Внојекратније: и мо-
гуте на то подат правила. Или
да висмо облинијали возможенја, не
кладем огди правила: но паче раз-
говарали јесмо разпиг всим Овстој-
ним начинам: и при всаков припј-
кали нњеје Внојекратнъ и Једно-
кратнъ.

7. Ов Претварању ричин.

1. По Рѣску кије ричини изходец на
ъ: какот, јмају, веда, вода, и
осталније. И по Херватску, и по
Одеску троје јест начинам окон-
чанје: на АИ, на ВИ, и на ИИ:
какот, јмам, ведем, водим.

Ј по твој резнице троје жеје икту
Превијанје, ианти Претварање въ
ричинах. Гледи ов том въ Ради-
лук: Таможе и ов начинех, и ов
Врименех, и ов Особах ричинних.

извеси

ЗВОРИ ТРОЈВАДУ ПРВИЈАНЈУ.

ПОВИДАНИНЬ НАЧИН.

I. Оадашње време.

Ззор 1. АИ

Ззор 2. ВИ

Ззор 3. ИИ

По Херв:	По Рѣску:	По Херв:	По Рѣску:	По Херв:	По Рѣску:
Јман.	Јмају	Ведем.	Веда.	Водим.	водију.
Јмаш.	Јмајеш, ши	Ведеш.	Ведеш єши.	Водиш.	водиш, ши.
Јма.	Јмајет.	Веде.	Ведет.	Води.	водит.
Јмамо.	Јмајем.	Ведемо.	Ведем.	Водимо.	водим.
Јмате	Јмајете.	Ведете.	Ведете.	Водите.	водите.
Јмају	Јмајујт.	Ведај.	Ведајт.	водај.	водајт, дат.
Јмава, јмата, ата.		Ведева, ета, ета.		Водива, ита, ита.	
Јмави, јмати, ати.		Ведеви, ети, ети.		Водиви, ити, ити.	

2. Проміньено Кратко вріме.

јмáх, Јмá тî, Јмá он. Херватски.	Ведóх, Ведé тî . Ведé он. Херватски.	Водíх, Водí тî, Водí он Херватски
Јмáсмо, Јмáсте, Јмáше.	Ведóсмо, Ведóсте, Ведóше.	Водíсмо, Водíсте, Водíше.
Јмáхмо, — Јмáхъ.	Ведóхмо, — Ведóхъ.	Водíхмо, — Водíхъ.
Рóски.	Рóски.	Рóски.
Јмáхом, Јмáсте, Јмáша.	Ведóхом, Ведóсте, Ведóша	Водíхом, Водíсте, Водíша.
Јмáска ѡста, ѡста.	Ведóска, ѡста, ѡста.	Водíска, ѡста, ѡста.
Јмáеви, ѡсти, ѡсти.	Ведóсви, ѡсти, ѡсти.	Водíсви, ѡсти, ѡсти.

Ового врімени Третја Осока везді јест једнáка со втôројъ.
Блїдно адда никоњи пиштъ: Јат,
Вајат, Отјат, Пријат:
Запјат, Заклајат, Зачат: въ ми-

сто Ја, Ваја, Отнја, рија:
Запја, Заклаја, Зача. Ілити паче:
Је, Веје, Отнє, Прије:
Запе, Закле, Заче. От, јех, Вајех.
и остално.

Проміньено Долго вріме.

Јмáхи, ти Јмáше, Јмáш. Јмáхом, ћхомо: ћхоте, ћхъ.	Ведíхи, тî Ведíши, Ведíше. Ведíхом, ћхомо, ћхоте, ћхъ.	Водјáхи, ћше тî, ћше. Водјáхом, ћхомо: ћхоте, ћхъ.
Јмáхова, ћхота, ћхота. Јмáхови, ћхоти, ћхоти.	Ведíхова, ота, ота. Ведíхови, оти, оти.	Водјáхова, ота, ота. Водјáхови, оти, оти.

Проміньено Овєршено вріме.

Мъж:	Јмáл сем, јмáл си, јмáлје.	Вел сем, вѣл си, вѣлје.	Водíл сем, си, је.
Жен:	Јмáла сем, Јмáла си, јмáла је.	Вела сем, вѣла си, вѣла је.	Водила сем, си, је.
Нијед:	Јмáло сем, јмáло си, јмáло је.	Вело сем, вѣло си, вѣло је.	Водило сем, си, је.
Мъж:	Јмáли смо, јмáли сте, јмáли.	Вели смо, сте, съ.	Водили смо, сте, съ.
Жен:	Јмáли смо, јмáли сте, јмáли гъ.	Вели смо, сте, съ.	Водили смо, сте, съ.
Нијед:	Јмáла смо, јмáли сте, јмалагъ.	Вела смо, сте, съ.	Водила смо, сте, съ.
	Јмáла сва, ста, ста	Вела сва, ста, ста.	Водила сва, ста, ста.
	Јмáли сви, сти, сти.	Вели сви, сти, сти.	Водили сви, сти, сти.

Промънъено Пресовершено време,

Еднократним ричинам властито.

Бја́хи, ше, ше, Дâл, дâла, ло. Бја́хом, хоте, хъ дâли, ли, ла.	Бја́хи, ше, ше, Рéкл, ré克拉, о. Бја́хом, те, хъ, Рéкли, ли, ла.	Бја́хи Отбпил, Бја́хом Отбпили.
Бја́хова, та, та, Дâла. Бја́хови, ти, ти, дâли.	Бја́хова Рéкла. Бја́хови Рéкли.	Бја́хова Отбпила, Бја́хови Отбпили.

Въ Еднократни ричинах нѣт Промънъеного Долгого времена: но въ него
мисто слѣдит Пресовершено.

Литни сиц.

Бйл сем Дâл. Бйли смо Дâли. Бйла сва Дâла. Бйли сви Дâли: и ост:	Бйл сем Рéкл. Бйли смо Рéкли. Бйла сва Рé克拉. Бйли сви Рéкли: и остално,	Бйл сем Отбпил. Бйли смо Отбпили. Бйла сва Отбпила. • и остално.
Пресовершено време имаєт миста въ Овостойни, и во Вношеникратни ричинах.		

Пришестно Прѣко.

Јматшъ Ја щъ јмат. Јматшеш Тъ щеш јмат. Јматше Он ще јмат. Јматшемо Мъ щемо јмат. Јматшете Въ щете јмат. Јматте. Онъ ще јмат.	Вестшъ. Тъ щеш вест. Вестшеш. Тъ щеш вест. Вестше. Он ще вест. Вестшемо. Мъ щемо вест. Вестшете. Въ щете вест. Вестте. Онъ ще вест.	Водитшъ. Тъ щу водит. Водитшеш. Тъ щеш во: Водитше. Он ще вода: Водитшемо. Мъ щемо во: Водитшете. Въ щете во: Водитте. Онъ ще вода:
Јматшева, ета, ета. Јматшеви, ти, ти. Јлити Мъ дѣ щева јмат. Мъ дѣ щеви јмат.	Вестшева, ета, ета. Вестшеви, ти, ти. Въ дѣ щета вест. Въ дѣ щети вест.	Водитшека, ета, ета. Водитшеви, ти, ти. Она дѣ щета водит. Они дѣ щети водит.

Око изречење Пришестног бримна, јест обично Херватом, и Србом: и уживајте во всакого облика ричинах: во Овстојних, во Вможекратних, и во Једнократних. Изговарајте пак и цијани ричми: сице,

Јмат ҳошъ, Јмат ҳошеш, Јмат ҳошет, Јмат ҳошем, Јмат ҳошете, Јмат ҳотет, или ҳотат.

Ј сице: Ја ҳошъ јмат, Ти ҳошеш јмат, Он ҳошет јмат.

Ми ҳошем јмат, Ви ҳошете јмат, Они ҳотет, или ҳотат јмат.

Пришестно Дрѓо.

Бъдъ, въдеш, въдете: Јмал, Вел, Водил, водила, водило.

Бъдем, въдете, въдите: Јмали, Вели, Водили, водила.

Бъдеба, въдете, въдете: Јмала, Вела, Водила.

Бъдеви, въдете, въдете: Јмали, Вели, Водили.

Ово изречење Пришестнога јест обично Руѓаном и Задунјацем. Или и имајет миста во Једнократни ричинах: неговорим во сице, Бъдъ да, Бъдеш река, Бъдете стопна. Него по Херватскв велам: Ҳошъ дат, Ҳошеш реф, Ҳошет стопит, Јлити, Датшъ, Ренциш, Стопитше.

И по Рескв: во Једнократни ричинах Пришестно време јест једнако со Оладашним: и изговарајте сице,

Ја да, Ја река, ја стопиша. Ти даси, Ти речеш, Ти стопиш.

ОН даси, Он речеш, Он стопит. Ми дадем, и остално.

Ја складених: Ја возстана, Ти

придеш, Он учинит.

И по Задунјајскв: Ја фудат, Ти феш реф. Он же стопит.

Јан Ја ҳошъ дат, Ти ҳошеш реф, Он ҳошет стопит.

Ја ҳошъ возсташ: Ти ҳошеш приш: Он ҳошет учинит.

Неговори сице: Ја въдъ јмат: Бъдеш вест: Бъдете водит.

Бъдем јмат, и остално: Ово во јест сказа, взета из Нимечкого језика. Но реци, Ја въдъ јмал: Бъдеш вел: Бъдете водил: Бъдем јмали, Бъдете вели, Бъдите водили.

И складајте се творење со Опојењем, ико, аци, Когда, Ҳош, Једа, Да,

ЗАПОВИДАЛНИЙ НАЧИН.

Јмáй тî: Јмáй óн, или Нáй јмájet.	Ведí тî, Ведíмо: Ведí óн: или Ведíм:	Водí тî: Водíмо: Водí óн: или Водíм:
Јмáюмо; Јмáйте вî:	или Нáй ведéт, Ведíте вî:	или Водíт, Водíте вî:
Јмáйте они: или Нáй јмáјут.	ведíте они: или Нáй ведóт.	Нáй вóдит, Водíте они: или Нáй водóт.
Јмáева, áјта, áјта. Јмáви, áјти, áјти.	Ведíва, н́та, н́та. Ведíви, н́ти, н́ти.	Водíка, н́та, н́та. Водíки, н́ти, н́ти.
<u>Роѓани велёт: Јмáюмо, Ведíмо, Водíмо. Хеовдáти велёт, Јмáюмо, Ведíмо, Водíмо.</u>		

ПРИДИВАЛНИЙ НАЧИН.

С та́дишииे брýме.

Јмáльви, јмáльви, јмáльви. Јмáли висмо, висте, вихъ.	Вéл виx, вéл ви, вéл ви. Вéлни висмо, висте, вихъ.	Водí виx, ви, ви. Водíлни висмо, висте, вихъ.
Јмáла висва, та, та. Јмáли висви, ти, ти.	Вéла висва, виста, виста. Вéли висви, ти, ти.	Водíла висва, та, та Водíли висви, ти, ти.

Роѓани вездí велёт БИ: кт̄, Јá ви јмáл, Тî ви јмáл, óн ви јмáл: Ди ви јмáли, ви ви јмáли, Они ви јмáли.

Я Хеовдáти въ первих осо́бах непреминно велёт БИХ, и БИОМО: а въ останних изрикајут дкојако: ви висте јмáли: или ви ви јмáли. Они вихъ јмáли, или Они ви јмáли.

Промýньено крýме.

Бíл виx јмáл: Бíл ви јмáл. Бíлни висмо, ти, хъ, јмáли.	Бíл виx вéл, вíл ви вéл. Бíлни висмо, висте, вихъ вéли.	Бíл виx водíл. Бíлни висмо водíлн.
Бíла висва јмáла. Бíлни висви јмáли.	Бíла висва, ста, вéла. Бíлни висви вéли.	Бíла висва водíла, Бíлни висви водíлн.

Пришестно. врїме.

Ово врїмо низрикајетсε вез којего Спојенија: се јест, небудет вез гих ричиц: Ико, Аче, Аще, Да, Једа, Јеже, Когда, и јних сицевих. И творитсε, въ Овстожујиних, и во Вножекратницих, из Баду, будеш, будет. кт, въ Овстожујиних: Когда Баду јмал, вѣл, кодил.

Когда Бадем јмали, вѣли, кодили: и остално.

Во Вножекратницих: Когда Баду засидал, полигаљ, возстаяла.

Когда Бадем засидали, полигали, возстаяли.

И въ Једнократницих јест једннако со Оадашњим Повидалицим: кт.

Когда Дам, рекъ, ступль: возстани, приду.

Когда Дадем, речем, ступим: и остално.

Неокончаний начин.

Оадашње.	Јмати, вести, водити. Јмат, вест, водит.
----------	--

Промийнико.	Јмавши вит; ведши вит; водивши вит.
-------------	-------------------------------------

Пришестно.	Јмат-јмат: Јмат вест: Јмат водит.
------------	-----------------------------------

Принужене.	Јмат јест: вест јест: водит јест: Комъ, Јанти, Јмат је: вест је: водит је: Бит јест чимъ.
------------	--

Медольеније.

Оадашње.	Јмајуш, јмајуша, ще. Ведаш, ща, ще водеш, или водаш, ша, ше.
----------	--

Пром: пѣро.	Јмал. Јмала, јмало. Вѣл, вѣла, вѣло. Водил, вѣла, вѣло.
-------------	---

Пром: кт: оро.	Јмавши, јмавша, ше. Ведши, ша, ше. Водивши, ша, ше.
----------------	---

Пр: Терпилно.	Јман, јмана, јмано. Веден, ведена, но. Водтен, воджена, но.
---------------	---

Пришестно.	Јмајуш јмат Јмајуш вест. Јмајуш водит.
------------	--

Јединократније ончанини никмајујт Оадашњега врїмена Медольенија. Невелим во: Воястаниш, Прнадуш, Ђчинеш, Лине от Баду, и от Рекъ, творитсε Бадуш, ша, ще: и Рекбуш, ща, ще. Ј сија преступајујт въ Овстожујиних зна- меноканје. Велим во, Рекбуш, въ листо Велеш: и Бадуш липље, иже Јесбуш, јлити Сбуш.

МЕДОЛЬЕНЈА НЕОКОНЧАНА.

Медольенја простира претварајуће, какоти и јмена: по всим числама. и прегнвеши. Ј медольенје **Неокончано** непретварајуће: него ве једном кончише складајуће ве јменами, ко всим числама или не ко всим прегнвеши: но ве једном јменником. ктв. Јмаја ја: Јмаја ти: Јмаја ви: Јмаја они.

Јмајаш ја: Јмајаш ми. Јмајашни ја, ти, он: Јмајашни ми, ви, они.

Садашње. Јмаје: или Јмаја: или Јмајаш: или Јмајашни.

Веде: **Веда**: **Ведаш**: **Ведашни**.

Воде: **Води**: **Водеш**: **Водаш**: **Водашни**.

Једвојратније ричини и налажући сего вримена.

Проминено. Јмак, и јмавши: **Вед**, и **ведаш**: **Водак**, и **водавши**.

Бив, или Бивши, Јмал, вел, водил.

Наставши, или Учениши: Настав, или Учен, Јмат, Вест, Водит.

Про: **Терпилно**. Бив, или Бивши Јман, Веден, Воджен.

Пришестно. Јмаје, Јмаја, Јмајаш, Јмајашни јмат. Јмаје вест. Јмаја водит.

ОБ ПОМАГАЛНИХ РИЧИЦАХ.

Грејски језик јмајући виши претворбови ве ричинах: и всяка вримена и огови изрикајући једној риҷу: гдј ли изрикајем двими или трима ричицама. Јлини Грејскије риҷи јесу дольни: а нашије ричици кратки: и потом окоје исходнит на једно. ктв. **Филипписомеда**, **Будем лебљени**.

Е ко творију такових складених кријен, рагет нам сије четири ричини: **Јесем**, **Буда**, **Хош**, **Јмајаш**.

Јесем.	Оси.	Би.	Бјаји	Буда.	Хош.	Ош.	Ш
Јси.	Ои.	Ти	Би.	Бјајешти	Будеш.	ши.	Хошеш.
Јист.	Је.	Би,	Бист	Бјајше.	Будешт.		шеш.
Јесмо.	Омо.	Битмо,	Бијло.	Бјајхом, омо.	Будем.		
Јисти.	Оти.	Бијом.		Бјајхоте	Будесте.		
Јсъ.	Оз.	Бисте,	Би. Би.	Бјајх.	Будашт.		
Јист,	Ост.	Бијх,	Би.				

Јесъм скажено: пра́во Јесъм. Херватски́ Јесъм, О́ам: и хошъ, еш, хо́ще: хо́щемо, ете, хо́тте, Бе́дем, еш, е: Бе́демо, ете, вадъ. И скрашено Бом, Баш, Бз, Бе́мо, Бе́сте: јест Кме́тско изврече́није.

Јеска.	Ова.	Биска.	Бја́хова.	Бе́дека.	Хо́щека.	Ошева.	Шева.
Јеста.	Ота.	Биста.	Бја́хога.	Бе́декта.	Хо́щега.	Ошета.	Шета.
Јесви.	Оки.	Биски.	Бја́хови.	Бе́деви.	Хо́щеки.	Ошеви.	Шети.
Јести.	Оти.	Бисти.	Бја́хоги.	Бе́девти.	Хо́щети.	Ошети.	Шети.

Помагалније бо Отрицаније.

би, би. Граджене виком
бисте. виу.

Нисем, Ниси, Нист, јли Ни. Нисмо,
Нисте, Нисъ, јли Нисът, Нисва,
Ниста, Нисви, Нисти.

Долго Про: Граджан се, Граджаком се.
Јли Граджен вјахи.

Ръски: Нехощъ, Нехощеш, еши, Не-
хощет. Нехощем, шете, Нехотлът.

Я въ Единократних. Бја́хин се Огра-
дил. Јли Ограджен Бја-
хин.

Херватски, Нещъ, Нещеш, Неще. Не-
щемо, Нещете, Неще. Нещева, Неще-
та: Нещеви, Нещети. Неви, Невја-
хи, Невадъ, и ост:

Овершено. Граджен се: "граджен си,
граджен смо, сте, сут.

Јли Бил се граджен: Бил си
граджен. Били смо град-
жен.

Јли, Градил се. Градил смо
се: сте се: и ост.

Пришестно. Градитшъ се, Градитшеш
се: и ост.

Јли Битшъ граджен, Бит-
шеш граджен: и остално.

Јли Граджен вадъ, вадеш,
ет. Граджен вадем: и
ост.

Он изроќ, въ Терпилних ричинах
јмајет везди место: тако въ Еди-
нократних, како и јнди. Какот. Бадъ
дай, Бадъ речи, Бадъ Огра-
жен. И въ Дијаних једнократних

Терпилни ричин 830.

Повидалниј нач.

Оадашње. Граджесе, градиш се, гра-
дит се. Градисе, и ос-
тално.

Јли, Граджен, граджене, ено.
Бибју, ајеш, ајет: Би-
важен: и ост:

Кратко Про: Градих се, гради се, гради
се. Градијаком се и остално.

Јли Граджен, ена, енъ Би,

нимáјетъ ми́гта: како смо ви́ше по-
видали,

Јли, Когда въдъ го-
граджен, и огчално.

Заповидалниь начо.

Гради́ се: Нâй се гради́т. Гради́ се, Гради́ш се:
Гради́те се, Нâй се гра-
дёт, ат.

Јли Бъди граджен: Нâй въдет
граджен. Бъдите град-
женни.

Неокончаний начин:

Оадашнъе. Гради́т се.
Пром: Граджен бит: јли Гра-
дил се бит.

Пришестно. Гради́т се јмат: Јмат се
гради́т.

Принуженъе. Гради́т се јест. Бит јест
градженъ.

Придикалниь начин.

Оадашнъе. Гради́л виХ се; Гради́л ви
се: Гради́л ви се: и ос-
тално

Проминъ: Был виХ се гради́л: Бы-
ли виХ се гради́ли: и
оста:

Јли Был виХ граджен: Были
виХ градженни: и оста.

Пришестно. Когда се въдъ гради́л:
Когда се въдем гради́ли:
и ост.

Јли Когда въдъ граджен:
Когда въдем градженни:
и ос:

Лбъ Леднократникъ. Когда се соград-
жъ, дâш, дâт: и огчал-
лино.

Медольенъја.

Оадашнъе. Граде́ш се, Градаш се, Бъ-
дущ граджен.

Проминъ: Граджен, градженна, гра-
дженю. Градиши се, ша се.

Пришест: Гради́т се јма́же. Јма-
же се гради́т.

Неокончаний Медольенъје

Оадашнъе. Граде́ се. Гради́ се, Гра-
деш се. Градеши се. Градаш
се. Градиши се.

Проминъ: Гради́в се. Градиши се. Бы-
лиши Граджен. Был гра-
джен: Настав, лбши, Гра-
дант се, јли Граджен бит

Пришест: Јмаје, јмаја, јмајши,
јмајши градит се, јли
граджен вит.

—

ОБ ПРЕТВАРЯЊУ РИЧИИ.

Овличеније на првоје претварање.

ПРЕТВАРАЊЕ 1.

На АИ.

- Первни ђзор се завршајет овими кончинами: АИ, или АЈ, АХ, АИ, АЬ, АТИ, АД, АВШИ, АН: какот, Гибам, Гивай, Гивах, Гивади, Гивас, Гивати, Гивават, Гивал, Гиваш, Гиван.
- Ко сељже первом претварању претгојет свакије ричини, које јајт на ВИ, со Шомними знаковницама: се јест, на Жем, Јен, Дем, Нем, Чем, Шем, Шем: оприч никоњих, које сејт написаны овди ниже, под вторим Претвором: какот, Дережем, Бијем, Мельем, Жињем, Течем и јних. А сего макта ричини јесут, Кажем, Сијем, Онпльем, Клијем, Пијем, Мијем, и јније.

Ј сије въ Повидалном Оадашњем вонмен: и въ Заповидалном начину; јајт по втором ђзору: кт, Кажем (или Кажи) Кажеш, Кажет. Кажемо, Кажем, Кажете, Кажут. Кажи, Кажимо, Кажим, Кажите. А бъ осталних кончинах јајт

по первом ђзору: кт. Казах, Каџин, Казати, Казат. Казал, Каџашин, Казан.

- Бъ том преминьанју склада АИ, на ВИ, преминьајући знаковници Тонкије въ Шомније. А знаковница се зовејт она негласница, која стоји пред последњеју гласницеју во сваком речи: кт,
- Б, И, Ш: во ЕЛЬ, МЛЬ, ПЛЬ, Гибам, гибас: Гиблем, гиблни. Дријам, дријас: Дримлем, дријаси. Онплем, онпас. Онпльен, онпльни.
- Г, З: въ Ж. Отрвгам, стргав: Отрвгем, стргни. Казам, казав: Кажем, кажи.
- Д: въ ДЖ, или въ Ж. Зидам, зидав: Зиджем, зидни.
- К, Ц: въ Ч. Плакам, плаќав: Плачем, плачи. Клијам, клијав. Клијем, кличи. Ј въ Ш: Јекам, јекав: Јесрем, јесри.
- Л: въ ДБ. Отелам, стелав: Отельем, стельни.
- Н: въ НБ. Начинам, начинав: Начинем, начинни.
- О, Х: въ Ш. Квсам, квсав: Квшем, квши. Ихам, пхудав: Пхшем, пвши.
- Т: въ Ш. Претам, претав: Претем, пречи.
- Знаковници Е, Њ, Р, бъ овом первом ђзору јесут непреминни. Кажем, Зобем, зоки: за Зобам, зовав. Бијем, вав: за Бијам, бајај. Бирем, вери: за Бирам, ве-

рѣ. Я въ Трѣтјемъ Ѹзорѣ, и на јнїхъ мистеръ, преминьајетсѧ въ, во вѣдѣ: а Рѣ, въ Рѣ: какот, Ловимъ, Јзвѣльямъ Говоримъ, Јзговарјамъ.

Вѣмъ. Жвѣмъ, Жвѣ, Жвѣнъ, Жвѣхъ, ахъ, ати, атъ, алъ, авши, анъ.

Зобѣмъ, Зобѣ, Зобѣнъ, Зобѣхъ, ати, атъ, алъ, авши, анъ.

Рѣмъ. Рѣвъ, Рѣнъ, Рѣхъ, Рѣхънъ, ати, атъ, алъ, авши, анъ. Ровѣ, ровнъ, ровѣхъ.

Јѡшъ. Бѣјемъ, Бѣјвъ: Бѣль, Бѣјахъ, Бѣјахънъ, Бѣјати, Бѣјат, Бѣјалъ, Бѣјавши, Бѣјанъ. Онѣце, Бѣјемъ, Кѣјемъ, Дѣјемъ, Онѣјемъ, Отајемъ, Тѣјемъ, Хвијемъ, и Тѣјемъ или тѣјемъ, (за ложемъ) а Тѣјемъ (за Толстѣјемъ) ко вѣтромъ Ѹзорѣ. Вијемъ (за днѣмъ), Вију, Вињ: Вијахъ, Вијахънъ, Вијатъ, Вијалъ, Вијемъ (за Мотамъ) Вијвъ, Вињ: Вињ, Вијахъ, Вићи, Вић, Виљ, Вијенъ или витъ: пристоњитъ ко вѣтру Ѹзорѣ.

Гријемъ. Зријемъ, Дијемъ: јајтъ по пѣрвомъ, и по вѣтромъ Ѹзорѣ. Гледи ниже, под вѣтромъ.

Дијемъ, Дијвъ: Дињ, Дијахъ, ахъ, и ойтъ. Онѣце Додијемъ, (за Досаджамъ): и Надиј же, Содијемъ. Онијемъ се љ Надијемъ. (за Наденемъ) гледи под вѣтромъ.

Блѣјемъ. Блѣјвъ: Блѣль, Блѣјахъ, ахъ, ати, атъ, алъ. Онѣце, Жајемъ, Трајемъ, Хајемъ, Чатемъ.

Дајемъ, Дајвъ: Давалъ, Дајахъ, и Дајахъ: Давахъ, и Дајахъ. Дајати,

вѣт: Дајалъ, Дајавши, Дајанъ. (и не Дајалъ, и нит Дајанъ) а јме ри чинно, Дајанје, и Дајанје.

Рѣмъ. Беремъ, Бервъ: Бери, Брахъ, Брахи, ати, атъ, алъ, авши, анъ, анје. Онѣце Времъ (за Ложемъ) Врѣ: Врѣхъ, Дејемъ се, Дери се, Драхъ се, (за Бијемъ се:) Драхъ се, отсели Ѹдоръ, или Ѹдаръ: Ѹдаримъ, Орејмъ, Ори, Орахъ. Шејемъ, Пернъ, Прахъ, Прахи. Ј времъ (за Кипилъ) и Деремъ (за дњникъ) гледи под вѣтромъ Ѹзоромъ.

5. Непрелінноже стојегъ Д, К, Н, С, въ обиј ричинахъ:

Жадѣмъ, Жадѣвъ: Жди, Ждахъ, Ждахи, ати, атъ, алъ, анъ, анје.

Ткѣмъ, Ткѣвъ: Тки, Ткахъ, ахъ, ати, атъ, алъ, авши, анъ, анје.

Женемъ, Женѣвъ, Жени, Гнахъ, гнахи, ати, атъ, алъ, авши, анъ, гнајне.

Осыемъ, Осыѣвъ: Оси, Осахъ, ахъ, ати, атъ, алъ, авши, анъ, съсанје.

Јли паче Осемъ, Осебъ, и Херватски, Осемъ, Осанје,

6. Вѣ никоњихъ ричинахъ кончина **ИИ.** Ијвъ, ест непрелінна: кѣ, Рѣбакъ, Гињивамъ, Ригамъ, Ридамъ, Дерзамъ, Онијамъ, Чекамъ, Каламъ, Пелјамъ, Јамамъ, Поминамъ, Трѣпамъ, Морамъ, Кисамъ, Питамъ, Јечамъ: и въ јнихъ, коњихъ гледи въ разлици.

И јнди се уживавајет једнно **ИИ.** кѣ, Зовельемъ, Рвѣмъ, Зиджемъ, Кажемъ, Бѣјемъ, Отельемъ, Плајемъ, Онпльемъ, Лачемъ, Пи-

шем, Мешем, и јна. Я не Водам, Рвам, Казам, и ост:

Я јнди се велиг АИ, и ВИ:кѣ, Гибам, и Гиблъем: Дримам, и Дримльем: Драпам, и Драпльем: Отрограм, и Отржем: Довзам, и Довжем: Отрадам, и Отражем: Пукам, и Пичем: Канцам, и Канчем: Кесам, и Кешем. Пхам, и Пшем: Претам, и Прешем. Тикам, и Тичем, и Тицам.

Гдј пак, и въ којев ричине чој јест годно: то већ хошеш најт оз-
наменано въ Разпис ричином ве-
къ ричину под ињеје Знаковнице-
ју: под Бам, Вам, Гам, и
осталими.

Ложем, ёш: Лож, и Логъ (за Ло-
гам) Логах, Логахи, Ложи Логати,
Логал, Логанје. Херватски, Лажем,
Лажт: Лагал, и ост: Олажем,
Олагал. Солжем, Солжт: Солгал.
Нерци Солгеш, Солгет, Солгем: но,
Солжеш, Солжет, Солжем, Сонже-
те, Солжт.

7. Въ никоих ричинах, въисто ВАИ,
ВАЙ, изрикајтесь, УВАИ, УВАИ,
УВАИ. Кајот, Овјем, Овје: Овъ.
Оувах, ахи, ати, ат, ал, ан, Оув-
анје. Оице Блавјем, Клавј-
ем, Плавјем. Я Објем,
Овје, (за Овплем) съти: гледи
под вторим збором.

Я въ јних, Ноекончалник јдеш на
ОВАИ. Кајот, Клавјем, Овјем,
Травјем: Къ, Оиъ, Тръ:

Ковати, Онокати. Тровати. Оице
јдат, Банувјем, Господув-
јем, Псувјем: и јна вса съ Тон-
кини знаковници. Банов: Баноках,
окахи, овати, овал.

Я от Шваници Знаковници творит се
ВЕИТИ. Кѣ, Вожувјем, Војъ.
Војевах, евахи, евати, евал, зкоје-
ван, војеванје. Оице Кралувјем,
Ношувјем, Овшувјем, Рочувјем,
Окешувјем, Завешувјем, и јна.

8. Я јније ричини, въисто АИ,
АИ, кончајтесь на ИИ, И: по
третјем збору. Кајот, Держим,
или Держѣ: держиш, держит, Держи-
мо или держим, держите, держет,
или держат. Держи: Держимо, или
держими: дергите.

Я въ осталном јдат по первом
збору; Кајот, Держах, ахи, ати,
ат, ал, авши, ан, анје.

9. Такови пак јесути всије ричини, које
јдат на ИИ, въ високим завла-
ком: и со Шваници Знаковници:
и аче сут Коренични, а не Про-
изведенї, от Јмен. Оије чуш ри-
чини:

Бижим, Бижъ: Брижджим, Дви-
жим, Держим, Дројим, Звиг-
жим, Лежим, Мижим, Прежим.
Режим, Ржим, Тежим.

Бечим, Бечим, Бучим, Гучим,
Дерчим, Звечим, Зучим, Јак-
чим, Јечим, Кичим, Клечим, Кри-
чим, Шечим, Молчим, Мучим.
(Мучим, или паче Мечим), Ни-
чим, Пивчим, Пучим, Ричим,

Рчим, Окверчим, Оквичим, Окчим, Омверчим, Омичим, Отерчим, (Тачим нездѣвано, реци Точим, по третјем), Тичим, Хверчим, Херчим, Хчим, Цверчим, Цкничим,

Дишім, Першім, Сершім и Пашім нездѣвано.

Блишім, Бушім, Вишім, Врнішім, Лашім се, Шершім, Пишім, Пльшишім, Прашім, Тишім, Трашім, Трешім, Трнішім.

Хвишім, Хлишім, Хрешім, Хрвашім,

Оможе пристојет: Жмім (за Мижим: Жми: Жмак, Жмаки, ати, ат, аа, ане: и Спім, Спі: Спах. ахи, ати, ат, аа, ане: Тнім, тніш, тнінт. Тнах, ахи, Тни, ати, ат, аа, авши, ан, ане, Тнало. Ресјаном. и Дехом Тні, тніш, єт. Тех, течи, Тни, тети, єт. Тел, Текши, Тет, Тетје. Јэтгіам, нају. Ј скдана ричина, Дім. Дјахи, Дјал: и не кеше. Мійм (по Реск): или Мінь, мініш: Мінх, мінхи, мін, мінчи, мінбл, мінене: по третјем. По Херкатек: Міньм, или мійм: Міньш: Мінх, Мінхи, Мінь, Мінбти, Мінбат, Мінбл, Мінбан. Мінане, по пѣром 8збрз. Въ' місто Олишім, веліт се (ко острім блаком.) Олишім: и јдег по третјем, Олишіх, ішахи, іши, ішити, шит, ішила, Олишен. Олишене: и по пѣром, Олишах, Олишахи, Олиши,

Олишати, шат, Олишал, Олишан, Олишане.

10. Оможе къ пѣром 8збрз пристојет, Бойім се, Бвьім, и Отойім: Бой се, Бвь, Отой. Бојах, Бојахи се, Бојати се, ат се, Бојал се. Бојаје.
11. Я осталније ричини на ЪИИ, јајт по третјем 8збрз: Какот, Бројім, Гојім, Дојім, Којім, Кројім. Отројім, Тайім.
12. Јанімльутже се, и по третјем 8збрз јајт и коеје ричини на ЖИИ, ЧИИ, ШИИ, ЦИИ, које иисјут коренични, но от јмен произведени. Какот, Сображім, Внојім, Дождјакт, Должім (Дољакт) Дрождјакт, Рождјакт се, Јежакт се, Междјакт, Омужім, Орожакт, Ложакт, Легакт, Мекакт, Овидочакт, Тежакт. Гришім, Омишім, Оушім, Пушім. Вишім, Тошім. Гновім, Дкојім, Знојім: и ост. Ова бо јајт от Јмен, Враг, Вног, Долг, Долг, Дројдјакт. Розгва, Јек, Жезга, Жж, Ороб, 8к, Легок, Мекок, Овидок, Тежок, Грих, Олих, Ох, Пх, Вок, Тош. Гној, Дкој, Зној, и остално. Право се веліт: Жельім, Жельіх, Жельіл, Жельітги, Жельєн, Жельене и Жельене. Одолім, Здолім, или Одолбјем: Одолити, Одоліл, Одольен, Одольене, и Одольене. Подобит се, и Оподобит се. Я скажно по Дешек: Желју, Желја,

Желанje. Здолају, Здолаљ. Подоват.

Хербати ведет: Жадим, жадити: Жадам, жадати: и Жадам, же-
дјати. Паметни, паметнти, вен-
чам, венчати. Кончам, кончати,
окончам. Јавити липле, Кончим,
Кончи: Кончах, ахи, ат, ал, ан,
Кончанje. Какот Держим, Держанje.
Кричим, Кричанje. А дехи ведет:
Жадам, жадати. Паметам, паме-
тати по пёрком. Я венчим, Венчити.
Кончим, кончити: ве по третјем.

Дкојако јдет: Гледим, гледити: и
Гледам, гледати.

От Тошци или Тешци, јдет Тешцим
се, и Тешцим се, (за скорији се)
по третјем, Тешцитисе, Тешцил се,
Тешциенje. Ј по пёрком: Тешциг
се, Тешцил се, Тешцианje (а не Теш-
ције), какот Держим, Тишцим.

Претварање 2.

на в.ж.

Овь се претвори неможет се дат об-
щено правило: но разставити хошем
какје ритини гего миста редом, по
знаковницих.

Ј. ЈВЖ, ЈВЗ. Гревем, Гревз:
Гревох, Гревихи и Гревахи, Греви.
Гревсти, Гревст, Гревел, гревла, ло:
Гревши. и Грев: Гревен, ена, ено:

Гревенje. Оиц, Добикеј, или Дв-
рем: Зекет, Озевем, Окре-
вем, Оквем, Шивем.

2. ЈВЖ, ЈВЗ. Жикем, Живе: Жи-
вок, Живихи, или Живахи, Живи,
Жити, Жит, Жил, Жила, Жило:
Живши, Житје и Живенje. Оице,
Плукем, Пливен, ена, ено: и
Плут, панга, то: Привенje, и Плут-
је. Пловек, ох, ах, ахи, Плов-
ки, Плати, и Плат: Плати, и
Плат: Плава, Плава: Плавши, и Плав-
ши: Платје, Платје, и Пловенje.
Словек, ох, кечи, ахи, Слови,
Слати, Слат, Славши, Слава: Слатје,
и Словенje.

3. ГВЖ, ГВЗ. Жем, Жгв. Гледи ЖВЖ,
ГВЗ.

4. ДВЖ, ДВЗ. Бодем: Бодж, Бод-
дох, дихи, ахи, Боди, Бости, Бост,
Бол, бола, боло, Бодин, Боден,
Боденje. Оице, Бледем, Бль-
дем, Бредем, Бедем. Где-
дем, Кладем, Крадем, Пре-
дем. Я зваков овакчай: Блести,
Бльбести, Брести, Гости: Вести,
Клости. Красти, Прести, Бел, Бльбл,
Брел, Гбл: Вел, Клал, крал, Прел.

Будем, Будз. Бих, Бяхи,
Биди, Бити, Бит, Бил, Бивши, Би-
тје. Заштје, и зашибије, от за-
вадем.

Бидем, Бидз. Били: Бидох, и Би-
дах: Бидухи, и Бидахи: Биди, Бидж,
и Биь: Бидати, Бидат: Бидал, Би-
дала, ло: Бидавши: Бидан: Биданје:
и Биден, Биденје.

Грѣдѣм, Грѣдѣ́ш: Грѣдѣхи: Грѣдѣш: Грѣдѣ или Грѣдѣ: и нѣ вѣще.
Дѣдѣм, Дѣдѣ́ш: дѣдѣш, дѣдѣт: дѣдѣмо, или дѣдѣх, дѣдѣтѣ, дѣдѣшт.
Дѣн, Дѣм: дѣш, или даси, даст, дѣмо, дастѣ, дадѣт. **Дадох,** и дѣх.
Дѣдѣ, и дѣ́ш: (а нѣ дѣдѣбъ) Дѣти, дѣт: Дѣл, Дѣкши, Дѣн, Дѣнје.
Дѣм, Дѣ́ш: Јдох, Јдихи. ани,
Дѣн: Јпти, Јп, Јшел, Јшла, Јшлос: шел, шла, шло: Шедши: Шестје.
Сојдем, Сојдох, Сојти: нѣ онн-
 дем, онндох оннти.

Бѣдем, Бѣдѣ́ш: Бѣдѣх, бѣх. Бѣдихи, бѣдихи. Бѣдн, бѣн,
 бѣнж: бѣдим, бѣднте, или бѣннте, или
 бѣнжте. Бѣла, бѣдла, бѣдло: или бѣла,
 бѣло. Бѣдши. Бѣден. Бѣденје. Бѣд,
 а нѣ јад. Бѣдем, бѣдѣ, бѣдеш, бѣ-
 дете: бѣдемо, или бѣдем, бѣдете,
 бѣдѣт. Бѣм, бѣш, или бѣси, бѣст:
 бѣмо, бѣсте. бѣдѣт: (а нѣ бѣдат.).

Знѣдем, Знѣдѣ́ш: знѣдеш, дѣт,
 знѣдемо, знѣдем, знѣдете, знѣдѣт.
Јан: **Знѣам, Знѣај:** знѣајеш,
 знѣси, знѣает, знѣст: знѣамо, знѣ-
 јем. знѣсте, знѣајт, знѣајути.
Знѣдох, и знѣх. Знѣдихи, и знѣ-
 хи. Знѣдн, знѣдимо, или знѣдим,
 знѣднте. Знѣнь, Знѣјмо, Знѣјте. я
 остално по првом узорѣ: знѣти,
 знѣл, знѣкши, Знѣн, Знѣнје.

Падем, Падѣ́ш: Падох, Падн, Пад-
 сти, Паст, Пал, Падши, Паденје.

Оѣдем, Оѣдѣ́ш: Оѣдох, Оѣди, Оѣ-
 сти, Оѣст, Оѣл, сѣда, сѣдо, или
 сѣла, сѣло: Оѣдши, Оѣденје.

5. Жѣм, Жѣ́ш: Брижем, Бригѣ-
 ш, брижеш, брижет: брижем, или бриже-
 мо, брижетѣ, бригѣт. (Рѣски. Бри-
 геш, бригет, бригем, бригета:) Бри-
 гох, бриже, бригохом, гости, гоше.
 Бризихи, и Бригахи, Бризи, Рѣски
 Бригн. Бриши, Бриш. Бригел, бриг-
 ла, бригло. Бригши. Брижен. Бри-
 жење. Бризитель.

Рѣски: Сын, или Ојем: Сына.
Оъиден: Ојел, Оједен. Оъидајш.
Оједајш:

Херватски: Зын, Зындох, зын,
 зынгт, зына, зынден: зындан. Јзын,
 Јзындан, Јзында.

По кметску, и по Лѣшеску: Оннім,
 Оннти, Онндан, Отнѣд, Оннданје.
Ру: Ојел. Хер: Зын, Сына, Јзын.
 Лѣшески, Зјада.

Онци, Вѣржем, Вѣргѣ́ш: Вѣро-
 гох, Вѣрзи, вѣрги: Вѣрши: вѣрш. Вѣро-
 гел, гла, ло. Вѣргши. Вѣржен, Вѣрже-
 нје.

Лѣжем, Лѣгох, Лѣги: Лѣши, Лѣф:
 Лѣгел, Лѣгши, Лѣженје.

Мо же м, Могѣ́ш: Могох, Моги-
 хи и Могахи: Мози и Моги:
 Мощи, Мощ: Могел, гла, ло: Могши.
 Моженје.

**Онци Прѣжем Оѣ же м, Отрѣ-
 же м, Отрѣн же м.**

Жгѣм, Жгѣ́ш: жгѣш, жгѣт, жгѣ-
 мо или жгем, жгетѣ, жгѣт. Жгох.
 жже, жже (или паче, жеже:) жгохом,
 жгосмо, жгости, жгое. Жгахи, и
 Жезихи. Жги, жгимо, или жгим.
 жгите. Жеши, Жеши' Жегел, жегла.

жегло: или жглъ, жгло. Жегши. Жже́н, Жже́нje, или паче, Жежен, Жежене.

Херватом двојако: по втòром, и по првом збору: Жга́х, Жгахи, Жгати, Жгат, Жглъ, Жглови. Жгнъ, Жгнене,

6. **Везем, Везем, Везе:** Ве-
зо́х, Веза́хи, зáхи, Вези́, Везти́,
Везел, изла, ло: Везши: Вези́н, Ве-
зене.

Онце, Ве́рзем, Ве́рзти, Ве́рзел.
Гризем. Ли́зем, Ли́зох, Ли́зихи
и Ли́захи. Отве́рзи, не Отве́рст.

7. **Бијем, Бијум, Бију:** Би́х, Би́јахи, Би́нь, Би́ти, Би́л, Би́вши, Бијен, и Би́т, Бијене и Би́тје.

Бријем, Брију, и́х, и́лахи, и ост: Бривен, и Бриг.

Бијем, Бију. Би́л, Бијен, и Би́т.
Бијене, и Би́тје.

Бопи́јем, и́ју: и́х, и́лахи, пи́ь,
и́ти, и́т, пи́л, и́вши, Бопи́јије.

Гни́йем, Ју: Гни́л: Гни́йтје и
Гни́јене.

Гри́јем, и́ју: Гри́кен и Гри́т: Гри-
кене, и Гри́тје, Гри́х, и Гри́яхи.
Грија́хи. Гри́ти, гри́т: и Гри́јати,
гри́јат, Гри́л, не Гри́јал.

Зри́јем, и́ју. Зри́х, зри́ях, Зри-
ја́хи. Зри́нь, и зри́јав, зри́ти, и зри-
јасти. Зри́л, и зри́јал. Зри́јане.

Кли́јеме, и́јесе: Кли́хса, клија-
хисе, Кли́хсе: Кли́тисе: Кли́лсе. Окли-
кши́се, Окли́тје, Окли́веније.

Кри́јем, и́ју: Кри́вен, Кри́т. Кри-
кене, и Кри́тје.

Лијем, и́ју: Ли́х, Лија́хи, Ли́нь,
Ли́ти, Ли́т, Ли́л, Ли́вши, Ли́т,
Ли́кен, Ли́тје, Ли́вене.

Ми́јем, и́ју: Ми́х, Мија́хи. Ми́нь,
Ми́ти, Ми́т, Ми́л, Ми́вши, Ми́т,
Ми́кен, Ми́тје, Ми́вене.

Пи́јем, и́ју: Пи́х, Пија́хи, Пи́нь,
Пи́ти, Пи́т, Пи́л, Пи́вши, Пи́т,
Пи́тје.

Појем, оју: Пе́х, Пе́хи и По-
ја́хи, По́ь, Пе́ти, Пе́т, Пе́л, Пе́кши,
Пе́т, Пе́тје: Поје́н, Поје́нје, и Пе-
неје. Пе́сен, и Пи́сен.

При́јем, и́ју: При́х, Прија́хи,
При́нь, Прити, Прит, Прин, Привши,
Принје, Прије́нје.

Ри́јем, и́ју: Ри́х, Рија́хи, Ри́нь,
Ри́ти, Ри́т, Ри́л, Ри́тје.

Доспи́јем, и́ју, пи́х, пи́ь, пи́ти,
пи́т, пи́л, пи́вши. Доспине́н, Доспинт.

Доспине́нје, Доспинток, и́тје.

Рде́јем, 8ју: (за О́пльху) О́хн, са-
хи, О́хъ, 8ти, са́т, са́л, просбвиши,
прог8тје, я О́хјем, (Пе́хам) глед:
въ пер: 8з:

Ти́јем, и́ју, с за Толсти́јем:) Ти́х, Тија́хи, Ти́нь, Ти́ти, Ти́т,
Ти́л, Ти́вши, Ти́је.

Тли́јем, и́ју: Тли́м, Тльо́: Тли́х:
Тльа́хи, Тли́нь, и паче Тли́: Тли́ти,
Тли́т: Тли́л, Язтли́вши, Тли́нје,
Тли́енје.

Тр8јем, 8ју: Тр8х и Тоовах,
Тровахи, Товы: Трокати, и Тр8ти:
Трокал и Тр8л: Троканје, и Тр8-
тје.

8 мијем, 8 мѣј: 8 мѣх, 8 мијахи,
8 мѣй, 8 мијти, ит, 8 мија, 8 мијвши,
8 мијнје, или 8 мијнје.

8 нијем, 8 ниј: потомъж.

8 спијем, 8 спѣј: потомъж. 8-
пниенје, 8 спијенје, Деспиток.

Јез'ем, Јез'ј: Јез'х, Јез'ь, Јез'-
ти, Јез'т, Јез'л, Јез'виш, Јез'вени,
и Јез'т, Јез'венје, Јез'тје. Ов'ем,
потомъж, Ов'тја, Ов'ток.

Ч'јем, Ч'ј: Ч'х, Ч'јани, Ч'в,
Ч'јти, Ч'јт, Ч'ја, Ч'јвиш, Ч'јт.
Ч'јтје, и Ч'јен, Ч'јенје.

Шијем, Шиј: Шијх, Шијахи,
Шији, Шијти, Шијт, Шија, Шијвиш,
Шијт, Шијтје, Шијен, Шијенје.

8. КВМ, КВ. Гледи ЧВМ, КВ.

9. ЛЬМ, ЛЬД. М'льем, м'льј:
Млих, Мельани, Мельи Млити, Млинт,
Млил, Мливиш, Мельен, и Млинт:
Мельенје, Млинтје.

10. МВМ, МВ. Д'м'ем, Д'м': Д'х,
Д'махи, Д'ми, Д'ти, Д'т, Д'л,
Д'виш, Д'т, Д'тје.

Ж'ем, Ж'м': Ж'ен, Ж'ехи или Ж'ма-
хи, Ж'ин, Ж'ети, Ж'ел, Ж'емши,
Ж'ет, Ж'етје.

Хер. ЈАМВИ, Јам: Јех, Јехи, Ја-
ми, Јети, Јет, Јел, Јамши, Јет,
Јетје.

Р'ски. Јам: Јах, Јахи, Јам, Јати,
Јат, Јал, Јемши, Јат, Јатје
Хер: Јемльем: Р'ски, Јм'ј: 8
Попоави, Јим'ј.

Јмена. Јам. Јама. Јамец или Јемец.

—♦—

Окладеније рични.

Возем, Возм': Взех, Возм',
Взети, Взет, Взел, Вземши и
Взамши, Взет, Взетје, Взеток. Херб,
Взех, Взми, Взел, Взет, и ост:
Взимлем, Взимль, Взимај: Взи-
мах. Взимахи, Взима, Взимати,
ат, Взима, авши, ан, ане.

Возпријем, Возпријемлем, Воз-
пријетје. Гледи. Примем. По Р'ски.
Взјах, Взјати, Взјат, Взјај, Взјат.
Взјатје, Взјаток,

Вонем, Вонм': Внех, Вонм',
Внет,, ет, ел, еши. Внеклем, Ван-
мај: Внимах, ах, ав. ати, ат,
ал, ане.

Зайем, Займ': Зајех, Займ',
Зајети, ет, Зајел, Зајемши, За-
јет, Зајетје (:Н' Занех, Занети,
Занел).

Зајемлем, Зајимлем, Зајимај:
Зајемах, ах, ав, ати; ат, ал,
авши, ан, ане. Незајемли, Неза-
јима, а н' Незама.

Завозем: гледи Возем. Заказ-
лем.

Запримем, За пријемлем: гледи
Примем.

Знамем, Знамлем, Знет: гледи
Снамем.

Јзнамем, Јзоним: Јзенх, Јзна-
ми или Јзонми Јзнети, ет, Јзел,
Јземши, Јзет, Јзетје, Н' Јэм,

Јејат, Јејатје, Јенемљем, Јени-
мљем, Јенимају: Јенимах, аҳи, и
ост.

Најем, Најмъ: Најех, Најми. На-
јети, ёт, Најел. Најемши, Најет,
Најетје, Најем, Најемник. Нé На-
јел, и ост.

Најемљем, Најимљем, Најимају.
Навозмел се чесо. Највел се чесо. На-
јетје.

Овјамем, Овобјем, Овојмъ: Овј-
мъ: Овјех, Овјами, овојми, овими,
Овјети, ёт, Овјел, Овјемши, Ов-
јет, Овјетје,

Овымљем, Овимају: Овимах, аҳи,
и ост.

Отнамем, Отобјем, Отјем, О-
тимъ, Отмъ: Отнех, и Отех.
Отнажи, Отонми, Отоми, Отми.
Отнети, ётї, Отётни, ёт. Отнел,
Отел. Отнёт, Отнётје.

Отнемљем, Отнмиљем, Отнимају.
Отнемах, нимах, тимах, аҳи, и
ост.

Подјамем, Подобјем, По-
днамем, Подојмъ: Подјех, и
нёт. Подјами, нали, Подојми, он-
ми: Подјети, нётни, и ост.

Подемљем, Подымљем: Поднем-
љем, нильем.

Подимају, Поднимају: и остално.

Појем, Појмъ: Појех, Појми,
Појети, ёт, Појел, Појемши, По-
јет, Појетје, Појемљем, Поњи-
льем, Поњимају. А нé Поњимају,

Прејем, Прејмъ. Прејех, Преј-
ми, Прејети, Прејел. А нé Пре-
нјати, пренјал,) Прејемљем, Пре-
ьмиљем, Прењимају. Прењозмел. Пре-
взимлем.

Примем, Примъ: Примех, Прим-
ми, Примети, ёт, Понјел. Пријем-
ши, Пријем, 'Приметје. Пријемљем.
Понимљем; Принимају, Принимај. (А нé Принети, Принел, Принимају,
аб.). Привозмел, Привзимлем.

Разнамем, Разбјем, Ра-
збјомъ: Разнех, Разнами, Разон-
ми, Разнётчи, ёт, Разнел, ёмши
нёт, нётје.

Раземљем, нимљем, Разнимају: и
остално.

Развозмел, Развозимлем.

Онамем, Обинем, Објем:
Онижъ: Оујмъ: Онех, Она-
ми, Оними, Оујми, Онётни, ёт,
Онел, Онемши, Онёт, Онётје.
Оујем, Оујма: (иб Онем, Онима;)
Онемљем; Онимлем, Оујемљем.
Оујниљем, Онемљю, Онимају, О-
јемљю, Онимају, и остално.

8јем, 8јмъ: 8јех или 8јех; 8јми:
8јети или 8јети; 8јел или 8јел.
8јетје, 8јетје, 8јемљем, 8јим-
љем, 8јимају. (А нé 8нётни, 8ни-
мају).

11. НВЛ, Н8. Денем, Денъ. Диҳ, Ди-
ни, Дити, ит, Дил, Дишни, Денъ-
ен, и Дивен. Заденъенје. Надивенје.
Жанъем, Жињем, Жињъ. Жех.
Жехи, Жињи, Жети, ёт, Жел, Жен-
ши, Жет, Жетва.

Ко́лнем, **Колнъ**, **Кленчом**. **Клех**,
Клехи: **Колни**: Клётин, ёт, Клёл,
Клёвши, Клёт, Клётка.

Жанем, **мнём**, **Жиъ**: **Жéх**, **Жéхи**, **Жани** **Жини**: **Жети**, **Жат**, **Жал**,
Женши, **Жет**, **Жетје**.

Шнем, **Шнъ**. **Пéх**, **Пéхи**; **Пин**, **Пéти**, **Пéл**, **Пéт**, **Пéнши**, **Пéт**, **Пéтје**.

Чнем, **Чнъ**. **Чéх**, **Чин**, **Чéти**,
ёт, **Чел**, **Ченши**, **Чет**, **Почеток**,
Зачело, **Зачеток**. **Рéски**, **Початок**,
Зачаток, **Зачало**.

Отáнем, **Отáнъ**, **Отíх**, **Отáни**,
Отáти, **ат**, **Отáл**, **Отáвши**,
Отáньенje, **Возстáньенje**, **Постáноk**
Остáноk, **Достáноk**, **Лéхом** **Остáтоk**,
Достáтоk, **Остáтоk**. **И Отáнje**,
или **Отоjáне**, от **Отоjим**.

Вéнем, **Вéнъ**. **Вéнðх**, **Венáхи**, **Вéни**,
Ванвти, **вт**, **Венðл**, **(Венвл, и
Вевл)** **Венвши**, **Венъенje**.

Једнокраѓно. **Гáнем**, **иъ**. **Ганðх**, **ни**,
нвти, **вт**, **вл**, **Ганъен**, **ије**.

Обстóно. **Гнéм**, **иъ**. **Гнðх**, (Гибáхи
от Гибам), **Гни**, **Гнðто**, **вт**, **Гнвла**,
ввши, **Гнðт**, **Гнðтје**, **Гнъенje**.

Гíбнем, **Гíбнъ**, **Гíнem**, **Гí-
иъ**. **Погíбнðх**, **иñзх**, **Погíбох**.
Погибáхи. Гибни, Гини. Гибнвти, иñз-
ти, вт. Гибвл, Гивел, вла, ло. Поги-
бнвши, ивши. Гнъенje.

Женем, **Женъ**. **Гнах**, **ахи**. Гледи
къ первом **взоръ**.

Тонем, **иъ**. **Тонðх**, **Тонáхи** или
Втапáхи, **Тин**, **Тонвти**, **вт**, **вл**,
ввши, **Тонъенje**.

Зинем, **иъ**. **Зинðх**, **ни**, **нвти**, **вт**,
ивл, **нвши**, **Зинъенje**.

Сицеж јмвт веје осталније ричини,
које, пред складом **НВИ** умајвт
глагниџ, какот јејт,

Бльвнем, **Брнem**, **Бнem**, **Внem**,
Г्�внем, **Гронem**, **Двнem**, или **Двхнem**,
Кнem, **Кинem**, **Клевнem**,
Клонem, **Крнem**, **Лнem**, **Лвнem**,
Млнмес, **Опомнem**, **Жнem**, **Планem**,
Плнem, **Пльвнem**, **Врнem**, **Рнem**,
Срнem, **Снem**, **Олнem**, **Стнem**,
Сбнem, **Почнem**, **Почнem**, **Зл-
шнem**, **Швнem**.

И от јних никовиџ, ричин, које пред
складом **НВИ** умајвт **Негласниџ**,
двојако се творет никла времена:

Бнem, **Гибнem** и **Гнem**, **иъ**. **Поги-
бнðх**, и **Погибох**. (Погибáхи, от
Погибам.) **Погиени**, и **Погини**. По-
гибнвти, вт, и **Погибнти**, вт. Поги-
бнвл, и **Погибел**, ивл, ивло. Поги-
бнвши, и **Погибши**.

Зéвнem, **Озéвнem**, **Озéвем**, **иъ**,
иъ. **Озéвнðх**, **Озéвóх**. (Озéвáхи)
Озéви, **Озéви**, **Озéвнвти**, **Озéвст**.
Озéвнвл, **Озéбел**. **Озéвнвши**, **ивши**.
Сице **8шнéнem**, **вэм**.

Г. Нигнem, **гнъ**. **Звигнðх**, **Звигóх**.
(Звигáхи:) **Звигни**, **Звигнвти**. **Звиг-
нвл**, и **Звигел**, **Звигнвши**, **ивши**.
Звигнъенje. Сице, **Волгнem**. **Звол-
гнðх**, **гох**; **гнвл**, **олгел**. **Воздкнг-
нem**, **иъ**. **Задергнem**, **иъ**. **8аг-
нem**, **иъ**. **Отленигнem**, **иъ**. **Жиз-
гнëж**, **иъ**: промизгило, изгло: не

Промзгло. Запрёгнем, нв. О́гнем, нв. Достигнем, нв. 8с-
тригнем, нв. Потёгнем, нв. 8тергнем, нв.

Б. Бри́днем, нв. Оври́днъх, дох. (Ов-
ридах), Оври́днла и Оври́дел, и́да,
и́дало: и остално. О́ице, Згáд-
нем. Клáднем; Клáднъх, покла-
дох. Клáднла, Поклáл, за покладел.

З. Вéзнем, нв. 8вéзнъх, зóх, ахи.
Вéзнла, ёзел, ёзла, ло.

О́ице Грéзнем: 8грéзнъх, зóх,
ахи. Грéзнла. Грéзел. 8грéзнъши,
ёзши.

Жéрзнем, Нíзнем, 8нíзнъх.
8низох. Я не 8нзох.

Пóлзнем. Рзнèм; Зарзнъх, зóх:
(Риза́хи, от Ризам), Зарзнла.

Шшéзнем: Ошшéзнъх, зóх: ёзла,
ёзел. Шшéзньенje.

К. Овíкнем, нв.: Овíкнъх, и́кох :
Овíкнла, и́кел. Овíкньенje.

Овíкáхи, от, овíкам. О́ице Зви-
кнем, нав: Прив: Отвíкнем.

8спнem, или 8снem. 8спнъ, 8снъ.
8снъх, 8спох. 8сни. 8снъти. 8с-
нът, 8снъла. 8снъши, 8спопши. 8с-
нёнje, и 8спёнje, и оср. 8спнам,
пáј8, Заснъ. Заснáу.

Клéкнем, нв. Поклéкнъх, кох: По-
клéкнла, ёкел.

О́ице Клíкнем, нв. Крикнем,
нв. Возкли́кнла, кох.

Возк्रéкнъх, кох. Лéкнем се, нв се.
Возлекнъх се, кох се.

Мéкнем, Мéкнъ, не Мкнъ. 8мек-
нъх, 8мекох: и 8мкнъх, 8мкох.

Жéркнем, нв. 8мóлкнем, нв. Жó-
кнем, нв: Премокнъх, кох.

Нíкнем, нв. Пíкнем, нв. П8-
кнем, нв. Рéкнем зло, право Рe-
че. Осéкнем, нв. Ойкнем, нв.
Посíкнъх, кох: Посíкел, а не По-
сíкнла, 8снёнje или Отснёнje гá-
ви: а не 8снновёнje. Омíкнем,
нв: Послакнъх се, кох се.

Тéкнем, или Тóкнем се, нв се: а
не Ткнem. Дотокнъх се, Доткох се.
Боткох, Дотокнáссе. Жéркнем, нв.
Тéркнем, нв.

П. Лíпнем, нв: Прилíпнъх, пох, пе:
и́па, и́па. Тóнem, нв: 8то-
нъх, опох, 8топе. 8тонъла, опел.

Крíпнем, нв. Окрíпнъх, пох: Ок-
ріпнла, и́па.

О. Гáснем, нв: 8гаснъх, сóх: снъл,
8гáсел, 8жáснем се.

Т. Лéтнем зло: реци' Вéржем.

Х. Тíхнem, нв: 8тихнъх, и́хох: 8ти-
хнъх, и́хел.

Возкréснем, нв: Возкреснъх, сóх:
Возкреснла, Возкре́сса. Возкреснъши,
ёши.

Возкре́сенье, и Возкре́сну: и Воз-
крешенje, от Возкре́см: ёшь.

Я оприг тих изпречтених ричин, јније
нимајут двојего творенја: но јајут
всје како Зи́кем: хошти јмајут
негласници, пред складом НВИ. Ка-
кот, Бји́сенем, Еро́сенем, Вéрнем, Дáх-

нэм, и јније. Близиох, а не Бли.
сóх.

12. ПВИ, П8. Сопéм, п8. Сопóх .
Сопиhi, Сопáхи, Сопí, Сопети .
Сопет, Сопел, Сопиши, Сопéн, Со-
пенје. Сице, Тепéм. Хлопéм .
Хропéм.

13. РВИ, Р8. Врéм, вр8. Врих и
Врóх: Врáхи, Ври, Врити, Врит.

Врил, Вривши, Вреније. И Врјем,
Врати, Врал: гледи кв пérком ћзо-
р8. Дерем, дер8: Дрем, др8.
И ОНИТ ОВ, Пирсинг се, по тре-
тјем ћаору. Присније се. Они-
ло се, Приснило се. Приснивши се. Они-
ње, Присњенје. Онивајет се. Присни-
вајет се.

Об ричинах, Спим, Спнém, и Онит се

Спáм, Спльž. Спáх. Спáхи. Спи. Спáти, Спáт. Спáл, спáлл, ало. Спáки. Спáнје. Спéш, Спáш.	Спáкам, Спавај8. Спáвáх Спавајх. Спáвав. Спáвáти, бáт. Спáкал, ала, ало. Спавајши. Спаканје. Спакáјш.	Постпáм, Постпльž. Постпáх. — — — — — Постпí. Постпáти, ат. Постпал. Постпáвши. Постпанје. — — — — —
Спнém : Невиждано.	Синпам, ај8. 8инпам, ај8. Синпáх, 8инпáх. Синпáхи, 8инпáхи. Синпáл сем, 8инпáл сем. Синпав, 8инпав. Синпáти, 8инпáти.. Синпáки, 8инпáки. Синпáнје, 8инпáнје. Синпáјш, 8инпáјш.	Заспáм. Паспáм се. Овогспáм. Проспáм се. — — — — — 8инпéм. или пáче 8инем, 8ин8. 8инóх, 8инóх. 8ин8ла сем: (а нé 8инеа: 8ини. опла.) 8ин8т. 8ин8ви: 8ин8ши. 8ин8нје. 8ин8нје. — — — — —
	Сицек: Засинпам. Посинпам. Просинпам се.	Заснem. Поснem.

Онит се.	Онивајет се.	Присникáјет.	Приснит се.
Они се: Невжив:	Онива се.	Присинва се.	Приснисе.
Оњаше се.	Оникáше се.	Прис:	Приснило се јест.
Онило се јест	Оникало се	Прис:	Присните:
Онит се.	Оникало се.	Прис:	Приснивши се.
Ониши се	Онибакши се.	Прис:	Присниенje.
Оњене.	Ониванje.	Присинванje.	
Онеш се. Онаш се.	Онивајуш се.	Прис:	

Я Кметскии изроќ јест: Отгнам се, Отгнам се: Отгнам се, Отгнам се. Ј још мрже Оцкнам се, Оцкнам се, Речи Пробудим се, Пробуджал се.

Опим, јдем по пјерком: Опнам, по кјотом: Онит се, по третјем вазору. Речи: Оњене, Присниенje, Сонно видѣније: а не из Латинска, Сонје, нит Опна.

Одрох. одрих. Драхн. Дери, дри.
Дрнти, дрнг. Дерл, Одервши. Дерт,
и Дрен. Дертје, Дренница. (а Де
рем се, за Бијек се, глади къ пјерком
вазору.).

Онце Жерем, Жрем: Жрем, Прем,
Стрэм: Тарем: Тарем, Трем:
Цврэм. Пожерт, Отперафт, Простерт.
Затерт и Затрен, Оцгерт. Жертје,
и Жрене. Змэртје, или Змор. Тер-
тје и Трене. Цвртје.

14. ОВАМ. ОВ, Несем, съ. Несох,
съхн, съхи, Неси, Нести, Нест, Несел,
Несши, Несен, Несене. Онц Пасем,
Тресем.

15. ТВАМ, ТВ. Гњеетем, тъ. Гње-
тох, тъхи, тахи, Гњеети,
Гњеети, Гњеест, Гњеб, Гњеетши,
Гњеетен, Гњеетене.
Онце, Метем, Мести, Мел: Метла,
Помело и Метем, Метъ, Мести,
Мел, Ометене, или Метеж. Пле-
тем, пле. Растем, Расел, расла, ло.

Оретем, или Орите; Оретем:
Орел, Орил, Оретене, Орите,
Ориша или Ореша. Цветем, Цвел,
Цветене. Чтем, Чтъ, Чтох,
Чтих, Чтах, Чти, Чести, Чеси,
Чел, чела, чело. (По Рескъ, Чел,
чла, чло), Четши, Чтен, Чтене.
Я оприч того, Хервати велет и си-
ци: Чтем, Чтах, Чтах, Чти, Чти,
Чтати, Чтат, Чтал, Чтакши,
Чтен, Чтене: и Чтан, анје: Ка-
кот, Берем, Бери, Брал.

16. ЧВАМ, КВ. Вличетем, Влинкъ. Вли-
кох, Вличе Влинкочом.

Влицин, Вликани, Влици, Влики,
по Рескъ. Влици, Влиш. Вликел,
кла, кло. Вликиши, Вличен, Вличене.
Онце, Волчем, Толачем, Дечем,
Печем, пеши, пекел.

Речем, рещи, рекел, Ончем, сици,
сики. Течем, теши, текел. или Вол-
къ, Толкъ, Лекъ, Пекъ, Рекъ, Сикъ,

Текъ, текъш, текът: текъм, текъте, текът.

71. От знаковици Р, Медолъене идент на РЛ, РЛЛ, РЛО: Кѣ, ѿмерл, ѿмерла, ѿмерло.

Я от Е, Г, З, П, О, ђдет на ДЛ, ЛЛ, ЛО: кѣ, Грѣвл, Грѣвла, Грѣвло: Долвел, Вѣргел: а нѣ по Дѣшскъ тѣрдо и неизрочно, Грѣвл, Долвѣ, Вѣргла, Пескѣрзл, Угрѣзл, Толка, Рѣка, Тѣпл, Трѣсл.

Я овѣ Знаковици, В, Д, Й, И, Н, Т, измѣщут се вон из Медолъеня: кѣ, Жївем, Жїл, Паден, Пал, Міjem, Міл: Појем, Пел, Жем, Жел, Денем, Дил: Отанем, Отал: Оприч Сѣнем, Сѣнъл, и јних на Нѣд.

Расгем, Расел, Плестем, Плел, Чгем, Чел.

Я нѣ по Дѣшскъ: Падл, Ядал, Шетла, Плѣтла: и остално.

Плѣла, Мѣла, Чѣла: а нѣ Плѣтла, Мѣтла, Чѣтла, инти Чла.

Прѣтваранje 3.

На ИИ.

1. Трѣтън ѣзор се вершит окими кончнами: ИИ, ИХ, АХИ, И, ИТИ, ИТ, ИЛ, ИВШИ, ВН, ВНІВ: кѣ, Чиним, Чинъл, Чиних, Чинвахи, Чини, Чинити, Чинит, Чинил, Чинивши, Чинъен, Чинъене.

2. Во вѣакъ перво оговѣ ѹдѹчи на 8: и въ промѣнѣном Долгом врѣменѣ: и въ Медолъену Терпилном: Знаковици тѣнкије преминујут се въ швмни, сице,

Б. Вѣбим: Вабль, Вабльахи, Вабльен, Вабльене.

Б. Прѣвим, Прѣвль, Прѣвльахи, Прѣвильен, Прѣвильене.

З. Вѣзим: Вожъ, Вожахи, Вожен, Вожжене.

Д. Веним, Вель, Вельахи, Вельен, Вельене.

Д. Ломим Ломль, Ломльахи, Ломльен, Ломльене.

Н. Храним: Хранъ, Хранахи, Хранен, Хранене.

П. Топим: Топль, Топльахи, Топльен, Топльене.

О. Кошим, Кошъ, Кошахи, Кошен, Кошенне.

Т. Вергим, Вергъ, Верглахи, Вершен, Вершенне.

Д. Градим, Граджъ, Граджахи, Граджен, Граджене.

Кроюво паки превратно никои пишут: Граджъ, Граждаки, Гражден, Гражданин, Народжанин.

Прѣбо пиши: Граджанин, Народжанин, Прѣко же јест и сице писат: Гражъ, Гражахи, Гражен, Гражанин, Нарожанин. Биджъ, Биджалхи, Биджен, и Бижъ, Бижахи, Бижен. Дише от Вѣзим, реци Вожен, а от Водим, Воджен.

Р. По Рѣскомъ изрока, ишгди призвѣмъ лѣтъ къ себѣ І; какотъ, от Говоримъ, Моримъ; велитсѧ, Говори, Мори; Говоряхи, Моряхи; Заговори, Маруају.

Я ишгди непризвѣшильетъничесоже: кѣтъ, Говори, Говорену, Мори, Мори-ије, Принцирају, Развистрају.

Я по Херватскѣ вездѣ се изрикајетъ вез І: кѣтъ, Говори, Мори: Говори-хи, Моряхи; Заповедају, Маруају.

3. Починѣлије имена се твореатъ на љију, ћијахи, ђији, ђти, ђт, ћа, ћију. Медају, Омеда-лех, Медајахи, Медаља, Меда-ти, ћт, ћа, ћије.

Онци Радеју, Окундеју, Гордебју, Густебју, Чиребју, и остална, ко-цих гледи въ Газпису.

Јанти, Медајем, Медајеју: Медаех, Медајахи, Медаља, Меда-ти, ћт, Медаља, Медајене.

Јанти Медајем, и јуј: Медаих, Медајахи, Медаји, Меданти, ит, Медана, Меданије.

4. Терплиного Медољенја ови ричини ишмажују. Я Медољенска јмена от инију јдују на ћију, ђију, и ћију: съ тоинкии Знаковинциами. Кѣтъ, Омедајије, Омедајије, Омеда-ије. Очевијије, Огустеније.

Хервати мало знају овѣтих Починѣлих ричинах въ Садашњемъ ври-мену. Неведетъ во Медају, Бианју: ишт Медајем, Бианјем днеше въ јних вримену велетъ: Омедаих, Мед-

лаји, Омедајти, Омедаји, Очер-нија, Овайлиа. Али сице постгајетъ не-дољије: або Починѣлије ричини сходетъ се во једно со Дијаними, Оченими, Очерију: Зарадъ того из-рикајују сице: Завиљамсе, Зачер-њамсе. Јли сице: Ейа, Чери, Меда постгајем, тајај, ајаји: или Меда викам, викаж, аји.

5. По починѣлих ёзору јдују и ови ричини:

Бадим, Бадебју, Болит, Велиј, Вельј, Вертиј, Верш, Видим, Видебју, Владим, Владебју, Вопим, Вопију, Гледим, Гледебју, Горим, Горију, Гобим, Гобебју, Жельим, Желеју, Жельју, Зрим, Зрју, Кипим, Кипљев, Летим, Лешев, Мий, Мињ, Сербим, Сидим, Сидиј, 8корим, 8корју, Омердим, Омердебју, Омим, Омебју, Омљај, Терпим, Терпљев, Тлиј, Тлеју, 8мим, 8мебју, 8ниј, 8нију, Хо-ш, а не хотим, ишт хотебју, Шчи-мим, Шчиљев.

Видж, Видеч, Виджахи, Види, а не Види, ишт Вижда. Видебти, Видебл, Видебије, Владебју, Владебју, Владебти, Влад-еба, Владебије.

Я Дијим, и Ходим, по обичај ёзору: Дијиј, Дињахи, Дијија, Ди-љенје. Ходиј, Ходжахи, Ходиј, Ходженје. Не Дѣлебти, Хотебти.

Я Хервати и јна вѣт твореатъ по Овцијије прѣвилу: кѣтъ, Една, Едн-ти, Еднило, Болити, Велија, Вели-

ти. Ве́ртил, Ве́ртити. Влади́л, Влади́ти Вопи́л, Вопи́ти. Гле́дил, Гле́дити. Гори́л, Гори́ти. Же́льни, Же́льни. Кипи́л, Кипи́ти. Лети́л, Лети́ти. Ми́л, Ми́ти, и Ми́лъ. Ми́льти. Сере́ни, Сери́ти. Сиди́л, Сиди́ти. У́скорили: У́скори́ти. Оме́ди́л, Оме́ди́ти. Оми́л, Омити. Те́рпи́л Терпи́ти. Тай́л, Тай́ти. У́ми́л, У́мити, У́мни. Хоти́л, Хоти́ти. Шуми́л, Шуми́ти.

От Ви́дим, Здолжи́бем: из Лéшска, злó ви́дла, Здолжи́л. Речи́, ви́ди́л, Здолжи́бл, или Здолжи́л.

■ ■ ■ ■ ■

Об Заповида́лном начинѣ.

1. От кончін 8И, да ЙИ, певого претварія, творитсѧ Заповида́лник на И, ИИ, или ИМО, ИТВ: Ка́кот, Ка́жем, Ка́жин, Ка́жим, (или Ка́жмо: Ка́жите. Держим: Держí, Держим (: Держимо:), Держите. Я влак ви́вајет. Остэр: хóш въ Повида́лникъ въдет јнаков: кт̄,

Покида́лник: Ка́жем, Ка́жете: Держим, Держите. Заповида́лник: Ка́жки, Ка́жите: Держим, Держите.

2. Я от ЈВИ, и ИИИ, идет І: ко вси́м претко́рх: кт̄, Бајем: Ба́ль, Ба́ймо, Ба́йтє. Блéјем: Блéль, Блéймо, Блéйтє. Си́јем: Си́ль, Си́льмо, Си́льтє. Шо́јем: Шо́ль, Поймо, Пойте.

Којем: Ко́ль, Ко́ймо, Ко́йтє. Чу́јем; Чу́в, Чу́јмо, Чу́йтє.

Стойим: Отобъ, Отоймо, Отойте. Бро́йим: Бро́ль, Бро́ймо, Бро́йтє.

Зло́ в Смотри́цкого стойит, Чи́там, за Читáјмо.

Псал: СІ. Йзли́йтє. Речи́, Йз- ли́йтє.

3. Во втòром ызоръ, и въ третјем, творитсѧ тóж И, ИИ, ИМО, ИТВ: кт̄, Јдем: јан, Јдим, (СДи- мо:) Јдите. Ходим: Ходи, Ходим, (Ходимо:) Ходите.

От ЖВИ, ЧВИ, јдет ЗИ, ЗИ: ве́ржем: Ве́рзи, Ве́рзим, Ве́рзите. Течем: Течи́, Течи́м, Течи́те.

Я по Ры́скъ, ГИ, КИ: Ве́рги, Бри- ги: Теки́, Оники́.

Псалом 2. От ве́ржем јго. Речи́. От ве́рзим јарем.

Псал: 2. Примѣтє, злó. Речи́, Примѣтє. Я псал: бб, добрó, Приди- те, видите: не Придѣти, видѣти. Ве́лико: Прими́, ти, Приди́, ти: а не Прими́, Приди́, ти

Псал: 94. Возкли́кнем, Возпла́чимс. Речи́, Возли́кним, Возпла́чимс.

4. От Живем: Жи́ві, Жи́вите, я не по Лéшскъ, Жи́ль, Жи́ль, Жи́льте. От Би́дем, Би́дем, или Би́м, Би́м: пра- бо, Би́ді, Би́дим, и́мо, Би́дите: Би́ді, Би́дим, и́мо, Би́дите: и Би́ль, Би́льмо, Би́льте: Би́ль, Би́льмо, Би́льте. Јéж, јежмо, Јежите. Я нико́ни велет, Би- диль, Бида́јмо, Бида́йте.

Знадим: Знади, Знадим, имо, Знадити: и Знаь. Знајмо, Знајте.

Будем: Буди, Будим, имо, Будите: и Буда. Будмо, Будте. Појдем: Појди, дим, димо, дите: и Пой, или Појд: Појдмо, Појте. Ходи, Ходим, имо, Ходите: и Ходи симо, Ходмо, Ходте. Биди, Бидим, Бидите: и Биди, Бидмо, Бидте. И не Биди, Бидите.

Об Медольенје.

1. **Медольенје** Садашњега врјемена, ко всиј преткорех, творитсε от претије вношјиније особи: преминивши Т, въ Ш: какот, Јмајвт, Ведвт, Водет, или Водат: Јмајвш, Ведвш, Водвш, или Водаш.

Сице от Горет, Кипет, или Горат, Кипат: реци. Гореш, Кипеш, или Горош, Кипаш, а не Гораш, Кипаш. А от Врот, право Врощ.

2. Проминијеного врјемена **Медольенје** јдет на Л: кт, Јмал, Вел, Водил. Аше Срби изрикајут на О: ЈмАО, Вео, Водио, Ббо, Чво. Також и въ јмену, въ место Ореље, Пепел, Вал, Дол, велет, Орао, Пепео, Вло, Дбо.

И что никои Хервати велет, Јмав, Ве, Води, Ходи, Гокори: то јест Вместинъ изрок

3. Терплино **Медольенје**, от первого преткора, јдет на ЯН: и Медо-

льеска јмена на ЯНЈВ. Затој от Јмајв, неговори Јмћи, Јмћије: него Јман, Јманје. И от Јемљем; Јеман, Јеманје. а не право Јман, Јманје.

4. От второго преткора јдет ВН, съ тонкој знаковницеј: кт, Гравем, Грави: Пликем, Пликен: Ведем, Веден, Везем, Везен, Везенје. Заведем, Завикен, Ивије.

А иника јдват на Т: кт, Взит, Проклет, Затерпт.

Лишє от кончиј Г8, К8, Н8: јдати от ЖВЛ, ЧВЛ, НВЛ, јдват швеније знаковници. Кт, Вирг8, Виржен, Завирженје. Толк8, Толчен, Толченје, Вирнем, Поверњен, Поверњенје. Повизнем, Повижњен, Повижњенје. Воздвигнем, Воздвигњен, Воздвигњенје.

5. Псал: 26. Возклиновенје. Пс: 17. Дохновенје. Пс: 35. Јариновен. Пс: 55. Поползвновенје. Реци. Возклиновенје, или паче Возкличанје, от Возклицај: какоже и стопијт ко Пс: 32.

Духњенје, или паче Вдохњенје: от Дохнем, или Дахнем. Јаринен. Поползвњенје.

Сникновенје. Реци, Сникниенје, или паче Отсиченије глави.

6. Криво же се творит и Н8Т, от НВЛ. Реци, Поверњен, Повижњен, Нагњен, Воздвигњен, Задергњен, Задерњен, Накренен, Покијен, Премекиен, Спекиен, Опоменен, Јаринен.

иъен, Протегиъен, Дото́книъен. Я не, Подернът, Повизнът, Нагнът, Воздвигнът, Задернът, Накрѣнът, Покинът, Примекнът, Спекнът, Ополненът, Йзрѣнът, Протегнът, Дото́кнът.

7. От третјего прѣтвора Медольенъ јдѣт на ВН, со швеноју знаковницеју: кт, Грабим, Возим, Довим, Чиним: Грабъен, Вожен. Докльен Чинъен: и ост.

8. Олово Р непријемљејт ошњамбенија: кт. Говорим: Говорен: Говоренъ. Затој влѣдно се кажет, прињем ошњамљат јно слово Т: кт, 8хнишрење, Овошрен, 8пешрен, Запокишрен, Развишишрен. Речи: 8хнишренъ, Овострен, 8пестрен, Заповитрен. Развиистрен, ёнје.

9. Я јна слоба, особито А, И, Е, веладно стојет без ошњамљенја. Псал: 6. Моленје. Пс: 13: Плаћенје. Пс: 30 Погубленје. Пс: 37 Јецвленје. Пс: 18: Благоволенје. Јамење. Благословенје. Благословенје.

Речи: Моленје, Плаћенје, Погубленје, Јецвленје, Благоволенје, Јамење, Благословленје.

10. Въ почнилници, и въ јних никоьни ричинах, Медольенска јмена јдѣт на ФНЈВ, ИНЈВ, и ВНЈВ: съ тонкими знаковницими, кт, Овиленје, Очевиенје. Ј тих гледи више под третиим, прѣтвором: на числех, 3, 4, 5.

Частво се слишат въ всиди, објема: Единје, Болинје, Повелинје, Завертиනје, Видније, Владинје, Ко-пинје, Глединје, Говинје, Горинје, Одолинје, Желинје, Зринје, Кипинје, Летинје, Јинје, Радинје, Сербинје, Ондинје, 8скоринје, Омердинје, Омінје, Терпинје, Тлинје, 8миње, 8нинје, Хотинје, Шуминје.

11. Медольенја нечувашем сице изрикајт, на ИН, или ФН: Повелин, Завертии, Заклади, ёна, ёно: и остално: него правилно, Повельен, Завершен, Закладжен. Лише по Псалмъ 67, сточит, видѣна виша, или правије ви ѡш, виджена виша, или видѣна виша.

Я Хебати и јмена изрикају сице: Единје, Јинје, Омінје: или Еденје, Јенје, Омёнје, Гледенје, Летенје, Кипенје, Сербенје, Омерденје, Шуменје, Баленје, Развленје, и Развимљенје, Хлопенје. Я остална по правилу: Повельенје, Завершенје, видженје или видиенје, Гренје, Одоленје, Желенје, Зренје, Ондженје и Ондбенје, 8коренје, Терпленје.

11. Въ перром, и въ третјем, 8зору, от медольенја, јдѹшего на А, творицес медольенје на ШИ: преминивши А ко ВШИ: сице, Јмал, Јмавши, Водна, Водневши. Я во ктором 8зору се твориц различно: како смо више изказали, во втором прѣтворю, при всакои ричине по осовинѣ: кт, Ведши, Оедши, Наченши, Взимши.

12. Јзрікавтсѧ пак и со овсиченјем: си-
це, Јмѧк, Настѧк, Оказаѣ: Водиѣ,
Оправиѣ, Постаївши: Вѣд, Оѣд, Пѣд,
Вѣрг, Дѣг, Начен, Вѣзѣм, Пријем.
Пришѣд, и ост.

Или такоѣ, нэрок Хервати почнѧ-
յут во Кметтшинѣ: и лиپље јист
изреѣш циљо: јмѧкши, Настѧвши, Ока-
заши: Водиѣши, Оправиши, Поста-
ївши: Вѣдши, Оѣдши, Пѣдши,
Вѣргши, Дѣгши, Наченши, Вѣзѣши,
Пријемши, Пришедши, и ост.

И осовито Једноскладна Овсични мъ-
долъенја, от Овстојних ричин, ви-
детьсѧ бѣт неудатна: Кѣт, Ерав,
Отѣт, Прѣ, Драк се: Вѣд, Жѣв,
Греѣв, Окрѣв, Бѣд, Влад, Бриг,
Жѣг, и осталана. Речи прајије, Еравши,
Отѣвши, Жѣвши. Или паче въ ни-
коњих со складенјем: Поврѣвши, По-
стаївши, Опраївши, Привѣдши, Погреѣ-
ши, Оскрѣвши, Вѣбодши, Покладши,
Оврѣгши, Оожегши.

13. И въ Оадашњем крѣвнѹ јест Ов-
сиченји: Отоје, Оиде, Лѣже, Гледе,
Веде, Жѣве, Јлгити, Отоја, Оѣдам,
Лежа, Гледа, Греда, Веда, Жиел.
Или и ово јест лѣрзок йзовок: и
липље се велит: Отојеш, Оидеш,
Лежеш, Гледеш, Гредеш, Ведеш, Жи-
елеш.

жесе.

Об превратном творенју Жедолъенја и Ричин.

1. Окјазно и мѣрзко Грѣки, наши пре-
водники, кончинѹ III претварјајут

на ЈИ, и на ИИ, какот, писал:
6. Помнијаја тије Пс: 135. Да
ја њашају, и визнкаја, возвно-
саја, не хотјаја, дукавијујаја,
и јна сијека накаџна, и нигдје:
въ лъдѣх неузаншена: гди ви пра-
во реч. Помнијаш, Дајаш, виз-
(ск)јујаш, возвношеш, Не хотеши (или-
аш): и дукавијујаш, когда ви дук-
авијем вѣло риц Оловинска. Онци
во и во пејамв 130 ладно стойит:
Огонь палажи), а не палъ.

И во писал: 2. Живи на невећех.
писал: 14. Клени на прѣбо, Жи-
ваш на невећех. Кленовијес.

Белетже ОИ, и ОІІ: обоје зло,
от овсичније ричини ОУТ: что ви
от циљије ричи (Јесчт): право реч,
ІВОІІ. јесчша, ще. Да лиху и го
нијт въ лъдѣх обично, и праќо јест,
БІДІІ, ща, ще: и знаменојест ве-
зди въ лъдѣх Оадашње вриме: а
не Пришестнаго, како је кладет
Омотрицкињ. Заток крѣво се велит,
Жизн вѣдѹшаго вѣка, Знаменојест
во Оадашњи вик. Речи, Живот
пришестнаго, или гредѹшаго вѣка.

2. И кончинѹ III разнито премини-
јут (хотеши различније своје ЈО-
РИОТИ везди једноју и различ-
чиоју ричју прекест:) и ст҃еајујут
иоби да накаџни ричи: коњих въ на-
нашиј језикъ ни отињајже нијт ви-
ло глишиш.

Шишут Отријевињ, писал 59. Ов-
творијевињ, Писал, 133. Речи, От-
ијевиши, Оттвориши. Или опаша-

ју́т ве́с скла́д ИИ. Плебиши, псал. 136. О отвóршемъ, псал 135. Ра-
зда́вшемъ, тамож. Порáзжемъ
Вгíпта, тамож, а иже праќо, По-
рази́вшемъ цáри, и Вткéрди в-
шемъ земль. Онцж реци, Плѣ-
нивши, Сотвóркшемъ, Разда́вшемъ,
Порази́вшемъ, Вгíпет.

На вѣ: Насаждéй, псал. 93. Реци,
Насади́вш.

3. 8 Грéков Тéрпíлlo медольéнија, Ода-
ша́ньего врíмена творíтсε от пér-
енje осobi вноjинного чíсла: сицε.
Фéлоумаг мî лъбви: приди́вши о-
постајет Фéлоумего, Он којего
льбвст.

И въдъш је же 8 Грéков - јест пре-
лишно вного Ужнваније медольéнија:
зато сът превóдники издѣмали в
нас такојож терпíлlo (:Одаша́ньего
врíмена:) Медольéније: и от тојеж
перенje вноjиније особи, Мî лъб-
вим, творéт новъ и нигдик въ лъ-
дех ислашанъ риch, лъбни, лъб-
вима, лъбими: Твори, има, имо: и
произвóдно јме лъбнице, лъбнимца.
Оиц от трéтјего бзóра творéт на
ИИ: а от пérвого на АІВИ Скѣ
Опасајем, Опасајена, Опасајемо: дѣ-
лајем, ма, мо:, а во втором бзó-
ръ, незнајем како: једали на вѣ, вѣ-
дем, вѣдема, вѣдемо: јли-
ти на ОИ, вѣдом, вѣдома, вѣ-
домо.

4. Такоја медольéнија нит вѣло, и не-
вѣдат во Оловинском језикъ. Ди-
ше оси дѣ риch, ви́дом, въ Рѣ-

сков обирено; и Знакомъ, въ Лé-
сков отмине, јесот овични: и то-
мо Медольéнију никако сгодовни:
али непригтојет ко селу чиглъ. Не-
знајем ју́т во врімена Одаша́ньего,
внит јного: и потомъ иисот Медо-
льенија, ио прогстá Преди́вна јмена.
Ј во пе́лмъ 30, нестои́т. Ви́до-
мим, нит Знакомим: по Знаје-
мимъ моими: от ричини Знајем.
И знаком јдет от јмена Знак.
Прáво ге велит, Овидом, и Ови-
док: а јмен Видом, и Знаком, не-
знајет чист Оловински језик. Ве-
лик во, Знајеџ, Знајца, и Риза-
неџ, Окунгданец, Прогнáнец, Погла-
неџ; Окаја́нец, Отчаја́нец: а не Зна-
јемец, нит Знакомец, нит Риза-
јемец, Окнтајемец: и остално.

Ј по томъ лиј такоја обезјáнского
подражанја неможем хвалит: и си-
нијајем, јеке ви се нај (годило чи-
нит, како Латински преко́дники чи-
нит. Они во то Грејско терпíлlo
медольéније изрикају́т јними (воји-
ми ричи) овични: а нових и не-
овичних твориа ричем назишила-
јут. 8 Грéков, и въ нашем прे-
воде стойит: Творијаго гđа ови-
димим: овдј јит двоје Медоль-
еније, које окоје јаст оставиа сва-
тии Јероним (Какој Латинско ве-
сида на гем мистъ не пригодно:) и
превéл јест сицε, Qui facit iudicium
injuriam paliensibus. Јже творит се
терпáшим ови́дъ. Ј во псал: 9:
Хвалим јести Бог; и въ 30.
Отрих знајим, мои: Јероним

тіце : Laudabilis Deus Хвáлен јест
Бог: (и не медольене, Хвáлен, Хвá-
льна ио јме, Хвáлен, Хвáлна:) Est
timor notis meis. Ј страдъх з нанцем
моим.

ОБ СМОТРИЦКОГО ПРЕГВОРЕХ.

Смотрицки на ёзор подајетъ немало
сказних ричиъ: које икогдь нигдик въ
льбдехъ саншани били. А никоњихъ и
въ Гречкихъ преводехъ нѣтъ Звидитъ. Я
никоје јеобъ сказно утворени по ов-
зорѣ на дешскѹ отмѣнѹ. Какот чвѣ
јеобъ ови ричи,

Читадъ.
Читадати.

Читадъ.
Читадавиъ.
Читали.

Творудаъ.
Творудати.
Творудаъ.
Творудавиъ.
Творудали.

Онцеко чворенje, и гласници ѹ здвојенje, нигдик нѣтъ саншано, ни чено.

Чтѣмъ.
Чтѣте.
Читамъ.
Ище {
Би Чел.
Би еси Чел.
Би Чел.
Би чай есми.
Би чай сѧ.
Би Чел.
Би Чел.
Би еси Чел.
Бијаше Чел.
Би хом Чел.
Биисте Чел.
Бијахъ или
Биша Чел.

За Чгимъ.
За Чтите.
За Читамо.
Да {
Би х Чел.
Би Чел.
Би Чел.
Би х см Чел.
Биисте Чел.
Би х Ѹ, Би, Чели

Да вити Чел.
Да ви Чел.

Да Би х Чели.
Ди Би Чели.

За Чтѣцъ.
За Чтѣши.

Творјъ.
Твориши,
Творитъ, и ос:
Творјају.
Творјал
Творјавъ
Творєвъ.
Творши.
Твориши.
Творјавиъ.
Творјадавиъ.
Творјаша, шо.
Творјаја.
Творјавъ.
Оотворјашъ.
Творил а, о.
Творјасъ.
Творјан.

За Твориши.
За Творјат.
За Тварјају.
За Тварјал.

За Ооткарјаја,
За Оонгерјак.

Оотварјан.

Чтѣ́ь.	За Чтѣ́ши.		
Читѣ́вш	За Читѣ́ши		
Читѣ́ши.	За Читѣ́ши		
Читѣ́шъ.	За Читѣ́ши		
Прочтѣ́вш.			
Прочтѣ́ши.			
Чтѣ́ши	За {Чтѣ́ши. Чтѣ́шије. Чтѣ́ша.		
Чтѣ́шије.			
Чтѣ́ша.			
Чтомъ, а, о			
Читаемъ, ма, о.			
Читателенъ.			

Овдѣ́ пакъ хошемъ на коатко поставитъ ззоръ всімъ ричемъ въ копи: Длѣ́инимъ, Тер-
пилнимъ, и Нијединскимъ: и во всіхъ трихъ обл҃кѣнїхъ: сѣ́ јестъ, въ обл҃кѣ Ов-
стѣ́йни, и Бно же кратнинъ, и Једнократнинъ. Ј въ нынѣже хошемъ поставитъ Омо-
трїцкого ззорније ричини, ЧТВ, и ТВОРЈ.

	Овстѣ́йније.	Бно же коатније.	Једнократније.
Оадашиње.	Чтѣ́мъ, Чтѣ́. Творимъ, Творјъ. Отоимъ, Отојъ. Оидимъ, Оидјъ. Лежимъ, Лежъ.	Почитамъ, Почитѣ́ју. Сотѣ́рјамъ, Сотѣ́рја. Отѣ́јемъ, Отѣ́ју. Оидамъ, Оидју. Лигамъ, Лигају.	Прочтѣ́мъ, Прочтѣ́. Зтѣ́орјамъ, Зтѣ́орја. Отѣ́немъ, Отѣ́нъ Оедемъ, Оедју. Лигемъ, Лигају.
Кратко.	Чтѣ́хъ. Творихъ. Отојахъ, Отѣ́хъ. Оидихъ. Лежахъ.	Почитѣ́хъ. Сотѣ́рјахъ. Отѣ́јахъ. Воситѣ́јахъ. Оидахъ. Засидахъ. Лигахъ. Полигахъ.	Прочтѣ́хъ. Зтѣ́орјахъ. Отѣ́нхъ. Погидихъ. Лигехъ. Полегохъ.
Долго.	Промъ. Долго.	Промъ: Долго.	Пресовершено.
Пресовер:	Чтѣ́хи, Чтѣ́хи. Творјахи.	Почитѣ́хи. Сотѣ́рјахи.	Ејахи Прочеља, Прочтѣ́ла. Ејахи Зтѣ́орјала.

Отојачи.	Стажи.	Стажи.	Бјаћи Отјал, јањла.
Сидјачи.		Сидјачи.	Бјаћи Сељ.
Декјачи.		Лигјачи.	Бјаћи Дегел.
Ви ножекратни јесёт.			Једнократни јесёт.
Војтајем, јај.		Војтајем, Постојим.	
Засидам, јај.		Заседам. Посидим.	
Полигам, јај.		Полежем Полежим.	
Въ останалих временах јадут по изборъ сво-			въ Простих: какот Стажем, Станем, Отъм.

Чел сем, си, је.	Почитал сем.	Прочел сем, Прочтал сем.	Совершено.
Чтад сем.			но.
Творил сем.	Сотварјал сем.	Втврдил сем.	
Отојал сем, Отјал сем.	Стажал сем.	Станул сем, Отанул сем.	
Сидил сем.	Сидал сем.	Сељ сем.	
Декжал сем.	Лиггал сем.	Дегел сем.	
Присовершеннего връ- није.	Није. Ви ножекратније.	Ейл сем Прочел. Ейл сем Втврдил. Ейл сем Отјал, Отанул.	Присовер- шено.
Честищ, Честиш.	Почитатиш.	Прочестищ, Јестиш.	Пришест- но.
Творитиш.	Сотварјатиш.	Втврдитиш.	
Отојатиш, Отјатиш.	Стажатиш.	Станутиш.	
Сидитиш.	Сидатиш.	Сељтиш, Сељтиш.	
Декјатиш.	Лигјатиш.	Дегиниш, Дегиниш.	
Бъдъ Чел, Чтад.	Бъдъ Почитал.	Прочети.	Пришест- но.
Бъдъ Творил.	Бъдъ Сотварјал.	Втврди.	
Бъдъ Отојал, Отјал.	Бъдъ Стажал.	Стану.	
Бъдъ Сидил.	Бъдъ Сидал.	Сељ.	
Бъдъ Декжал.	Бъдъ Лиггал.	Дегел.	
ЗАПОВ: нач:		Прочти.	
Чти.	Почитай.		

	Твóрі. Стóй. О́дні. Дéжні.	Отвáрjáль Стáль. Ондáль. Лíгаль.	Утвóрі. Стáнні, О́дні. Дéжні.
Садáшие.	Чéлених, Чтáл виx. Твориа виx. Отојáл виx, Отáл виx. Ондáл виx. Дéжáл виx.	Почитáл виx. Отвáрjáл виx. Стáял виx. Ондáл виx. Лíгáл виx.	Прочéл виx. Прочтáл виx. Утвóриа виx. Стáл виx, Отáл виx. Оéл виx. Дéжel виx.
Проминье- но.	Ейáл виx чéл, чтáл.	Ейáл виx Почитáл.	Ейáл виx Пасочéл: Проч- тáл: и огт.
	Чéстти, Чéст. Творити, Творйт, Отојáти, ат. Отáл- ти, ат. Ондáти, Ондáт. Дéжáти, Дéжáт.	Почитáти, ат. Отвáрjáти, ат. Стáјати, ајат. Ондáти, ат. Лíгáти, ат.	Прочéстти, ест. Утвóрити, ит. Стáти, Отáт. Оéстти, Оéст. Дéши, Дéш.
Проминье- но.	Чéтши, или Чтáб- ши виt.	Почитáвши виt.	Прочéтши, Прочтáвши виt.
Пришест- но.	Јмáт чéст.	Јмáт Почитáт.	Јмáт Прочéт.
Садáшие.	Чтáщ, щáла, щáше. Творéш, Творжш. Отојéш, Отојáш. Ондéш, Ондáш. Дéжéш, Дéжáш. Чéл, Чтáл. Твориа. Отојáл, Отáл. Ондáл, Дéжáл.	Почитáющ, а, е. Отвáрjáющ. Стáющ. Ондáющ. Лíгáющ. Почитáл. Отвáрjáл. Стáял. Ондáл. Лíгáл.	Једнократније нимáющ сего брíкена. Прочéл, Прочтáл. Утвóриа. Стáл. Оéл. Дéжel.
Пром. 1.			

Ч'тиши, Ч'тавши,	Почитавши.	Прочетши, Прочтазши.	Пром: 2.
а, е.			
Твориеши, а, е,	Соткарявши.	Соткариши.	
Стојајши, Отај-	Отајавши.	Отајши.	
Оидијши.	Оидавши.	Оедши.	
Декајши.	Дигајши.	Дегши.	
Ч'тен, ена, ено.	Почитан.	Прочтен.	Пром. Тер-
Творен, ена, ено.	Соткарен.	Соткарен.	пило.
Јмајујш Ч'ест.	Јмајујш Почитат.	Јмајујш Прочест.	Пр ри шест-
	МВДОЛЪВИЈА НЕОКОНЧАНА.		но.
Чтё, Чтâ.	Почитаје, тâја.	Једнократније	Садашње.
Творе, Твора.	Соткаряје, арјаја.	имајујт сего	
Стойе, Стоја.	Отаје, Отаја.	брнена.	
Оиде, Оидам.	Оидаје, Оидая.		
Деке, Дека.	Дигаје, Дигая.		
Чтврш, Чтврши.	Почитајујш, ѿи.		Садашње.
Творејш, єши: љш,	Соткаряјујш, ѿи.		
ъши.			
Отојејш, єши: јаш,	Отајујш, ѿи.		
јаши.			
Оидејш, єши: љш,	Оидаяјш, ѿи.		
ъши.			
Декејш, єши: љш,	Дигајујш, ѿи.		
ъши.			
Ч'тиши, Ч'тавши.	Почитав, љавши.	Прочет, єтши, тâви.	
Твориев, љевши.	Соткаряв, љавши.	Соткаре, љевши.	
Стојајев, Отајев-	Отајав, љевши.	Отај, Отајши.	
ши.			
Оидиев, љевши,	Оидав, љевши.	Оед, Оедши.	
Декајев, љевши.	Дигајев, љевши.	Дег, Дегши.	
Биевши Чел, Чтал.	Биевши Почитал.	Биевши Прочел, Прочтал	
Биевши Ч'тен.	Биевши Почитан.	Биевши Прочтен.	
Јмајујш, ёје, ёја,	Јмајујш Почитат	Јмајујш Прочест.	
ъјујши Ч'ест.			

ОБ ТВОРЧИЈА

БНОЖЕКРАТНИХ РИЧИН.

От Шेरвого Претвора.

1. Овостојније ричини, пеरвого преткора преминъјутссе на **ВЈВИ**: и придајет сим се предложок: и постајут **Бножеекратници**. Какот, Владам, Овладајем, Зиджем, Овезидајем. Кажем, Указојем, Сипајем, Разгнобјем. Пишем, Пописујем.
2. Ј от **Вем**, **Јем**, **Рем**, јнако. **Жкем**, **Преживам**, **Зовем**, **Злизвам**, **Рвем**, **Поривам**, **Ровем**, **Разравам**, **Вијем**, **Возивам**, **Гријем**, **Загривам**, **Тијем**, **Стгивам**, **Берем**, **Собирам**, **Перем**, **Опирам**, **Орем**, **Преарам**.
3. От **ДИ**, си високим клаком. **Верстам**, **Приверстивам**, **Кончам**, **Окончавам**, **Венчам**, **Венчавам**, **Знам**, **Познавам**: и остално.
4. Клејтско и мједзко изречење јест на **ЗДИ**, и на **ДАДИ**. **Кї**, **Воздвијам**, **Острізам**, **Погезам**, **Протезам**, **Приніцам**, **Подтіцам**, **Накліцам**, **Шіцам**, **Јецам**, **Реці машце**: **Воздвигам**, **Острігам**, **Погегам**, **Протежем**, **Поніккам**, **Подтіккам**, **Наклекам**, **Шіккам**, **Јекам**. Али ведгодно се велић, **Возкліцам**, **Налецам**, **Наріцам**, **Тезано злато**. и јна нека сицева, која се изнімљујет от него правила: а јна от више поставље-

нију правила: којих гледи ниже въ Разпис.

От Трећего претвора.

1. Кончина **ИИ** преминъјутссе на **ИИ**: и знаковница, ако јест тонка, преходит бъ швим: и надивајтесь високим клак, пред последним складом. **Кї**, **Валим**, **Вальам**: **Величим**, **Величам**: **Јездим**, **Језджам**: **Пъстим**, **Пъшчам**: **Разим**, **Ражам**: **Садим**, **Саджам**: **Стабим**, **Ставльам**: **Тишим**, **Тишам**.
  2. Ј во внојих јест трбни привѣкит предложок. **Кї**, **Чиним**, **Начиньам**: **Бадим**, **Забавльам**: **Редим**, **Разреджам**: **Творим**, **Творјам**, **Сотварјам**, **Сотварјај**: а не прости **Творјај**.
  3. Ј гди пред последним складом вѣдет гласница **О**, преминъјутссе во **Я**. **Кї**, **Говорим**, **Гобарјам**: **Бодим**, **Баджам**, **Возим**, **Важам**: **Гоним**, **Зганьам**: **Просим**, **Возпрашам**: **Доним**, **Прндјам**, **Молим**, **Умальам**: **Бнојим**, **Повнажам**.
  4. Али въ никојих, **О** остајет не преминно: **кї**, **Должимс**, **Задолжамс**: **Гордим**, **Возгордјам**.
- Ј јди Тонка знаковница остајет непреминна: **кї**, **Летим**, **Литам**: **Жагим**, **Ужасам**: **Стопни**, **Постопам**.
- Ј въ никојих и Швима знаковница преминъјутссе въ Тонк: **кї**.

Корачим, Корачам: Ложим, Полагам:
Кольим, Калам: Башим, Бахам. Рв-
жим, Рвгаме. Й најпаче от ричин
јавших на ЖИЛ, ЧИЛ, ШИЛ,
ЦИЛ, съ киокни влаком, пербого
Претвора: кт, Бижим, Бигам: Дер-
чим, Деркам: Кершим, Керхам: Тиш-
цим, Отискам.

Алтии от него миста, и от всего,
что јест доселе речено, вило бы что
изнимат: и вного бы забави вило.
Машше смотри ниже въ Разнисъ всъ-
кое ричини по разнѣ, съ ныже вно-
жекратних.

5. Еметскии и скъзи и зроќ јест речи:
Говаривал, хаживал, спрашива-
вал. Право речи: Говарял, Хажал,
Спрашал.

Ов вѣтрого прѣтвора ричинах нѣт
чесо обличат: венх смотри въ Раз-
нисъ.

—

РАЗДИЛ 3.

О В ПРЕДЛОЖКАХ.

1. Крозник стойит съ оким.

Боз, Кроз, (:Окоз, Окроз, Козкроз.)
Про, Чрез, Чез.

2. Јакерник стойит съ овим.

Без, Близъ, Козберх, Сверх; Боздиль
Боздиль: Бозкрай. Далеко, Дѣла,

Дльарди, До, Задад, Йа, Йзвише,
Јакони, Йакон, Йаза, Йакер, Йакони,
Йзед, Йзанд, Йзпод, Йзпред, Йз-
понк, Код, Кроми, Мимо, въ мисто,
Након, Нагриди, Оверх, Од, Окол,
Окроми, Окрг, Опосиди, Опогриди,
Опрч, Освин, От, Подиль, Подлье,
Поприди, Полаг, Посиди, Посин,
Погриди, През, въ Прин, Разви,
Сверх, Свише. Й Гречина јест речи:
Бога ради, или Ради бога. Право:
Задад Бога. Дльарди Бога. Дѣла
Бога. За Бога. Про Бога.
Кметски: Близ, Далече, Свиме,
Окрест.

У придиана Верстадна кладбите въ ми-
сто предложков: кт, Ближе, Ви-
ше, Дале, Ниже, Опосле, Опосле,
Паче, Первле и Перко, Попрѣже,
Попридже, Поприје: Послије, После:
Преже, Придже, Прїже, Прїје: и
всака јна Верстадна.

3. Придианник стойит съ овоју.

ПРИ. При всаком чловикѣ. При всаких
львдех.

4. Противник стойит съ оким.

Ко, Прено, Прем, Против, Напротив:
Бозпрот, Свпрот и по Рѣкѣ стојат
за Јскерником всије (Соприч КО:) :
кајот, Против прѣнијего забона.
За, Свпрот прѣдњемъ забона.

5. Крозник, и Придианник съ
обим.

Бо, Бъ, На, Об, О, Но, Кајот, Въ

град, Нá град, Ов' град, Вó градъ,
Нá градъ, Ов' градъ, По градъ.
Лéхн непрелйно ѹживајут Придн-
вника, съ пристојещими къ ньемъ
предложки.

Я Рѹсъни къ јединичном чи́слѣ кла-
дът ҳошъ Приднвника, ҳошъ Против-
ника. Кáкот, При братъ, При кра-
льъ, или Пон братъ, При кральъ.
Во двирѣ, Въ животѣ, на містѣ,
Ов' ҳлиеѣ. По малѣ: јлити, Во
дворѣ, Въ животѣ, на містѣ, Ов'
ҳлиеѣ, По малѣ. Я ко внижине ли-
ше једино, ПО, кладът и съ про-
тивником: кт. По водам, и побо-
дах. При водах. а не При водам.

Я Хервати къ Једнинце изъгола не-
ѹживајут Приднвника, него въ ньего
місто Противника. Я во внижине ѹжи-
вајут једнога Приднвника: не вслѣтъ
По водам, По градом: него По во-
дах, По градѣх.

6. Кроzinик, и Орѣдник стојет пред овими.

Над, Под, Пред, Мед, или Медъ,
или Меджъ, или Меју: не Меджъ.
Рѹсъни: Меж, Межъ, Промеж, Про-
межъ. Прост и коренични предло-
жок јест Мед: кт, Мед лъдми,
Мед наими, Мед ныими. Онци го-
ворят Хервати. Я от јмена Мед-
жа, велим Меджъ: какот Близъ, от
Близъ. Я по полнѹ ви реш: Въ Мед-
жъ, Въ Близъ. Ј зато по Рѹску
не криво стојит со Јскерником: Про-

мож Лъдъ, или Меджъ, Лъдъ :
или Въ Меджъ Лъдъ: какоти ве-
лив, Близъ града. и Въ Близъ гра-
да, и Въ Близъ града: и Въ місто
се ве.

Я съ кроzinиком вез предложка: Ми-
сто се ве, и Близъ града, и Мед-
жъ Лъдъ: Овди Місто, Близъ, и
Меджъ јесут Кроzinики: и стојет
въ предложков місто.

7. Кроzinик, Јскерник и Орѣдник стојет со овими,

За, и О.

За съ Кроzinиком знаменјет Ци-
ни: кт, Купна сем село за вного
пинеъ, Кинъ: Погинуше за свој
хъдовъ. Причинъ: Учини то за
дъшъ, за Бога, за Лъбок. Мі-
сто: Оеди за стол: Скрил се јест
за стину. Овласт: Взеше град за
господар: Паша јест за мјожа, не
за мјож.

Оо Јскерником, Вриме: За напомје-
памети: За корона војводи. За тих
дел. За тога. Јаза тих дел. Јаза
тога.

Оо Орѣдником, Місто: Сидит
за столом: Отойт за стинуј. Овла-
ст: Град стојит за госпо-
даром: Женा живет за мјожем. При-
чинъ: За тим се то дијет.

Оо, съ Кроzinиком знаменјет Чис-
ло, и Кубикост, и Миръ: кт,
Оо сто чловиков: Ов четири ста:

Зъ једно тицѣ. Отѣна јестъ со-
зидана со гѣженъ: бѣдѣт врашна съ
нас: йзгоріло дѣрк зъ коз.

Оо јзкѣрником стойит за ИЗ,
и за ОТ: Кѣт, Оо всіхъ странъ: Оь
негае. Зъ гори.

Оо Орѣдником знаменѹет Оо-
држѣнje, или Овѣрѣлънje: кѣт, Оо
мнојѹ; Оь токојѹ: Зъ Бѣгом.

8. Предложок 8.

Предложок 8, знаменѹет ПРИ: и сто-
йит со јзкѣрником: кѣт, 8 таєвъ јестъ
јзбѣр жибота.

А Херкати и въ мисто ВО, или
Въ, изрикајѹт 8, и велїт, Јди 8
град: Чѣкал же 8 градѹ. За, Јди
во град: Жди же во градѣ, или въ
градѹ

9. Јзкѣрник, въ мисто Кроzinика.

Всі предложки, кои се состављајѹт съ
Кроzinиком, можут стојат и со јз-
кѣрником вложиним: въ онихъ мистехъ,
где јзкѣрник вложинни стойит въ
мисто Кроzinика. Кѣт, Повстали сѹт
Шерси на Тѣркое. За, Повстали
ли сѹт Шерси на Тѣрки. Херкатски,
Повстали сѹт Шерси на Тѣрке.

10. Предложки неотлачни.

Ои предложки, Воз, Пре, Раз, Оз,
јесѹт неотлачни: або немогут об-
себи стојат: него лише въ складенѹ
јмајѹт мисто. Какот, Возток,

Прелом, Разгон, Озирак Херватом
и, Прѣ, јест, неотлачен: неужив
јѹт во њего оприч складенја: Какот,
Пророк, Прободим. А Рѹсјани и Че-
хин, падије кладѹт Про и отлачно:
Кѣт, Јмајѹ хана про свој обход:
Мольѹ те про Бога.

Предложок ВИ, јест обичен Рѹса-
ном, Лехом, и Чехом: а необичен
Херватом, Осрком, и Болгаром. Не-
стойит го же въ писмѣ: него въ нѣ-
го нико везди пишем ИЗ. кѣт,
Бибод, Бибодим, Биступок, Биступ-
пим: пиши, Јакод, Јакодим, Јако-
пок, Јакупим.

Предложок НИЗ, иист Оловинска,
него от прегодников Удмана, и не-
годна риц. Низбержем, Низложим,
Низведем: право реци, Овержем, Оло-
жим, Оведен, Ошестје: не Низ-
шестје.

ОВПО. Въ мисто Греческије ричи
Интјстапис, мерзко јест Удмана
и ствјана риц Овпостат.

Пајбо реци: Овпротивник, или Ов-
вражник. можетс терпит и Овпрот-
стојатель.

11. Об складаных предложках.

Ои предложки се складајѹт въ ри-
чими, и съ јменми.

Во, Ноz, До, За, Јз, На.
Над, Ое, От, По, Под, Пре,
Прѣд, Ири, Про, Раз, Оо, 8.
Какот, Ношлем, Коштен, Ввијем,
Ргзим, Вјездим:

Возстаним, Вознем, Взидем, Взашем:

Доведем, Запобийм, Йзверем, Начиним, Надстоим, Обретем, Останим, Отверзем, Повержем, Подпышем, Превернем, Предварим, Причиним, Проженем, Развалим, Разводем, Совершим, Свешшим, Сложем, Зложем, Онисем, Знесем, Сотворим, Отворим, Чиним, Обличь разлиично творене:

Бо, въ, въведем, въгадим.

Боз, въз, възбудим, възискъем.

Над, надо, наддам, надойдем, надочтим.

Об, обо, о. Овестрем, обойдем, окрипнем, обоймем.

От, ото. Ръгданом вездъ от: отставим, отдам, отошлем. Лѣхом вездъ од, оде: одставим, оддам, одешлем. Херватом, од, и от: отнамем, отмен: оддам, одашлем.

Под, подо: подвалим, поддам, подойдем, пододем.

Раз, разо: разверем, разошлии.

Оо, оъ. По рѣкъ оо гъщие, него съ: сотворим, соверем, соверши: онисим, онесем, отбен.

По Херватскъ гъщие съ, него со: отворим, зверем, отерши, онисли: ооставим, оочтем, оойдем, оймем.

А въ юменх, въезд, въчтени, въведе-
ни, възнесени, въстя, довод, за-
повид, йзбор, нинин, надгоян, на-
дочтени, блак, останок, от-
вод, помет, подвал, преврат, пред-
стојатель, примет, хер: приинт,
прогон, развалиен, совершен, отер-
ха, чинок.

12. Об двоем предложку.

Въ никоих мистех стојат и по два предложка въ купи, какот,

Возполженем.

Возпрѣнем.

Доповим.

Завадим.

Завозем.

Задобдем.

Задовикнем.

Задовольням.

Заденем.

Йзнатдем.

Йзоврѣем.

Йзпопим.

Йзпрѣијем.

Йзпродам.

Иакдамъ.

Иадополним.

Иадосиплем.

Ианадем.

Опопидам.

Опроѣрнем.

Повстанем.

Позаѣдем.

Поприежем.

Прекоязем.

Преборатим.

Пресолим.

Преповим.

Препоручим.

Привозем.

Приврѣем.

Принойдам.

Псонизавим.

Пропойдам.

Разпредим.

Разпродам.

Совѣпим.

Сопоминам.

Спрободим.

Хадовольим.

Хапочтъем.

Ові предложки лише зъ јменни, и зъ
мѣдольѣнными се складајут: а нѣ зъ
ричнами: Бѣз, Бѣрхъ, Хо: Више,
Меджъ, Мимо, Ниже, Оверхъ.
Окол, Околъ, Перко, Преже,
Противъ, Супрот. Кѣ, Бездѣ-
шн, Вишеречень Меджбрѣчъ, Мимо-
шестен, Перкороднъ, Прежевѣши, Око-
лустојщи, Супротборецъ, Супрот-
стојателъ.

РАЗДИЛ ІІ.

ОБ СПОЈЕЊИ И ОБ

ВОЗКЛИКНЬЕНІЈЪ.

1. Опојенја јмајут вногострѣко раз-
мѣнje. Знаменјут во Собраније, или
Содржанје, Разлучије, Потврдже-
ње: и остално, какот.

Овирална јесот. Ј, Јно, Да.

Разлучална. Јли, Јлити, ли, (не
ливо, нит лъбво), А, Али, Алити.
Ти, Тими.

Потврдјална. Паче, Пачене.
Да паче.

Отрицална. Ни, Нити, Нит.

Супротивна. Хош, Хощоти,
Хотѣ, Хотѣн, Хотѣже, Ако въ поем,
Аче въ прем, Бѣдси да би, Бѣдси
ви.

Отвѣтна Супротивна. Али је-
днакош, Али вим, Али вѣд. Једна-
ко же. Ничтоже не мене, Ничноже не
мене.

Причина. Ако, Бѣ: и Лѣхом пра-
ко, Яковим. Потомъ, Потомъ, Рѣ-
чујаном: Зато, Затој. Зарад то-
го Херв. Прото, Протом, Лѣ: и
Чѣхом. Пѣка мѣста Рѣ: Пѣке дѣ-
ви, Поколи, Покль, Бѣдѹш јеже,
Херв: Понеже Билорѣјаном; и Лѣ-
хом скажно. Понѣваж.

Закезална. Јно, Јното Јноже,
Рѣ: Яда, из Ятода, Херв: нѣ
но.

Згокорна. Ако, Аче, Аколи, Аче-
ли, Аще, Бѣдєт да, Бѣдєт ли да,
А бѣдєт да. Ј јна јесот знам
новаја, и рѣчи Опојеније.

2. Зло се велич Коли Рѣ: от Ако-
ли, Аче, правије: неже Ашѣ (Слобо-
ко, К, не преминујетсѧ въ Ш, но
въ Ч), а зло ники Херв: Чѣ, и
Лѣхн Чѣ, Чѣли, (Сгу, Сгул:) зл Аче,
Ачели. Зло же Ашѣ и: из Гречкого
въ хад: прѣво Хощти, Хощ, хотѣ,
Хотѣж.
3. Ови ричнци, мѣр, и дѣ, вездѣ при-
водејт разум супротивен: Какот.
То мѣр живума прѣфишо, и дѣ бѣре
аѳенїс) Дѣх тими јест готок, али
плот јест немошка). А наша ричн-
ца ЖВ вездѣ приводит разум јед-
нак: и знаменует једну вѣш вѣт
твѹжи, или таковоже, какова јест
она вѣш, об којеј смо пѣрвље спо-
мѣнок Учинили, Кѣ, Петер јест

апостол, и Павел апостол же. Ве́рде-
те въ Бóга: ве́рдуете и вомъ.).
Одн, и вездн, гдикон стойнт же
въ несказенов Словинсков беседе: не
можетсѧ превест на ДВ: но на юније
Гречкии ричи. Я наши преводники
смотреят на подобие глага въ ричи-
цах ДВ, и ЖВ: а несмотреят на
разност разума: и негоже преводет
ДВ, на ЖВ: кт, Глás Ѹво Јаковль,
ръки же Всáвльи. право реци, Глás
тили јест Јаковель: а ръки сът Всá-
льи; или, яли ръки сът, илти,
Ръки пак сът Всáвльи. Я сът јед-
ном членикъ право би съ обекло: Глás
јест Јаковель, ръки же Јаковль. Оѣ
јест, я ръки сът Јаковль же.

Зло же стойнт и Ѹбо, за мѣр: пра-
ко Тими съ низким влаком (а въ
остриим влаком Тими, јест Јмен-
ка, от Тоб, та, то): Глас тими
(мѣр, quidam), јест Јак: и сест: Зло-
же Ѹбо (за абра, оу, етго.), реци,
шното, ядаа. Зло же Ѹбо, по Греч:
жат, удр, реци: Ѹбо.

4. Греки питайуш велет Пюс: а вез
питаня ѿ: и въ юни мистех ума-
յут таково развлечење, јеже, гдн
нит питаня откладајут слѣво П.
Зато же преводники и въ нас јесчт
уздмали таковој развлечење: и пи-
таяуш пиньшт, Како, Каков, Откад,
Камо, Когд, Отколи, Гдб, Колико:
а вез питаня пиньшт, Јако, Ја-
ков, Јелико, Јаможе, Јдже,
Отчијаду же, Јегдаже, Отнелаже,
Илти въ Ресланов, Хебватов, и Се-
веров, нит такова разврба: но съ пи-

танjem, и вез питаня, вездъ въ-
лам, Како, Каков, Камо, Колико,
Откад, Гдн или Кадн.

Я Лéхи тóж, вездъ једнако велет
Јако, Јаков. Лише смотри: леже въ
питанју јест влак остер, Како: а
къ откиту липље стойнт влак низ-
кии. Како: или складене, Кáкоти,
Какоти, Кáкот, Кот, Кот да би:
Каконо (и злó въ Сеферов, Кано),
Бéд, Бéд да би, Бéдто, Бéдто
да би. Рески, и Лéшки: Јакоже
Херватски: Кáкоти, от Сеферски:
Каконо, Кано.

5. Обличај, како Лéхи отмийно, и осичено
изрикајут иника Спојенја, велет во,
Абу, зебу, избу, За, Дави, Јеже би,
Јеж би.

аž do, За Даже, Даж до. Я Хер-
вати за Даже, велет Дар до, и
Тјадо, Какот и въ јних никој
мистех кладајут Р за Ж: и велет
Јер за Јеш: Јер за Јоже, или 8же:
Морем за Можем: Ренем за Же-
нем, ј нит веџе такових отмийн:
оприч Вмѣтскии ричь, Заторе, за
Затоже: и Сеферскии, Рнати, Отар-
нати, за Гнати, Отогнати.

Лéхи Ale, Alie: За Йан, Илти,
Ас: За Йче. Асколвик: за Йко въ
прем.

Ву ље: За Ди да би, Дију да би,
Диши да би.

Wszakje: За Всакакож, Всачески: Вим,
Вед.

Dla iego: За Дльради того, Зарад
того, Длья того.

I o wazem: За Ј погото́къ, Ј ве́рло:
яко : За Ка́ко.

Једно: За Ди́, Ди́ко, Једи́ко, Тóко, Тáко, Ди́ш.

Із, ё: За Је́ж, Је́же, Из, Изли: За Једа́,
Једа́ли.

Im, Niм: За Чим, Часе́зу: За Їнако,
Їначе: а и́ники Хервати злó Дрѓа-
чје: за Дрѓако, ачи.

Јоž: За 8жи, Lepak: За Алипак, Lez: За
Али́ти, Али́т. Нароу́т: За Нá въ
пред: или въ папри́док. Niz: За Не-
же, Нежели, Неск: Херватом Него,
Неголи, Нег, Негли.

Niemal: За Жалоне, Жалне.

Родобно, Херк: Жожеви́т, Бéрж: Ресјаном,
Óког, Болш.

Poniewaz': Билоресјаном, Понéже: За По-
коли, Пока миста, те': За Тóж.
Chyba: За Рáзви.

6. Кончи́је, Рéкши, Чбш, Окóдов, Ни-
точи, и јних гледи въ Ричи́ла.

ПОСКЛИКНЬЕЊА

јесчт овá:

Я, яјá, яъ, яјме, яс, ях, ях4,
яхи.

Бá, Блáго тéки, Блáгоги, Блáгож.
Гóре, Гóреши, Гóрек, Дáври, Дáво-
риши. ѩ, ѩъ, ѩх.

Ј. Ја́в менí, Ја́о менí, Ја́х менí,
Ја́хи менí. Јо менí, Јохи. Ди́л менí-
ни, Нéтни, Нéт Чéда. О, Оеá, Ојбо,

Ојме, Оъ, Оле, Ох, Ох, Охти ме-
ни. Пи, Пи. ѩ, ѩх.

Хá, Хáб, Хáб, Хáх, Хéб, Хóб,
Хáб, дабови.

Тíни ри́чицами изјакльáјем Зади-
вљеније, Рáдост, Жáлост, Гињи,
Страх, и ако јест које јно сејца
возвршеније, или страст.

РАЗДИЛ №.

ОБ ПРИРИЧКЕХ.

В римéнни приричкни.

1. От коли? От када? Откогда? Херк:
Отклé? От ки́х дôв. Рé: От ки́х
пôр. От ки́х мист?

Отнелé, или Отколи. Отгели. От-
толи: Рé: Отгéль, Оттоле. Хер:
Одасльé, Одатльé: илти, Отосльé,
Ототльé, Отенльé, Отокльé, От-
инклé.

От садá, От тáда, От овдá, От
ондá. От тогдá. От дáкна, Јз
дáкна, От вика, Јзкени вика, От
изконн кика, или викóв, Јз преда-
на. От ономéдне. От дáвичка, От
тóдичка, Хер: От чéрака, От пред-
чéрака: Отобчера. Јзстари, Злостарини.
Јзперка, От си́х, ти́х, они́х дôв,
пôр, мист, От сејé, тојé, оније
доеи, пори.

2. Када? Когда? Коли? Оадá, или
Заá (са Нéне јест Грéческа ри́ч).

Тада́, Тогда́. Ода́. Онда́. Дрѹгда́,
Јида́, Јногда́. Ни́гда́, Ни́когда́, Ни́
коли. Ни́гда же не́: Ни́когда же не́:
Ни́коли же не́. Јанти, Ни́нигда же, Ни-
ни́когда же, Ни́николи же. Всегда́, Жалог-
да́, Жалокада́. Јогда, Јкада.

Кадако́ли, Кадаго́д, Каданивóд. Кода-
ливóд, Херк: Когдако́ли, Когдаго́д,
Когданивóд, Когдаливóд.

Дови, Дрѹбич (:не Дрѹблье:) Да́ви,
Да́вич: Но́ви, Но́вич: Ономéдис (:за,
Они́хи дни:) Тóлич (:из, Толи́ча:) Да-
не́с, Вчера́, Вчёра, Пред вчёром, По-
сли вчётом, или вчётом (:Хер:
Дана́с, Чеса́, Чёс, Пред Чёраком,
По Јутрикъ): Јутри, Зајутра,
Јутро, Оего јутра. Но́щас, Но́щес,
Сеје́ но́чи. Вече́рас, Оего ке́чера. Ои-
нош, Ои́з но́ш. Ли́тос, Ово ли́то,
Оего ли́та. (:Лесеня, Зи́мъ, Веснъ:),
Сеје́ јесени, зи́мъ, весни. Овъ јесен,
зи́мъ, веснъ,

Яве́је, злó: реци́. Тадже, Тож, въ
диль (:Херк: Вадлы́, Водлы́) Тот
час, Тот кріт, тот хýп. Ось крат,
Ок крат, Он крат, Ок хýп, Он
хýп. Об једном, Прéц. Въ хýп,
въ скóк, въ рéд. Въ хýпже, въ скóк-
же, въ рéдже.

Уже, Јор, Јж, Јже.

Пéрко, Пéрклие, На́упéрклие (:не Пéр-
вије:) Прéже, Преже сего, того (:Херк.
прíджен, прíье сего, того), Посéм,
Потóм. Затýм, Жедтýм, Пред-
тýм. Я възгéршина јест: Пред сим
сего, Пред тýм того, Жедтýм то-
го, По сим сего, Потóм того. О-

послди, Опослíе, Опосле, Погли́е,
Најпоганíе.

За того, Јзва того, За́ дне, За
свита, За дөн, За поры, Въ до-
въ, Въ поръ. За́ јутра, За́ рана,
За вонмена, За вримен, За тих
дён, За тих кримен. Въ зи́мрази,
Въ небриме, Въ идильз, Въ субо-
тъ. Въ прázник, Въ дилатинь дён,
Въ прóстийн дён.

3. До́коли? До́клье? До ки́х дöв, пôр-
мист? До које дови? До́слай, До-
толи; До́сле, До́тлы, До́сле, До́н-
лье, До́нниклье. До си́х, ти́х, оних .
дöв, пôр, мист. До ма́ла. До др-
га, До конца. До вика. До́клье-
коли,-гóд,-нивóд.

Мисти и прýрочки.

4. Ка́м? Гдá? Оди́, Зди́, Оди́,
Ондí: Зде́, Овде́, Онде́: (:Ки́нетски,
Зде́с, Зде́ска, Овде́ка, Онде́ка, Тá-
можа, Тóтока, и ост.): Тоти, То-
те, Тотъ, Тъ, Тáмо. Ни́гди. Ни-
гдиж не́, Ни́нигди же. Јди, Дрѹ-
ди, Ве́ди, Жалогди, На вно́гих ми-
стех. Въ влázъ, Блázко, Далю́ко.
Въ нётри, Вони: На сре́ди, Херк:
На сриди. По сре́ди. По сриди.
Гóри, Дóли. Въ верхъ, Въ низъ. На-
деснъ, на ливъ. Дома. На који.
5. Ка́м о? Ои́ко, Тамо, Овáмо, Ои-
мо, Дрѹгамо, Јнамо, Ни́камо. Ни́ка-
мож не́, Ни́никаможе. Вéакамо, Ка-
моколи,-гóд,-нивóд. Въ бéрх, на Гó-
ри, Въ Ни́з, или Дóля. Домóв (:Хер:

Домомъ), **Мімо**, Въ дѣль, Въ шир,
Въ кѣтер. **Вон**: Въ прѣк, Въ дѣсно.
Въ лѣво, Въ шоје. **На** десно, на
лѣво.

6. **Откъд?** Откъде? **Отсѧд**, **Оттъд**,
Отовъд, **Отонъд**, **От дрѹгъд**, **От**
јнъд, **Отовѣдъ**, **Ни откѫдже нѣ**, **Ни**
от никѫдже. **От никѫд** (Рѣ: **От-**
ниѣдже: за **Откъд**)

Отсѧли, **Оттоли**, **Отослы**, **Ототлы**,
Отовлы, **Отонлы**, **От краꙗ**, **От**
конца, **От верхъ**, **Оь вѣрхъ**, **Отод-**
на, **Јздна**, **Отизгôр**, **Отиздол** (Хер:
Одагôр, Одздол:) **Оь низа**, **Јз ван-**
за, **Јз далїка**, **Јз низка**, **Јз висока**,
Јз глубини, **Јз кисни**, **Јз дальни**,
Јз кѣтре. **Отизгони**.

7. **Къд?** **Овѣд**, **Онѣдъ**: **Оѣд**, **Тѣдъ**: **Ни-**
кѹд, **Ниникѹже**, **Никѹдже нѣ**: **Вѣдъ**,
Повѣдъ, **Повѣдъ**, **Вѣакѹд**, **Жалонѹд**,
Дрѹгѹд.

—♦—

Какоустни прирѣчки.

8. **Како**: **Ойко**, **Оицѣ**, **Тако**, **Окако**,
Оиако, **Нікако**, **Нікакож нѣ**, **Нини-**
какож, **Вѣакако**, **Вѣачески**, **Јнако**,
Јначе, **Дрѹгако**, **дрѹгаче**.
Какоже, **Какож**, **Какоти**, **Какот**.
Какоколи „гдъ“ „нинѣдъ“. **Биоголично**,
Биогострѣко.
9. **Кончина** О. **Јако**, **Бѣро**, **Крѣто**,
Крѣпко, **Ойло**, **Благо**, **Болно**, **Мо-**
шно, **Големо**, **Жестоко**, **Лѣтто**, **Злѣ**,
Зало, (а нѣ **Зелобъ**), **Несмѣрно**, **Га-**
раздо, **Тѣго**. **По прости**, **Очѣм**, **Оо-**

здомъ. **Ј сице** от јнихъ **придѣбнихъ**,
коихъ гиеди въ **Речилѣ**.

Некели **Далече**, **Јз далеча**, **нит из**
Дѣшка, **Добрѣ**, **Правѣ**, **Нагаљѣ**,
Конечнѣ, него реци **Далеко**, **Јзад-**
лека: **Добро**, **Право**, **Нагло**, **Конечно**,
Једнолично, **Неотмѣнно**, **Становито**,
Јстинно, **Дѣжно**, **Очимынко**, **Јакно**,
Јасно, **Очито**, **Тајно**, **Отѣжно**, **Окрѣ-**
бно, **Окоро**, **Бѣрзо**, **Коисно**, **Рано**,
Поздно.

Знаменито, **Јзвѣрино**, **Јзрѣдно**, **Отрѣ-**
дно, **Нарочито**, **Бѣжно**, **Оейно**,
но, **Јзвѣтно**, **Лѣшино**, **Прелѣшино**,
Дарльиво, **Дѣшиво**, **Уѣгого**, **Невѣльно**,
Еидно, **Окѣшо**, **Нишшетно**.

Лѣпо, **Гѣдно**, **Ладно**, **Отрѣжно**, **Пон-**
стѣжно, **Справно**. **Злѣ** **Дехи**, **Пѣ-**
ко: **Рѣгјани**, **Хорошѣ**: **Сѣрки**, **Хѣка-**
ко, **Гѣдо**, **Мѣрзко**, **Негѣдно**, **Нелѣд-**
но, **Дѣрно**, (Хер: **Одѣрно**): **Негрѣж-**
но, **Неправно**, **Непристѣжно**.

Лѣжко, **Уѣбено**, **Тѣжко**, **Тѣдно**, **Не-**
удобно, **Мѣчно**, **Разѣмно**, **Разѣбрно**,
Паметно, **Уѣмтено**, **Мѣдро**. **Глѣбо**,
Припрѣсто, **Неразѣбрно**.

Лѣтто, **Крѣто**, **Тѣрдо**, **Бѣстро**, **Ои-**
робо, **Крѣпено**, **Жестоко**, **Немило**,
Чѣргто, **Лагодно**, **Лѣжко**, **Побѣльно**,
Милостиво, **Олѣбо**, **Разпѣтно**. **Раз-**
нѣто, **Отмѣнно**, **Различно**, **Биоголи-**
чно, **Биогострѣко**. **Оюено**, **Огови-**
то, **Осеевѣно**.

10. **Кончина** В. **От** **Подѣнинихъ**, **Гож**,
Овиж, **Бѣзъ**: **јаузт**, **Гоже**, **Овиже**,
Бѣје, **Обѣје**, **Дошѣ**, **Тошще**.

- Я от Вереталних всаких, а се на Віктор, Болль, Го́ре, Ві́це, Жене: Окорије, Раннє, Вілле, Вілми, и Веліко.
11. Кончина ОКИ. Умієшили Рески, Гречки, Оловинський Дворянський, Кметьски. Братьки го лъбент. Вражски се погадајути. Господски се спреклајути. Пријателски се ко мије шока здјет. Всачки го ишшет прогнат и затерти.
12. Кончина 8. Ја предложка По, да из јмен Приданих Нијединскога племена, преходеших въ нарав Овостојиних: какот, Мало, Вногого, Дехко.
- По малу, По вноѓу, По лехку. По просту, По тиху. По густу, По ритку. По гвду. По Реску, По Херватску. По старину, По новотину. По господску, По дворянску, По кметску. По грѹи и по дрови. По разни. І нико се изрикајути и по гвојем придијном претварајути: По томи, и Потом. По вену, и по вену. По нашему, По гвојему, По старому, По новому.
13. Ја Предложком јо, јоз, За, јз, на, об, оо, кт, је прем. Въ коп, въ копи. Въ зајем. Въ днъ. Въ прик, јо преки Рѣ: Въ конец, въ баҳ, не въ баҳ. Въ опице. Въ низ, въ шир. Въ верх. Въ должност. Въ долго. Въ јас. Въ јави. Въ тѣни. Въ дн. Въ кофи. Въ дне. Въ кофи. Въ зори. Въ тѣк. Въ скок. Въ прид. Въ зад. Въ на-
- придок. Въ послидок. Въ прѣже. Въ воду. Въ витер. Възплод. Възпрот. Възплод. Възпрот. За јутра. За рану, За скита. За дне. За скита, За тога. За тим.
- Ја порка. Ја кони. Ја нова. Ја цила, Ја супротивна. Ја тиха. Ја вѣщего.
- На власт. На вспирд. На време. На квакрос. На двоје. На дистро. На дено. На десну. На зад. На злост. На самоту. На једину. На јзрда. На јзподу. На лико. На лиеву. На миста. На спак. На памет. На прелом. На приц. На послид. На послиду. На послије. На посли. На ѡред. На розни.
- Об дин. Об кош. Об једном.
- По всему. Потомъ. Потомъж: Потом. По сиље. По части. По иже.
- Оо зла. Зъ довра. Зъ гола. Зъ нагла. Зъ верхъ, Оъ нароха. Освѣй. Со временом. Со злостју. Зъ гнијком. Оо стражом. Зъ дерзостју. Зъ верзостју. Зъ милостју. Зъ на-глостју. Оъ хитростју, Оъ престотоју, Оо шифростју.
14. Ја прегива Ординого: Кт, Силоју, Скоком, Блаком, Кораком, Пицотоју, Верхом. Јатом, Капом, Керделом. Зилују, Бискоју, Аитом, Јесенују. Днем, Ношју, Јутром, Вечером. Широм.
15. Придај и ова: Вногого, Чуда Хер: Она, Ле: Доста, Полно, Задокольно. Мирку, Небного, Меренцу. Мальахно. Пак, и Јак. Опет, Је-

пет. Прече. Даже до Жанце. (Радише да се) Раже. Радже, Радье. Пиншице, Ничице, Отвормоглавице. Јаних глади въ ричилъ.

РАЗДИЛ I.

ОБ ЧИСЕЛНИХ ЈМЕНАХ.

Чиселна јмена јесу та: Коренична, Редовна, Вноговестна, Причештна, Језничална, и Освирална

1. Коренична.

1. Коренична Јесу: Једен, једна, једно. Два, дкй, дви: или двѣ, Три, Четири, Пет, Шест, Седем, Осем, Десет, Десет, Једанацесте, Дванадесте, Тринадесте, Четврнацесте, Петнацесте, и ост: Дванадесет, и Двадесет, Тридесет, Четврдесет, Петдесет, Шездесет, Осемдесет.

Једин Сто: Дви сти, Дви сти, Дви ста. Три ста, Три ста. Четири ста. Пет сто, Хер: Пет сат. Једно Тисици, Дви тисици, Дви тисици. Три, четири тисици. Шест, десет, сто, тисици. Дви ста тисици. Десет сто тисици. Тисици тисици. Годишни риц, Мурјада, пако поеводем, Десет тисици: а не Тама. Тама во неизнаменујет никаковаш числа: но лише когда разумијем безконечнъ вно-

жинъ, којеј нит числа, величи, Тама јест, или Мегла јест чес. Игал: 90. Тама ов десет јего речи, Десет тисици. Двадесет тисици маченикок.

Једен, једна, знаменујет число (Unus:), а Једин, јединна, јединно, знаменујет јединство, или Ономота (Unicus, Solus:), Singuli).

2. Вноговестна.

1. Вноговестна знаменујет число на различни врести назиданено. Бакот, Једин, Јединна: Двоб, Троб: Четвер, ра, ро. Петер, Шестер, Осми, Осмир, Деветер, Десетер: Јединадесетер, Дванадесетер, Двадесетер, Четврдесетер, Педесетер, и остална.
2. Оимож пристојет и ова придивна: Квликовъб, Квликовъст, Квлико-стоќ?

Прост, Једнак, Дкојак, Тројак. Оугуб, Двојуб, Тројуб, Четвртуб, Петогуб: (или пач Четвер, Петер), Отогуб, Тисицигуб.

Двојверст, Тројверст, Четверо-верст.

Једнострб, Дкојстрб, Тројстрб, Четверострб. Петострб, Шестострб, Отострб. Тисицистрб. Једноличен, Двојличен Тројличен. (за Разволичен), кноголични, Вноговест, Вногострб, Вногогуб.

3. Јмена умјуша јединно вложинно, число изрикајем сице: Једна братя,

Двоја брата, Троја брата. Једни сâни, двојни сâни, тројни сâни.

2. И со јменини, Братја, Дружина, Челад, Скот, и со јимени, која вноскињи знаменјујут, говорим сице: Двоје братън, Троје дружини, Четворо Челади, Петето скота.

3. Редобна.

1. Редобна знаменјујут ред: кѣ, Перви, Втори, Трећи, Четврти, Пећи, Шести, Седми, Осми, Девети, Десяти, Једеницести, Дванадесети, Двадесети, Тридесети, Педесети, Осити, и Ототи, Тисечни, и Тисечени. Двојсочни, Тријсочни, Четвријсочни, Петјсочни, Дкојтијсочни, Тртијсочни, Ототијсочни, или Отократ тисечни, Тисече крат тисечни. Петјсочни, Шестјсочни, и Петтијсочни, Шестогјсочни. Петтитијсочни, Осемтијсочни: и Петготијсочни, Осдемтијсочни. Оици Осемдесетдесет: или Осмо-девето-десето.

1. Годово чијло изрика сице: От Отворенија жира: Осем тисечни седамдесети трети год.

От нарођенја Опаштевљева; Тисечни Шкотини Шкотдесетни пети год.

Въ преминьеном, въ сотном седамдесетом первом году.

Въ садашњем, или въ текущем (да не, въ нинешњем:) въ сотном седамдесетом третем году.

На пришветни, или На годиџни, на сртни седамдесети четврти год. Котерни, ёра, ёро? О јест, Кий въ чиселном реду? (:Quolus:).

4. Причётна.

1. Знаменјујут једи веш ко јими внојни бит причено. Самокваник? Самовтор, Самотрет, Самочетврт, Самопет, Самошест, Самодесет, Самостот и Самосотен, Самотисачен. Јанти, Оам втори, Оам трећи, Оам четврти.
2. Полова відра, Половори версти: сице Ръзани, и Лехи. А Хербати велет: Половоро, или Половръзго відро: Половора, или Половръзга верста: Половръзни, Половори златник.

5. Јазичална.

Знаменјујут једи в част от јими јасети, или јазичални: кѣ, Половина, и Полојица, Третина, Четвертина, или Четврот, Петина, Шестина, Осмина, Десятина, Ототина, Десятија или Оситија Част. Тисечнаја част.

6. Оснрѣна.

Знаменѹт число събрано: кѣ, Јединица, Двояница, Тройница, Четверница, Пятница, Седмица, Осмица, Десетница, Іанти, Седмица, Осмица, Десетница, Двадесетница, Стотина, и Сотниза; а не Оторица. Тиѣщие: и не јнако. Вножина: а не Вножество.

7. Прѣрични от Чиселни.

1. Једножди, Јединојди: Двожди, Дважди: Тріжди, Четирижди, Петижди, Десетижди. Једенидесетижди, Дванадесетижди, Двадесетижди.

Јанти: Једноч, Јенкрат, Једенкрат: Двакрат, Двѣ краты: Три крат, Три, крати. Четирикрат, Пѣткрат, Шесткрат. Седемкрат, Десеткрат. Једенидесет крат. Двадесет крат. Отъ крат, Отъ крат. Тиѣщие крат.

2. Перважди, Вторажди, Третажди, Четвертажди.

Јли паче: Пѣрки крат. Втори крат, Трети крат.

Јли паче: Въ пѣрво, Въ второ, Въ трети.

Хрѣатом: Перкич, Дробоч, Четвертич, Петич, Шестич.

8. Производна от Чиселни

Пербак, Пергенец; Вторак, Ригорник: Третјак, Четвертак, Петак, Шестак, Седмак, Осмак, Весетак.

Третјак: се јест Отрок третъвъ въ народженїју: или Жаривец на третјем годав. Двојак, Тројак, Десетјак: пинез јмајущ цинче десети меньши пинев. Вторник: се јест вто риь ден. Четвертак, или паче Четвертник (а не Четверг:) Четвертий ден.

Петок, или Петник: пѣтъ ден. А негоже Петница: женско јме при дикно, зъ мажским Ден: а то дълъ обзора на Гречко Јмера, Парасковија.

9. Прѣварѣнje Чиселни.

1. Једен, једна, једно: јдет како Велик.

Јм: Зо. Кр. Двѣ. Дѣѣ,	Дѣѣ.	Три.	Четици.	Пѣт.	Пети.	Пети.	Шест.	Шести.
От. Дѣѣ: Двих.	Двих.	Трих.	Четирих.	Пѣти.	Пети.	Пети.	Шести.	Шести.
При Дѣѣ: Двих.	Двих.	Трих.	Четирих.	Пѣти.	Пети.	Пети.	Шести.	Шести.
Ко. Дѣѣна.	Дѣими.	Трии.	Четирии.	Пѣти.	Петим.	Петим.	Шести.	Шести.
Оо. Дѣѣма.	Двихи.	Трии.	Четирии.	Пѣти.	Пети.	Пети.	Шести.	Шести.

Сéдем, Сéдми, Сéдмјó. Сéдемјó:
Сéдмих, им, ими.

Óсем, Осми, Осмјó, Осемјó: Осмих,
им, ими.

Дéсет, десети. Десетјó: Десетих, им,
ими.

Једениáдест, Једениáдести, -адесетјó:-
адесети, им, ими.

Или Јениáдесте, Једениáдести, Једен-
-адесетјó:-адесетих, естим, ими.

Дваниáдест. Адесети, -адесетјó:-адесе-

тих, том, тими.

Двинаáдесте, адести, адестјó: адестих,
адестими, естими.

Дбáдест, есегти, есегтјó: есегтих, есе-
тихи, есегтими.

Омотрицкыи сиц: Чети́рма,
Пята, Шестма, Осмиа, Девятма,
Десятма. Трема сти. Или злó: або
једино двойчного числа прегиби јдёт
на ии.

Им: Зо: Кроједно Отó, Тíсчи.	Три Отá, Тíсчи.	Дкй Отá, Тíсчи.
От Једногó Отá, Тíсчи.	Трих Сóт, Тíсчи.	Двијú Отó, Тíсчи.
При Једном Отá, Тíсчи.	Трих Отá, хéх, Тíсчи, хéх.	Двијú Отó, Тíсчи.
Ко Једномó, Отó, Тíсчи.	Трим Отом, Тíсчи.	Дкима Отма, Тíсчи.
Со Једним Отом, Тíсчи.	Трими Отá, Тíсчи.	Дкима Отма, Тíсчи.

Пет Сóт, Тíсчи.
От Пети Сóт, Тíсчи.
При Пети Сóт, Тíсчи.
Ко Пети Сóт, Тíсчи.

Со Петјó Сóт, Тíсчи.

Петих Сóт
Петих Отих
Петим Отом.

Петими Отá.

Пáт Сóт. Пáт Тíсчи.
Пáтни Сóт. Пáтни Тíсчи.
Пáтни Отéх. Пáтни Тíсчи.
Пáтни Отом. Пáттем Отом. Пáтни
и Пáтгем Тíсчи.

Пáтма Отá. Пáтма Тíсчи.

2. Никои преткарајути Чиселна скла-
дена въ гридицах, а не на кончи-
нах: какоти, Једногонадесет, Јед-
нинадесет.

Дваниáдесет, Двјејунадесет, Дбéка-
нáдесет.

Тринáдесет, Трихинáдесет, Трининá-
десет.

Петинáдесет, Петгинáдесет: Петјуна-
десет.

Двадесет, Дбáдесет. Дбеминáдесет.

Тридесет, Трихдесет, Триминáдесет.
Петдесет, Петгинáдесет, Петјудесет:
и остално.

Липак сицко поеткаранје јест въ
прем Кметско: и по нёже при нём
те седёт неладно говоренје. Какоти,
Ко двинадесет Ѹченникома съвним
Двойчним числом се говорит, се
вногих лъдех.

Машеи реци сиц: Ко дваниáдесетим
ѹченником съвним.

3. Једен Једна, иò (:Unus:) знаменъ јест число; а Један, једина, једино, знаменъ јест Одјече и Отљачење: (:Unicus, Solus:)

Или къ Грецком језику вноѓије ри-
чи јмајути субъко, тројубо, и сме-
тено знаменование; какоти и Мод-
нос се ставија за Једен, и за Један.
Ј потомъ ми (:смотреш Греков или
преводников.) неправо говорим, Једи-
ного човиќа: въ листо Једнога чло-
вика.

заглавие

10. Об Двојичном числу.

1. Двојично число никаквије кори-
сти, ишт липоти језику неприбав-
љајет: него лише чинит сметеје, и
вното подобре. Гречки писатели
мало го ужикајути, оприч ножи
(:наниче въ писених складаних:) и
боят реч, Руками и Ногами: (:хероз хат поби:), него Рукама, и
Ногама, (:хероиг хат ходоиг:). Ј Хер-
ватски племенити лъди то Дво-
јично говорење почитајути за Клеш-
екој, и за пристрасто. Ј дла тих
причин (:оприч никои), мист, гдји
по ноже моражет стојат Двојично
число:) липле јест везди говорит
внојинни числом. Какот,

Псал: 7. Въ ръкъ мојъ. Липле,
Въ ръкъ мои.

Пс: 23. Не повинен ръкъ ми. Лип-
ле. Не повинен ръками.

Пс: 21. От госци мајере моја. Лип-
ле, От госци мајере моје.

Пс: 54. Кто даси ми крило, яко-
голуби. Лип: Кто ми даси крило,
како голубъ:

Пс: 20. Хотија Ѹстивъ его. Лип-
ле, Хотија Ѹстен јего.

И въ јних мистех липо стоят.
Какот,

Пс: 16. Оловеса Ѹстен твои.

Псал: 30. Въ ръкъ връжъи.

Псал: 37. Подвигатися ногам мо-
им.

Псал: 43. Роздијом ръки.

Псал: 137. Дела рък твои.

2. Ззор: гдј. и како се може липо
преминит число Двојично, во вно-
јинно. Ј гдј Двојично по ноже ста-
вите непреминно.

Жененик. Д: Ова дка мажа јеста при-
шла, и рекоста.) Липо стояйт.

Д: Ови двј жени јести пришли, и
рекости. Липо стояйт.

Д: Ови двј мажи јесути прошли, и
рекоше. Липле.

Вно: Ови двј мажи јесути пришли, и
рекоше. Липле.

Вно: Ова двј мажа јесути прошли, и
проминише. Липле.

Зекник. Оби дка мажа симо ходиша.
Симо ходите. Липле.

О мои́н дві́й нози́, ко го́сподз̄ хо-
дите. Же́рэко, и твéрдо.

О мои́н дві́й ноги́, ко го́сподз̄ хо-
дите. А́йпо.

О мои́н дві́й очи́, на го́сподz̄ гле́ди-
ти. Же́рэко.

О мои́н дві́й очи́, на гдá гле́дите.
А́йпо.

Кро́зник. Ви́дил се́м дкá мóжка. Не пре-
мнинно. Дкá мóжки: Твéрдо, ве́за па-
сандъзших јних ричéй.

Чловéк ужáјег двíй рóци. Ја́йјет
дкá рóки.) А́йплье.

Жéрекел јест дкá слови. Жéрекел
дкá слова) А́йплье.

Жéкери́к. От дкéвју мóжч, жéнч, очи́у.
От двíх мóжéх, жéн, очéв. А́й-
плье.

Приди́бник. При дкéвју мóжч, жéнч,
дитéтч.

При двíх мóжéх, жéнáх, дитéтех.
А́йплье.

Прогíвник. Ко дкéма мóжма, жéнáна,
дитéтма.

Ко дкíм мóжем, жéнáм, дитéтом.
А́йплье.

Ордник. Со дкéма лóжма, жéнáла,
дитéтми. А́йплье.

3. Смотри́цкиь въ ниједи́нском племе-
ни клáдегт Дкá: и ниједи́нска јмена
кончит на Я: кт̄, Дкá О́ерда,
Дкá Отро́чáта

Яли прáбо јест трíбда ре́ш: Дкá,
или Дкá О́ерда, Дкá Отро́-

чети. Неве́лим во, Дкá óка, Дкá
óхá, Дкá колéна. Дкá ли́ца. Дкá
ведра, Дкá стá: него на И : Дкá,
или Дкá очи, Дкá óши, Дкá колé-
ни, Дкá ли́ци, Дкá ведри, Дкá стá.
Дкá ли́ти, Дкá јајци, Дкá плеши,
Дкá ви́ди, Дкá се́ли: и остална.
Онце го́корéйт Хе́рвáтга.

Јлини бо ви́жине: Дкá óка, Дкá
óхá, Дкá ли́ца, Дкá колéна, Дкá
стá. Я не́ Дкá стá, Дкá колéна и
остал.

МОСКОВСКИЕ

11. Об клади́у въ бе́сáи́де, ричáи
Пéт, Шéст, Оéдем, О́сем, Дé-
бет, Дéсечт.

1. Гре́ки и Лати́нци, пита́јуши во чи́слу
гово́ре́т во ви́ложи́нном чи́слу, си́це:
Ку́лики јес́т ль́ди? Ј отви́рју́чи:
Ту́лики јес́т: Пéт јес́т, Шéст јес́т-
Потомóж и Смотри́цкиь говорáт:
Ви́ди пронизводи́х јмен (сéт сéдм.)
Исто́помéнја (сéть трина́десетъ) я
нам пак и́йт обично та́ко го́корít:
него ли пита́јем въ Једини́чном чи-
слу, и ве́ли́м: Ку́лико јест ль́ди?
Ј отви́рјем: Ту́лико ъих јест: Пéт
ъих јест: Шéстъих јест. Ј та́ко
гово́ре́ш, подра́зуми́кајем рим чи́сло:
бáдто да бы ктó рекел, Ку́лико чи-
сло јест ль́ди? Отви́т: Ма́ло ъих
јест: ви́ного ъих јест; ви́ноже ъих
јест. Я по Хе́рвáтску, и ве́лико
ъих јест, ве́щъ ъих јест. Бáдто.
Ве́лико чи́сло ль́ди јест.

- 2.** Ёно сице, что велёт. Побоз а́ндрес: Олігоς а́ндрес: Пέντε а́ндрес: "Еξ άндрес: Всé въ Іменникъ: Жи́ то- го немóжем къ Іменникъ изреи, си- це: Къліко мóжни: Мáло мóжни: Си- це во се давумијет кълікост бо- зрастъ: а не число: винт пёт мóжни Шест мóжни: и остално. Него велім: Къліко мóжне: Мáло мóжне: Нико- јем бо рицъ веरстніх Гречским ри- чём я́бог, олоуко, и изъ того тих рицъ Улишёнъ постáјет нам замота- ние и тру́дност немала въ говоренъ.
- 3.** Числа наша юмена, Пёт, Шест, тóж некерстáյт се въ Гречским Пέнта, Еξ, Ибо Гречска јесут При- дівна; и содикујтсѧ съ всіми племе- менми и прегибми. Я наша сът не- правильна, и непостоілна: овда Ов- стойна, овда Придівна: и умајт- двоје племе, Женско и Ниједінско.
- 4.** Когда сът Овстойна, јдѹг по Че- твёртом преткóръ: и немóгут юна- ко, неже въ Једииніном чи́слѣ, и со Їзкерником юних юнен, бýт содивна. Бакот,
- Пёт мóжне: От пети мóжне: При пети мóжне: Ко пети мóжне: Со петјо мóжне.

Благдо пак јест реи: При пети мó- жих: Ко пети мóжем: Со петјо мóжми. Когда во дви Овстойна юме- на въ кóпи стојет, једно умајет стојат во Їзкерникъ: а не обидви къ противникъ, како хошем ниже пизат.

- 5.** Во Іменникъ, Зогникъ, и Кроznикъ, ока юмена (со озвóром на Къліко чи́сло:) јесут Ниједінскога племена: и сици велім. Пёт мóжне јест при- шло:
- Пёт юн јест пришло: Шест літ јест прошло.
- На всé десет мóжне јест дàл једен хине.
- Всé девет літ јест бýже проминчло.
- 6.** Я въ осталних чetgirih претгibx је- сут Женского племена въ Овстойном облікуј: или јесут всіх племен, бý Придівном облікуј: или јесут всіх племен, въ Придівном облікуј. Ка- коти.
- Їзкерник. От всіх пети мóжне, юн, дитят,
- От всіх пети мóжне, юн, дитят.
- От всєј пети мóжне, юн, дитят.
- При: При всіх пети мóжех, юнах, дитятех.
- Пон всéй пети мóжне, юн, дитят.
- Я не: при всіх пети мóжех.
- Одпро: Ко всим петим мóжем, юнам, дитятом.
- Ко всéй пети мóжне, юн, дитят.
- Я не: Ко всим пети мóжем.
- Орðд: Со всіми петими мóжми, юнами, дитятами.
- Со всєј петјо мóжне, юн, дитят.
- Я не: Со всими петјо мóжми.
- Затоже никои и въ перших трих

прегнеку нарикајут въ жениском пле-
мену, и велит:

На всѣ десет мѫжѣ јест даје-
ден хлѣб.

Всѧ десет лѣт јест проминула
или липље јест говорит въ Није-
динском.

7. Обличъ: како въ прекоду никоњи
мист постгајет неодобре: а никоњи
и никакоже неможем адно превеси-
дит.

Omnes nos suimus quiaque,

Вси ми јесмо вѣли пѣт. Зло, и
влађко.

Вси ми јесмо вѣли пѣтје: или пе-
тими. Кметско.

Всичк нас јест вѣло пѣт. Право.

Illiis iuitus nos decem. Тамо смо по-
шли ми десет Зло.

Тамо смо пошли ми десетје. Кмет-
шина.

Тамо јест пошло нас десет. Право.
Decem viri sunt omnes proceri.

Десет мѫжѣ јест всѣ високо. Јанти:
Всѣ десет мѫжѣ јест високо. Ои-
це висмо морали изрещ, по закону
јних венде: какот велим, На всѣ
десет мѫжѣ дајет једен хлѣб: Всѣ
десет мѫжѣ јест пришло. Добро та-
ко въ медольенjem Пришло, и въ
јними недолъенъли на Л. Алити съ
придѣбним високо, и въ јними при-
дѣбними: твѣрдо јест таково изре-
ченje. Затоме реч:

Всѣ десет мѫжѣ јесчт ви-
соки.) Јанти. Вси десет мѹ
жѣ јесчт високи. Овоје пре-
вратно гокоренje: (из Јединичним чи-
слом Всѣ десет: високинно, Јесчт).
Али дларади разума сице, ћош влѣ-
дно говорим: јако во неможем строј-
но изреш: дларади неправилности
тих наших чиселних умен.

Раздел II.

ЈСКАЗАЊЕ ОВ ПРАВОМ ПИСМУ.

1. О слободних јменах: Јз, ъст,
Јота, Јхота, Јод, Јер.

1. Блажениь Кирил Солѣнскиь, хотїв
нам Словѣнцим писмо изобрѣст: Словѣ-
нска јмена јест писмени Слободом
издана. Гласници Ј, и ъ, по нѣже,
а не властито јесчт названы Јз,
и ъст. Право во извикавем, Ја в или
Ја, и Јест от Јсем: а не Јз,
нити ъст.

- Али пока миста въ нашем језику
нит такових риче, које ви се на-
чинали от чистих гласниц Ј, или
ъ (опроч Спојениц Ако, Али, Аше) за то по нѣже јесчт тим Слободом
надана та јмена тако описаны, Јз,
ъст: из ончији Јаз, Јест.

2. А Јота в Греков всегда јест глас-
ница: а в нас она нигда гласни-
ца: какот, јме, јскра, јстини;

а никада негласница: кѣ, Јама, Ја-
лан, Јагода. Затој ми на сеј
мистичнији дали смо јеј двоје јме. Ко-
гда јест негласница, зовем ју Јод:
а когда јест гласница, зовем ју
Хота: длајади леђљег разуме-
нија. А незовем сего слобода Јотоју:
аво реч Јота јест двојевна: знаме-
нојуша гласницу, и негласницу.

3. Јер пак (И.) већда јест негла-
сница: и током снаже јмајет, коју
Јод.

2. Ов гласу Г.

1. Ресјани, Лехи, Хервати, и Орви,
право и ризво изрикајут свој Гла-
гол: раније како Греки Гама. И Билоречани, и Чехи, јесуј изучени
правни глас: и изрикајут никако спо-
дово ко Хир. Пишут Глаба, Го-
ра, Град: да чврт, вједто Хлава,
Хори, Храд. Тим се склуджайут и
никои Ресјани: и за липо почита-
јут таково кметско, вједно, и пре-
мерзко изриканје.

2. Је когда вињу дади ве њених јно-
јежничких ричеј, ризво изреш глагола-
ка Г: пишут синцеву чертину Г: и
зовејут ју Гречкој Гамоју. Вјед-
то, да би Глагол и Гама, вили
два разните гласе: или да би ве
Словинском језику небило ризвога
глагла Гама.

А никои још мјерје кладјут деби сло-

ка КГ, за једно Г: КГаза, за
Газа.

3. О грчком Ф: и ов Латинском Ф. и ов двојеном Г, за НГ.

1. Гречко Ф, и Латинско F, јмајујут
једнаку снажу. Греки пишур Латин-
скије ричи, ве место је везди кла-
дјут Ф: кѣ, Florus, Felix, Festus,
Флорос, Флорес, Фестос.

И Латинци ве Гречких ричеј (не-
знат длајади чесо) несмијујут за Ф.
писат F. него пишут ри: деби чвр-
тини, за једно: Философос, Philo-
сophos.

Дли то јест никаково преврје, и
сјестна којазен. Никто кес при-
чиниј јест измијела таково правило:
и остални писци сјут мје уверили,
кес разгледенја.

Право во, и ко чврнују Удобрније,
трима би писат filosofus.

2. Грејски писци по тајомје преврју,
пишут ГГ, а чврт НГ. Аггеос,
Влагејон; изрикајут, Аингелос, Влан-
гелијон. Дњију во Г, и Н, ве дро-
бном писмом не леђко се разознава-
јут: и гди вједет написано НГ,
сице му: кјежетсе бит написано дво-
је у, и затој вједет, вједто је же
деби Гами стојет за НГ.

3. Дли то правило нје слушно. Еди-
на чзор реч Фатиг, јакљајусе. Про-

мнъвно врѣмѣ јест Пѣфанка. Јавна симе. Ј сици би се јмало писат прѣко, и достг҃ојно, со словом Н, Пѣфанка; а не со словом, Г, Пѣфагка: поѣа мѣста и вѣ сїмъ коренично рѣчи стоят Н, а не Г: Фајуш, не Фајш. Ілїти дѣла обѣщего превѣрја, и дѣла превратного поймала тѣница јест вѣдно писат Пѣфагка: и кѣто би прѣко написал Пѣфанка, он би побѣдни.

То дѣю Латинскихъ и Греческихъ писцевъ превѣрје јесмо овиди изказали: нѣто да висмо ми несмотрѣли на јнинъ језиковъ писмо: него лише на своего језика нарав. Ј да висмо писали Ангел, Вангелје: а не Агел, Вугагелје.

4. Об словехъ В и Э.

- 8 Грекок, рѣчи вѣстї, вѣсмѣн, вѣсте знамендујут тож чо 8 насъ Јест, Јесмо, Јесте. Зато Греки и вѣ нашихъ преображеній пишутъ безъ Јода: Всм, Вси, Вст: Всмо, Встѣ. Или сицеко писмо јест негодно. Во всемъ во нашемъ језикѹ инјединаче рѣчи се ненаходит, која би се починала отъ чистије гласиницъ В, безъ Јода. Зато того Благоенни Кирилъ нѣт могелъ вѣ нашемъ језикѹ најти јмена, које би дѣлъ се гласинице В: и по нѣже дѣлъ јест јми ВОТ: хотѣју, да висмо ми чисто изрикали Вст, какотъ

Греки своје Вестї. Йакојкъ наши лѣди немогут природнога нарика изъ себе сверши: ио гди се пишет Вст, изрикајујут Јест. Ј сици прострѣ гласиницъ В ми преврѣтно пријемајем и пишем за циа склада ЈВ: и вѣдно опѣшавјем Јод. Пишем во вездѣ на початку сици, Вгд, Вмѣ, Взово, Влен, Всен: и последи гласиницъ, Моѣ, Малое, ОЧестѧ. Я изрикајем вѣд то да би написано ви-ло съ Јодомъ. Јегд, Јемѣ, Језро, Јелен, Јесен: Мој, Малоје, ОЧестѧ. Ілїти како говорим, тако се говори и писат: Чваш съ Јодомъ.

- Поколиј пак наши писци слово В тако вѣдно пишутъ вѣ чисто цилаго склада ЈВ: потомъ јнојезична јмена Влисѣ, Влизарја, Вмадс, отъ нашихъ читательев преврѣтно викајут изреченѣ, сици: Јелисѣ, Јелизарја, Јемадс. Зато того никоји Билорусјани јесуть издавали овѣ чертина Э: да би стояјала за чистрѣ Греческъ гласиницъ Висујон, и да висмо писали та-која тѣджа јмена: Элисѣ, Элизарја, Эмадс. Ілїти чо слово Э јест вѣздѣено. Тѣница јест гласиницъ В вѣздѣ чисто најговарјат, безъ јода: Влисѣ, а не Јелисѣ; а вѣ нашихъ рицехъ писат Јод: Једин. Језро Јелен: а не Вдн, Взеро, Влен

5. Об слобех Ш, да В.

1. § Гре́ков сло́ка Ш, да О, јма́јут по всемъ једи́ак гла́с: ли́ше въ по- је́тских, и́нши въ стихо́вних ли́драх, је́ст междъ и́нши и́нка разни́ца: је́же О кратко, а Ш долгокато се завлачнит. Али та́ разни́ца на́шемъ јези́ку ны́т на́довна. Но́ш во къ- юм Греческом јменъ въде́т писа́но О, хо́ш Ш: Латинци пишут О, а не Ш. Такожь ви се годи́ло и нам, ни- гданик не пишат сло́ва Ш: аво је́ст непотрёбно: и въ писа́ю чини́т смо- гну́х. Греком оно сло́вешт Ш ве́ли- које, а ё на́с ШТ: и то́ не го́же: аво то́ сло́во Ш је́ст долгогла́сно: а на́ша ри́чица ОТ, въ ѹзро́ку, и въ стихо́вних ли́драх, је́ст кратка. Херба́ти бо Долгим влаком завла- чут предло́жки ЈА, НА, ПРИ, и юни́е: кт̄, Јаки́р, На́ход, При́вод, а без влака, и кратким гла́сом изрика́у От, Ва́з, и юни́е: кт̄, Откéп, От- ход, Отвóд: Ва́зто́к и ост.
  2. Гре́ки въ претвара́нју јменъ и и́чи́нъ, въ и́коно́х станови́тих кончи́нах пишут О: тон калон. Дипого: а въ и́коно́х Ш: тши, калши, ли- пи́х.
- То́го гле́деш Омотри́цких вели́къ на́и- до преги́бех Једони́чного чи́сла писа́т О, да В ма́лоје: кт̄, Со једним Братом, Съ Краљем: а бо вно- жине Ш, да В великоје: кт̄, Ко тры́м Братшм, Ко Краљем. Али- ти и́бо пра́вило је́ст непотрёбно и влакно: аво ё на́с въ тако́ких

ли́стех ны́т никакови́јеж гла́съ раз- но́сти: ни прости́је, ни поје́тскије.

6. Об слобех С, Ѣ, Ш, Ф, Ф.

1. Негоди́тс писма́ непотрёбними сло́- ми на́ткнáт и сметит: него па́че чим је́ст ме́нье сло́в, и чим сло́ва прости́ја тым се проци́нья́јет ли́ппе ви́т писмо. Зарад того ми ни во сбо́них, ни во юно́зини́х ри́чех. Ингдже и́нма́јем писа́т оби́х сло́в, С, Ѣ, Ш, Ф: него въ мисто ри́чев Село, Але́дъ, Фáлом, Три́ва је́ст писат. Село, Альке́сь, Пса́лом.
  2. А гла́са сло́ва Ф ны́т въ на́шем јези́ку: и оно нам ны́т на́довно, разви ли́ше въ тъ́джих ри́чех: кт̄, Фили́п, Флóр, Феврálъ.
- А гла́са сло́ва Ф, неоври́та́јется ни въ на́шем, ни въ Латинском, ни во вси́х Европских јези́кех: и ми и оні́ кси, немо́жем го пра́во изре́ш. Да- тинци, и вси́ Европци, въ Греческих и въ Жидовских ри́чех, въ Ф из- ри́ка́у Т: како́г Тео́логја, Оде- ка́ша: они́ чтбт (и въ сбо́них је- зи́кех пишбт) Тео́логја, Оадаот. А то́ за́то: аво въ и́нких ми́стех (где се Ф хо́дит съ негласи́ца- ми:) и са́ми Гре́ки изрика́у Т: кт̄, Фланш, Ахлос. Димо́сéни: чтбт въде́то Фтанш, Ахгос Ди- мосте́нис.

2. Ј Рѣјанн изрикајут Ф. глагом слова Ф: Феодор. вѣдто Феодор. Ј годило бы се паче писати и изрѣкти Теодор: иже ѿжикајут странного наਮ и диквѣго глагла Ф. Али-ти једнако же дльварди стараго и крипко зажетого обицненя: неможетъ се проминитъ, нити закершъ тозъ глагъ Ф: лише можемъ, и годните закершъ слово Ф: и бѣ нѣго място писати ф Феодор, а не Феодор. Сѣвъ во глагъ јестъ властитъ глаголъ Ф: и не-потребно се пишишъ једен глагъ дви-ми чертінами.

7. Об глаголѣ III.

1. Рѣјани глаголъ III зовѣтъ ШЧА. Пи-шутъ ШЧА, прощене, нош: а из-
говаряјут ШЧА, Прошено, Нош
Сѣрви зовѣтъ ШТАН: а изрикајут
вѣдто ТН. Гаи вѣдетъ писано Нош,
Пиш, Богданович, Кралевиц, Вене,
Хофъ, Кваша: они чтуть Ношъ,
Петъ, Богдановичъ, Кралевитъ,
Хотьѣ, Кваша.

Я гдѣ пред глаголомъ III, стояйтъ Ш:
и ни изрикајут ШТ: Какоте ШЧА
ШЧА, ШЧА, Прошено, Плыш: они
чтутъ, ШЧА, ШЧА, Прошено, Плыш:
Плыш. Херблѣтъ зовѣтъ ЧЬЯ. Пи-
шутъ ШЧА, ШЧА, Нош, Пиш,
Богданович, Кралевиц, Венинович:
а чтуть шице. ЧЬЯ, ЧЬЯ, Пиш, Бог-
дановичъ, Кралевицъ, Вениновичъ.

2. Ј јеже пакъ семъ глаголъ III прѣко изречене јестъ ЧЬЯ: а не ШЧА.
нитъ ШТАН, нитъ ТН: сице се по-
знакојетъ. Јако во морѣм изгла-
шатъ произведенїе рѣчи отъ једного
слова Т: а јако које јдётъ отъ
другихъ словъ ОГ: От ПОГ, прѣко
велимъ Поцрѣ: а от ПОСТ, Пош-
щуг: Ог ПОГ, Напушено: а от
Пустимъ, напушено: От Плат-
нимъ, Питамъ, Плыша, Пиша: а
от Густ, Писк, Гуша, Пишаша.
Онѣ от Крестимъ, Простимъ, Пустимъ:
велимъ Крешенникъ (Херблѣтъ)
Крешенникъ: за Христујани
Прошенникъ, Отпушенникъ.
Я от Светимъ прѣко Свешенникъ:
не Свешенникъ, нити Свешенникъ, На-
початкѣ, и на кончинахъ то же: је-
ди се годитъ писати III: ШЧА, ШЧА-
ТИМ: Нош, Пиш, Богдановичъ, и ко-
всихъ сицикихъ Прѣдѣвекъ на ИШ:
Шаровиц, Кралевиц, Кнезовиц: а
честъ како ЧЬЯ. Я једи пишишъ ШЧА:
ШЧА, ШЧА, Плыш, Виши. Могли
висто пакъ сбо звавиво глаголъ
III и говоримъ спуститъ: и бѣ нѣго
място писати кездѣ ЧЬЯ: кѣ, ЧЬЯ-
тимъ, Пиша, Ношъ: ШЧА, Прош-
ено: Плышъ: Богдановичъ.

8. Об глаголѣ X: и об Грѣческомъ Осопеніју.

1. Глаголъ које се со Сапоји изрикајетъ.
зовите, Осопеніје. Греки јмајутъ део-

јо Осопеније. Веће, или Чертво : и
Женше, или Дагодно.

Веће осопеније в инициј јест Х: које
они изрикајући чртво: извушајући
сапу крипчије, неже ми.

А женше Осопеније јест ова чртви-
на: коју они зовући и Дагодом осо-
пенијим; и изрикајући лагодније: по-
довоно къ нашему Х, и къ Датин-
скому Н.

2. Лехи насладијући Греков, или паче
Нимцев, завели су го въ писмо на-
прашно то двоје осопеније. Ј пишут
Словинскије речи въдто чртвијим
осопенијем. сице, Chwala, Chod, Chytrost;
Хвала, Ход, Хитрост. А никоје
јнојезичније речи пишут въдто Да-
годнијим осопенијем: сице, Нелаш, Нев,
Vaiduk. А въ изврочи нит разности:
или јест непотрибна, и останим
Словинцем непознана.

3. Руђани во, и Срби, и Хервати,
јмајући једино осопеније Хир: и ово
изрикајући градњим лагодним глагом.
и потомъ ми ко своих и въ туди-
жих речех, кезди праќо можем пи-
саћи Х: какој, Хетман, Хадак,
Хиспани. Ј гди Греки кладбт сво-
ју женше осопеније, кт Ђанос: Упа-
тјој, Јларјос: ми можем писат сво-
је Х: Химен, Хипатја, Хиларја: или
вез ньего, Јмен, Јпатгја, Јларја.

4. Женевого осопенија знаме в Греков
нигдикже нимајет миста, неже на по-
чатку такових речеи, које се начи-
најући от гласници. Ј зато же вад-
мали су го сицео праќило: Да над

всакоју ричју, која се начинавет от
гласници (и на које нит осопени-
 него знаменја:) пишут ово срптик-
но Неосопено знаме, кт ф. Џадам,
Јмин, Јлијаја. А сила тога зна-
менја нит јно, неже да разумијем,
јеже тамо нит осопенија. Али то
пак јест ненадово праќило: и Не-
осопено то знаме згола јест не-
потрибно и безделно (Ј что ви оно
в нас могло знаменоват, никтој не
знајет). Аво гди нит написано осо-
пеније: тамо и без јнога знаменја
можем знат, јеже нит трбви изреш
осопено. А наши преодники над вели-
ми началними гласницами (и још
над негласницеју Једом:) везди пи-
шут ту безделно чртвију: кт: Ја-
ко, Јаже, Јакок.

9. Ок чртвијах Ђ, да Х.

- Глеки, како ко својем језику, над
всакоју началноју гласницеју пишут
или Осопеније: или Неосопенија непо-
лезно знаме: такој и въ нашем је-
зику, при вакове Конечнове негласни-
це пишут или Ошмљенје Ђ; или
Неошмљенја знаме Х: кт, Краль,
Конь, Орел, Закон, Братъ, Градъ.
- Олово (Ђ) из тонкије негласници
чинији шмини. А јор (Х) никогож
јнога не знаменовет: неже да раз-
умијем, јеже тамо нит Јера (Ђ)
никти ошмљенја. Ј зато же, гд
јест шмини изреченије, тамо јест по

- требено писат Јео ъ: кѣ, Крѣль, Конь. И гдј нѣт швиного йзрока: тѣмо нѣт тѣбнї никакобаж знаменіја. Ј то приписованїе Јера на концих, злѣдајет къ писмѣ вного не потрѣбније забави. Напишій Орел, и Закон: и вѣдет изреченїе чој, что ко Орелъ, Законъ.
3. Право ѹживанїе чертїни Јора јест: да се пишетъ и тамо, гдј ви јамали стояјатъ која гласница, и та вѣдејет опуштена: какој, вѣдѣши, какој, Сѣ кѣли: за вѣдѣши, Ко вѣли. Со вали.

—♦—♦—♦—

10. Об ѹдвојенихъ Негласницахъ.

1. Во всемъ Олгийскон језикѣ неогрѣтајетсѧ ни јединна коренична рѣч. гдј ви вѣла која гласница ѹдвојена, јлити ѹсугубљена. Даше по прилученїу, въ производнихъ никоњихъ прѣгнекахъ или рићехъ, чинитсѧ нигда ѹдвојенїе. Какој от јѣстинен, Подальинен, Неотмінен: творите јѣстинна рѣч, јѣстинно слово. Подальинна спрѣба, Подальинно дело, Неотмінно, Неотмінност. Онѣ по срѣди стикајутсѧ двѣ слови ИИ на једно мѣсто.

Тој се дијет и въ складенихъ рићехъ. Какој, Беззаконје, Обвѣти, Поддѣнец, Оттѣ корити
и рићица, А да, јест скрашенїа из трихъ, А, то, да: и знаменујет, ъко, то.

2. Крѣво ѡада пишут пребодники. Владисловенни, Биселеннаја, Совершенно. Окешенник, и јна такова. Јбо от медолѣбъ, Мѣчен, 8чен, Окешен, јдатъ јмена Мѣченник, 8ченник, Окешенник. За что пак пишутъ країко Свешенник, а не пишутъ Мѣченник, 8ченник: причана јест ово, або Мѣченник, 8ченник јесуть давни Словинскије рѣчи, још за поганства въ народѣ обикњенни: и зато њихъ Греки нисуть могли превратити. И Окешенник јест рѣч свѣжа, и јже за нашего Христјанства от пребодниковъ измишљена: и дља тога прерѣтино написана.
3. Въ никоњихъ мѣстехъ обрѣтајетсѧ на початку једна негласница двѣдји постављена. Кѣ, Осатила, Осиљка, Особра, Осѣдити, Бѣкѣсти, Жгеш, жгет, Сожженje. Или Хервати нигдико не говорејт: него паче, Осати или Осати, Осиљка, Особра, Осѣдити, Бѣкѣсти, Жгеш, Жгет, Сожженje, Созѣти. а не но дѣшкѣ Звѣти.

—♦—♦—♦—

11. Об тѣрдомъ Сошестју и гласницѣ на початке, и јндѣ.

1. Слоба Л, М, Н, Р, стојеш на початку, иельовет за своју негласницу. Претпѣтство во, и иензгоборно, и неизпракно се пишет, Лестик, Јеститисе, Ноав, и огтално. Такова си це поправки:

Лов, **Лва**: **Ловка**, **Лев**, **Лва**: **Левка**.
Лигок, **Лгота**, **Леглота**, **Лед**, **Лд**:
Леда, **Лен**, **Лн**: **Лена**, **Лест**,
Лесте, **Лестити**: **Лестив**, **Лестен**,
Лестити, **Прелестити**. **Не** **Лезја**: **нит**
Леза, **нит** **ми** **Лезно**. **За** **Лг**: **Лжеш**,
Лжа, **Лжес**: **реци**, **Лож**, **и** **Лог**,
Ложеш, **Ложет**, **Ложем**, **Ложете**, **Ло-**
жет, **и** **Логот**. **Лож**, **Ложи**: **Ло-**
жен, **Ложна**: **Ложлив**, **и** **Ложик**.
Л **Леч**, **Лч**, **Лканје**, **нис** **Сло-**
канискије **ричи**. **За** **Лч**, **реци** **Ла-**
чен **сем**, **Лакнем**, **Лакотен** **сем**,
Глад **терпље**, **страдају**. **За** **Лканје**,
реци **Лакота**, **Глад**.

Н **Нрав**, **Нравити**: **реци** **Нарав**, **На-**
равити. **Рот**, **Рт**: **Роча**, **Врта**.

2. **Слоко** **М** **терпит** **за** **совоју** **Л**, **Н**,
Р: **и** **не** **јних** **негласници**. **Какот**,
Млад, **Млинец**, **Млико**: **Ми**, **Мић**
(Мног, **Мног** **јест** **Гречина**: **пра-**
во **Бног**, **Бног**), **Мр**, **Мрак**, **Мра-**
вец **или** **Мрабенец**.

М **јна** **попрди** **сице**: **Мгла**: **Мегла**,
Мдлбју, **Медлбју**, **Мжати**, **Мжачје**,
Мгнем: **Мижати**, **Мижачје**, **Ме-**
гнем, **Мч**, **Мчати**, **Мки**: **Мичим**,
Мичати, **Примичим**, **Примичати**,
Мекнем, **Примекнем**, **Примекн**-
ти. **Мзда**: **Мезда**, **Мска**: **Мезг**,
Меза, **Мест**, **Меститисе**, **Мостисајк**:
Меститисе, **Местислав**, **Мох**, **Мх**:
Мех, **Миха**, **Мешити**, **Замеши-**
ти, **Мшениск**: **Мешишениск**.

3. **Олово** **Р** **на** **початке**, **и** **во** **вса-**
ком **мист** (**гдиколи** **за** **њим** **всплод**
јде **који** **негласница**) **чинит** **необ-**
стожно, **и** **по** **језичиних** **отминах** **раз-**

нито **изонканје**. **Никогда** **изрикајем**
без **гласници**: **и** **Чехи** **најпаче** **сице**
говоре, **и** **пишут**. **Какот**,

Реб, **рканје**, **порвал**. **Рдер**, **рар-**
на, **рдеш**.

Рж, **ржен**, **ржаше**. **Ржа**, **ржак**, **зар-**
жаке.

Ржим, **ржати**, **ржанје**. **Ржов**. **Рман**.
Рнати, **зарнал**.

Рт, **ртиш**. **Рчим**, **рчати**, **рчанје**,
зарчал.

Брв, **Брдо**, **Брз**, **Брва**, **Брв**, **Грд**,
Грло, **Грмје**, **Дрва**

Крк, **Смрт**. **Србин**, **Трије**, **Трст**,
Хрбет, **Хркат**, **Хрт**, **Срце**.

4. **И** **никои**, **најпаче** **Срви**, **пишут** **И**.
Какот,

Аркем, **Арканје**, **Полрвал**. **Ардар**.
ардина, **ардеш**.

Арж, **аржен**, **аржаше**, **Аржа**, **или**
арја, **арјав**.

Аржим, **аржати**, **аржанје**. **Аржек**. **Ар-**
ман. **Арнати**, **Зарнал**.

Арт, **артиш**. **Арчим**, **арчанје**. **Барв**,
бардо, **барз**: **Барба**, **барв**: **Гард**,
гарло, **гармје**: **Дарба**, **Карв**, **Смарт**,
Сарбин, **Тарније**, **Тарс**, **Тарст**, **Хар-**
бат, **Харбат**, **Харт**, **Сарџе**.

5. **И** **никои**, **најпаче** **Хербати**, **пишут**
И. **Какот**,

Врвем, **врканје**, **порвал**. **Врдер**.
врдина, **врдеш**.

Врж, **вржен**, **вржаше**. **Вржа**, **или**
врја, **врјав**, **зарјавил**.

Вржит, вржати, вржанje: вржец. Врман. Гната, загнал.

Врт, врташ, вршм, врчанje: врто, врто, врт, врба, врб. Герд, герло, гермје.

Дерба, Керв, Смарт, Сербин, Тернje, Терс, тересје, терст, Херват или Хербет, Херват, Херт, Сердце. Также Хервати јнда изрикајути, зъ гласници љ: кт Бардо, Дава, Тарнje, и остала: јнда без гласници: кт, Ерас, Дре, Тре: и кт добро спадајет.

6. Ресјани кладот в, или о, или изрикајути без гласници. Кт, Рв, рканje, порка. Радер, радеш.

Рож, ржи, ржан, ржнишце. Ржа, ржав, заржавел.

Рж, ржати, ржанje. Ржов. Рман. Рот

Борб, бордо, борз, берба, берб. Горд, горло, гормуе. Дорба (зло Дрова), Коба (зло кроб), Смарт, Сербин, Тор, Торче, Торст, Торстје (зло Трост, Тростје), Хербет (зло Хербет), Хорват, Хорт.

7. Ахин ток разните изрикајути сице: Дра, Грмот, Тргина, Бардо, барзо, гарло, покара, Харват. Крек, реч, Сербин. Смарт, чубри, вјерба, пјерси.

8. Въ синеком возможеном йарока, ни које книги пишут Јор: и то не без сподобја: да ви чуш веакомъ удобно било изреш, како сам хошет, веодлы властности својего домовинога йарока. Бакот,

Бирб, бирдо, вирз: вјоза, вјор, Гирло, гирло, гирмје: Дзова, Кирк, Смарт, Сербин, Тир, Торст, Хербет, Хорват, Херт, Сердце.

Онциеж ви могли и на початку писат: Жрв, жрванje: жрдеш, жрдиня: жрж, жржен: жржа, жржав: жржанje: жрман; жртв, жртва: жртвиш.

Или сицеја писала ми нехвалим. Ди плье јест писат зъ гласницами: Тверд, Жерев, Мертов, и ост.

9. Пеков: Петр, Петрота, Петрбга: Тшшета, Тшшесе, Тшшанje: Попрв: Пекко, Пестр, пестра, пестрота, Пестрбга: Тешшета, Тешшесе, Тешшанje, от Тешш. И Шшета (за бенал) јест Коренчно. За Дин, дожер: Хервати велит Щи, и Кши, Кшер: дъла леѓльего изреченja. И Дшер јест неизгуборно.

Пеклом 14, Маза 16, Лестив 33, Лестин. Жезл 17, Бопль 19, Опаса јест 30, Мертв 31, Мъскв 147, Мгло, Дхнет) Речи, Маза, Лестник, Лестин, Жезель, Бопль, Опаса јест. Мерток, Мезг, Мегл, Дхнет, или Доннет.

10. Въ Латинском језикъ никдиг се не обртгает, а въ Гречком лише въ три или въ четири мисте: а въ нашем госто се обртгает, О, пред Л, И, Н, Р: сице, ОА, ОИ. ОИ, ОР: Олака, Смарт, Онаха. Орида. Онциеко сошестје слово јест шумеире, и неизгодно: и ово најпаче казант језикъ липотъ и пријемност. Затој сеанчай: јеже грбко и

Кјетско изриканje, јест, на кончи-
нах писат ОЛ, ОМ, ОН, ОР,
СТВ, СТР, БР, ДМ, и јније
специјално претперао и неизгуборни скла-
ди. Непишада: Креса, Веса, По-
бисем, Пасем, Писем, Кросен, Шарстев,
Сестр: Јесем, Нисем, Осем, Седем,
Писем, Добер, Остэр. Него сице: Ве-
сел, Кресел, Покисем, Пасем,
Писем, Кросен, Шарстев, Ос-
тэр: Јесем, Нисем, Осем, Се-
дем, Писем, Добер, Остэр.

11. Въ писевих речех, посанди склада
ОЛ, къ ред јдет негласница. Ка-
ког, Болгариин, Болхад, Болга,
Болк, Болна, Долг, Долгош, Долг,
Должник, Жолна, Жолт, Жолч,
Жолна, Ползим, Ползок, Полно,
Полт, Облза, Отблоп, Чоли или
Чолон.

Сицеека Херватиј двојако изрикајут.
Тако чваш, како гло обдик напи-
сало: или сице, да въ място ОЛ,
дешут 8: кт, Бугариин, Бухад.
Буга, Бук, Бина, Даг, Дагош,
Даг, Дожник, Жина, Жут. Жуч,
Жиня, Пазим, Пазок, Пено, Пут,
Олза, Отблоп, Чон, Чонар.

А лехи разните преврачајут. Бол-
гариин, Болхад, Болк, Велина, Даг,
Дагош, Велини, Плетев, Олеза,
Олв.

Русиин везди праќо изрикајут на
ОЛ. Алише что смотреши лешких
сказниих речех Плетев, и Олеза: ве-
лет Плодть, Олеза: за Полт,
Облза јк Шлодт, јест Оплетене:

а ока Полт јест жесо. Облза јдет
из очеъ: а Олеа јест зело распаше.

12. Посанди слова Ш имајет мяста
никаковаж јна негласница, сприч једи-
нога Ш (или по Северски Т.). Ка-
кот, Шпит, Огнишче, Пишвал.

Потомеж бије они ричи, къ коњих
посанди Ш, јдет која јна негла-
сница, познакајутсе бит таджи. Ка-
кот, Шлагер, Шкода, Шлак, Шлакта,
Шлапа, Шлем, Шлик, Шмат, Шибра,
Шпага, Шпийца, Шроба, Шпин, Шпинај,
Штака, и јније, јесут Нимечкије
ричи. Шкода, Шпинтал, Латин-
скије и јније.

Сказно адада се велит: Шкада,
Шкадајници, Шкистати, НиШкин,
Шти, Штаки Реци, Стекло, Сте-
кленици, Свистати, Свистав, Ни-
кин, Шци, Стани, отъ Стан:
ако же и въ рѣаче јест Стан.

13. Посанди слова Л, М, Н, имајут
мяста ова слова Б, Г, Д, П, К,
Т, О. Ја тих бо се состављајут
ови склади: алв, алг, алд, алп,
алк, алт, алс: амв, анг, анд,
амп, ант, анс, и со јними глас-
ницами, елв, јав, олв: ёнд,
јна, онд: и остално. Въ нашем је-
зику писевих складов нит, въ ко-
ренничких речех. Ј тим се чинит зна-
но: гдј сут такови склади, ричи
они бит таджи Кајот, Јавра,
Јигел, Јандреј Јанир, Ландам, Ербин-
да, Пела, и остална такова. Оприч
Бреникам, Бренцало, или Ер-
кам, Бренцало: Пентам, Пентав.

Јан сът рѣчи злѣ Утворени: кѣ, Амбѣр, за Хранба; Јли кмѣтскије и негодни: кѣ Тѣндра, за Бѣлато. Лише посанди склада ОЛ обрѣтатъ сѧшне спомѣненіе негласници: кѣ, олв., олг., оид: олп., олк., олт: Отблѣп, Бѣлик, Пѣлт. Како смо маљо пѣрвље искажали.

12. О в Греческом слобѣ

Упсилонъ.

1. Упсилонъ в Грецескъ јмаєт пѣт разнихъ гласовъ.

Перво. Въ дрѣгниихъ викѣхъ Упсилонъ јестъ јмало глас гридињи междѹ 8, да И: днегъ Вѣгромъ и Франкомъ обиченъ: а намъ и самимъ Грецескъ въ садашње време неизнанъ.

Второ. Упсилонъ стойитъ за половину слоба 8. Пишутъ во двѣ чертины, сине ОУ: а чтѣтъ за једну поистѣ гласницу 8. Оураносъ, чтѣтъ 8 заносъ.

Третје. Въ складахъ АУ, ВУ, Упсилонъ стойитъ за В. Аугустосъ, Влагелонъ: чтѣтъ, Аугустосъ, Влагелионъ.

Четврто. Въ складу АУТ, У стойитъ за Ф. Пишутъ Аутосъ: а чтѣтъ Афросъ.

Пето. Упсилонъ стойитъ за Йхотъ. Намти за Итъ. Грецескъ во въ садашње време једнако изрикајутъ ова

три слоба, Ј, И, У. Курје, чтѣтъ вѣдто Курје, или Кирне. А дрѣви различенъ јестъ вѣлъ йзрок.

2. А наши писци никоји Упсилонъ во вѣтъ ЈК, а никоји 8К: а пишутъ је въ мисто 8. Какотъ, Буду, Мика, въ году; за Бѣдъ, Мѣка, въ годъ. Ј то се можетъ терпитъ.
3. А что Грецовъ несвражайушъ пишутъ, Аугустъ, Влагеле, Ведокија: Оиста, Оуша, Оучити: то јестъ 8 насъ изгомъ нестѣрпно. Ј годитъ писатъ Аугустъ, Влагеле, Ведокија: 8ста, 8ши, 8чити. Ако бо пишушъ Аугустъ: јното пишушъ Оучити, трига ви изрешъ Овчити, Оиста, Оуша: вѣдно чѹшъ и неовстојално.

13. О изриканују тѣдженыхъ ричеъ.

1. Грееки ко својемъ језику нимајутъ обиј седми слоб: Б, Ж, З, Ч, Ш, Џ, Ј, или Јода: и зато же когда пишутъ Жидовскије, и Латинскије, и Иашине ричи, мѣрзко је казетъ. А то по најже чинетъ: ако нимајутъ потрбенихъ слоб. Въ томъ же и право чинетъ: јеже смотрѣтъ, да вићу својега паче, некже тѣдженыхъ језиковъ цѣлостъ сопадају: и пекотѣтъ странини гласни својега језика смешитъ.
2. А наши пак писци совсѣмъ несподобено чинејутъ, въ томъ јеже такова Гре-

- ческого скъзного писмá во всéм па-
сандъйт: и тýм мерзко казéт Жи-
дóвскије и Латинскије рýчи: кóје ви
јнако могли прáбо, и къ нашев ве-
сíде гóдно изрикат.
3. Жидóвскије рýчи пýшут сýце: Йе-
раам, Бабилóн, Барнáва, Барфо-
ломéй, Барóх, Белзевúл, Голгóфа,
Влизáвет, Олаф, Гавриил, Фáбор,
Фовýја.
- Что ви прáвије изréш: Йерахáм,
Бабилóн, Барнáба, Бартоломéй,
Барóх, Белзевúл, Голгóфа, Влизá-
вет, Олаф, Гавриил, Тáбор, То-
бија
4. Латинскије рýчи казéт сýце. Венé-
дикт, Винкéнтъ, Вонифáкъ,
Винијáнна, Дискéмберъ, Кекиалија, Кé-
тар, Кéарт, Онлéстър, Тéрентъ,
Тéртије, Уллептън, Фавијан, Фе-
врдáръ.
- Что ви пýсат, Бенидíк, Вицéн-
циј или пач Вицéнц, Бонифáцијъ,
Винијáна, Дискéвер, Дециалија, Цар,
Кéарт, Онлéстър, Тéрцијъ, Вален-
тин, Фавјан, Фебодо.
5. Грéчкије рýчи прáко пýшут со слó-
вом ф: али крýво, изрикајúт на
Ф, Янафéма, Яфíни, Феóдор,
Феóфи, Фики: Фиофáн, Олефир.
Јни народи пýшут: Янафéма,
Ятíни, Тéодор, Тéофил, Тéви,
Тиофáн, Олефтéо. Јлигти на сéм ли-
сту обвешенъ народниъ зáкон јест
трíва держат за прáвило.
6. Ишије рýчи казéт разнито, по объ-
зоръ а не скъзно изглашáнje и пýсмо
- нашего језíка, кóје Грéки чинéт:
какò хóшем ниже повíдат.
7. Олова І., ф, ф, јмáйт инка-
ков пишéн, и пач дитински, не-
же мъжескъ глás. А слова Б, Т.
П, јмáйт рíзов и мъжескому го
корéнју пристојен глás. Зато ла-
тинци, когда пýшут Грéческу рýч
Бáрбáрос, нехотят пýсат Бáрба-
рос, него рíзов Бáрбáръс: и еи-
циј въ јних такобих ричéх.
Також счт чинили и дрікни Оло-
вянци. Або и до днëска, от тъд-
жих ричéв Бомбáкъон, Сáкалон, Рé-
гjани велёт Бáмáга, ОУбóта,
а не Бáмáга, ОУбóла. А Хербáти
велёт, Тáдор, Тéмéль, из фе-
одшрос, фемéлjos.
8. Слово Ф јесчт наши прéжни прé-
обрашáли на Хб, на П, и на Т,
Какот, Хвалинско мóре: зл Фа-
линско. Осип: за Йосíф. Прáтер:
за Фратер. Кéпим, 8покáнje:
от Нимéчких ричéв, Кофен, Хóфен.
Пилосоп: за Филосóл. Отепáн:
за Стéфан. Ј 8 лéхов, Творјáн-
ска брати: за Флорјáнска брати.

РАЗДИЛ IV.

ОБ ГЛАСНИЦЕ ЈХÓТА

И ОБ НЕГЛАСНИЦЕ ЈÓД.

(Об Јóдъ, и об Јхóте гледá листа 127.)

1. Во всéм нашем пýсмá, најкéща слóтъ

иња, и незгодје, и недовије се чинит во ових двијух гласех: Јхота, и Јод. Въ нашем во језикъ гашше се обртатјет глас Јод: нејк въ Жидовском и въ Латинском, и въ којемнводи јном. Ј приходит въ некојких нездобних складех: въ какојких се наелчјет въ јних језикех. Ј съ того тешко постјет въ писмо разлачанје того гласа Јод, от Јхота. Греки преводници, оквирја се на својго: а Ендоресјани на Лешкого писма нараќ: мерзко казват наше писмо: најпаче на сим мисти. Или во право говорет, а најдно пишут: најти и изрикајут криво Словенскије ричи.

2. Омѣтња најпаче се чинит въ том: јеже неовстојално пишем. Једен глас пишем внојими чертінами: а једно чертінъ изрикајем внојими гласми. Глас Јод изражажем четириима словами: І, В, У Ъ: Јама, Мой, Одусеј, конь. Я всакомъ из тих гласов надикајем двојакъ снај. Чиним је виц гласницими: (Кї: Јван, Или, Отаки, Малы) и не гласницими: какот Јама, Мой, Одусеј, конь Сине во Смотрицки пишест.

3. Алипак годно ви вило: да висмо вглажиј једен глас, једним словом писали, а не двими: и всако једно слово висмо једним гласом изрикали, а не двими. Ј по чомъ, да ви чертіна Ј всегда вила Јхотоју. или гласницеју. Я за нигласницу Јод, да висмо везди и неотмѣнно писали Ъ: кї, Јама, Мой, Одусеј,

Отаки. Ово ви вил најкрами способ: и оким ви се скончало вејајо миста небдование. Или једнакој можем ухвалит свој способа: зато јеж ви нам писмо постјало настроверено, и водљиво: дльаради прегостог писанја слова І. Овово во Ј јест простије, и къ писају лагљи: и зато морам јего вездин уживат, гди јест возможно: а І писат лише въ такових мистех, гди неможет Јод гоји стојат: како хошем въ днъ изјавит.

2. Ов Гласнициах.

4. Въ нашем језикъ јест једино пет гласници: А, В, И, О, 8: а у Греков њих јест осем: А, В, И, Ј, О, У, Ш, 8, или ОУ. Овъ 8 они зовут Двојгласницеју: тим јеши въ писмо јест складена из двиј, из О, У. Или нам она јест проста гласница; али јмајет прост глас: Какоти Латинска гласница У.
2. Ови три чертіни, И, Ј, У, (когда сут гласници:) сада у Греков јмајут једнак глас: а држи въ искаженом језику јмали сут разнит глас. Јхота вегда се јест изговарјало једнако, како и днес у Греков, и у нас.
- Ита јмаше глас срѣдни между В да Ј: нам неовчан. Ј затој Латинци въ Греческих ричех, въ ми-

сто И, пишут В: кт, Зилос, Фримота: Zelos, Eremus: и Греки въ Латинских, въ място долгогласного В, пишут И: кт, Seuerus, Felix: О въ роc, Фийлд.

3. И въ Греков всегда јест гласница: и всегда Долгогласна: и въ двоегласницах негубит својего гласа, како губит Јхота во Й, В. И по томъ криво чине они, кои Ита обрашају въ негласницу: сице (съ надпиганој) мон, за мъ.

4. Въ нашем писмѣ Ита јест во всѣм једнакосино со Јхотој. Пиші Извѣти, или Јзвѣти: и възде једнако изречене. Могли висмо говориши закерш Ита: и възди писат Јхота: какот щодније въ писмо, и мене завѣши. Али вѣдь незамѣщем Ита: и уживаји со лише дльарди кратоти писма. На початку ричем годниј се кашот Јхота: а на гриде, и на концѣ Ита: кт, Јзвѣти, Јзвѣти. И ктѣ ви възди писал Јхота: и он неви криво писал.

въз

3. Овѣ мѣстах, гдѣ се пишут І и гдѣ Јо.

1. Гдикоали І стоји при којеъ негласници, всегда ју ошомљајет: исникају се и нејвъ въ једен глас: и сочитају се въ једен склад. Ка-

кот, Јо, лъви. Го, пъви: и ю. Мол, вен, Гон, вен.

И Јо неслагају се въ негласници въ једен глас: него се изникају отразно: и вѣше крат пристойнъ послидују џемъ склад. Кајот, Лад, Ја, Бит, Јв: и ю, Лад, ДЈа, Би. Тјв. Яливъ никада припадајет и въ једен склад. Кајот, Тја, за проч. Тје, ден: Дја, аја, и једва гдѣ јнди вѣше.

2. Затој гдѣ јест слито изречене, пишетс І.

Ое јест при началих, и при Конечницих негласницих. Кајот, Лъвов, Лъвди, Лъвљам: Краль, Спаситель, Пријател, Родител. Ньегъ, Ньеје, Ньемъ: Ньихъ, Ньимъ, Ньиба. Кныга: Отепень, Озженъ, Господень. И въ прѣгивех, кои от такобих кончињ јајт: кт, Краль, Кральемъ, Кральев, Кральи, Кральъ: Конь, Коньемъ, Коньи, Коньъ.

И въ Терпилних медолѣбных ток јест слито изречене: и тонки негласници преминују се въ шомни: кт, Возимъ, Воженъ: Пекъ, Печенъ: Носимъ, Ношенъ: Платимъ, Плащенъ. Потомъж и глоба А, И, преминула въ шомна, Лъ, Нъ: и пиші Лъви, Нъви: а и бен, Нен. Кајот, Взлѣмъ, Дилемъ, Осенъ: Разваленъ, Развидленъ, Населенъ. Гонимъ, Хренимъ. Скекрени: Гоненъ, Храниенъ. Оеккери-ненъ.

И гдѣ приђет З, или О, въ мѣсту въ другој негласницеју: обид-

ви се ошчмљајут. Ка'кот Елазним,
Казним, Прэзним: Соблажњен, Ока-
жњен, Јзпражњен, Коcним; Тисним,
Пльснем: Закошњен, Отишњен,
Пльзшиен.

Али писци того несмотрят: него и
въ саитомъ иэропку пишут Јод. Ка-
кот, Ајдвор, Ајди, Кралја. Кра-
лју, Конја, Конју. Јно то чими
могло ви се терпит. Али скоје јест
нестепно Каженje: јеже (Лехов смо-
треш) при швимомъ иэропку, без ош-
мљенја (се јест, без Јера, и без
Јода:) пишут овие склади ЛВ, АИ,
ИВ, ИИ: въ мнсто Лье, Лин, Нье,
Нин. Ка'кот, Кралем, Кралев, Кра-
ли: Родитеlem, Родители: Конем,
Кони: Отепенем, Отепени: Него, Не-
је, Нем: Них, Ниим, Ниба, Кинга.
Разбален, Раздблен, Населен: Моле-
није, Гоменје, Плѣненје, Благоволе-
није, Јациленје За Мольенје, Го-
ниенје, Плаћенје, Благобольенје,
Јацѣљенје: Кралем, Кралье, Кралы,
и остално.

8. А гдј пак јест не саито, но от-
разно изрећенje: пишетсе ЈОД. Ка-
кот, Двје, Дрікје, Ордје, Облай-
чје, Јелашје, Окобије. Отанје, Опа-
није, Тлѣнје, Битје, Житје, Дертје.
Окорвј, Ложј, Коркј, Швејј, Краниј,
Казенј, Смертј, Мило-
стј, Чистј. Ношј, Мошј.

А въ никоњих мистех јест надомо
пишат Џ, и Јод, въ копи. Ка'кот,
от Синь, Чёрни, Динь, Хмелъ, и от
јиних ошмљенних: пиши Оиньј,

Черњу, Даньју, Похмельје: Мель,
Мельју.

4. На концих послиди гласници пишет-
се Џ. Ка'кот, Ко'к, Всев, Зми'и,
Моб, Чвь, Поспѣв.

Греческа ѡмена јаџа ја њих на ЈОО,
ли можем писат на ИБ, и на ВБ.
Интони, Васили, Григориј: Але-
ксис: Инт'онеъ, Васиљеъ, Григоријъ.
Алексеъ. Јанти, дља згаджанја въ
Гречески писмом, на ЈЬ. Инт'онј, въ
Васиљ, Григориј, Алексј.

А на початкех пишетсе Јод: Кѣ,
Јама, Јелен, Јетро.

Ј въ срдиће, пред гласницеју. Кѣ,
Ладја, Звијре, Билје.

Ј послиди гласници: Кѣ, Дајте,
Отјите, Чвјте. Лише послиди Јхо-
ти или Ити јдет всегда Џ. Ка-
кот, Пињте, Бињте, Злињски, Јсињ-
ски, Софјески, Софињески.

5. Во всём нашем језику нигдјже не-
стојејт двји гласници въ ред: двји
меджъ въмни небило Јода. Ка'кот
Дајем, Дајут. Ноја, Ноје: и ос-
тално.

Орич Окладених риће: Твердојет,
Нјак, Приобрести, Понскати, и јиних
сицевих. Ј оприч Ојреских Медолье-
ни на О: Пигао, Шлео, Видно,
Превбо, Чво.

Ј оприч јнојезичних: Јоаким, Јоаб,
и јиних.

6. Зато же меджъ двји гласници вез-
ди јест тврба писат Јод: сице,

Аја. Окотаја.	Аја. Дајет.	Аја. Дајгут.	Ајо.
Вја, Вејра.	Вја. Висеје.	Вја. Висејв.	Вјо. О Дорофјо.
Ија. Змија.	Ија. Бијет.	Ија. Бијгут.	Ијо. О Змијо.
Оја. Моја.	Оја. Моје.	Оја. Мојв.	Ојо.
Вја. Бја.	Вја. Чојет.	Вја. Чојгут.	Вјо.
Фја. Дбјанује.	Фја. Фбјјет.	Фја. Фбјгут.	Фјо.

7. А́нше гдји послидју́ща гласни́ца въ-
дејт И, тамо јест тръба писат І:
Кáкот, А́йи, Кра́ин, На Кра́инх.

Въи, Фарисéин, Фарисéин. От До-
рофéин, Вербъи.

И́и, От Марыи, Мелании, Ягá-
фики: Зми́ни: Јли́ни.

Ои́и, Моя́и, Моя́ин, Моя́им, Трои́-
ца, Трои́и, Трои́инх.

Чъи, Тъи́ца, Тъи́на, Ебъи́ца.
Шъи́ца.

Чъи, ОТ Ебъи. Ј на початку
Чъи: Би́нд, Би́денје, Би́ства,
Би́ствина. Зато же влăдно пишут,
кои (Греков смогрѣц) меджъ дѣ-
ми гласници опушчјајут Јод и
Јер. Кáкот, Биќајет, Дајет: Ва-
ем, Фарисéем: Бијет, Кријет: Моје,
Моего: Чвеш, Счеста. Краин, Ми-
хайла, Фарисéин, Јлиин, Даниилов,
Скои́х, Ебъица. А́ндреа, Мојсеа, Ои-
саи: и остално.

Пиши праќо: А́ндреја, Мојсеја, Ои-
саја, Микульла, Даниильов, Краинна:
и остално.

4. Кáко Грéки немóгут изреќ
јóда јанти Њéра. Јкáко дља
того казёт наш веќидј.

- Грéки бо всéм својем језикъ имена-
јујут пагласници Јода. Ј Гречко сло-
во Јота вездј јест гласници: и
јме ово Јо, та, они изрикајут со
Јхóтој, на три склади, Ј, ю, та.
- Дља того Грéки, когда пишут или
изговорјајут јних језикок ричи (свь
коиих јест Јод), криво и газно ју
изрикајут. Вездј Јод преминијајут со
Јхóтој

Какоти:

Ми изрикајем на два склада:
Гоéскијерчи, Јо́та. Ја́спид. Ја́сон
Жидоéс: иичи Ја́ков. Јо́на. Јо́сиф
Латин: ричи. Јанкар. Ја́нја. Ја́нја.
Скојé ричи. Ја́ма. Ја́блан. Је́лен.

И · Грéки на три склади:
Ј ю та. Ј а с п ё с. Ј а с о н.
Ј а к о в. Ј ю на с. Ј ю с и ф.
Ј а н ј, а р ј о с. Ј ј а н ј о с.
Ј а м а. Ј а в л а н. Ј є л е н.

Такој на срдије рече везди. Кајкој въ мисто Ладја, Задравје, Омेјт, Ју, Плотју, Скобреју, Жит, је, Чтеи, је: они изрикајути на три склади: и дъларди разделиенја, пишут по верху дън пикни: сине, Ладја, Задравје, Омेјт ју, Плотју, Жит је, Чтеи је.

3. А наши писци процињујути такови склади за образ прѣба говоренја: и нѣ лико дън пикни пишут, но и слово Јхоту привављујути: и пишут Ладја, Задравја, Омѣйт ю, Плотју, Жит ја. Ос јест, Иш, Ю, за А, Ју.

А на початку привављујути И: сине, Иш ков, Иуда, За, Јаков, Јуда.

5. Ов вѣзаних складах.

1. Вѣзаних складов јест пет, И, Ив, Й, Ю, Ј. Кѣ, сима, изверо, Ѣденје, ѡрдан, жтро. Греши гут Ѣдомали тије склади зарад својеј потриени, да вихъ могла прѣбо изрикат Јод: и не преминяйт го ко Јхоту. Али нам ти склади нисът најовни: но паче смѣтни и забавни. Ихъ во и без вѣзанја једнакој изрикајем Јод за Јод; Јама, Јевро, Ѣденје: а не Ј, А, ма.

2. Пачеке ми и Јхоту обрашајем въ Јод: и тѣдније тројескладније ричи изрикајем на два склада. Кајкој,

Марја: Јида: Јеја: Јаја. вѣдто Јерја, Ладја, Класја, Билја. Ако хошем прѣбо изрици: нѣт нам доста написат дѣн пикни: Марја, Јаја: него јест трѣва при-вѣдит Јод: сине, Марја, Јида, Јеја, Јаја. Али паче (дѣла стро-нијега писма:) Марја, Јида, Јеја, Јаја.

3. Ов склад Ј јест составлен из Р, да 8: преверишви. Али дъларди неудобја, завержено јест Ј из обичаја: а въ мисто нѣго пишут Ю. А то јато (како пра-кият Омотрицник) јеже въ нашем језику непотриен јак склад Ј О: и потомъ (белѣт єн): без смѣтни можем писат Ю, за Ју.

Али та причина неовстайет: и по-тривен јест склад Ј О, во скоби властитом глагол: дѣла наших риче; Кѣ, Још, Јор, о Ладјо, о Бијо, Змијо, Оудијо, Јо, Јохин, Јокати. А дѣла тѣдни: Кѣ Јоаб, Јоаким, Јоатан, Јов, Јовиј, Јона, Јордан. Јосифат, Јосеф, Јосија, Јосиф.

Ов склад И, гледи иже.

6. Ов дкојгласницах А, Ј.

1. А јест составлено из І, А, или из В, А.

Трѣва јест совљедит разлученје ме-дже А, да Ја.

Ако гдико ли Рѹсјани пишут **А**: Свѧт, Пат, Десѧт: та́мо Хербати, и Се́рги изрикају́т вѣд да ви ви-ло просто **В**: Окѣт, Пет, Девѧт. Си́неш и Рѹсјани гокоре́т во про-стоть венде, оприч писма.

И гди се по достојну́ пишет **Ј Й**: та́мо ви једнако и згобно гоко ре́т: Јарост, Мајати, и остална.

- 2.** Се́рги лъбве́т двојгласни́ц **Ӳ**: и нигдик јеје икопашају́т. И дво-гласни́ци **Ӑ** неизнада́т.

И Хербати неизвијају́т ни једини-јеже: и въ мисто **Ӳ**, изрикају́т **И**, или **Ѡ**. Тѣло, Оѓено, Вѣра: велет Тѣло, Оѓено, Вѣра.

- 3.** Ездио јест писат двојгласници на початку. Кѣт, Ако, Алан, Ези-ти, Елан. Шрадко пиши: Яко, Ја-лан, Јездити, Јелен.

закон

7. Ов складъ Ь.

- 1.** Оди хошем на країв изпрече́ст, что смо кише на шире повидали. Олово Ь јест на то устављено: да висмо та́мо писали въ, гди неможет го же стојат Јод.

Шербо таково мисто јест на кон-чинах, при негласницах. Какот, Крѣль, Конь. Оди во неможет стојат Јод: ако ви се чтало за Јо́тъ.

Второ ме́сто: на кончинах послиди гласници. Кѣт, Крѣль, Ось, Змиј, Мой, Чѣль, Антонъ.

Тре́тје: гдисе која негласница ошумља-јест: и чинитсе слито изрече́не. Кѣт, Дъ́бов, Ны́жа: Крѣль, Конь.

Четвѣрто: гди послиди І јдет Ёх-та или Ита: на початку. Какот, Їства, ѡтвенина; ѿтвена.

Јли на срїде, послиди гласници. Кѣт, Крѣльна, Моям, Троица, Швѣца, Крѣльна, Моям.

Јли послиди негласници. Кѣт, Божи, Трѣты. Божи.

- 2.** Дѣларди сего четвѣртого места јест Умишлен складъ Ь. Јли мѣ волим писат Ьи: Једно зато, јеже гици писмо постајет строуније: Друго зато, јеже сѹт Билорѹсјани складъ Ьи правиј юго глас преминили: и визди јест изгублен. Зарада того мѣ, да висмо смѣтни ко чтењу обминили: пишем, Їства: Крѣльна, Троица: Божи, Трѣты.

- 3.** Пѣто мисто Јерѹ јест: въ срїде послиди Јо́тъ, или Ити. Какот, О-фѣ́јски, Је́јски, Анијохѣ́јски. Јли паче Оофѣ́јски, Је́јски, Анијохѣ́јски. Геометриинъ, Пости-ниъ, Змијинъ.

- 4.** Овакчай. Гди јест изрече́не отрав-но, а не слито: та́мо приписујем дей піки. Какот, Рибѣн, Боловѣн, Медвѣдѣн, Кнѣжѣн, Вратѣн, въ Ен-лѣн, въ Бѣрѣн, въ Корѣнѣн, въ Трабѣн, ко Звириѣн, въ Клѣсѣн, въ Храстѣн, въ Платѣн, въ житѣн. Чловичѣн, Мишиѣн, въ Овощѣн.

- Жошем так и опашашт ти дей пі-ки: ако гди и слито изрече́не въ-

дест го́же.' Ка́кот , въ Тे́рни , въ Коре́ни , ти́х Йла́ни , ти́х Насто́я́ни .

Ли́ ако гди и без пик можем по-
знат изрече́нje би́т отра́зно . Ка́кот
погли Б, Ж, П: Ри́бни , Вра́жни , въ
Тръпни .

А посли сло́в А, Н, Д, Т, Ч,
негодйтсѧ оптишат пик при отра́з-
ном изро́къ .

8. Ка́ко сът Билору́сјани изми- ни́ли пра́вни гла́с склада И.

1. Билору́сјани пишут склад И , въ
мисто прости́ре гласници И : юнти
въ мисто Лешского Урси́она : али
въ том кри́ко чине́т . Яко́вим сло-
во, Ъ, гди стойт при ко́же негласни-
Снајпа́че при А , да И: всегда ју
одеве́лья́ют . и из то́ни́е чинит
шъминъ . Ка́кот , Вра́лья , кра́ль . Ко́ня ,
ко́нь : и остално .

А оні посли сло́в А, Н, и юнх,
пишут Ъ: а чине́т то́нко изрече́нje .
Кѣ , Бѣлы́ , Іа́лы́ , Рѣны́ , По-
гани́й . Ј сице шъминъ склади АИ ,
НИ , пишут въ мисто то́ни́х: гди
ви пишат Бѣли́ , Іа́ли́ , Рѣни́ ,
Погани́ . А то́ни́е гла́сди АИ ,
НИ пишут въ мисто шъминъ . Ка́-
кот Вра́ли , Вони́ : гди ви пишат ,
Вра́ли , Ко́ни .

2. Други́ доказ . Яко въ Оловинском
јези́къ јест једино пет гласници (а,
е, и, о, у): а не въше .

Ди́ши Де́хи юма́јут никоје се́ви (или
паче Ни́мцем и Ди́то́кцем) власти-
тије: а въм остални Оловинци
страгније гла́с . Ка́кот , је́гут а, е ,
Мака , Веде: ко́же изрика́јут никако
чудно , въдто , Ленкон , Бенде́н : въ
мисто Мъко́у , Бъду . Потомъ же-
гут умислени и шестъ гласници (и-
сплон): ко́ја јестли въм полезна
они зна́дят . А ми обо зна́дем: је-
же на́м она́ јест страгна и ненадо-
бна .

Хервати́ бо , и Се́рби , и Болга́ри ,
и Чехи је́же неизнадят . Ј Ру́сјани
хотјаш (Билору́сциев га́деш) пишут
И , въ мисто прости́ре никоје и ше-
стије гласници : али въм изрече́нje
везд једнако чине́т , ка́кот да ви
пишано било И . Напиши во хы́трост ,
юнти хы́трост: во изро́къ неизнадет
разно́сти , нит смѣтни . Ј ако јест
ко́ја разно́сть: она́ јест премала , и
не властита , нит надобна јези́къ . Яко
је́же остални Оловинци неизнадят: и
кто је́же неизрикет . никаковијет смѣ-
тни въ писмо съ того не нахо-
дит : и потомъ такова разно́сть
нит достојна смотренja . Зарад то-
го ми вели́м: је́же ново . ли́шно ,
смѣтно , и въдно јест то шестије
гласници заведе́нje . Ј отсели съмъ-
јесе: је́же такова заво́да нит вез-
де въ старих Ру́ских кни́гах: ка-
кот го нит в юнх Оловинцев: ко́ни
пишут Хы́трост , а не Хы́трост .

Чудо пак јест , ка́кот Билору́сци на-
стогоно Де́хов тра́жеят: и гдико́ли Де́хи
пишут своје урси́он , тамо они И: и

где *діхн* своє жало ј, та́мо онн **И.**

Какот овди по զօրք:

Długi, drogi, nagi.
Wielki, visoki, głęboki.
Biały, goły, mały.
Siły, sławny, Czarny.
Bystry, Chytry, lisy.

Долгий, Драгий, Нагий.
Великий, Высокий, Глубокий.
Белый, Голый, Малый.
Сильный, Славный, Чорный.
Быстрый, Хитрый, Лисы.

Ялинік таково разлучанье нам ніч ни надобно, ни полезно: но во всих тих
містех можем ми гдно и праќо пікат **И.** **Какот** ко զօրք.

По Лішск.

По Билорусск.

По Оловянск.

Bi.	By.	Би.	Бы.	БИ.
Bię.	Być.	Біть.	Быть.	БІТЬ.
Bił.	Był.	Біль.	Быль.	БІЛ.
Bisior.	Bystry.	Бісеръ.	Быстрый.	БІСТЕР.
Wi.	Wy.	ВИ.	ВЫ.	ВИ.
Wicher.	Wychod.	Віхер.	Выход.	ВІХЕР.
Łowi.	Głowy.	Лови.	Главы.	ЛОВИ.
Siwi.	Siwych.	Ти Ойви.	Ойвых.	ОЙВИХ.
Gi.	Gi.	ГИ.	ГИ.	ГИ.
Ci Drogı.	Ten Drogı.	Ти Драги.	Ты Драги.	ДРАГИ.
Dzi.	Dy.	ДИ.	ДЫ.	ДИ.
Dziwnie.	Dym.	Дівнѣ.	Дымъ.	ДІВНІ.
Grodzi.	Dudy.	Гради.	Дуды.	ГРАДИ.
Młodzi.	Młodym.	Млади.	Млады.	МЛАДИ.
Zi.	Zy.	ЗИ.	ЗЫ.	ЗИ.
Zima.	Zyskać.	Зима.	Зыскать.	ЗИМА.
Mroзи.	Ryzy.	Мрази.	Рызы.	РІЗИ.
Ki.	Ki.	КИ.	КИ.	КИ.
Ci wisoki.	Ten wisoki.	Ти високи.	Ты високи.	ВИСОКИ.

Li.	Ły.	Ли.	Лы.	Ли.
Licho.	Lyko.	Ліхо.	Лыко.	Ліхо.
Licię.	Polykać.	Личить.	Полыкатъ.	Личит.
Lisica.	Łysy.	Лисица.	Лысый.	Лисица.
Mi.	My.	Ми.	Мы.	Ми.
Mimo.	Myto.	Мімо.	Мыто.	Мімо.
Miłosc.	Mydło.	Мілост.	Мыло.	Мілост.
Mir.	Mysł.	Мір.	Мысл.	Мір.
Pi.	Py.	Пи.	Пы.	Пи.
Pisac.	Piskać.	Писать.	Пыскать	Писат.
Pię.	Pytac.	Піть.	Пытать.	Піть.
Chłopi.	Kropy.	Хлопи.	Кропы.	Хлопи.
Rzi.	Ry.	Ри.	Ры.	Ри.
Wiatrzi.	Wiary.	Вітери.	Вѣры.	Вітери.
Dobrzi.	Dobrych.	Добри.	Добрыхъ.	Добри.
Starzi.	Starych.	Старі.	Старыхъ.	Старі.
Si.	Sy.	Ои.	Оы.	Ои.
Siła.	Sylać.	Оила.	Оылатъ.	Оила.
Sito.	Sytosc.	Онто.	Оытость.	Онто.
Gęsi.	Kozy.	Гѣси.	Козы.	Гѣси.
Ci	Ty.	Ти.	Ты.	Ти.
Ciskać.	Tykać.	Тискать.	Тыкать.	Тискат.
Cicho.	Tycie.	Тихо.	Тыю.	Тиху.
Cisowy.	Tysiąc.	Тисобый.	Тысяча.	Тисоб.

Догоди изказање ок Правом писмљ. Я се блакаћ хоћем на јном мјесту изказат.

РѢЗДИЦ ЈГ.

Ов. рѣзних Отмѣнах језика.

Вѣж смо доселн на разни мѣстех из-
казали: а овдѣ хошем на једном
мѣсту запечатлѣти: къ чимъ ге разнит
Олокинскаго језика отмѣни: најпре
чв. Рѣска, Херватска, и Сѣрвска.

закон

1. Чимъ ге разнит Рѣска от-
мина от Херватскија, и от
Сѣрвскија.

1. Третјего претвора Јазкерник јединич-
ниъ: и Јменник, Зогник, да Кро-
зник, вложинини: по Рѣску јдѹт на
И. Какот, От Глѣви, От Влади-
ки. Овѣ Глѣви, Овѣ Владики. О
Глѣви, О Владики, Кроз Глѣви.

А по Херватски, и по Сѣрвски, јдѹт
на В. Какот, От Глѣве, От Влади-
ки. Овѣ Глѣве, Овѣ Владики: и ос-
тально.

Во окомъ, и во јнихъ никојиихъ мѣ-
стехъ, негодите се писатељъ сандић
Херватскаго окончанја (свѣдѹшъ онѣ
далеко отмѣнило от Рѣскаго добро-
го:) но ужикат јест Рѣскаго обич-
наго окончанја: акојъ ће бдат сказно.

2. А Придѣник, и Противник, по Рѣ-
ску, на І, или на В: При гла-
вѣ, При владикѣ: При главѣ,
При владикѣ. Ко главѣ, Ко bla-

дикѣ: Ко главѣ, Ко владикѣ. По
Хркѣ, и по Оркѣ, на И: При гла-
вѣ, При владикѣ: Ко глави, Ко
владики.

3. Крозник вложининь, пербого и вто-
рого претвора: Рѣски на И: Кроз
Кнѣзи, Кроз Крѣли. Херватски и
Сѣрвски на В: Кроз Кнѣзи, Кроз
Крѣли.
4. Во придѣнихъ јменехъ, Јазкерник једи-
нични: и Јменникъ и Зогникъ вло-
жинини, женискаго: а Крозник мажско-
го, и женискаго племена, по Рѣску
на ИІВ, или на И. Какот, Дѣла
великије шшети, Дѣла Велики
шшети. Три великије шшети, Три
велики шшети. Кроз великије гради,
Кроз велики гради. Кроз великије из-
жи, Кроз велики изжи.
5. По Хер. и по Сѣрв: всѣ на В. Ка-
кот, Задрад велике шшети. Три
велике шшети. Кроз велике граде.
Кроз велике шшети, или надже.
6. Въ никојиихъ јменехъ пѣов. и втор.,
претвора, гдѣ по Рѣску въ конечномъ
складу стояйт В, или О (какот,
бѣтер Отвѣц, Огонь, Дакот:) та-
ко Хервати, и Сѣрви изрикајут И:
Битар, Отвѣц, Огонь, Дакат.
7. Придѣник Јединични вену претво-
ров изрикајут Рѣсјачи во власти,
тихъ јего окончаньи. Какот, При
Кнѣзи, При крѣль, При лици.
Јазрикајутже, когда козухотѣт, и Про-
тивник въ мисто придѣка. Какот,
При кнѣзи, При крѣль, При ли-
ци.

Łi.	Ły.	Ли.	Лы.	Ли.
Licho.	Lyko.	Ліхо.	Лыко.	Ліхо.
Licie.	Polykać.	Личн'ть.	Полыкачъ.	Личн'т.
Lisica.	Łysy.	Лисица.	Лысий.	Лисица.
Mi.	My.	Ми.	Мы.	Ми.
Mimo.	Myto.	Мімо.	Мыто.	Мімо.
Miłosc.	Mydło.	Мілост.	Мыло.	Мілост.
Mir.	Mysł.	Мір.	Мысл.	Мір.
Pi.	Py.	Пи.	Пы.	Пи.
Pisac.	Piskać.	Писаць.	Пыскать	Писат.
Pię.	Pytac.	Піть.	Пытать.	Піть.
Chłopi.	Kropy.	Хлапи.	Кропы.	Хлапи.
Rzi.	Ry.	Ри.	Ры.	Ри.
Wiatrzi.	Wiary.	Вітери.	Вѣры.	Вітери.
Dobrzi.	Dobrych.	Добри.	Добрыхъ.	Добри.
Starzi.	Starych.	Старі.	Старыхъ.	Старі.
Si.	Sy.	Ои.	Ои.	Ои.
Siła.	Syłać.	Оіла.	Сылать.	Оіла.
Sito.	Sytosc.	Оіто.	Сытость.	Оіто.
Gęsi.	Kozy.	Гєси.	Козы.	Гєси.
Ci	Ty.	Ти.	Ты.	Ти.
Ciskać.	Tykać.	Тыскать.	Тыкать.	Тыскат.
Cicho.	Tyię.	Тиҳо.	Тыю.	Тиҳо.
Cisowy.	Tysiąc.	Тисовъй.	Тысяча.	Тисов.

Догодній изказанје ок Правом післяд. Я об блакахъ хощем на јномъ мігтъ
изказат.

РѢЗДИЦА ЈГ.

Об разници Отмінах језика.

Вже смо доселі на разних містах из-
казали: а окди хошем на юдном
місту & изпречест: къ чим се разнит
Олкійского језика отміни: најпо-
че Рѣска, Херватска, и Оєрвска.

жесе:

1. Чим се разнит Рѣска от-
міна от Херватскіја, и от
Оєрвскіја.

1. Третјего претвора Јаковник јединич-
инъ: и Јменник, Зогник, да Кро-
зник, вношінни: по Рѣску јдат на
И. Какот, От Глѣви, От Влади-
ки, Овије Глѣви, Ови Владики, О
Глѣви, О Владики, Кроз Глѣви.

А по Херватскому, и по Оєрвску, јдат
на В. Какот, От Глѣви, От Влади-
ки. Ове Глѣви, Ови Владики и ог-
тако.

Во оком, и во јних тикъиих мі-
стех, негодите писательство гайдит
Херватскаго окончанја (свѣдѹщ онѣ
далеко отмінино от Рѣскаго доброго:
) ио щенкът јест Рѣскаго обич-
наго окончанја: акон євздет скажно.

2. А Придикник, и Противник, по Рѣ-
ску, на І., или на В: При гла-
вѣ, При владикѣ: При глаавѣ,
При владикѣ. Ко главѣ, Ко гла-

дикѣ: Ко главѣ, Ко владикѣ. По
Хрѣ, и по Оре, на И: При гла-
вѣ, При владикѣ: Ко главѣ, Ко
владикѣ.

3. Крозник вношінни, первого и вто-
рого претвора: Рѣски на И: Кроз
Кнѣзи, Кроз Кралы. Херватски и
Оєрвски на В: Кроз Кнѣзи, Кроз
Кралы.
4. Во придикник јменах, Јаковник једи-
ничинъ: и Јменникъ и Зогникъ вно-
шінни, јенскаго: а Крозник мѫжско-
го, и јенскаго племена, по Рѣску
на И. В. или на И. Какот, Дѣла
Великија шшети, Дѣла Велики
шшети. Три великија шшети, Три
велики шшети. Кроз великија гради,
Кроз велики гради. Кроз великија ив-
жи, Кроз велики ивжи.
5. По Хер: и по Оре: всѣ на В. Ка-
кот, Зараје велике шшети. Три
велике шшети. Кроз велике граде.
Кроз велике шшети, или иадже.
6. Въ никоњих јменах пѣов. и второ,
претвора, гдји по Рѣску въ конечном
складу стоянѣт В., или О (какот,
какътер Отѣц, Огонь, Дакот:) та-
ко Хервати, и Оєрви изрикајујут А:
Битар, Отац, Огаш, Дакат.
6. Придикник Јединичинъ всиј претво-
ров изрикајујут Рѣсјаш во власти,
тих јаго окончанъих. Какот, При
Кнѣзи, При кралѣ, При лици.
Јзрикајујте, когда кој хотѣт, и Проти-
вникъ къ мисто придана. Какот,
При кнѣзи, При Кралѣ, При ли-
ци.

А Херкати и О́реки къ Јединицѣ не-
зиживају т Принаденика: но всегда Про-
твѣника.

А вношение зиживају всегда Принаден-
ника, со пристојешиими къ нѣмъ
предложки. Какот При Кнезехъ, По
градехъ. По водахъ. А не зиживају т
Протвѣника: Како Рѣсјани съ пред-
ложком ПО говорѣт сици, По гра-
дом, По водамъ: и По градахъ.
По водахъ

7. Коьни Ја́зерники по Рѣску јдат на
Вѣ оні по Херкатскѣ, и по О́рек-
скѣ, јдат на Ибъ. Какот, дъ-
дѣвъ, Мужъ, Ричъ. Дъядѣвъ, Мужъ,
Ричъ.
8. Принаденик вношении Овстготинихъ јмен
по Рѣску јдет на Чехъ, и на Вѣ.
По О́рекскѣ на Чехъ. А по Херкатскѣ
на Ибъ. Какот, При вратѣхъ, крѣ-
льяхъ, ричехъ, лѣтѣхъ, лѣцѣхъ. При
вратѣхъ, крѣльяхъ, ричехъ, лѣтѣхъ, лѣ-

цехъ. При болѣтихъ, крѣльихъ, ричихъ,
лѣтихъ, лѣцихъ.

Лихо трѣтѣи претѣор јдет на ИХъ:
какот, при рѣвахъ, главахъ.

Благдо пак и премѣрзко лѣхъ и Би-
лорѣзани всѧ ова творѣт на ИХъ:
кѣ, при братахъ, крѣльяхъ, ричахъ, лѣ-
тахъ, лѣцахъ.

9. Принаденика Ја́редна јмена, по Рѣску
јдат на Ибъ, Али, Ојвъ, или Вјвъ.
Какот, Мали, Малаја, Малаје:
Нишни, Нишцаја, Нишцуја.
Јли по обичемъ йа́рокъ на Ои: кѣ,
Маловъ, Нишшоу чловикъ: или маче-
нишшевъ..
10. А по Херкѣ: и по О́рекѣ: јдат на
И, А, О, или В. какот, Мали,
мала, мало. Нишци, Нишца, Ни-
шице. Во вношени, Малини, Нишцини:
Херкатски и О́рекски, Мали, Ни-
шици.
11. Вѣ Ричинахъ јест сицика разница.

Рѣски.

Јмају, Веда, Води.

Јмајеш, Ведеш, Водиш.

Јмајет, Ведет, Водит.

Јмајем, Ведем, Водим.

Јмајете, Ведете, Водите.

Јмајут, Ведут, Водит, ет.

Јмахом, Ведохом, Водихом.

Јмаша, Ведоша. Водиша

Херкатски.

Јмам, Ведем, Водим,

Јмаш, Ведеш, Водиш.

Јма, Веде, Води.

Јмамо, Ведемо, Водимо.

Јмачмо, Ведохмо, Водихмо.

Јмахъ. Ведохъ, Водихъ.

Јмаше, Ведоше, Водише.

Јмáхом, Веднáхом, Воднáхом.	Јмáхомо, Веднáхомо, Воднáхомо.
Јмáја, Веднá, Воднá.	Јмáје, Веднá, Воднá.
Јá дам, Јá рекъ, Јá ступль.	Јá фз дат, Јá фз реф, Јá фз ступлнт,

11. Вториҳ оғоз окончанје на ШИ (Јмáјеши, Веднáши, Воднáши:) вит Рѣско, ии Хербатеко, ии О́рвекко: ибо въ предавниҳ кикѣх јест вило въ иинкъ странѣ во ѹжнавању. И сада јест иловично, и мѣрзко глишит. Ј моражем је почитат въ старије, иловично, и завѣрженје рѣчи.
12. Въ тојже отвѣкънених рече върстѣ јест кончина придавних јмени на АГО (Великаго, довраго:). Прѣкије го велит по Рѣску, на ОГО: и по Херватеку на ОГД: Великого, Великага.
13. Хербати неговорѣт Можеск, Женск, Вејак: ио всегда на И: какот Можески поль, всакиъ члобник.
- * * *
2. Чим се разнит Хербатска отмина от О́рвекије: а зглажајетсе въ Рѣску.
1. Всако медолъенје, и јме лвиского племена: које Рѣсаном и Хербатом јдат на А; О́рвеком јдат на О. Какот, Писао, Привбо, Ходно. Провбо, ѹчю: Бло, Шепео, Ббо. За
2. Рѣсан, и Хербати изрикајут вно-жинније ѹзкерники, како смо изка-зали во ѹзорех. И О́рви кнїје ѹз-керники (соприч четвѣртого прѣткора:) творѣт на А. Какот, Тих врат, Тих краља, Тих отаца: Тих Рива, Тих обаца: Тих ајета, Тих линиа. За Тих братов, краљев, отец, риц, обеци, лѣт, лици.
3. Рѣсан, и Хербати, ако вожхотет, мoggut Јменник днбат въ Зогника мѣсто. Какот, О Јван, О Милош, О сестра. Ј сине въсих прѣткорех. И О́рви, и Дечи, гдиколи Зогник может вит отминен или разнит от Јменника, всегда бы творѣт разнит. Какот, О Јване, О Милошу, О сестро.
4. Рѣсан и Хербати, въ претваранју јмени јудифи на Г, К, Х, лѣбест ивотлайнко изрикајут та слова. Какот, Дрѣги, тежаки, влаки. Драги, Велики, Плахи. И О́рви ра-ди изрикајут съ преминењем на З, Ц, О. Какот, Дрѣзи, тежаки, влаки, Пласи, Дрѣзех, веліцех, пласех
5. Во вно-жинних прѣгивех Придавници јмени. О́рви въ кончинах кладут Ф

Какот, Тѣхъ, тѣмъ, тѣми: Добрѣхъ, Добрѣмъ, Добрѣми, Величѣхъ, Величѣмъ, Величѣми. Рѹсјани пакъ, и Хербати лѣбетъ рѣзво изричнѣје, и кладѣтъ прости гласници. Какот, Тихъ, Тимъ, Тими: Добањъ, Добримъ, Добрѣми: Великихъ, Великимъ, Великими.

6. Во јинихъ пакъ биогихъ мѣстахъ Рѹсјани вѣ киѣвскомъ писмѣ кладѣтъ Двојгласници А., и І. Какот. Київъ, Пѣтъ, Свѣтъ: Тѣло. Дѣто, Вѣра, Отрѣла.

И вѣ обвѣемъ йзрѣокъ кладѣтъ простије гласници. Київъ, Тѣло, Виѣра, Отрѣла; и остано:

Оѣрви пакъ назидѣтъ Двојгласници А.: а Двојгласници љхъ лѣбетъ: и изрикајућтъ јхъ дѣлгимъ и разлѣченимъ глагомъ: вѣдъ даси вѣли дѣвѣ цѣнѣ гласници; и вѣдѣтъ, Тѣло, Дѣто, Виѣра, Отрѣла, Оено: гдѣ вѣдѣтъ писано Тѣло, Дѣто, Вѣра, Отрѣла, Оено.

И Хербати ни Јединије Двојгласници неизживајућтъ нигдико: него лѣбетъ рѣзво и отвѣзно изриканѣје: и јестъ, или чисто І., или чисто В.. Какот. Київъ, Пѣтъ, Свѣтъ: Тѣло, Дѣто, Отрѣла, Вѣра, Оено.

Ј по сѣје причинѣ чинитъ Хербатска Отмина липља отъ осталихъ: рѣкно какот и вѣ Грећскихъ отминахъ Йтичанска отмина процинѧје: тсе вѣтъ липља отъ осталихъ четирихъ отмина (сопт Јонскије, Јејолскије. Добрскије, и Овишије.) тѣмъ

јеко письментъ виогихъ двојгласници, или гласници, рѣдомъ стојеши: него паче лѣбетъ скрашено и рѣзво изриканѣје. Какот, гдѣ јини вѣдѣтъ Фјалеш, Фјлесје: птичани краше вѣдѣтъ, и простије, Фјлѣ, Фјлѣ: љубља, лѣбеш

— 20 —

3. Овѣ Билорѣсковъ, и овѣ Дѣшсковъ отмина.

Вѣ ченѣли се Билорѣска вѣница разнѣтъ отъ јинихъ отмина: и најмајетъ оно звѣтъ отмина: него паче Дѣшскје отмина изражанїе или по простију Скава. Дѣшка во отмина таќо јестъ отъ Нидѣскаго, и отъ јинихъ језиковъ смѣшена: да јуже маљо Оловѣнскаго језика подобје вѣ себи задеражајетъ.

1. Билорѣски же дѣско изрикајућтъ слобо Г, вѣдѣто Х: Какот, Бѣхъ, Ходъ за мисто Богъ, Годъ.
2. Онѣже смѣтко и вѣдно пишутъ складъ І, вѣ мисто гласници І: Какот, Малы, за мисто Мали. Ј токије склади пишутъ, ЛИ, НИ, ЛВ, НВ. гдѣ вѣ пишатъ шѣко, ЛИИ, НИИ, ЛЬВ, НЬВ: Какот, Кралемъ, Конемъ, Кралъ, Конъ, кѣ мисто Кралъ, Конъ, Кралъ, Конъ.
3. Онѣже ткорѣтъ Прирични по Дѣшскѹ на І: и пишутъ, Добрѣ, Злѣ, Крѣпѣ, Дѣгџѣ, Конечнѣ: за Добрѣ, Злѣ, Крѣпко, Дѣхко, Конечно.

- Псал. 42:** Отреблы твоја озовреши
ни силих, реци. Отреблы твоје
изострени силю. Псал. 32 Докръ
попти, реци. Докръ појте.
- 4.** Омотрицки велйт. От јмени тед-
мого прѣтбоя, Прѣдѣлик не бла-
готит ѡдгъ на ВИ, ВІ, ВІ: ка-
кот, во Овѣтѣм, сватъ, сва-
тем: а право ѡдгъ на ОИ. ОІ,
ОИ, и ФИ, ФІ, ФІ: ктъ, во
сѣтом, сѣть, сѣтом, во сѣатѣм,
сѣатѣть, сѣатѣм.
- Я ли велиим: јже и кончина ФИ,
ФІ, ФІ, јест лѣхом властитъ:
а въ Оловѣйсковъ всіде негожа.
- Я ок виожиних прѣгнегъ и сїм Омо-
трицки тѣможе вѣплодѣ право ве-
літъ: не властитъ вит кончины ФІ,
ФІ, ФІ: какот, от Овѣтѣхъ,
ко Овѣтѣм, со Овѣтѣми: а право
вит на ИХ, ИІ, ИІИ: от Овѣ-
тихъ, ко Овѣтѣм, со Овѣтѣми.
Или пачи, от Овѣтѣхъ, ко Овѣ-
тихъ, со Овѣтѣми.
- Дѣшина јест во псалмѣ 6: Овѣ-
тѣмъ, и въ 50: По велицеъ.
реци, Овѣтѣмъ, По велико.
- 5.** Лѣхом и Билорѣзаном обичен, а въ
Оловѣйсковъ рѣчи скажи и негоден
јест Ізберник на 8. Псалом 64:
Домъ твоего, реци, Домъ тво-
его.
- Оего го́дъ, до трѣтjего часа, От
огња, От болѣ. изна роќа. Реци, се-
го го́да, до трѣтjего часа, От
огња, От болѣ, Јзиарка.
- 6.** Дѣшина јакт. Перев виожини ого-
въ творит на МИ. Какот, Вели.
Јамаи. Реци, Јесмо, Јамајем.
- Псалом 43:** Јазовѣмы са. реци.
Јазовѣмо се: или въ Заповѣдалном
памѣнѣ, Јазовѣдам се.
- 7.** Дѣшина же: ЕИИ, ЕИ ВОИ, за
Биѣхъ, Еи. Псалом 50: Даљ вимъ
ъбо, реци, Даљ виѣхъ зансто. Пса-
лом 55: Потерпѣль вимъ. реци,
Потерпѣи виѣхъ.
- Лѣхи велѣт: 8чиниа вис: а из
того Билорѣзаны, 8чиниа вис си.
Реци право. Ти ви 8чиниа.
- 8.** Лѣхи тка́зно изрикајут ИЗИИ, за
ИИИ: Олавиана, Отариана, Трѹ-
тиана. Псал 39: Въ глаўицикѣ
книжнѣ. р: въ начаљѣ книжнном.
Олавиана, Отариана, Тровило. Опро-
вина, не Оировиана.
- 9.** Лѣхи въ жисто ОИИ, во виожине
пишут ОДИ: Вишнѣци, Земци,
Польцы. Того смотреш Билорѣзаны
пишут ОТИ: Дарузвѣстини, Ои-
нове чловѣчестини. Или тако
изрѣк јест нај тѣдже. и скажи.
Реци, Ђарн земски, или паче Зе-
мельски: Они чловѣчски.
- 10.** Лѣхи изрикајут Заповѣдалник со
обиченем, и со ошумленем: ктъ,
Прѣдѣ, Оједже, Виѣп, Олиш: за
Прѣдѣ, Седи, Виѣпльи, Олиши.
- Јз того въ псалмѣ 44: Олиши дци,
и виѣждь. реци, Олиши дци, и
виѣнд. Я во псалмѣ. Непредајдъ

збѣ́рм дѣш.) речі, и преда́ль звѣ́ром дѣш.

11. Дѣхн жѣ́зко ошѣ́млья́йт, а́учи Жи-
дѣбкинъ и Да́тинскии, ја́ущи на
тѣ́нко дѣ: и вѣ́т О́даль, Ани-
валь: что ви рѣш О́даль, Аниваль.
За того Билорѣ́жани пишутъ Ја́ра-
иль, Аниваль.

Псалом 13: (стакене Ја́ральево.)
речі, Опасеніе Ја́ральево.

12. Потомъж Дѣхн, и ны́х смотрѣш
Билорѣ́жани, ошѣ́млья́йт на концу
всѣ́ка жѣ́нского племена ј́мена, ја́ущи
ша на ОСТ, и на юнице негла-
гинци: и ви́ога мѣ́жскѣ: и въ ри-
чинах трѣтје осовий, ја́ущија на Т.
Какот,

Жи́лостъ, Жа́лостъ, Драгостъ: Падъ,
Жа́зъ, Соль, Мікль, Баснь, Казнь,
Я́бланъ, Тѣ́ръ, Бѣ́сь, Память, и
юна. Речі, Жи́лостъ, Драгостъ: Падъ,
Жа́зъ, Соль, Місса, Баснь, Казнь,
Я́бланъ, Тѣ́ръ, Бѣ́сь, Память: и ос-
тальная. Велѣтже: День, Камень,
Ко́ренъ, Тједенъ, Гра́денъ, Ойченъ,
Травень, Пламень, Ремень, и иных
юна гицека. Речі, Денъ, Каменъ,
Ко́ренъ, Тједенъ, Гра́денъ, Ойченъ, Тра-
венъ, Пламенъ, Ременъ. И къ иныхъ
мѣ́жскихъ лѣдно стоянѣ ошѣ́мльеніе:
кѣт, Шеденъ, Оеженъ, Оуженъ: кѣнъ
гледи въ Ричолѣ.

Велѣтже премѣ́зко: Іматъ Ведѣ́сть,
Водынъ: Імѣ́ть, Ведо́ть, Водо́ть:
Вѣ́сть, Оутъ. И въ неокончаном на-
чиње: Імѣ́ть, Вѣ́сть, Водо́ть,
Ходи́нъ: и сице во всїх ричинах.

Прѣ́ко речі. ви́з ошѣ́мльеніа: Ја́-
јет, Ја́мъят, Је́ст, Ойт: Ја́т,
Вест, Водит.

13. Дѣхн во всѣ́ко своєъ ричи ви-
жна́дновъ, острим влаком изрика-
յут, и́нти завѣ́чат пред посып-
анием склад. По толѣк и Билорѣ́жани
во всѣ́х ричи негодно кла́дят влак
на предпосыпанием складъ: Какот,
Ізошрени, Блаженъ, Окајани, Дѣш,
Дѣт, Тѣ́рни, Тѣ́рнит: и юна.
Речи по́вѣ: Ізошрени, Блаженъ,
Окајани, Дѣш, Дѣт, Тѣ́рни,
Тѣ́рнит.

Ов том дѣшском склоном и́нти
превратном заключеніу, пишет Кап-
сикъ, под ричу Natęzanie sylab.

14. Дѣхом окінча јест ви́рсталих юні
кончина на И́ши, или на Чи́ши.
Какот, Најаги́нъши, Најми́нъши,
Најевлатѣ́нъши.

Или Рѣ́жаном, Сѣ́ром, и Хербатом
обична, и липлья јест кончина И́ши,
или Вѣ́й. Какот, Яснѣ́нъ, Нас-
јаснѣ́нъ: Жи́лънъ, Најмѣ́нъ:
Окѣтънъ, Најсѣтънъ. Или Яснѣ́нъ,
Жи́лънъ, Окѣтънъ.

15. Јесѣтже и юни различни дѣхом кла-
стити гогоренja начини: кѣнъ не-
можем всїх соврат: и кѣнъ от Би-
лорѣ́жанов въ наше писмо се заво-
дят: и превратнъ чинѣт всїндъ. Ка-
кот.

Псал 32: (Под ока́ст.) речі: Опо-
добитсѧ.

Псал 41: Желѣт.) речі, желѣт.
или паче желѣйт: а во псалмъ 118:

добрѣ стоянѣ, Возможеніи.

Псал. 41: Возжада́) речи́, Воз-
жада́.

Псал. 53: Чу́ждин.) речи́, Тѣдни.

Псал. 34: Завѣ́) речи́, Запри́.

Псал. 15: Видѣти изтѣбнѧ.) речи́, Видити.

То вѣ́ јестъ Дѣшина: от Podoba-
sia, żelanie, żadom, cudzy, zawi-
rzi, widieć.

16. Я вѣз овзора на Дѣхов, Билорѣ-
судни по своемъ умѣслу вѣдно за-
вершајутъ на Т, третїу особѣ про-
мѣнъного краткого времена.

Псал. 6: Молитевъ мою пријатъ.)
речи́, Прија́.

Псал. 14: Непријатъ.) Пс.: 9:
Бијатъ); 23: Несклатъ) Вајатъ;
Бистъ. 8 вѣт Голијала.) Речи́
Шрија. Неприја, Виѣ или Виѣ,
Несклатъ, Ваја, или Ваје, Би, 8 вѣ
Голијата.

17. Дѣшина вѣдна итъ: При Гостахъ
Мѣжахъ, Олобахъ, Аїцахъ: за, при
Гостахъ. Мѣжихъ, Олобихъ, Аїцихъ.

РАЗДИЛ ЈД.

ОВ КАЖЕНІУ ЈЕЗИКА.

Дѣа јеѹт начинъ всѣдніхъ сказъ: Греч-
ски, Евраризом, и Солонкізом, и
Отраншніи, и Безјашнина.

Отраншніи јестъ: или рѣч совсѣмъ
странна: какот Лѣна, за Мисецъ;
Јуноша, за Младињецъ; или рѣч сама
кь сѣн Олокинска, или коњиниход пре-
вратомъ скажена; альради овзора на
јн кѣ језикъ. Какот јестъ оно, чго
пишутъ. О вѣжни слобе (овзираја-
те на Гречкѹ кончињу рѣчи, О физ
логе:) где ви право реш вѣло. О
вѣже слобо. Оицевъ преврат можем
зватъ Овејјанскимъ изображенјемъ.

Безјашнина јестъ всида, или рѣч
какоколи скажена: вѣз овзора на
тѣдни језикъ. Какот, Пагувка, за
Погуба: Јакренемъ, за Јакер-
немъ: Завѣн, за Завијен: Вијадъ
за Види. Оицево говоренje Хервати
зовѣтъ Безјаснимъ: от Безјаков ии-
коњих лѣдѣвъ, коњи превратно го-
ворѣтъ. Я Кметшчиноју зовѣтъ: ког-
да кто говоритъ грѹбије, или за-
старени, и Откликањени рѣчи: и сел-
скимъ кметомъ, а не племенитимъ лѣд-
емъ овични. Какот, Јужика, за
племенитик, или Родник: Клѣвретъ,
за Подрѹжникъ, Дрѹжина: Довза-
ти, за Деловати: Глаголати, Гѣ-
чати, Хѣторити, Молкити, за Го-
ворити.

1. Ов Простоъ Отраншніи вѣбрн.

1. Ја Вѣгерскаго језика. Еаран. речи́,
вѣк. Еаранна, Еаранна. Товадиш,

подръжник. Добош, въвнъар. Шиньш, Свищев. и јна.

2. Јз Татарска, или из Търска. Аслаг, перчник. Базар, Пожар: реци Плошад, търг. Батко, Отец. Глаз, око, Диван, Двор, чуш кралев. Карадаг, сграда. Козак, Дехкин коняник. Мездан. Полье.
3. Јз Нимечка. Атаман, Главар. Букви, книги: и отсели Буки, Буквар, Августа. Женел, Сира. Ахва, раст. Полк, лъдство, почет, кердело, народ. Ополчитисе: реци. Оборожитисе. Стюпа, терло Туне, или за стъни: Даром, напръсно, въ дар. Толмач, весидник. Упокати, Уфати: Надијатисе. Уповане. Уфане: Надијане. Узорок: Причина. Хижя; Храм. Квща. Мих, Нимицем Миих: из Гречка Монах: йонок, јединец.
4. Јз Латинска. Агнец, Ерабец, врабче. Баня, купел. Бетох, стар. Бетош, старка. Високост, Висекест, Бисекест: Претходни год. Град. Тъча. Йонест, Младост. Йонец, Телец, бик. Јго, юрем. Аг, Дъбрава, Гъб. Анина, мисец. Агъч, Агъчина: Тръска, Тришинна. Агъча, Трак, Прален. Маторство. Осстарене. Оматорка. Осстарнеш се. Рожа, Образ, лице. Опина, Хербет. Окамяда, Лака, Клап. Оникълатор, Ериш. Окудеель, Донец, Гори, Чойп. Окуделинник, Дончо, Чирпан, Стат, Статија: реци, Постат, Постава,

Поглавје, Ръзход. 8 трока, винчтина. Маторно. Постојално.

5. Јз Гречка. Влеч, масло дринено, или паче дринено. Јдол, Балван. Кијот, ковчег. Корабель, лада, Язда, Плата. Миро, Мист. Нине, Сада. Окимен, Левиц. Левен шененец. Окинија, Јата, Поята. Упостат. Угрожник. Тимпан, Евген, Трапеза, Стол. Уби мнѣ, Оле мнѣ. Тембъль, Основа, Основаје, Динише.

Тих, и јних тъдни х риче Скоьнит верстније мијмајем во својем језико) никакож нимајем уживаат.

6. Јесот пак јније тъдније, или тъдним подобни ричи: којшм верстниих мијимајем: и које сут обиченим всего народа обичајем въ наш језик пријести, и нашими учиниенни. Јтакобиих годит се уживаат. Какот.

Јз Гречка. Архепископ, Архимарит, Архидакон, Вископ. Монастир, Адан, Темјан, Митрополит, Патриарх, и јна.

Јз Латинска. Брада, Брат, Ваши. Вечер, Вепер, Вертим, Видим, Въльба, Волим, Вино. Дба, Десница, Десет, Дома, Домин, Дам, Де от дим: Готим, Јеврем, Ковила, Дев, Лен, Линица, Шастор, Мати, Мердам, Мещем, Мъб, Наш, Ноуб, Нош, Овци, Око, Олтар, Орати, Огонь, Оцеп, Пасем, Пастир, Паша, Паджин, Полно, Сидим, Седем, Синира, Симе, Сок, Сон, Сичем, Стоиль, Стрим, Стравим, Ставим, Седем, седми,

Овѣ, Обл., Окрайна, Трем, Три, Тѣ, Тѣвъ, 8довица, шест: и јна.
Синеци рѣчи, које сѹт во всиѣ на-
шего језника отминах обични: и ко-
ми мѣ јних рабносѣлини химајем:
незнат от Латинце ли къ нам, или-
ти от нас къ ињим јесѹт зашли.
Јан паче кажетсѧ јестинѣ подобно:
је же отицкни, и при Уродженју је-
зикок, и нам и ињим јесѹт вили
властити, и домородни. Јли об тих
всих не сади, но въ Рицну јест
ништо разглажденje чинит.

2. Ов Кметшина, 8збрн,

Кметски, или из всего народа отвик-
ници, и погубљени рѣчи јесѹт:
Брѣнje, Вънезапъ, Боякъ, Глагольъ,
Говзъ, Девер, Жезел, Клевета, Клебрет,
Оваче, Обржъ, Пожрох жер-
твъ, Пифа, Тимѣнje, Толкъ, Гонзъ.
Вонзъ, и никоје јније.

3. Ов Овезјанствъ, по овзбръ на ГРѢЧСКИЈ језик.

Безјашнина, или Овезјанство, пајп-
чи сѧ чинит по овзбръ на Грѣчскиј
језик. Азовим преводники

1. Племена преминъјајут.

Једна Ти сѹща (за, једно ти сѹше:)
або въ Грѣском јест јме јенско,
Хиљада. Паче мѣда и сопта) за
Паче мѣда и Сати. По ведрѣ
твоја.) за, по ведрѣ твојем. Ведро.

2. Числа преминъјајут.

Јмена јмајуша лихо вложинно число;
они кладбт въ Јединичном. Какот,
Двѣр огражденија п: 130: Въ на-
дрѣ моем, 88. Въ кнізѣ твоја,
138: Реци. Двѣри оградженja. Въ
надрѣх моих. Въ кнїгах твоих.
А која химајујт вложинного числа,
и она они кладбт во вложине. Ка-
кот,

Пригвозди пласти моја. п: 118)
р: Пригвозди полт моја.

Вда јам мѣса јвнча, 49.) Једали
хочу њисти гобедже мѣсо.

Умноји јити еја 64.) Умноји
јито јеј.

Жеташа жребји, 21.) Жеташа
жебје.

8голји возгорбшасј 17.) Возже-
же се 8гленје.

Жеждорамји, 67.) Отеблји,
79.) Жеждрамје, Отебелје.

Трѹпји рѣв твоихъ, 78.) Трѹпје
рабов твоихъ.

Насади Корѣнѹш иго, 79.) Насади
корене јего.

От востоک солнца, до запада,
49.) От востока солнца до запада.

И гѣмене его просыща хлѣбъ, 36.)
Огемена јего просыща хлѣбъ.

Всѧ елѣка аще творит, 1.) Всѧ
чтоколи творит.

Бѣрагъ оскѹдѣша орѹжја, 19.) Бѣ-
рагъ нестѣ оружја.

И скотъ польки, 8.) И скотъ
польки.

Благихъ монхъ нетребовши, 14.) Дѣ-
вѹт овди поблѣдка. Бѣжале речи,
Благъ моихъ) И право: Блага моје-
гъ нитти триби.

3. Придѣвна кладѣт за Ос- тојна.

1. 8 Греќов, и 8 Латинцев, всако
јме придѣвно можешт отојат въ ми-
сто осѣтѹного. Какот, Лѹчи нишш
праќеден, не же вогат ложив:
прѣч. 19.). Или 8 нас негодицеста-
ко говорит: но ми придѣвна живѣ-
шихъ особ јмена претварјаем въ об-
стојна: на ВД, или на НИК: Ка-
кот от Отар, Ойлен, творим Отар
реч, Ойлник. Оици право стойт
во пѣлмѣ 5: Ти благословиши Прѣ-
вѣдника: что въ Греќском сто-
янѣ Ти блѣшиши праќеднаго. Пото-
мож речи: Лѹчи јект Нишшец пра-
вїден, не же вогатец ложив).

Пс: 1. На поѹѣ грѣшихъ нестѣ:)
а: На поѹѣ грѣшинков нестоја.

Пс. 6. По средѣ дѣв тимпаници:)
р: По средѣ дѣвнѣц вѣньяриц.

Пс: 77. И дѣви их:) р: И дѣви-
ци њихъ небиша снгованн.

2. Я придѣвна Јарѣна въ мікнхъ мі-
стехъ мoggut стојат за Осѣтѹна.
Какот, Оскѹдѣ преподобинъ.
пс: 11.) добро. Оици речи: Да се
неславит мѣдринъ въ мѣдрости својевъ,
ништ сиљинъ въ сиљѣ својевъ, ништ
вогати въ вогатствѣ својемъ).
И зло ви стојало: Преподобен, Мѣ-
дер, Ойлен, Богат. Псал: 13: Рече
вездѣмъ въ сердци својемъ) речи.
Рече везваник: или Рече везваникъ.

3. Я въ мікнхъ містехъ, где у Греќовъ
стопынъ придѣвно једино: ми липлье
придѣважем къ нѣмъ осѣтѹнно: Кѣ,
Лѹчи јект члобик нишш, и пра-
вїден, не же вогат в ложив.

4. Греќи и Латинци нимајут јлон об-
стојнихъ. Утворенихъ от придѣвнихъ:
како в ѡт 8 нас Осовна јаџиана ВД.
и на НИК, Кѣ, Отарец, Ойлник. Ни-
мајутже ни Придѣвнихъ Јарѣнихъ.
Јаља того во в ногихъ містехъ уживава-
јут придѣвнихъ простихъ: где кам ништ
лејно уживат Простихъ: но ми уживава-
јем или Јарѣнихъ, или Осѣтѹнхъ
произведеныхъ: како смо указали. Вдѣ-
ва: речи Едовица, или Удовица.

5. Лѹчи пак чине є супротивно: и
вездѣ въ місто Простихъ Придѣвнихъ

скажно кладът Јарбдана. Какот, Јван јест Веселъ: за Јван јест весел. Ти јеси гнјевливъ: за Ти јеси гнјевливъ. Ось меч јест Острив: за Ось меч јест острив.).

6. Овстойна каконостна јајт в на с на ОСТ, ТА, НИ, БИ, и ДА: кт. Драгост, Доброта; Јетина, Худова. Правда. Въ место ових Греки једина (а не Латинци) кладът Придѣни въ Нијединском плѣменѣ. Какот, Даја то стено-хшрон тѣ Христъ: За тѣсно-е злато. Бѣаше реш, За тисно-тѣ злато. Али и то по обезјански, а не къ разумъ. Правко речи, Даља скобностни пинея.

Даја то Динон тѣ Дланојас: За силиноје разумъ. Речи, Даља остроти разумъ. То суггенес хри-гумон: Сродноје јест полезно. Правко речи, Роденина јест користна швѣ.

7. Ако вложином число Греки и Латинци кладът придѣни Нијединска (держеша овстойни обичје) и приразмијават Прагмати, Брга: Бѣши, Дела, или Отвари. Какот, Бог возмагајет всаческа. (се јест вакије вешти) Всѧ елика аще творит: Пс: 1. Речи, Бог воз-магајет все или всачинъ: или всакије вешти). Всё, јеже творит. Оицеж велет: По сиј: за По сим. Лѣбите съ-стнаја: за Лѣбите Очи јестъ. Оквест тајнаја: за Вист тајности: или тајније вешти. Благихъ моихъ не-трећеши: за Благата мојего ишт

ти тајки. Животна маља въ величими: речи, Живина маља въ великоју. А въ јединици, Всако живенче маљо и велико, а не Живот но. Али ов сиј још ниже на јном мистъ хошем повидат.

4. Претварање јмена кавет.

1. Греки Жидовска јмена (која имају кончни гречески сподобини) изрикају непретврно, или непреминно, во всих прогнеси и числа: и велет, Ось Давид. Кроз Давид, От Давид, Ко Давид: что ви реш, Кроз Давида: от Давида: ко Давидъ. Оицеж изрикају низраам, Јарвиј, Јеросалим, и вса остала.
  2. А что јест веште, ангелска јмена Оерафий, и Херувим, и въ Нијединском плѣменѣ изрикају: и велет, Јже Херувим тајнаја ов разбоји: что ви реш: Аи, јже тајније Херувин изовражаем. А то чинет дъларди обзори на своје нијединского плѣмена јме Пневмати, Духи: вид да ви рекли, Аи јже тајнаја Пневмати изовражаем. Алипак въ нашем језикъ таково горенje создом јест негтерено: ангелска јмена въ нијединском плѣменѣ изрикат: покамнила нам Дух, и Ангел, јест мѫжскога плѣмена јмена.
- Пс: 17: Видѣ на Херувим) речи. Видѣ над Херувини. Олавиј.

шълж Оерафим, Честнѣшълж Хервѣнъ (м.) реци, Славинѣшълж от Оерафимов. Честнѣшълж от Хервѣнинов. Јли паче, и правије: Славинълж от Хервѣнинов.

3. Я дѣхъ та, и всѣка јна странскѣ јмена (скако јестъ године) чинѣтъ претворна. Дихо дѣвно и прекратно се кажетъ: јеже јмъ Еросалимъ, и всѣка Латинска, юдща на 8ш, не прегнено изглашајути, въ Нијединскомъ племену: и велѣтъ. Объ Ервѣленъ, Объ Колејълъ. Ово Концилијълъ: Отъ Ервѣзълъ, отъ Колејълъ: Къ Ервѣзълъ, ко Колејълъ.

Дли пакъ право хотѣши говоритъ, трѣвалъ ви вилю сицева јмена (несемотрешъ на Латинско племе) прилично къ нашемъ језикъ, къ мъжкому племену изрикатъ, и реши: Объ Еросалимъ, Объ Колеѓијълъ, собкъплене: Объ Концилијълъ, соборъ: Отъ Еросалима, Колеѓијълма. Концилијълма: Ко Еросалимъ, ко Колеѓијълъ, ко Концилијълъ.

4. 8 Греекъ јестъ ричица Гемѣтъ, не преминна по всіхъ числахъ, и племенеу, и прегнебе, ознаменујетъ полон, полна, но. Греекъ адда по томъ обзоръ не претворъ чинѣтъ и нашъ ричъ Полон, (илити стѣбјанъ ричъ Якополон:) и велѣтъ: Милости гогодниѧ и сполни земља, піал. 32.) реци, милости гогодниѧ полна јестъ землья.

Непретворна же јестъ Греекомъ ричъ. О тѣ дѣни, и потомъ непретворно тбо-

рѣтъ и въ насъ Онъ сицинь: и нака зно говорѣтъ сици. Појди ко ѿнъ сицинь что ви решъ, Поди ко оному сицивомъ. Или ѿнъ Оицинь, иланти ѿнъ сицив, иистъ Словинска ричъ.

5. Крайко окончане въ прегнебехъ творѣтъ.

1. Внога Греческа јмена (собствожна, и приднѣна) въ Зовнинъ юдът на Въ: и даља тога они и наша книга не ладно вникватъ на тѣж кончинъ: и велѣтъ. Пресвищни еднѣ гостоди и тристијане образи) реци, Јестининъ јединъ гостоди, и тројако сијајуци образми Возносъ рогъ вѣрниихъ си, влаже реци же, Возносими рогъ гвозди вѣрниихъ рабовъ, о влажни. Александре влажение, преславне) реци, Александъ влаженинь, преславни.

8же беззначалне отче: Сообрѣзне Божији слободе) ръ: 8же беззначални отче: Сообрѣзне Божије слободо.

2. Греческа јмена юдща на Ръ, или на Јодъ, неправо въ на Въ. Какотъ, Пророкъ. Аントонъ: о Пророке, о Александре: о Аントоније, о Григорије, о Николаје, о Георгије: все злѣ) Право реци: о Пророку, о Александру: о Аントонију, о Григорију, о Николају, о Георгију: или паче, о Микоље, о Јевръу.

3. Власти^то^т Гре^чского јез^ика јест: да изрика^јут јмена въ медольен^ен^ием, пр^осто во Ј^ак^ерник^у: и да т^им озナン^ајут вр^име, или доб^ъ, когд^а се что чиняш^е. На тако^ва р^азум^а изражан^е, обрали с^т преводники на^ш противник^и: зато же въ ны^ховим Ј^ак^ерником^{ом} једнако изходит на 8: к^т, Пореворено^у въ аут^оу, истрон^ион т^а јмат^а.) А^лк: 19: Ј^ад^ущ^у же ем^ъ, прости^рах^у р^изи^н (која.) Кончина јест једнака: али разум^а не једнак. Али се глем^а глед^и ниже обили^ијего изјављења.

4. Невидомо пак нам јест: отк^од^у кв^ела се јест она ск^аза, еже въ Медольен^их јменни^к вно^жинни^и творет на И^иВ, въ мисто И^иИ: Ка^кот, Гредб^ише, за Гредб^иши.

Задача

6. Прибавль ј^ау^т ненадобније р^ичи, Ј^ак^е, Ј^аж^е, и А^лк^е.

1. 8 Гре^чков јег^т никоје р^ичи^{ци}, које они^и зог^дт А^ртра: и та^и А^ртра они^и понижко^и клад^дт въ вс^иде пред јменни^и: и ве^с А^ртер т^их (или Привержков^и) неможет 8 Гре^чков вът ладно говорен^е. Въ Нимечком, и во В^итг^еском јез^ику т^ож, јег^т тако^ви привержки: а въ Нашем, и Латинском, и въ Т^ирском, ви^х н^ит, и немог^ут г^оже стоят.

Ели на^ши преводники, въ т^их сво^их привержков^и мисто, на ви^хоги^х мистех напрасно и ск^азно клад^дт Јже, и Јеже. Ка^кот, пред приценими: Т^о ен аг^јос патр^ос.) Јже въ св^ети^х отца на^шего. Р^еци, Ов^ето^го отца на^шего.

2. К^то^ро, клад^дт Јже въ медольен^ен^ием; гди ви се годил^о стојат Р^ичине, или Медольен^у въз привержка. Ка^кот, ви^јак јже просуја^ь пријемље^т: и вс^{ак}и јашви^{ши} обрт^ајет. И Пр^ако Оловински: Вс^{ак}и јже пр^осит, пријемље^т: и јже јашвет, обрт^ајет.

3. Третје, когда се знамен^ује^т при^чни^и. Альарди које се что чини^т: Гре^чки клад^дт Некончалник пр^ост, съ привержком т^о (стого^и) и ве^ле^т.

Четвртјас, т^о в^ик^ез^и тон логон т^о д^ей^с.) Придоша, еже с^лишат и сло^{во} Божје. Нам пак въ си^{це}вих мистех право стојат или Некончалник пр^ост, въз привержка: к^т, Придоша с^лишат слово Божјего. Јли спојене да: к^т, Придоша, да ви^х щ^или Божје сло^{во}).

Четвртто, въ мисто јмен Р^ичин и^х ја^уши^и на И^иВ. Гре^чки јак^ија^ут Некончалника съ привержком, по ви^х прегнеш^и: и велет, Да^ја то с^уг^ан: Пер т^о с^уг^ан. За еже молчати: О еже молчати. Р^еци, Альарди молчан^ија: Ов молчан^ија.

Что се по на^шем^а ве^лйт: Кто^{ко} ли: Кто^{ни}в^ед^и, К^ини^ве^ди: то

Гре́ки по својемъ изрикају́т, Јже аще, јаже аще, јеже аще: и велет, Јже аще напоинт ки чашъ води: (Мар: 9. 41) За Кто́коли вам да ст изпит чашъ води.

Јже аще совла́зният единого от сихъ малихъ: (Мар: 9. 44) За Кто́коли со- вла́зният једного от тихъ малихъ, вѣрѹју́щихъ воли.)

Всѧ́ влїка аще творит, успѣет. Псал: 1.) За всé, јеже творит: или всé что́коли чинит, поспѣши́тсѧ.

Вонже аще дѣнь призовъ та, Пс: Речи, Въ кињколи дѣн: или, Въ кињнивѣд дѣн те козовъ, успи- ши ме.

Блаженъ юж, вг҃о же аще накажши, Пс: 93.) Речи, Блаженъ юж, јегоже тѣ налучши, покарујаши го́споди.

7. Отрицање ИВ опуштају́т, и из мѣста преносят.

1. Псал. 22. Ничтоже ме лишишт.) Р: Ничтоже ме не лишишт.

Пс: 33. Ниједина от ињихъ сокрѹ- шицѧ.) Речи. Ниједина от ињихъ не сокрѹшицѧ.

Пс: 88. Ничесоје успѣет.) Р: Ни- чесоје не успѣет.

Пс: 105. Фдији от ињихъ неизвишт.) Р. Ниједији от ињихъ неизвишт.

Угда никтоже может дѣлати.) Р: Когда никтоже не может дѣлати.

2. Да некогда прогнѣбаєтсѧ.) Р: Да се когда непрогнѣвает.

Пс: 7. Да некогда похитит дѣ- шъ мојъ.) Р: Да когда не похитит дѣши мојеје.

Пс: 6. Да не јаростју твојеју оклиниши ма.) Р. Господи въ седи- тости своје не обличай ме: и въ гњиву својемъ некарај ме. Илнти, некадији ме.

Пс: 90. Да некогда преткнеши ѿ камени ноги твоја.) Речи. Да ник- гдеје не потакнеши ѿ камен ноги твојеје.

Пс: 13. Нији разумѣју́т.) Речи. Неразумѣју́ти.

Пс: 93. Необиди сѧ ест.) Р: Нијест сѧ обвиди.

Пс: 9. Неоставиши сѧ.) Пс: 29. Не- возвеселиши сѧ.) Дешница. Помѣро ре- чи: Нији оставила: Нији возве- селила. Кајкот бо писалъ 30. стогодит добро: Ј нији ме затворилъ.

8. Опуштају́т ричини ЈВОВИ, ЈВОИ, ЈВОТ.

1. Псал. 8. Јако чадно јма твоје.) РЕ- ци, Јако чадно јест јме твоје.

Пс: 144. Елија, Господ виши.) Речи, Елија јакт Господ виши.

Пс: Вѣлік гостід и хвален зѣло.)

Р: Вѣлік јестъ гдѣ и хвален вѣро.

Пс: 32. Милости гостідња изполни земља.) Р: Милости гостідњије пољна јестъ:

2. Тож опуштјанје ричини Јесем, и въ обвршом Рѣском језику негомъ чинит вѣдѣ: або къ месту нѣдеље вездѣ испотрѣено изрикајут Јменини, Ја, Тѣ, Он: и велетъ, Ја ходил, Ти ходил. Он ходил: Мн ходили, вѣдѣ ходили, Он ходили, что ви рѣце Ходил сѧм, Ходил си, Ходил је, или Ходил јестъ: Ходили смо, Ходили сте, Ходили сут.

зборник

9. Кладѣтъ вѣтъ, за Овѣтъ.

1. Греком Атичаном јестъ властито: да со Нијединскаго племена, и вножинного числа јменин, изрикајутъ Јединничније ричини: и велетъ,
Та текна съ естъ калада.) Чада твоја јестъ добра.
Что ви рѣш: Чада твоја јестъ добра.

Пс: 19. Всѧ сожженja твоја тѣчи на вѣди.) Речи, Всѧ сожженja твоја тѣчи на вѣдинте: или да вѣдат тѣчи.

2. Тѣрки и Татары тож (без разлочанја числа) изрикајутъ једно ричицу Дор, за Јестъ, и за Овѣтъ. Је тих причина въ Рѣском језику јестъ изгнанла рѣч Јестъ: и велетъ,

Бистли ё тебе пинези: что ви рѣш, Јестли ё тебе пинези. Јак паче, Јмајешли пинеза. Ј то во јест Татарашчина: јеже за Јмајч, Јмајеш, велетъ, Јестъ ё мене, Јестъ ё тебе. Оице во Тѣрки, и Татары, и вѣдѣри пондѣжно гокорѣт: зато јеж и мајут ричини Јмајч.

зборник

10. Въ место Овѣтъ, кладѣтъ Мѣтъ, Тѣтъ, Јего. За Овѣтъ, кладѣтъ, Мѣтъ, Тѣтъ, Јего.

1. Псал. 31.) Јсповѣдъ ма вѣзаконја мое.) Р: Јсповѣдъ наше вѣзаконја своја.

Пс: 6.) Постельъ мојъ омочја.) Речи, Постельъ својъ самочја.

Тамож. Да не јарогтју твоју обличиши ма.) Р: Въ сердитости своје необличај ме.

Тамож. 8тробдихъ возд: мойм.) Р: 8тробдихъ воздиханjem својим.

2. Я во пѣлмѣ 27.) стояйтъ добро: Опаси гостоди лѣдни своје, (своја злоба) благослови достојанје своје.) что въ Грѣском стояйтъ, лѣдни твоје, Достојанје твоје.

зборник

11. Ричицъ ОВ преносят из
небе је миста.

1. Псал. 29. Јзпобѣжъ ти) Речи, Јзпобѣжъ ти се.

Пс: 39. Кто 8 подобенъ ти)
Р: Кто ти се 8подобенъ.

Да некогда прогнѣваетъ ти) Р: Да се не прогнѣваетъ.

Да постыдатъ ти) Р: Да се постыдатъ.

Да сице къ неначетныхъ мистахъ Греки всѣ при Ричинахъ вѣжутъ ричицъ ОВ и недѣно.

2. Ико пѣлмъ, 140. (столытъ довръ:
Да сѧ изправитъ молитва моја.)

3. Ј во јнихъ ричехъ превращајути рѣд:
Кї, Кто јакитъ намъ благаја.) Речи,
Кто намъ јакитъ благо.

Огро ради) Речи Дльаради сего,
Зарад сего.

12. Въ мисто Пришестного кла-
дѣт Оадашные времена.

1. Ниједина нашего језика ричина ни-
мајутъ Пришестного времена просто-
го: него изъ помогалнихъ ричинъ, изъ
Хоџи, и Бѣдѣ, ли складајемъ При-
шестна. Какотъ, Ја хоџи знајтъ,
Ико вѣдѣ знаја.

2. И къ лиху и само то Бѣдѣ, и
Бѣдѣшъ, по нараду својемъ, јестъ Оа-

дашњи, а не Пришестно време. Ка-
котъ овдѣ, вного кратъ изъ малије
искри вѣдетъ великъ пожар.) Бѣдѣтъ:
се јестъ, Овикајетъ витъ.

Ј хотѣшъ учинитъ Пришестно: велико,
Хоџехъ витъ.

3. Јно лиху по разворѣ: илнти по се-
вору на нарадъ венци и дилъ, ов ко-
ьихъ јестъ венци: вного кратъ Бѣдѣ,
и влакије Једнократније ричини, сто-
јејтъ најмъ въ мисто Пришестнаго кри-
мена: а најпаче, ако при Једнокра-
тни ричине стоятъ Когда, Ико,
Да, или које јно Опојенје. Ј вно-
го кратки Једнократније стојејтъ за
Оадашње време. Какотъ, когда ке-
лијимъ: Въ грихомъ лежемъ, и въ гри-
хомъ возстанемъ.) Возстанемъ, јестъ Оа-
дашње време:

4. И наши предки (овизирајуши се на
Греческъ венци) николике не хотѣтъ
творитъ Пришестнаго складенога изъ
Хоџи, илтъ изъ Бѣдѣ: него вегда
је творите прости изъ Једнократнијихъ:
и велете.

Пс: 1. Погчите дѣнь и нош.)
Р: Бѣдѣтъ се 8чна дѣнь и нош.

Пс: 9. Повѣши всѧ чудеса твоја.)
Р: Повѣдатъ хоџи всѧ чу:

5. И что мѣрже: и Овгтойније ричини
кладејтъ прости въ мисто Пришѣ-
стнаго: Кї, Ј тобъ сѣдитъ велен-
ије къ прѣдѣ, пс: 9.) Речи, Ј он
хобешт сѣдитъ вѣс свитъ по прѣ-
де. Јли, Ј он вѣдетъ сѣдилъ.

13. Завéргли сът вримé Проми́ньено Оовершено.

1. Я тојéж причíни завéргли сът из Ужнвáнja вримé Проми́ньено Оовершено: або чýш јест складено из двíх ричéй: а Грéчска Лорéста, или ти Проми́ньеня времéна је сът простира, и не складено. Зато оинъ веда-ди Ужнвáјут Проми́ньеного Краткого, и велет; Јмах, Ведóх, Водíх: гдá се годилó реш, Јмáл сам, Вед сам, Водил сам. Ка́кот огdi: Речé гогпод гогподéви моемъ). за, Рéкеа јест гогпод.

Услíша мольенje мојe, молитвa мојe прија) что вуáше виš: 8 с-лишал јест прошеноje мојe: молитвa мојe јест прија) л. И пото мýж чинéт въ низнечтих юих мистeх: тако да Проми́ньеного Оовершено) времéна мало не и незнадвът: Којего вед вињу морали најгþши Ужнвáт; да вињу смотрюли на привластије нашего језика.

2. Во всиx во наших језничих Отминах Проми́ньено Оовершено вриме јест најпаче властито и обично. Хервати во велет; Рéкеа сам, рéкеа си, рéкеа је, или рéкеа јест: Рéкли си, рéкли, сте, рéкли съ, или сът. Обрвáланн тóж: Рéкао сам, рéкао си, и остално.

Рéсјани велет: Ја рéкеа, ти рéкеа, и остално.

Дéхи велет: Рéкли, рекли, он река: Рéкли си, рéкли сте. они рé-

кли. Пон трéтънх особáх опушта-
јут ричинци јест, и Озт.

**14. Медольенje кладвът прегдсто
и не въ мистъ.**

1. Грéки на извят гдсто Ужнвáјут Медольенje: и мало да не всяка четврта риц въ них јест Медольенje. Потомъж и наши предки во ви-них, хóщ непристojниh мистех, кладвът медольенje.

Шéро: въ мисто уменики 5 же или Кий, Кт.

Пс: 6. Нéст въ смéти, поминаја тéвe.) Рeци.

Нéст того въ смéти, иже ви то поминал.

Пс: 7. От Бога спасајущаго правија срцем.) Рeци, От Бога, иже спасају је правих срцем.

Пс: 3. Благ мýж шшéдръ, и да-
ја.) Рeци.

Благен мýж, иже шшеднт и дајет.

Пс: 2. Живи на нeвесех посмѣйт-
ся им.) Рeци,

Жив жикет на нeвесех, насмѣјет
бим се.

Пс: 2. Накажите си судиши
земли.) Рeци,

Накажите се ви, иже сидите земль.

Пс: 5. Я похвалат си ви лъчевá-
ши и јма твоје.) Рeци,

Ј похвалест се јси, иже лъбдест јме
твоје.

Пс: 14. Ходјај се без порока, и
дѣлај се правдъ.) Речи,

Јже ходит без порока, и дѣлајет
правдъ.

Творјај сија неподвижнътъ.) Речи,
Јже сија твориц, неподвижнътъ.

Пс: 16. От лица нечестивихъ, ос-
трастшихъ мѧ.) Речи, (:Острав-
ствавшихъ:) јже ме трапиши, и настрѣ-
шиши.

Пс: 54. 8 слышит Богъ, сиъ прежде
кѣкъ.) Речи,

8 слышит Богъ, иже јест прже виковъ.

2. Второ, кладѣт медолѣнje въ мистро
Ричини: Кѣ, Всѧк иже прогаја
приемлет, и иже ишаѣ обрѣшет.)
Речи, Всакиъ, иже прогаја, прием-
лает, и иже ишаїт обрѣтајет.

3. Третје, кладѣт медолѣнje въ ми-
сто Јмена придиленого. Кѣ, Пс: 106.
Алчјуше и Жаждуше.) Речи,
Дачни и Жедни.

15. Некончалик не къ мѣстъ.

Псал: 9. Внегда возвратити сѧ
врагъ моемъ.) Речи,
Когда се возвратит врагъ мъ возвѣт.
Вже жити ми въ домъ господни.)
Речи, Да живъ, или Да пребывају
въ дому господнемъ.

Внегда прити Зифеемъ.) Речи.
Когда придоша Зифльани.

16. Ричини прегратно изречени.

Пс: 7. О болѣ всправдъ) Речи,
О разболѣ се от непрѣди.

Јван болѣт.) Речи, Јвана жигот
болѣт. Пс: 119. Борјајхъ мѧ тѣ
не.) Р: Борјајхъ се супрот мнѣ дѣ-
ром. Јан, Ркајхъ ме напрѣно.

Пс: 74. Разтѣја сѧ земља.) Р:
Разтѣја земља: или Разтѣли се з:

Пс: 7. Впадаєт сѧ.) Речи, Впад-
аєт. Окорвйт Јван.) речи, Окор-
вите сѧ Јван. Разтѣли јест дн-
вѣцъ.) речи, Оказил јит.

17. Прѣгѣви негодими въ Ричинамъ.

1. Какови прѣгѣви стојет при Грѣческихъ
ричинахъ, таковије кладѣт и при на-
шихъ: а то био кратко спа-
дајет. Какот,

Помажи щедротъ твоихъ. пс: 21.
р: Опомені на щедроти своје.

Отважајуши ми. Враждају-
шу ми. 3.) Р: Отважајуши ме.
Враждајуши ме. 8шедръ мѧ. 4.) Р:
Пошиди ме. 8шедръ ми се.

О деснѹш мене ест. 15) Р: Ов-
десницъ ми јест. И прѣво и вла-

стіто Олочкині: Нá днів ми јест
всегда.

Вдіно просіх, то взыщ. 26.)
Р: Єдного просіх, того хоще взи-
сковат.

Іхже въ рукахъ веззаконъ. 25.) Р:
Більше въ рукахъ веззаконъ юст.

Отрадъ гостіньиъ на чужъ въс.
33.) Р: Отрада гостінього на чужъ
въс.

Веззаранъ вор'ші тимъ. 34.) Р: Разо-
рви рѣб'яихъ мене.

Навикоша дѣла ихъ. 105.) Р: На-
викоше дѣла иныхъ; или Навикоше
дѣломъ иныхъ.

Напоиша же оцтѣ. 68.) Р: На-
пойиша же оцтѣмъ.

Очужиша и.м. 105.) Р: Разтѣ-
жниша иихъ. Нювидиша иихъ.

2. Особіто смотрі: юже Оприціаніє
іллти Занікалніє ричинъ въ нас
всегда морягут стоять со Іскерні-
комъ. І того преводники несмотрятъ.
Не хотяъ веззаконъ. 5.) Р:
Не хоташ веззаконъ.

Несокрѣ говороби ихъ. 15.) Р: Не-
сокрѣ говоробов иныхъ.

Неоставиши душъ мої. 15.) Р:
Неоставиш душі моїе.

Непријатъ въ съе душъ скоју.

23.) Не прија въ съе душі скоје.

Неудалы помош твоју от мене.
21.) Р: Неудалы помоши ско-
је от мене. І во псалмъ 39
стоитъ добро.

Неудалы шведрот твоїхъ.)
Речи, Овонъхъ.

3. Въ ѿщи Рѣковъ всіде јест покъ-
дно (съ южнихъ юменъ) Іменник
кластъ, въ місто Бровніка. Бакотъ,
Онія грамота датъ томъ и то-
мъ.) Р: Онія грамотъ датъ.

Надове юст и южа терпѣт.) Р:
Хотѣши спасеніе надове юст нѣ-
жъ терпѣт.

Ты намъ юст сажено гла́вá положи-
ти.) Речи, Овади о дрожіно юст
намъ сажено гла́въ положитъ.

Трѣка ми юст рѣда метатъ.) Р:
Трѣка ми юст рѣдъ метатъ.

Пора юст пшеница сѣялъ.) Р: До-
ба юст ашеницъ сѣялъ.

ЗОШІ

18. Ізрóк Оловінскихъ ричей кноголично казет.

1. Наша всіда юмаєт честогов, шоменъ,
и южинъ изрóкъ: а Греческа мекокъ,
пишци, и дитинськи. Нижайтко
Грець Шымніхъ словъ: ишт иныхъ тѣ-
дихъ складокъ, Бакотъ Од, ОД,
ОН, ОР, и юніхъ сишиби: Како
смо повідали више. Зарадъ того
когда бимъ се налѹчитъ въ нашъ
всіде које тѣєдо изреченье: и оні
оно настојеует 8чинніт лагодніе и
меклье, и ко скојемъ изрóкъ спо-
довније: и преставляјут или от-
минајут слово: и тѣмъ различно и
жерко казет језикъ. Ктъ,

1. За че́ртова скла́д ДЖ, пишчт мёклън ЖД. Са́ждъ, Бо́ждъ, Са́жден, Бо́жден, Рождён, Прежде, Тъждъ, и Билорбъжани из Лешска Чъждън. Пра-ко речи: Оаджъ, Боджъ, Оад-же́н, Боджен, Роджен, Предже или паче Преже, Тъжд., Тъдже, Тъд-жин. Херв: Тъвъ, Тъви.
2. За ОР, пишчт ОТР. Отре́теније. Отре́ча, Отре́к, Отре́кро (ст́еврон) Раздребши́ти. Пра́ко, Отре́теније или Ори́теније, Ори́ща, Оре́к, Отре́кро, Раздребши́ти.
3. За ОД, пишчт ОКЛ, ОТА. На-ше ј́мо Олоби́нец си́це казёт, Отлако́с, Отлаки́нос, Оклаки́нос. Оклако́с. Ј на на́ш наро́дниь позо́р всакого небо́льного хлáпа, и на ла-дя́х прико́ваного сжња зовчт на-шиим наро́дниј ј́меном Оклако́с.
4. За једи́но И́ ради пишчт удвоено ИИ. Вселе́нија, На простран-и-ф, Бла́женниь: За Вселе́ни-ја, На пространъ, Бла́женниь. Псал. 37. Господи Бóже ј́стини ф) оци, Господи Бóже ј́стини.
- J въ говоренју прибавља́јт. И: велет, вонда, вое́вонда, Жéндо: за веда, вое́вода, Жéд.
5. За Вно́го, Вно́жина: пишчт Жи́-го, Жо́жество: або з ны́х јесчо ричи, које се починáјт от МН: а ишт ниједи́нијеже, која ви се по-чинала от ВН: и длья того необич-но ьим јест реч Вно́го: а ми пак пра́ко Руски и Херватски вели́м Вно́-го, не много.
6. За Чло́вѣк, пишчт лагодни́је Че-ловѣк. Ј въ говоренју за Чаша, Чо́до, Человѣтје: велет, Да́са, Да-до, Человѣтје.
7. Е, проминъа́јт во Е: и за Бо-ри́с, Богда́н, Бан, пишчт „Бориски, Богда́нов, Банов.“
8. Али пак во вси́х скла́дах, које въ нас Греки чинят, науѓаша јест онá, ко-ју на негласнице Јо́д: коју ма́ло и везди превраћа́јт во гласници Јо́х-тъ: и пишчт Чтѣ, и ј, и, Оже́р-тј, и ј: за Чтеније, Оже́ртју.
9. Али опуша́јт ЈОД, на початку. Ка́кот, Всіт, Всмо, Всте, Влен, Взверо: за Йа́ст, јесмо, јесте, је́лен, јесро. Втро, Вже, Вхъ: за Йа́стро, Йа́же, Йхъ.
- J въ срди́ниах. Да́ем, По́ем, Но́а, Но́е, Овјета: За Да́јем, По-ји́м, Но́ја, Но́је, Овјета: и останоно.
10. А гдј се сојдет Јо́д, со Јхъ-тоју въ једен скла́д, на початку, Ктѣ й́м, й́ства: или на кон-ци: Ктѣ, Зми́нь, Овјети: или на срди: Ктѣ, Зми́нь, Овјети: Зми́ньаки, Овјети́шни, Аси́-скии:
- Ои́цева изро́ка Греки ишт разумѣт, ишт изреши имено́гут. Ј пото́мъ си-цева ишта мѣрзко, нестаноенто, и неправило, и влѣдно пишчт. Али во опустет Јо́д: или въ мисто ишто напишчт дрѹгъ гласници Јхътъ, или что јно. Ј наши писци сâми въ писанју сицевих скла́дов чудно вѣро се шата́јт.

19. Риҷем Олокаинским привлаштајући свој Гречески разум, нај крив и несподобен.

1. Въ Греческом језику вноѓије ричи, које имајући нестановит: се јест двојак, и тројак разум. Ј зато же Греки нашим једногом становештвом разума риҷем несподобено привлаштајући двојакже разум. Кајот, Калоје в ных стояйт за Лип, и за Добр. Ј даља того они кладући на шу риц Доброта, гди ви класују Дипота.

Ј Доброту њих, въ ръки брагом, П. 77.) Речи. Ј липоту ныховъ въ ръки брагом.

Дщери њих Добрени, П. 143.) Речи, Дщери ныхови Украсени.

Красотоју ћоеју, и Добротоју ћоеју, П. 44.) Речи. Красотоју ћоеју и Дипотоју ћоеју, или паче својеју.

Тјм ѝ знаменујет чест човицкъ, и Цинъ товајом. Тјм јос, Честен, и Драг или Драгоценен. Или в нас та јест разница. Человек Честен: а Токар Драг. Паче камне Честна, П. 18.) Р: Паче драга камена.

Добра знаменујет Олакъ, и Жизније. Оцињеније. Домъ, или Рајскије човиџе. Зато в ных дојро стояйт Орадободос, за Право-

верен, или Пракоразум: киј умајет, разумије ов вере. Ј в нас негоже стояйт Православен: и тајна јест реч Благоверен, Правоверен. Пракодумен. Ј ко в нас далеко отложен разум имајет Олака от вери: и не једно јест реч Права вера: и Права слава.

2. Во вноѓих мистех кладући ЕВЗ, въ мисто НВ, или въ мисто јније ричи. Кт,

Безчестје: за Нечест, Орамота. Безчестит: за Орамотит, Орамотит.

Безсмертие: за Несмертие, Неморен, неизбона, ив.

Безмистије: за Несподобен.

Безмистје: за Несподобје.

3. Кратос знаменујет, Держанje, Державъ, и Оилъ, или Крипост, и Владанje. Дворјава моја, пс: 30.) Речи. Крипост моја.

Предбеш знаменујет, Учим, Кажем, и Карам, и Казним. Показа ма ћирова моја, пс: 15.) Речи, Покара ме ћирова моја.

Понире, за Дукав, и за Худовен. Ј в нас Дрко јест Дукаво; а човиќ Худовен, Зол, а не Дукав.

20

Разнијије скажи.

Что се неможет в нас једноју рицује нареши, они по силе једноју изви-

кајът сказио: и твореът рѣчи ибо
ви, и накаши, и всакако нестѣрпни.

Кѣ, Гдѣ браѧмъвши го мѧ, пг.
р: Гдѣ, иже ми јест дѣл разѣм.

Мужаѧл 26). Мужски дѣль.

Водбогит 24). Будет прѣвивал.

Наслѣднит земль 24.) Въ отчий
овдержит земль.

Беззаконѹщи 24.) Зло тво-
рени.

БлагоѹгодиХ 25) Угодно ми ви
Законоположи ми 26.) Постави
ми закон.

Низходиши въ земль 21.) Охо-
деши въ земль.

Низведеши их 54.) Оведешъ им.

Низвијеши 55.) Звијеш.

Непредложиша 53.) Непроложиша
пред.

Белеречеваша 37. Великије рѣчи
говорише.

Благоболил еси 43.) Угодно ти
јест вѣло. Онци въ 68 добро:
Угодно ти вѣдет.

Шїдерит 36.) Шїдер јест.

Послы (вѣтъ твои 42) Помыли свѣтъ
свѣтъ.

Јазовимиса 43.) Јазовимо се.

Понашаѹших, и Оклеветајѹших
Речи. Опонашаѹших, и Клеветѹших:
или Оклеветѹших.

Јазошрен 44). Јазострен.

Окоровиѹщет: 38). Благо кѹни.

НенеправиХом. 43). Неправди не-
чиниХом.

Благодѣјаѹши 56). Же нам
јест добро готвори.

Утериѹш. 62). Утериѹш, речи,
Прѣдикаѹш.

Воздѣјиѹш рѣцѣ. 62). Воздѣйиѹш,
Воздѣниѹш.

Разиствіт. 67). Разломијест.

ВладиЧествѹши. 88. Господи-
јеш.

Засвѣдичествѹш. 70). За-
свидочь.

Разиствова ѡстнама. 105). Ра-
зличаше ѡстнами.

Вцарите 92). Окрапљујест.

Смирою жудрствоках. 130). Ис-
нисно ииснух.

Колесница Божја тмами тѣм: 67).
Колесница Божја въ тѣсѹш ти-
сѹш.

Кто противстаниш ти. 75.)

Кто станиш против тѣви.

Ј ић мимојдеш. 148.) Ј ићдеш
мимо.

От виѣ везчаднит их. От иќес-
ни имъ опбѣгоши.

Инѹши. 5.) Пойми вѣ щи.

Ј всталши саж въ ииух. 5.) Ј стояј
вѣдеш въ ииух.

Взискажиѹши та. 9.) Взискѹш-
ших тѣсє.

Потреки. ик. 9.) Затерла јест.

Разбршиши врага. 8.) Розориш.

Да разумѣјут, 9.) Да ураз-
мѣјут, 8знатът.

Оми́рши. 17.) Поми́зинш.

От Мир, јдєт **Мирим,** Оми́рим, Оми́реније: се јест Поми́рим, Поми́рене. И от Мира, јдєт Оми́рин, Оми́рно, Оми́рност, въ пѣтју и въ ѿденїју.

Оми́реније. 9.) Речи, 8ничиженије.

Милост ткоја пожене́т ил. 22.) Речи поједет замоју.

Всели́тисл. 22.) Прекиба́ти.

Оки́тает. Јз лат: Habitabit. Речи, Пребыва́ти хошет.

Скорбль. 32.) Скорбль се.

Воздѣ́ти рѣцѣ. 27.) Воздигнѹти рѣки.

Наслѣ́довах. 118.) Отчимно сељадах.

Ј неразтлѣ́тих. 77.) Ј неразорит вих.

Попекъсем 37.) Скорбите хошъ.

Гонъах благогтињь. 37.) (Гони́хин) Настоја́л се м на добротъ.

Ослаби́ли. 38.) Отпобсти, Прости.

Остáви нам. Прости нам долги и: **Болејъ** Покръ твѣкъ. 53.) Радобѣльно ти хофъ приноситъ посвешенје.

Пораво́тају́т. 71.) Бъдѹт равотала, Олжила.

Ходи́ховъ единомишиенјем. 45.) Ходи́хова, исва, згодно.

Зда изправили сѧ виша. 117.) О да вихъ се изправили.

Въ чесом изправит. 118.) Въ чесом изправит.

Грѣхопа́данја. 31.) Грѣхоти.

Велелѣпје. 20.) Величество.

Вселе́нијаја. Буаше реч Всельенија, по прѣкло. Или въ разумъ рїч ока изгола јест негодна. Речи, Вес свѣт, Вла земља, земниј крѣг.

Благолѣпје. Красота.

Времѧ благопотре́бно. 31.) Пригодно, Пригоже време.

Безчадје. 34.) Јаловоуст.

Законопрестѹпни. 35.) Беззаконник.

Премѣдро́стн. 36.) Мѣдро́стн.

От Малодѣшја. 54.) От младости дѣха.

Средорѣчје. 59.) Меджурѣчје.

Долготерпѣлив. 85.) Терплив.

Желанје. 33.) Желѣније.

Јакъ придет. 49.) Въ јави придет.

И јудоки. 67.) Јудини.

Зарју. 73.) Зборъ.

Ино́жайшја вих. 77.) Бно́жих изнѣх.

Јиорог. 77.) Једнорожец.

Коль крати. 77.) Кълико крат.

Ненистовленја. 39.) Дѣностн. Глѣбости.

Всадники. Коньники, Херватом Ко-ињинки, Јездеци.

Благодатъ. 44.) Милост.

Ва́йка соткори. 65.) Къликъ дѣла соткори.

- Во Јазнканих. 77.) Во изри-
вениих. Въ валваниех.
- Оёнје. 72.) Присиенје.
- Јамалиите. 21.) Јамалици.
- Опас. 24.) Опаситель.
- Ј. тој садит. 9.) Ј. он хошешт
садит.
- Законодакец. 9.) Законоставец.
Неповинен. 9.) Невиноват. Не-
винен.
- Очи гордих. 17.) Очи охолих,
Благордливих.
- Јазинци. 2.) Народи.
- Отечестваја јазик. 22.) Отчини,
Домогини народов.
- Вдинород. 24.) Вдинорождъ. 28.)
реци, Единороден, одинъ.
- Дожъ конь. 32.) Асажен конь.
- Гажденje. 30.) Гадженje.
- Зовушъ ми вѣс дѣнь. 31.) Когда
кричахи вѣс дѣн.
- Прискорена ясн. 41.) Жилостна
јесн.
- Рѣбра Онерна. 47.) Отранн Ои-
верније.
- Въ столице. 47.) Въ војницах.
- От Чосва. 57.) От материна гїла.
- Јз того, что смо досели повидали, ов-
личај како вноѓо несподобје чинејт
во Окладимју рићев: и въ преобо-
женју: и творејт паказније рићи.
1. Ико во Гречка рић въдет Окладе-
ни: и они и наша творејт складе-
- нїже. Предстаничи за Отанъ
пред тобоју. Долготерпѣлив: за
Терпљив.
2. Ико Гречка рић въдет Кратка, и
нашъ творејт краткоже, и овсичев.
Сашти, Опас: за Опаситель.
3. Каковъ кончинъ, и каково племе
јмајет Гречка рић, таково же дајут
и наша. То Грамма, преоведет
то Писма, тога писмене: за Оло-
бо, Чертгина.
4. Сицек Приморци (или Далматини)
смотреши на кончину Влашкије рићи
Сперанци: пренаказно и прогњено
говорејт, франца, или фованца:
за Надежјане. Ј из Нимечкије рићи
Фрах, келет Фэрок, въ то Оло-
кийскъ рић: въ листо Причина. Ј
кнога јнога каженја и несподобја
чинејт Приморци въ језикъ: али смо
смо обди привели лиху дльардин
бзора.
5. Всакъ Греческъ рић једно, преоведет
на наша једноже: что јест невоз-
можно. То бо се приљачајет и въ
Латинском, и въ јних језикех: да
на становитих листех въдет табла
днји Гречкије рићи нашеју једноју.
а јнди једну Греческу, двини и три-
ми нашими изреш. Сице рић Ојку-
мени, Латинци преоведет на дни
рићи (:Orbis terra : Uniuersa terra:)
Земельни крѓг, или Всѧ зем-
ља. Ј нам обща и обикњењена рић
јест вѣс сећт. Али наши преоведници
хотејт, даши наша рића јмала чети-
ри склади: и да би била Медо-

льёнем: какот и Гречка: и пишут
Вселеннаја: и чинет въ једнов
рѣчи четири вѣді или скази. 1, пи-
шут Аѳ, за Аѳ: 2, ии, за и:
3, наја, за ница: • тѣва бо буше
рѣц Вселенница, по правилу, 4, вѣд
јест, јеже та рѣч Вселеннаја, и
Вселенница, въ нашем љезику ниче-
сож неизнаменујет: и никакож немо-
жет вит пријемна, нит стерпна. За
Вселенскии собор: реци Повѣ-
даныи собор. Лехом бластила, или
нам недадна рѣч јест Повѣдни. За
Карономијес наказно велет На-
слѣдствет, или Наслѣдит. А Да-
тинци двѣими ричат (:Hereditate са-
приет, acquireret:) отчину џстежит, при-
мет. И ми можем реш. Въ отчину
стежит, овладајет, одержит земљу.

—

РАЗДИЛ ЈС.

ОБ ОДИВАНЈУ ВЕСИДНИХ РАЗДИЛОВ.

1. Одибанје придѣвнога со Обстојним

1. Јме Придѣвно жарајет вит згодно
со Обстојним: во плѣмену, въ чи-
слу, и въ прѣгнезу. Кајот, Шала

- иска презнена вознѣтит велик по-
жар. Бујаше зѣма лѣтта, стѣдено
погодје, и велик витер.
2. Ико будет вноје обстојних, спо-
јенем гбѣзаних: приникајет им се
придѣвно внојинно. Кајот, Милош
и Љогдан јесот въ Новграду уро-
ђени. Јли Двојично: Кајот, Јеста
въ Новграду уроджена.
3. Говореш се Душатих разнитого пле-
мена веџех: придѣвно се содикајет
въ нарочитним плѣменом: се јест
въ Мужским. Кајот, Отец и ма-
ти моја давно сѹт ємерли. Тож
викајет, хотјаж въ Обстојних и
не будујет мужскога племена: Кї, Ма-
ти и дите јеста пришла: или је-
сѹт пришли. Лијо гди Обстојна
вса јесот једнога племена, тајо и
придѣвно въ нѣмим се згаджајет. Кї,
Мати и доји јести пришли: или је-
сѹт пришли: по Херватско, јесот
пришли. Јагње и теле јесот за-
клана.
4. Ји гди јест веќда се Недушатих
кешех: 8 Греков и 8 Латинцев го-
сто се кладеј придѣвно внојинно
Нијединско. Кајот, Гњив и Лако-
мојст вјају въ нѣм велика. Богат-
ство његово, и почтенје, и слá-
ва, јесот вени лајдем изјавна. Нѣ-
ма двима племе, возраст, и разум,
вјају обе близу једнака. Смѣрпа
воля, и возтезанје тила, јесот
внога годна чловиќу.
5. Јли вед 8 нѣх вноје крат, а 8
нѣс об близу вегда: придѣвно јме

гоједнабајтсѧ зъ ближњим обстoj-
ним, въ којеми вѣди числъ. Кајот,
Відју, о господја моја, вѣсни
лица, и очи на мене витъ обернені.
Витъ јеже тѣби всего лѣдства спа-
сѣнje, и слава, и благо, и дитца
јесут драга, лакомост, и гнѣв,
вјаше въ ньем велик. Богочество,
почтѣнje, и слава ныгода јест витъ
лѣдем језјавна. Нынма двѣма род,
възваст, и памет вјаше једнака.
Смѣрна болъ, и козтезанje тѣла
јест потгрѣбно човѣкъ.

6. Казалније Јменни, Оно, Ото,
То, Сѣ, стојет со вѣакого племе-
на и чигла јменни. Кајот, Оно јест
практи драг, витъ драга въ пѣдже
възможет.
7. Ерата, Господја, Дитца.
Дрвја, Кнезја, Можја, во
Јменникъ и въ Зовникъ, содикајућтсѧ
съ придѣвними Нијединскими, вновин-
ними. Кајот, Твоја дитца јесут
мала. Господја сѹт заповидала на
војни. Наша дрвја нисућт нам вѣрна.
Неречи ада, Твоја дитца јесућт
мали: Господја јесут заповидали.
Рѣзки ако вѣдет јн Јменник на
грїде: Кајот, О мила братја, ви
нас јесте згѹйли. Я въ осталних
прегивех съ тими јменни кладбите
придѣвна жѣнска Јединична. Кајот,
Јосиф, Узоркши своје братју, немо-
гаше солз коздржат. Отидоше на
новогаје со женами, и со ксеју дит-
цеју. (Ігл 122:). Въ рѣкѣ го-
сподѣй (својих.) Р: Въ рѣках
господѣй (своје) је

8. Повидали смо попрди саго: ка-
ко Греком и Латинцем вѣако јме
придѣвно может стојат за обстoj-
јуно.

Али мѣ въ такових мѣстах Придѣ-
вна преткарјали во Обстojна: и за
Покојен, Духовен. Отар, Млад.
Дик; велим Покојник, Духовник,
Отарец, Младец, Дикец. Је въ жѣ-
ном племену, Светица, Моченица,
Покојница, Отарица, Младица, Ди-
ницица. Је недаштих кеша, Тем-
ници, Свиглици: Топлици, Отуде-
ници: Горници, Јзподници: Десници,
Шуници.

Ника Придѣвна Нијединска, лико въ
Јединичном чиглу, могут стојат за
Обстojна. Рекши, Благо, Добро,
Зло, Хвдо, Лихо, Дбрно: Ве-
лико, Мало, Вного: Десно,
Лико: Дечко, Тежко: Прѣсто,
Једино, Само: Никдико, Куд-
лико, Твалико: Тихо. Полно,
Болно, Давно: и јна ника ги-
цеви. Кајот, Земља полна вѣакого
добра. Отишњен великим лихом, или
Синице во въ обстojном обличју Орѣ-
дник творим на ОД: Лихом,
Злом; а въ придѣвном обличју ре-
кли виско на ИМ: Лихим, Злим
дѣлом.). По великъ, По малъ, На
самъ, На једину. Ја дечка, Ја ти-
ха По простъ, по тихъ, по лехъ.
По Рескъ, По Херватскъ. По са-
хъ. По мокръ.

Јевави нас от Дукаваго.) вјаше
рећ, От Дукава: али прѣбо, Јевав-
и нас от злѣ.

Есі, Тó, Окојé, Нáшe, Вáшe :
и ако въдѣт које Јаредно, или Вер-
стѣлно јме (Сакот, Старо, Ново,
Придиње, Вѣче, Мѣньше;) претвара-
јућес въ синевомъ мѣстѣ по закону
приднинихъ. Какот, По ксемъ. По
томъ, По нашемъ, По својемъ, По
старомъ, По ибомъ : и По всемъ,
По нашемъ, По томъ, По својемъ.
По старомъ, По ибомъ, По даќномъ,
По даќномъ, По придињемъ, По при-
дињемъ, По бѣжемъ, По бѣжемъ.
Јз кѣшиго, Јз мѣньшего.

9. Я бо внојиномъ. число 8 Греков
кного кратъ стойитъ : а 8 нас ни
отньодже нестаниетъ придињено јме къ
Овестојногу мѣсто.

Всѧ покорила си подъ ноги ѝ, п. 8)
р: Всѧ јеси упокорила подъ јого ноги.

Позчишај тщетнимъ. 2.) р: 8чи-
ша се тошщети.

Кто явитъ намъ благаја. 4.) Кто
намъ явитъ благо: или добро.

Јаже не возхишахъ, тогда возда-
јахъ. 68.) реци, Чесо не возхишахъ, то-
гда воздајахъ.

Воздајши мн зла. 7.) Јже мн
воздајутъ зло.

Јеволниш вол душа моја. 87.) ре-
ци, Иаполинил се јестъ зла д: ж:

Радѹши си зломъ монм. 34.) р:
Јже се радѹйтъ зла мојемъ.

10. Чето адда Греки велитъ, Та аифро-
тина паката матата. (и Датинци,

Humana omnia sunt uana:) не реци
ти, Всѧ чловичка сѹт сѹетна :
и нити Всѧческа сѹт сѹетна. Него
реци: Всѧ чловичко вѣтје јестъ сѹ-
јетно: Всѧкије чловичкије кѣши
јесу сѹетни. Multa passus, Rauca
locutus, Magna operatus, Parua mag-
nificat, Turpia odit, Honestia amat.)
прекеди сици, Вногије тежкије кѣши
степий: Џало говоривши: Велика ди-
ла содилал: Џалије вѣши на велико
процињајетъ: Нервка дила ненаки-
дитъ, а почтена любитъ.

ЗАНОСИ

2. О в Заносномъ јмену.

1. Заносно јме (или јменка.) Кінь,
која, које: Јже, јаже, јеже: згад-
жајућес со евојим прошестниномъ, ко
племену, и къ числу. Какот, Оного
чловика негодијућес зватъ племеницни,
кінь ов срэмъ нехажетъ.

2. Я 8 Греков и въ прегибех заносно
јме всегда се згаджајетъ съ прошё-
стниномъ. Я 8 нас и 8 Латинцев то-
кмо въ числу, и въ племену, съ
прошестниномъ јменомъ: а въ прегибъ съ
поглидјућешу ричиноју, моражет вит
згодно.

Повелбијемъ: ћим же заповѣда. 7.)
Повелбијемъ: јеже заповѣда.

Завиша чудес ѝо: и х же яви имъ.
77.) р: Чудес: јаже њим јестъ јаки

ГДЕ сът милости твоја дрѣнија:
у же кълтъм ДДВ во јстинѣ твои.

р: Где сът милости твоје дрѣније
бънинже кълтъм јеси ДДВ во јстинѣ
својъ.

Поманъ поношеније рав твои: єже
помогниша вѣзи.) Речи. Опоменъ на
опоношеније равокъ скови: вѣнже опо-
носните вѣзи твои.

Первое ще слово сотворих о всѣх:
о нынѣ начатъ Јсусъ творити е и
учити.) Речи, Первѹјъ тимъ вѣси-
дъ јесемъ ученикъ ово всѣмъ: јеже на
чѣ Јсусъ творити и учити.)

Овѣичь: что обди чинитъ ЖВ. Въ
Греческомъ ствѣйтъ. Појеи текај ај-
даскиен.) и ѿводви ричици тѣ, кај.
незнаменѹйтъничесож, не же И. а
ЖВ никакож непристоитъ къ семъ
мистъ.

3. Латинцемъ гѣтъ, намъ рѣтко, вика-
јутъ во Уживанју ова заносна, Кинъ,
да Јже: и въ мисто нынѣ намъ ра-
ветъ, Ј тобъ, Ј би, Ј сеъ, Ј ѡв.
Какотъ, пријелъ семъ твоје писмо: и
оно ми је велико радостъ принесло.
Опростиши го: и онъ оправиши оти-
де. По Латински ви било рѣш: Које
ми јестъ радостъ принесло: Кинъ оправ-
иши отиде. Зазвалъ јестъ господъ
Одомнала: и онъ отвеша, Око семъ
јаз.) И по Лат: Qui respondit: Ви
отвеша, јже отвеша.

3. Ов Двихъ Овѣтѣниихъ.

1. 8 Грековъ, и 8 Латинцевъ, когда-
коли дви јмена овѣтѣни (разнитије
вѣни знаменѹющи:) въ всѣдѣ стојатъ
всѣ Опојенија: једно изъ нынѣ сто-
йитъ во Јзвернику: Кај, Олбга, краља:
Книги писца: Хливъ тѣгъ: ѩдолје-
сова: Стражъ Господа.
2. А 8 наѣ въ мисто Јзверника сто-
йитъ јме приидѣно Владаљно, или
Пристојаљно. Кајот, Олбга Краљевъ.
Книги писчици: Тѣжинъ хана: Ол-
вно Ѣдолје: Стражъ Господень.
3. А коли пакъ при другомъ овѣтѣнијомъ
вѣдетъ које Приидѣно, илнти друго
овѣтѣнијо: по издже морајетъ стојатъ
во Јзвернику. Кајот, Отѣцъ гредѣше-
го вика. Інгелъ велика совицата. Оло-
вѣса Ѣстенъ твои. Копје Марка
Краљевица.
4. Тожъ викајетъ, когда за Јзверникомъ
идетъ други йзверник. Кајот, Јаковъ
јестъ виа сина Јака. сина Абраамова.
Не, синъ Јаковъ, сина Абраамова.
Добро јестъ речено: Гоѓи разтајаша,
от лїца Господња: от лїца Гос-
подња всеје земљи.)
Зло пакъ: Тобъ јестъ синъ Божији,
спасајуЩаго родъ човѣческии), речи.
ОН јестъ синъ Божија спасајуЩего
родъ чи:
Книга родства Јсусъ Христоබад.)
р: Книги народженja Јсуса Христа.
Зачало евангелија Јсуса Христата си
на Божија) речи, Јсуса Христа, сина
Божијега.

Возпоју јмени Господи^в в иш-
нем^в. п. 7.) р: Возпоју јмена Гос-
пода вишњего.

Глас Господенъ преснцају щаго
пламень огња. 28.) р: Глас Господа
преснкају щаго пламен огњении.

Смртју скоју Христос жало смрт-
нио: притуби: Ја же љдамљу смр-
тју во царска речи, Смртју скоје-
ју Христос жало смртни притуби:
Ја же љдамљу смртју царство јест
стекала.

5. Я въ никнх мистех (дълъради знат-
нијего разума) и ми на подобје
Греков, једно прости јме изрикајем
ко Јзкерникъ. Какот, Мати ши-
адо: Дъх мъдрости: Въки ви-
ков (или паче въичније въки:) Вно-
жинъ лихот: Сојем лъбеде: Отадо
воле: Вриме изкоченја: На подобје
Греков.

6. Я ника изглашајем ко Протибиникъ.
Какот, Господи владико животъ мо-
јемъ. Боже, и гостоди гілам, всих
стварій сткорітель.

Я ника обояко словът добро. Ка-
кот, Владико животъ: и владико
животъ мојего. Господи гілам: и
Господи сіл. Всих стварій: и
Всім стварем, сткорітель. Предста-
тельница, и помошница вѣрникъ: или
вѣрним лъбедем. Братар царства: или
воятар царства не веномъ.

7. Или вім која знаменујут како въ
крайност, или сказъ, или нарав доб-
ре и ляти зол. она стоје въ Ја-
керникъ. Какот, Кантика сердца ја-
нак. Маж великого благонарађу.

Зла нарава чловѣк. Оицева миста
ми и по складену изрикајем. Ка-
кот, Крипкогерден, Лежкогерден, Ми-
логедден, Злонарађен, Благонарађен,
Равносилен, Полномощен.

***

4. Ов јменъ зъ Ричиноју.

1. Ричина осовита просит пред гојоју
Јменникъ: въ једнаком числу, и осо-
ве: явно, или отайно: Кѣ, Ја-
тъ: чи се смијеш: смрт се при-
ближајет.
2. Последи вноски јмен (ко Опојенјем):
внога крат стойит ричина, вноски-
на. Кѣ, Богдан, и Милош придоше.
Никогда стойит и јединична: Кѣ,
Зм, разбој, и совит, јест въ стар-
цих.
3. Ричина вношкина го врдијују осо-
боју се соједнакајет. Шерва осова
јест врдија от втормије: Втора
от третије. Кѣ, ако ти и твој
отец јесте здрави, добро јест: а
јаз, и мъ брат, јесмо здрави.
4. Нигда въ мисто Јменникъ стойит
Некончанна ричина. Кѣ, Логатист
мъ закон. Я нигда ричина зъ јме-
ном. Кѣ, Невиноватим вит, јест ве-
ликака бтија.
5. Некончанна ричина (ко Греков и Да-
тинцев): јмајет пред гојоју Кро-
нник. Кѣ, Радујсе, тесе бит здрава.
Верло тъжъ твојего отца хо-
роват. Чла сем вноѓу сиљу вит при-
шил. Разумано емо врагов вит по-
енглија.

Дали сицво говорије иако иако овичено: него ми ладније велим: Радују се, јеже ти јеси здрав. Вефло чужа, јеже твоя отец хорјет. Чујем, јеже јест бнога сила пришла. Разумливи смо, јеже сугт враги побибли.

5. Ов изрецињу вримена.

1. На питање, Када, Гда, Когда, Коли. Отврти се чинити сице. Сада, Х: Зада, кметски: Тада; Тогда, Ро: Овда, Онда: Другда, Јнда, Јногда Ро: Есгда, Шалокада, Шлагда, Јкада, Сејре.
2. Нигда, Хер: Никогда, Ро: Никада. Сејре. Николи. Нигдаже не, Никогдаже не, Николи же не. Нинигдаже, Ниникогдаже, Ниниколиже. Кадаколи, Кадагод, Каданивад, Кадаливад.
3. Даено. Даени, Даенич, Толнич. Но- вич, Ве ноби, Ономедне. Јже, Јак, Јаке, Јакри, Лани.
4. Днес, Ро: Данас, Хер: Ношес, Ро: Ношас, Хер: Јутрос, Вечерас, Аитос, Јесенас, Зимус, Кеснис. Јлити, Осго дне, Осје ноши, Осго јутра, Осго вечера, Осго лита, Осје јесени, Осје зими, Осје весни.
5. По Кровашку. Онош, за Онују и њу. Обо лито, Овч зиму, Ов год, Ов год (или Сјугод). Хер: Къ литу ов (југод). Пејань, втори, трећи ден, год, мисец. Пејев, добр, трећју зиму, јесен, кеснис. Ланьску зиму, Ланьску јесен. Веј ден, год, мисец. Всё зиму, кеснис, јесен. Всё брије, лито, јутро. Веј живот. Ден и юш, јутро и вечер.
6. Чрез веј ден, год, мисец. Чрез веј зиму. Чрез веј брије живота својега. Чрез веј живот.
7. Вечер, веј ден, веј юш, веј јутро, веј вечер, веј зор, веј сјомрак, веј мрак, веј доба. Веј пор, веј крије, не веј доба, не веј брије. Веј недиља, веј субота, веј петок. Веј празник, веј дилатни ден, веј дилатник, веј простири ден, веј замрази, веј вејлико говеније, веј пејань, драгиње, трећији ден, год, трједен: веј пејев, драгију, трећју зиму, недиљу, суботу. Веј пејбо, драго, трећје брије, лито. Веј напријед, веј наприједок, веј гредаше брије. Веј пејбив сјон.
8. Веј ноши, веј дне, веј зиме, веј литу, веј јесени, веј посту, веј мраку. Веј пејвом, втором, трећјем днји (или днебд), году, мисецу, трједију.
9. По Орбдинку. Зимоју и литом, весноју и јесену, јутром и вечером, днём и ношту, ономедне, за. Оними днени. Мраком, зору.
10. За тога, За тога времена, За тих времена, За тих дни. Јаза тога

- Брѣмена, За за тих брижнен, днѣ. За рана, За јутра, За тми, За се-та, За дне, За топла, За леда. За корѣна војводи. За Јарка кра-лѣвица, За доби, За пѣри, За зори.
11. На Зајутерје. На всакъ дѣн, На всакъ нош, На всако криме. На Хри-стов дѣн, На свитѣль недиљу, (Хер: На вазем). На Богојаслѣнje, На Христово народженje, На Успенje Пречистије Богородици, На Семењ дѣн, На Јевдокињин дѣн, На Јурјев дѣн, На Јануарин дѣн. Хер: На Јур-јевъ, На Јануаринъ, На Јануаръ, На Петровъ, На Јевдокињинъ.
12. Пѣрко, Пѣркье, Најпѣркье. Пѣркье сего, Пѣркье того, всего.
Прѣже, Прідже, Пріње: Најпрїже, Најпридже, Најпріње.
Прѣже того, Прѣже сего, Прѣже все-го. Пріње того, сего, всего.
Попрѣди, Попрїдже, Попрѣже, По-пріње.
Попрѣди того, Попрїди сего, По-прїди всего.
13. Поглиди, Поглїдже, Поглїнье. Опо-глиди, Опоглїдже, лије, По том, По сїм, Поглїди того, Поглїди се-го, Поглїди всего. Поглїди за јутерја (Хер: По јутрикъ). Пред че-ром, Пред чѣраком.
14. На питанje, Отколи, Откада, От-когда, Отвѣтник риче гледи на листъ рѣ.
15. На питанje, Доколи гледи листа рѣ.

6. Ов изреченију миста.

1. На питанje Кади, Гди? гледи листарѣ. На питанja Када, Кадо, Откад, гледи листа рѣ.
2. Привѣти и ово что овди въ гайд јдест.

Стојанje на мисту.

Кади? На земље, на небо, на небесах, На свитѣль, На всем свитѣль, На водѣ, На морју, На покитерју, На столѣ, На кробу, На бозу, На се-лу, На польу.

На дому: се јест, дома. На дѣ-рѣ: злѣ за вони, или за На дѣ-рїшшу. На пѣдборју: знаменујет во На дѣбѹ тож что На дѣбоном кроју.

На владању, Хер: На власти, Рѣ: се јест, Не ко граду. На Рѣси, На Москвѣ, На Дону, На Дунайу, На Поморју, На Подонју, На за-прѣју, На Краљине, На рѣвежу.

Въ дому, во својем дому, въ граду, во граду, въ извѣ, во дѣбѹ, въ коде, въ огњу, въ миру, въ лису, въ дубраве. Въ Рѣску, Леш-сков, Херкатсков, Гречков земље, Јанти, Въ Рѣсех, Въ Лешех, Въ Херкатах, Въ Грекех.

Гибанje от листа.

4. Откад? Јз дома, Јз вони, Јз дальни, Јз влизи.
Јз Рѣси, Јз Рѣскије, Лешскије, Херкатскије, Гречкије земљи. Јз Рѣса, Јз Лешев, Јз Херката, - атов,

Јз Лéхов. Јз града. Јз польа. Јз Краљини. Јз рбéжа, Јз Поморја. Јз Загóрја. Јз Ниша.

От Москви, От Дона, От Дунáја, От морја.

Съ берхъ, Съ небесъ, Съ високъ, Съ кисини, Зъ гори. Съ крова.

Гибáнje по мистъ.

5. Къд? По землье, и по водѣ. По гъхъ, и по мокрѣ. По горах и по планинах. По лисех и по дъбравах. По польв и по горѣ. По робнине, и по стернине. По градех и по селех. По краљине, и по срдицн. По пътеш, и по улицах. По Рѹси, По Рѹсъ, Лéшковъ, Гречкъ землье. По Тѣдници странах.

Чреz горъ, Чреz Кубиницъ: Чреz рикъ, Чреz Москвъ. Чреz град, Чреz вид.

Кроz горъ, Кроz Кубиницъ: Кроz рикъ, Кроz Москвъ. Кроz град, Кроz вид.

Гибáнje ко мистъ.

6. Къмо? На землье, На небо, На невеса, На скит, Въ дом, Въ град, Въ извъ. Гледи више числа 2.

7. Ов изреченjъ О рѣда:

1. Офадника вез предложкъ чинкаjем, когда јестъ рицъ об Орѣдъ, или об Орѣжъ. Какот, Мотикоjъ скопал, пером написал, лечемъ по-скапел.

Јли ов Причине, дъла које се чго дијет: Какот, Ви својевъ охолостју јестъ доспилъ во всѣ тѣ изрифъ. Мойим грижомъ се јестъ чинило зло, које герпльъ.

Јли ов Начинъ, којим се что дијет: Какот, Всаким способом настojmo тиленниje страсти бъртвълът

2. Начин дијанија изрикаjетс съ Предложком ОО: Какот, Со стражом и съ трепетом дилајте спасенje душ твъсих. Гнив въди далеко: съ којим се иначоже праќо нит разумно неможет чининг. Ти съ хитростју ходиш, а ја съ простотоjъ. Велмаже и ов орбдът сиц: Тврки сът вънгрије держави зъ меџем овладали.
3. Ов Поголестъ се велит ПО, и ЧРВЗ. Какот, посла се ти отпискъ по Отојанъ. Поръчил се ти човениtje чрез Отојана. А нереци. Постал се ти отпискъ Отојаном: нит из Нимечска, При Отојанъ.

А ов работе велим ЧРВЗ. Оветаша се полье чрез кмети. Помеш се нинвъ чрез најемници.

4. Причинъ знаменjът Предложки: ОТ, ЈЗ, ДЛЯ, ПРВД, ЗД, ПО: Зато јаки, Просто јаки, Тим јаки: Какот. Скрили сът се от грама. Немогаши говорит от жалости. Он то чинит и зъ неболни: и зъ нароха. Дъла заzора зло на подръжникъ говорит. Немогът спат пред скорбът и го лъбет, за него благ наров. Злонаравен човеник, стражомъ примиран, по ноже чинит довро.

Зато јест се мист даљ завести разкошио съблазни, всим јест постали чуден, и славен. Ви вси въ дълъ гинете, тъм јест нещето приземат добри хъбнитов.

8. Ов Греческом Йакерникъ и простом.

1. Что Греки велят, Переводенъ аутъ: то наши переводники преодолеют на Противниъ прегради: Ядущъ ему. Зато юже Гречески Йакерник, и наш Противник, сковка юднако изходеют на 8. Алипак сице преодолеют, иист преводицт, но превращают язик. Та кюка во говоренија ингдиге иист въ обичају въ нашемъ язикъ. Ию въ прямъ, что Хораций Римски пишатъ (Сприверстъ юшъ своя язикъ ко Греческому) велят, Nobis non licet esse tam disertis: Qui Musas colimus seu eriores: тож и мнъ моражемъ мислицъ оби сиби. Рекши, Еже намъ негодицсе витъ тико разгоборнимъ: кюнимъ юест да на ти сија вендиа.

2. Латинци такова миста преодолеют различно. Иногда на прост Ордник иногда на ричицъ Когда.

Наш переводник. Зрлъ им же и мъза. (тамъ на небо.)

Латински. И гледешими нынми козелъ юест на небо.)

Речи. И при нынъ гледешими възнесе юест на небо.

Наш. Отреша юши мже и мъжреца, рекоша господари егъ.

Лат: Откеза юши ин пак нынни жреца, рекоша.

Речи. Когда пак откезокахъ жреца, рекоша господари нъегови

Наш. Обеташа кости моиа: зовъ юшъ ми вѣс дѣн.

Лат: добро. Осостаришесе кости моиа: когда копльахъ вѣс дѣн.

Наш. Да некогда похнгит дышъ моиа: несъ юшъ извалья юшъ, иже спасају юшъ.

Лат: добро. Да когда нехнгит дышъ моиа: когда нико кто ви избавил, никто кто ви спасел. Ілинти, Невядущий кто ви избавил.

3. Потомъ ядада имъ моражемъ тако- ка миста различно преодолицт: како се гдѣ гоиније битъ покажет.

О юест: на Ордник прост: на Когда: на За: на При: и на Бъдущъ, и Бывши, или на юно Жедолънje.

Какот. Ego, quae auctore te uelle се- ри, te adiutore азвеааг.

Неречи. Јаз, јаже тевъ. Гоубгникъ начахъ желатъ, тевъ помощникъ хо- ѹшъ стежатъ.

Него речи. Јаз, чого тово юшъ со- кипникомъ начахъ желаетъ: то то- во юшъ помощникъ хошъ стежатъ.

Өти аутѣ лалѣнтос йаден амог агелос.)

Ј за нъего још говорѣшъ, прѣде ји кистник.

Таунта аутѣ лалѣнтос архши прескунег аутѣ.)

То нъемъ говорѣшъ поклонимъ се нѣкъи кнѣз. Овдѣ добрѣ стойт Противникъ: або ричина Поклонимъ, просит Противника.

Ego te audiente cautius Iouior.)

Јаз, прѣ тѣви слѹхъ јашемъ, опасније говорју.

Онци: 8крадоше конѧ, прї нас спешихъ. 8к онтос. Dum non est, qui redimat.

Несѹш избав:)

Несѹдаш, ктѣ ви избавилъ, нигъ ктѣ ви спаселъ.

Наес ad te scripsi, apposita secunda mensa.)

Око гемъ къ тѣви написалъ, бѣвши поставлена дрѣга поша быствинъ.

9. Ов ричицахъ ЈЖВ, ЈАЖВ, ЈВЖВ.

1. Смотрицивъ ов сиј пишет сиџе. Поколи на сем мистѣ јест пришла всенда ов Гречкихъ Аргрехъ: и ов нынѣвомъ въ нашимъ језикомъ незгодију: моражемъ знако Ѹчинитъ, јеже Гречки Аргреи (о, ї, ѡ, ѕ, њ, тд.) и нашије сије ричици, ЈЖВ, ЈАЖВ, ЈВЖВ, не јданакъ наравъ јмајути.

Гречкомъ во језикъ нынѣ Ѹживѣ нје јест всачески потрошено и липо: а нашеју во вноѓихъ мистехъ постајет из нынѣ мерзко прањма поте мнѣнje, и бесѣднаго содиванја смештени.

2. Въ Гречкомъ во језикъ ричици Јже, Јаже, мoggut стояти въ ричици Повидалнаго, и Придивалнаго, и Некончнаго наѹна, и въ Медольенем: а въ наѹемъ, и въ Латинскомъ, стояти въ једнимъ лиху Повидални, и съ Придивалнимъ: а не въ Некончнаго начиномъ: нити въ Медольенемъ.

Какој. Христос ѿ апомадион, йадлон, де кај егердеј: ос кај ёстји еи дебја тѣ ајб: ос кај єнтугхане упер Ѯмшн.) Христогъ јже Ѹмеръши паچе и возкреси: јже и ёст ов десију Ѹога, јже и приповѣдјет о насъ.)

Во овомъ, и во всиј јнихъ сиџевихъ мистехъ, моражемъ ли Медольене преминит въ ричину: или опустит Јже, Јаже. Какој,

Христосъ, јже јест Ѹмера, па чаке и возкреселъ: јже и јест ѿ десно Богъ: Јже и говорит за насъ. Пас ѿ ајтви ламбади, кај ѿ витви евріске.

Всјак јже просјајъ прнемајт, и јже јашај обраштет:

Прѣво. Всакиј јже просит примијет. и јже јашет обретет.

Оти ои тојаунта прајсонтик ћијој мајату виси.

ЈАКО јже таکо вѣра ћи.
достојни смртні сѹтъ.

ПРАВО. ЈАКО јже таکо вѣра дна дијуга
(ткорѣт), достојни сѹт смртні.

ШАИ ТО ви макёлаш полживон ве-
дјете.

ВСЕ єже на торжіши продадеомов
јадите.

ПРАВО. ВСЕ єже се на тогрѣ продадеет
внадите.

КАЈ ПАТРІА перитомије тај ук ви
перитомије монон.

Ј отца овразанја не єже от ов-
ризанја сѹшим точју.

ПРАВО. Ј отца овразанја, не токмо
оним јже сѹт от овразанја.

8 ви тај ук монаш моном.

НЕ јже точје сѹшему от закони

ПРИВО. НЕ токмо оному, јже јест
от закона.

ТОГ МИ Каства сарка перипатеци.

Ј же не по плоти ходиши.

ПРАВО. Оним јже не ходи по плоти.

3. Ј сами пак преодники во вноѓих
мистех је бот опостини јже, и пред-
ко пре вели. Какот.

Тај анош фронеите, ми тај спи тај
гис.

ГРЕЧКО. Ја же горњаја мудрствобу-
те, не ја же земнаја.

ПРЕВЕДЕНО. Горњаја мудрствобути, не
земнаја.

РЕЦИ. Горњаја мислите, не земнију:
или земнаја.

УМЕС ви тви като есте, егѡ ви
тви анош еши.

ГРЕЧ: Ви от вже нижни јесте, јај
от вже горњи єсм.

ПРЕВЕДЕНО. Ви от нижни јесте, јај
от вишни єсм.

РЕЦИ. Ви јесте от изподних, а
јај јесем от горњих.

ВИ КАЈ О єдш ижви андропос ајаф-
андретај, ала! о єшаден анакајибтај
имера кај имера.

ИЩЕ И јже вибшини наш чвогвк
тлбет, но јже вибтини обновљајет-
см ден и ден.

ПРЕВЕДЕНО. ИЩЕ И вибшини наш чв-
ловек тлбет: но вибтини обно-
вљајетсм по вси дни.

РЕЦИ. Хотјаже извонски наш чело-
век тлбет: али вибтерни обна-
вљајетс на всакија ден: или от
дне до дне.

ПОЛОВИК ТВИ ЈУДАЈИН вилуфесан
прос тас пери Мардан, кај Марјан.
Инози от Јудеј пришли вјају, ко
ја же окрет Мардан и Марин сѹ-
ши.

ПРЕВЕДЕНО. Инози от Јудеј пришли
вјају къ Марда и Марни. РЕЦИ,
вноги от Јудејев вјају пришли
къ Марте, и къ Марје.

**10. О в Грецком Небокончаникъ,
ко йрти, или съ Привержки.**

1. Когда се знаменует Причиня, дъларди које се чинят: Греки кладут Небокончаникъ, съ привержкомъ тѣ. Какот, вискеуато има: тѣ катевдина, тѣс подас имаш ес одон вирине.) Е при ричните тѣ приразуми, ваятесе ВИВИВИ, дъларди. Висеки тѣ катевдина. Дъларди управление.

А ми пак можем тако мѣста на три начини право изрещ. Се јест. На управление, дъларди управление, и дави управила. Кт.

Погити нас јест из висока: На управление ног наши на пѣт мѣрни. Јли, дъларди управление ног наши на пѣт мѣрни. Јли, дави управила ноги наши на пѣт мѣрни.

Ј Греки тож мѣгут тројако изрещ. Висеки тѣ појицај евес мѣта тѣи патерон имаш. На чиниене мѣлости со отци наши. Јли, тѣ појицај евес. Јли, појицај евес. Чинити мѣлости.

2. І преводники въ сїеких мѣстах неладно кладут Јеже, какот, Кај висилас: тѣ мѣпай (ун аутой:).

Ј вниде: сже остати за нѣми. Речи, Ј вниде: да си остал за нѣми.

Пропоречи гар про просопъ курју: тѣ авнај гишеји (штирајас тѣ лаиш) Пойдеш пред лицемъ госпо-

дьникъ: сже дати познанje спасенja лъдемъ его.

Речи. Пойдеш въ пред лицемъ господни: да даси знанje спасенja лъдствъ юго (небокомъ).

Кај катеуон аутон: тѣ ми портуланај апартон.)

Ј держакъ (одержаша) его: сже не отйти отъ нихъ.

Речи. Ј держакъ юго: да не отишъ отъ нихъ.

Лицъ господни на творчја злаја: сже потребити отъ земли памјатъ имъхъ. Речи, лицъ пакъ господни на творчни зла: да потрѣбент отъ земли паметъ имъхъ (нѣховъ.)

3. Ј во вноѓих мѣстах јест опустели Јеже, какот.

1. Внегда приближатися на ма зловѣ јуци: сиести плоти моја). Грекско: Тѣ фагей тас гаркас мъ. Висеки сиести. Речи, Когда се приближатъ ко мене зловѣ јуци: да видятъ плоти моја.

2. Овиде олтаръ твои гоподи: 8 сл. шати ми глас хвали твоа.) Речи: Да услишъ глас.

3. Буди ми въ Бога заштититель: спаси мѧ.

Речи: Да ме спасеш,

4. Њоже помилувъ ни: познати на земли пѣт твои.) Речи, Да знадемъ на земле пѣт твои.

5. *Длѣни синоке чловичстинъ къ ме-
рилѣхъ: онеправдити сїе отъ сѹети
въ кѣпѣхъ.) Речи, Должнѣни сини чло-
вичски во висехъ: да прелеститъ отъ
сѹети всѣ въ дѣлъ.*

*Неглижо пакъ, зачто Смотрицки въ
сїцевихъ мѣстехъ велитъ привѣтъватъ Је-
же и говорятъ,*

1. *Виж синисти плюти моја.* 2. *Виж
Челнѣши ти глас.* 3. *Виж пасти
и м.* 4. *Виж познати путь.* 5. *Виж
онеправдити).*

*Онже бо добро велитъ: јуже гди у
Грековъ стоятъ Некончаникъ јединъ:
тамо у насъ липле стоятъ да. Ка-
котъ, Кај гај о јоје тѣ апуп ук
йла дјаконијај, ала дјаконијај.)
Јбо сини чловички не приде сложи-
ти са: но сложити, и дати дашу
твоју откупъ за многна. Липле и
право речи сице: Иво сини чловични
нистъ пришелъ, да ви мѣ било сло-
жене: но да ви сложилъ и да ви
далъ твоју дашу откупъ за многихъ.*

*Приде сини члович власкати, и спа-
сти погибшес.) Речи, Приша јестъ
сини чловичъ: да власиши, и да
спаси, чго јестъ погибло.*

*Обраје извѣскоша грѣшици и на-
прѣкоша лѣкъ: сострѣбати убога и
нищія, и заклѧти правилъ срдцемъ. п.
36.) Речи: Меч измекиши грѣши-
ци, и напѣши лѣкъ: да стриљајутъ
на убогого и нищіго, и да уби-
јутъ правихъ срдцемъ.*

4. *Ви никихъ пакъ мѣстехъ и ви
нас добро стоятъ Некончаникъ: Ка-
котъ, Ја*

*Уготобити вамъ мисто.) Непослѣ же
Христосъ крестити, но благовѣстити.)
Или трица јестъ обличитъ: јеже по-
слиди рични Ја, Ша, и јинихъ
сїцевихъ, право стојитъ Некон-
чаникъ Овеничъ: со Јакерин-
комъ, а не съ Красијкомъ. Кајотъ,
Ја гетобит вамъ миста. Нитъ
же послѣ Христосъ креститъ (Саља-
ђе:) но проповѣдатъ (Саванђаја:).*

5. *Братко говорешъ: Греки уживавајутъ Не-
окончаниника го влакими предложки,
по виу прегибахъ: вѣдто јмена Ри-
чанинаго. А Латинци въ таковимъ
мѣстехъ уживавајутъ своихъ Гервица и
Огни, намъ и Грекомъ незнанихъ. А
ми уживавајемъ ричанинихъ јмена, ја
фици на НЈВ, или ТЈВ. А прево-
дники наши преводатъ рѣч на рѣч,
неладно и нестерпно: и кладутъ Не-
окончаниникъ съ Предложки, и съ При-
каржкомъ, Јуже. Кајотъ,*

*Јменникъ. То феноменале ук јестъ имена.)
Виж агати и њестъ јоје. Речи, До-
гати и љестъ мѣ нарада) или Догаје
и: м: и:*

*Красијикъ. О џеја јестъ имена
умја то лѣчи кај тѣ енергии.)
Богъ икъ действуја въ вѣс и сже
хотѣти, и сже дѣјати. Речи,
Богъ дѣјајутъ во вѣс хотѣње и дѣ-
јање Дја тѣ сугаји.) За вже
молчачи. Речи: За молчанје. Виж
то касјенећи.) Но вже краљевати.
Речи: Въ краљеванје.*

*Јакериникъ. Япо тѣ којмасали.) Отъ
вже спасти. Речи. Отъ спаја ви*

тъш кајрош тъш протеңхеслај.) Во вре-
мѧ еже молитисѧ. Речи, ко вриме
молѣнїа.

Придѣвник. Кај єи тъш (спејен) Ј
ко еже сѣјати сѣле. Речи, Ј въ
сѫданѹ симена.

Перо тъш граден.) О еже писати.
Речи, Ов писанѹ, Ов писмѹ.

Мечта тъш фаген.) По еже јасти.
Речи, По ѿденију, Послани ѿдѣ-
нија, ѿдши.

О еже сподобенитиј нам достојним
вити.) Речи, Да се усподобим до-
стојни вити.

О еже спасијем нам.) Речи, Ов
нашем спасенју, или, Да се спасем,
Да въдем спасени.

Противник. Прог тъш граѓен.) Ко
еже писати. Речи, Къ писанју, Къ
писмѹ. На писанје.

С. Въ никих пак мѣстех јест трѣба
превѣст на ДИ, а въ никих на КОГ-
ДИ. Кајот.

Во еже пѣти и славити тъш.) Ре-
ци, Да те појем, и да те славим.
Кај єи тъш тон охлон вникеслај
аутш: че лкбен тон логон тъш лбв.)
Ј винагда налигати на него мно-
жеству: еже слышати слово Божје.
Речи, Ј когда лѣдство нали-
гаше (снан напираше:) на ньего: да
вихѹ синшли Божје слово (Божју.
рич:)

Винагда возвращати тисј брагу мо-
имѹ всплат.)

Когда се возвращати браг мѹ въ-
пет. Или во возвращанју брага мо-
јего на зад.

8) нѣкога арпагиј тъш енај Јса
Фко.)

Не возвращенje неправа, вити рабен
Богъ. Добро) јанти. Нист возве-
щил вит возвращенje: еже вјаше ра-
вен Богъ. јанти. Нист возвещила
возвращенje, се вит рабна Богъ.

11. Ов непретворни х чиселни х.
Квлико, твлико, вноѓо, мало,
веште, менъв.

1. Ова јмена, Кулник, Твлик, Овз-
лик, Никулник, Велик, Мал, Веши,
Менъв: когда знаменујут кулни-
кост, ианти Миръ: је ѡт Придѣвна,
и умајути всѧ числа, и племена, и
прегиби: и содивајути се Обестојни
ми практико. Кајот, Кулники тобди:
Кулники сили (или јанти Кулники сили:) Кулника вримена. От кулник х трѣ-
дов, сил, вримен: и остално
2. И когда знаменујут Число: изри-
кајути лихъ: въ Нијединском племе-
ну: и чинећи се Обестојна: и по на-
речу Обестојни: Съ трих пѣ-
вих прегибахъ: содивајути се ја-
керником јних јмен. Кајот, Кулни-
ко градов јест въ Жидовском кра-
љевству, твлико лѣт краљеваше да-
вад. Мало лѣдѣв јест пришло.

3. Зарад сего въ преѣдженїи овнх Греческих риць, Шо́го, Тё́го, Полло́, Олі́го, Плэ́оне, Оліготеро, Сынчи Латинскх. Quot, Tot, Aliquot, Multi, Pauci, Plures, Pauciores, Plerique:) вно́ги повѣдки се чинѣт: Какоти и ко осталнх чиселнх юменх наш ѹзник терпят величъ нестальнсть, и смѣтнъ, и недовѣре. Греки во и Латинци изрѣкајут та юмена, въ приамном обличју, бо вно́жинном чи-слѣ, по всиx прегибах. Я же того неможем тѣже обличјем изражат: и неможем сице говорит: Квликни днй, Квликни ноци, Квлика лнта, До Квликнх лнт. Пред Квликнми лнтми. Него сице: Квлико дн, Квлико ноци. Квлико лнт, Пред Квлико лнтми.

4. А́ко једино јме вно́ги, вно́ги, вно́га, и вно́жи, вно́жиге, вно́жа, равнајутсѧ на токомъ въ Греческим Полло́, по всиx племенех, и прегибах. Какот, Јменник. Вно́ги пине-за јесут зато дани. Вно́ги держави, и вно́га миста то знађут.

Брозник. На вно́гије гради и держа-ви, и на вно́га миста, јест глас изришел.

Остални прегиби. От вно́гих, и вно́жих градоб. При вно́гих, и вно́жих градбах. Но вно́гии, и вно́жии гра-дом. Оо вно́гими, и вно́жими гради.

Ялан паки въ первиx триx прегибах лнть јест изрикат по Нијединском

племену, Вно́го, и Вно́же. Какот, Вно́го пине зает зато дани. Вно́го держак и вно́го мист про то знађет.

На вно́го градоб, и держак, и мист, зает глас пришел.

б) Я риць Олі́го, Pauci, различно се преводит

1 - е. Мало дн, Мало мисецѣк, Мало лнт.

2 - е. Мало ктѣ, Мало кого, Мало комъ.

Мало что, Мало чего, Мало чемъ.

3 - е. Мало кнъ, Мало кога, Мало које.

Мало кнъи, Мало које, Мало која.

Мало кнъих. Мало кнъим. Мало којним.

4 - е. Оо медложенjem сице.

Малоли ктѣ. Малоли кого. Малоли комъ.

Малоли кнъи. Малоли кнъих. Малоли којним.

5 - е. Мало от кого. Мало съ кнм.

Мало от кнъих. Мало при кнъих. Мало съ којним.

6 - е. Никоњих мало лъдѣй мјаше. Крој никоњих мало лъдѣй. От никоњих мало лъдѣй. При никоњину мало лъдѣй. Ко никоњин мало лъдѣм. Оо никоњими мало лъдѣм.

7 - е. Небного дн, лнт, пине.

8 - е. Небного дн, пинези. Небного лнта.

6. Въ четвѣрих посѣднѣих прегибѣх та јмена: Куліко, Туліко, Окз-лико, Онзлико, Никзлико, Беліко, Жало, Веши, Менъ, Кисо, вно же) јмајути двојако изреције.

Шеркии начини. Како съ пѣрвими, третими, тајко и съ посѣднѣими четвѣрими прегибими, стојеут за Овстојна Нијединска: и кладути со Јаз-керником. Кајот.

Јазкерник. От куліка лїт. До маља ден. А quo annis. Ad paucos dies. До менъа ден. Ad pauciores dies.

Дља внојка причин. Ob plures causas. Придѣник. Въ кумикъ лїт. In quo annis.

Въ маљу ден. In paucis diebus.

Въ менъу ден. In paucioribus diebus.

Бо-књожъ лїт. In pluribus annis.

Протѣник. Ко куліку градоб. Ad quo arces.

Ко маљу градоб. Ad paucas urbes.

Ко менъу градоб. Ad pauciores ciui-tates.

Ко внојку градоб. Ad plures ciui-tates.

Ординик. Пред куліком лїт. Ante quo annos.

Пред маљом лїт. Ante paucos annos.

Пред менъем лїт. Ante pauciores annos.

Пред внојем лїт. Ante plures annos.

Јанти по облѣчју Придѣнного пре-ткарија:

Пред Малим лїт. Пред Менъем лїт.

Пред внојим лїт. Пред Куліким лїт.

Я приразвѣмјујетсѧ Числом: пред Куліким числом лїт. Пред малим числом лїт

Сеј перкии начин јест правилен: али не ко њем обичен.

7. Втори начин. Стојеут та јмена въ мисто Придѣниих: или Непре-ткорна. Сице,

От Куліко лїт. До маља ден. До менъе ден. Дљаради внојке причин.

Въ куліко лїтеж. Въ маља дніх. Въ менъе дніх. Во књоже лїтеж.

Ко куліку градом. Ко маља градом. Ко менъе градом.

Пред Куліко лїтми. Пред маља лїтми. Пред менъе лїтми.

8. Никакоже пак (сob чиcло говореј:) неможетсѧ праќо реш: От Куліким лїт. До маљих ден. До менъших ден.

Въ Куліким лїтеж. Въ маљих дніх. Въ менъших дніх.

Ко Куліким градом. Ко Малим гра-дом. Ко менъшим градом.

Пред Куліким лїтми. Пред маљими лїтми. Пред менъими лїтми.

И Јашинъ јпокалиψи тоја ћехе мисти-руја, поса логуја.

Јашиново шткнбенje тојинки љмат та-йнствка, колики глобеса.

Поправи сїце. Објављен је Јваничко тѣліко јмајет тајностеъ, кѹніко (словес.) ричеъ. Говореш во сїце: Толика тајноста, колика словесак) разомјејетсе величост тајностеъ, и величост ричеъ: а не число ричи и тајностеъ: а веќида јест ов числов великом.

За вноќи, вноќи: Рогјани велет и Благо, Благе, а Херкати, велико, веќи и приразомјајетсе рим число: ведто, Благо число, Велико число.

Још Херкати велет и сїце: Чуда лъдѣј јест било: за вноќи лъдѣј. Я за Жало, велет Жерка: Кї, Доспиле же јест Жерва пинев. Дай ми мервѹ води. Ј въ сїцеком ми гтѹ Жерва (съ Јменник) јест Нијединскога племена: а въ иних пре гибех Женигкого.

ЗВОНИЦА

РАЗДИЛ ЈЗ.

ОВ ЗАВЛАЌЕХ.

1. Влак, или Завлак јест проглашеније гласа въ ричех: и обо јест разни то, возвишено, Понижено, Долговато, и Скоро. Греки то зовут Прогодије: Херкати Завлаком. Сици во гогорет: Ок човек Завлачит по Реск, или по Сефеск: когда ктo по закону овиx стран ричи провлачит. Ј отмии во въ језикъ Скоје Греки зовут Ди-

јалектъ и.) глобот завлаки: тим је же најпаче из разнога заклаченја ричеъ познавајетсе разница въ Отмиинах језничину.

2. 8 Греков јејт трї влаки, или Прогодињи: кѹни Греки шиѓиже не опашцијути, него над влаком ричутишут једен из нынїх.

Я Латинци јмајут во изроку та-кмо два влака: или и оних непишут: зато же и без влаков написаних, лејко и праќо се чтејт латински језик.

Я нам пак Оловицием јејт потривни четири влаки (Бисоки, Долгин, Скобри, и Једнаки), без нынїх во неможре право честити нијти изрикат наша венцида.

3. Бисоки влак (":) гласнику ков-дигајет на високо (излити на ви-шѹ стрин): и провлачит на долго: Кї, Бог, Погада, Господар.

Долгин влак (:-) провлачит на долго: или невоздвигајет на високо. Кајот, Рока, Глака, Главина, Зеленица.

Скобри влак (:') воздвигајет на високо: или непровлачит на долго. Кајот, Брат, Чудо, Ебра, Праби-ти, Ставити.

Једнаки влак (:') и невоздви-гајет, и не провлачит гласници. Ј по-томъж и нијст властито влак: него паче знаме небитја трїх језничиних влаков. Ј знаменујет лихо се, јже она ви чинијет никаковаж влака и же би ньеје склади Једнаким,

не разлиčним гласом јмају вит изречени. Какот, Нога, Водা, Слово, да, Берета, Несете.

Греци влак Скорија зовути Острим, Оксийја: а Једнакија зовути Тешкија, Варнја: а Бисокни зовути Прокланченији, Перистоменија. Нынји гоје спадају тајко: али нам јест потриен још једен или четврти влак.

4. Обличај, на којем мисту может стојат кинь влак. Једнакија влак не јди, него на једином крајном или ти послидњем складу может вит постапајен. Греци јего неопашају, но веќи отразно пишут. Али нам го нијест идика отразно написат: покамиста неизменајути никакож јного, оприч неизнанта јних влаков. И то и вез влакого знамена можетсе разумет. Разви ки никоја дкојеразумниих ричех, зарад разлаченија, не вејднако можетсе написат сеј Једнакија влак. Какот, Locus мисто, Pro, uel Loco: Мисто: Quomodo, Како, Sicut Како: Istis Тими, Quidem Тими.

5. Долгија влак имају миста на Једнокладнију. И на Бисокскладнију ричех (ако јест сам једин) лиху на Предпослидњем складу јмају мисто. Какот, Гаубина, Зеленина.

Иколи ведају на једној ричи два Долга влака: онада морајути стојат на послиднију двоја складех. Какота, Со једнаким, Со двојаким.

Иколи ки ведају на једнији и Скорија: могути стојат на всаком

мисту: на послиднију и на послиднију складех. Какот, Једнако јест, Зававами, Нјубенцији.

6. Бисокни и Скорија влак, јмајути мисто на всаком складу.
7. Лешко Завлаченје јест скажено из Нимешкого: тајко да мали во всакој ричи дехи изрикајути Скорија влак, на Предпослидњем складу: и тим мерзко кавет језик. Какот, Ученник, Гостодар, Доброго: за Ученник, Гостодар, Доброго.
8. Рескона Завлак никди јест скажено из Лешкого: Какот гди пишут, Твориш, Освешеник: за Твориш, Твориш, Освешеник.
9. Ја јди смешен из Гречкого: Какот, пишут, Гоније, Ношеније, Ходженје: за Гоније, Ношеније, Ходженје.
- Будваш во, јеже Греци из тројескладније ричи Гоније, чинеју четврти склади, ГО, Не, Ни, и: а на четвртотом от конца складу у њих никаковже влак нестоји: зато они из четвртотого склада ГО, преносеју влак на трети склад НВ и вељет Го, не, ни, је.
9. Орбованп се вградајути се Херватми во влаке: разви лиху, что ки Долгом влаку никако предолго и необично глас прогемет. И зарад тога ки једином Херкатском изврбод чујути се влаки правилни: и извирисе Словеникове венде пригласни. И то јесто не веќи него лиху меджду Купоју и Веноју рицани: во Уједаџи Бихаша града, напаче окол Дубовца, Озлья, и Рибник, острогов

Онамо во, во време Търките по-
сладници проговор, и при всичтју Хер-
вата си е столици Банчша, между села
ми је гори, и вътре тежко преходна ми-
ста, съхранявани сът се останки Хер-
вата кръстова сила на Оловинското чи-
стота юзника: тамо се лежи обрътала,
за нашето дитинство. Плати садајши и
тамо кое се проминава, и гинет.

***

РАЗДИЛ ЈЗ.

Раздели ричини Овестојници, и Биожекратници, и Једнокра- тници.

1. Омотрицни и исти хоти се творе-
ни у всаких ричиници кримен и чесота
погидат, и исти изказаница ученици: но
важе се премолчането исти се чист
семиние: за причини, яже изваждаш,
Оловинското Лекникона. Зарад то-
го трябва въжащ нам, и потърсили се
јимо, овдѣ на юдно място всиче
сократ (се кълнико въжащ нам въз-
можено) и въдъ то Ричиница Лекси-
кон спигащ. Ја надежиме, яже малко
која пръба Оловинска ричина изо-
стяга, које неви овди въло на-
писано.
2. Чето сът ричини Овестојници, Био-
жекратници, и Једнократници, гледи на
листви... И об творенију виожекратници,
гледи листа

Об творенију Ричини от Јмени.

3. И об творенију Овестојници и въ-
аки ричини от јмен сице разуми.
От Овестојници јмен творят се ричи-
ни на 8 јвн: Бакот, Бан, Бъни,
Посел, Бановјем, Бояјем, Пословјем.
И на ЈМ: Какот, Мирка, Отан,
Траг, Мерим, Отаним, Тражим.
И от Придненици ток, на 8 јвн:
Бакот, Мил, Рад, Рикен, Миловјем,
Радувјем, Ревијем.
4. И на ЈН јвн: Кї, Граб, Тонок,
Чери, Грабенјем, Тончијем, Черијем.
5. И на 8 јвн творят ричини от јмен,
не камеят се вит кът във ладно. Ови
таки ричини юсват години: Витлајм,
Възлајм, Петльам, Окитајм,
Оедлам, Бограмес, Петнам,
Равнам, Верстам, Пътам,
Окатамес, Венчам. От Витса,
Визел, Петла, Окита, Оедло,
Бограм, Петно, Равен, Верчта, Пъ-
то, Окат, Венец.
- А въ място Бранам, маште ре-
ши, Блаким: Гласам, Гласни:
Гниевамес, Гниевимес: Конам,
Кончимес: Кончам, Кончим: Пе-
чатам, Печатни: Пластам, Пла-
стим: Простам, Простим: От-
рамес, Отаримес: Чертам, Чертим.
Подобајте пак (из лешкого
подоба си) изгола лист злочесто:
реци, Подобитес, Оподобитес, Опо-
дављајтес.

***

РАЗПРОСТРАНЯМ.

Преподобна Ј.

Овостојније	Виложекратније	Једнократније
БАТИ.		
Бам, Бльем.		
Бајв, Бльв.		
Дйбам,	Јздивљем	Иадивам.
Зивльем,	Презивљем	Возивлем.
Зовльем,	Озовљем	Позовлем.
Хлибам,	Јзхливљем	Пухливам.
Колибам, Колиблъем: поколиблъем: гледи Колибимс.	Рѣбам, прерѣвљем, прерѣbam: гледи Рѣбим.	Рѣбам, За лѣшко Дѣам, Занедѣам: реци Хајем, Занѣхдам. За леш: Подобамс, Подоваетс: реци, Подобилис, Оподовитс. За скробам, Јаскробљем, Јаскробам: реци, Скревем, Јаскрѣbam, Јаскревем.
		Бѣбам.
Жбем	Прежбам	Прекжем.
Зовем	Воззбам.	Воззокем.
Кибам	Покибљем, йбам.	Покікам, Кїбим.
Рѣбем, ѣрѣм	Прорѣбам	Оверѣм, Рѣл.
Рокем	Разрокам	Разрокем, Рокам.
Обидбам, и Обидѣем: Огобидкам, Отгобидѣем. Гињбам, Прогнѣвљем, Прогнѣбам: или Гињбим, Прогнѣвлем, Прогнѣвим.		
Плабам	Возплѣбам	Возплѣбам.
Панбам	Приплибам	Приплибам.
Лѣшко, Терѣам,	Дотерѣбам	Дотерѣбам.

8БАТИ: от 8јвм, 8јв.

Бльѣјем	Јзвльѣкам	Јзвльѣјем, Бльѣнем.
Кльѣјем	Прокльѣкам	Јакльѣјем, Кльѣнем.
Пльѣјем	Попльѣкам	Попльѣјем, Пльѣнем.
Оѣјем	Оѣкам, Загѣкам	Загѣнем, Оѣнем.

ОВАТИ: от 8 јан., 818.

Којем	Окавам, Кавам.	Окојем
Оснјем	Оснавам	Оснбјем.
Тргјем	Отракам	Отрѓјел.
Пода: Дарјем, или Дарим	Дарикам, Разда: Овдјрам	Раздарјем, Дарјем. Овдари.
Остапишије сего мјеста ричини и нимајући Еножекратног облијчја. Кајот,		
Банјем		Отванјем.
Басњем		Уласњем.
Бесидујем, или Бесидим.	Превесиджам	Покесидујем.
Бидујем		Пребидујем.
Бисујем се, Бисим се.	Возвишамс	Возбисујем се.
Лешек: Благујем		Разблагујем се.
Серве: Блазнјем, Пітим		Возблазнујем.
Бледујем, Бледем		Пробледујем.
Блаудујем, или Бладим.		Прекодрујем.
Старо Бодрјем		Покерјем, Возбодрјемс.
Вејујем, или Вејим	Покерјам,	Покерим, Возберијемс.
Веснујем		Прекесијем.
Викујем		Непревикујем.
Винујем, или • Виним		Овинујем.
Волнјем се, или Волнијем се,	Повинам, Ове:	Обинини. Повиним.
Волхвјем, или Волхвим	Возволњам се	Зволнјем се.
Ворујем		Возволнијем се.
Враждујем се Врждимс		
Гладујем		Окорујем.
Гаупујем		Возблаждујемс.
Годујем		Оокраждим се.
		Погладујем.
		Возглазујем.
		Пргодујем.

Господъјем, или Господарни	Овгосподарјам	Овогосподъјем. Овогосподарни.
Гостъјем, Гостим		Угостъјем, Угостим.
Дворъјем		Подворъјем.
Десеткъјем, или шаче Десетинис	Одесетињам	Оддесеткъјем. Оддесетинис.
Дивъјем се, или шаче Дивилс.	Воздињельам се	Воздивъјем се Воздивим се.
Дъръјем, или Дърми		Содръјем. Содръни, Возда:
Жалъјем, или Жални, се	Возжалъли се	Пожалъјем. Возжални се, Жалъ:
Запасъјем се		Узапасъјем се.
Зимъјем		Презимъјем.
Зловъјем	ГЛЕДИ НАЗАДО:	
Знаменъјем	Ознаменавам	Познаменъјем.
Знаменат		Назнаменат.
Јаръјем, или Увијам, Јарилс		Возјаръјем, РАЗДА: се.
Јесенъјем		Разјарни се.
Јменъјем		Прејесенъјем.
Каменъјем: каменем Увйтам, Каленем:	Каменјем мостим.	Прекаменъјем.
Каменбъјем	Покаменъли	Окаменбъјем.
Кнесъјем, или Кнеким	Окаменбъвали	Оекнесъјем.
Користъјем, или Користимс	Овкижам,	Оекнеким.
Красъјем се	Окорицдал се	Укористъјем.
Красилс		Укористил се.
Кукъјем	Укрѣшам се	Украсъјем се.
Дакотъјем		Украсијем се.
Дикъјем си		Закукъјем.
Дитъјем		Прекакотъјем.
Дихъјем, Цимбеско:		Прекинтъјем.

Лъгтъjem	Лъшко	Возльгтъjem.
Лъгтимс	Возльгщам се	Лъгтимс.
Маненъjem		Возманенъjem.
Махнѣтъjem		
Милъjem	Съереско	
Милъним се		
Миркојем се		
Миръjem	Невъживано	Помилъjem. Омилъjem се
Мудръjem	Лъшко	Возмилитим се.
Навитъjem		Дмиркојем се.
Назлобъjem		Возмиръjem.
Напастъjem		Дмудръjem.
Напридкъjem		
Насторъjem		
Недоръjem		
Обидъjem		Отогидъjem.
Овилъjem		Возовилъjem.
Обръзвъjem		Вовръзвъjem.
Образим		Вовобразим.
Опетъjem		Поопетъjem.
Опетим		Поопетим.
Пестъjem		Возпестъjem.
Печалъjem се		
Печалим се		Попечалим се.
Пиръjem		Препиръjem.
Ползвъjem		Дползвим.
Ползим		Наползим.
Покинъjem се	Принолжам	Повиним се, отбиним.
Покормъjem	С. Покинъlam се,	
Поминкъjem се	Лъшко	
Попасъjem		
Попикъjem се		Напоминкъjem се.
Посилкъjem		
Послугъjem	С. Посильям	Попикнем се.
Послъjem	С. Послужам	Посильим, отсильим
Поспихъjem	С. Поспышам	Поглажим.

Потакъјем		Потакам.
Потръбъјем		Опогрижъјем.
Почтъјем		Бозпотр.
Честит		Ч почтъјем.
Празнъјем		Почестит.
Празъјем.		Честит.
Превладъјем		Препразъјем.
Превъзъјем.		Превладим.
Преторгъјемс		
Придкъјем		
Проликъјем		Ч проликъјем, проличим.
Пророкъјем		Ч пророкъјем.
Псъјем (лични грамо-		
тъм)		Опсъјем.
Пъстъјем		
Пътъјем		Возръдъјем се.
Радъјемс		Возратъјем се.
Ратъјемс		Возратни се.
Рати се.		Возребнъјем.
Ревниъјем		Возребни се.
Ренни мъ		Поредкујем.
Редкујем		Ч рокујем.
Рокујем, лешко.		Ч рокујем се.
Рукујемс		
Обекткујем		
Святтујем		Ч святтујем.
Совѣттујем.		Ч совѣттујем.
Онлујем		Осанујем.
Силни.		Осанли.
Онтујем		Поситтујем.
Оквознъјем		Преквознъјем.
Олидујем		Еслидујем.
Олидни.		Наслиджам.

Наслідуєм, посан-		Послідим.
дуюм.		Часовідмін.
Совіоруєм		Часовідмін.
Союзуюм		Часовідмін.
Опоруємсє		Оспірим чго.
Оспіримсє,		Престануєм.
Стануєм сам	Стануєм сам	Настаним.
Стануєм кого,		Вистануєм.
Страхуюм		Пострашім.
Страшиш		
Толкуюм, Кметсько		Сторгуюм.
Толмачим,		Приторгним.
Торгуєм		Чторгуєм.
Торжим		
Торуєм		
Трибуєм, тож, чго		
погрибуєм.		
Түгүєм.		Протгүйим.
Түжим се,	Возтүжамсє	
Чириєм	Німецько	Вознадвіємс.
Чповієм	Ска́зно	Чхамуєм, возха:
Надіємсє	Надіємсє	Прехамімсє.
Хамуєм се		Схитрієм.
Халим, неуїйбано	Прехамльамсє	Прехитрім.
Хитрієм		Захоруєм.
Хитрім	Прехитрам	Возцаруєм.
Хоруєм, Лешско		Овцарим.
Царуєм, Латинсько		Нацкингкуєм.
Царим, Лат.	Овцірјам	Поцелуєм.
Ценікуюм		Овчаруєм.
Целуєм		Овчарал.
Чаруєм, Лешко.		Честуєм.
Чаром, Херв.		Честим.
Честуєм, Лешко		Чочтуєм.
Честим, и		
Почтуєм, Херв.		

И чтијем.
Шфетујем
Шфетим се.

Ччтујем.
Ошфетим се.

Кончина **ОТВУЈДИ** јест некористна, и сказна какот, Бујстбујем,
жидобствујем, царствујем, честгкујем. Раџи:

Бујдам
Бујим

Возбујдам.
Разбујдим се.

Жидобство хвалим. Царујем, почтујем, чтујем.

ВВАТИ от УВДИ, УЛУ.

Бичујем
Бојујем
Вишујем
вишам.

Бојујем, се
Дневујем.
Кочујем
Кралујем

Кралым.
Крижујем, Леш.
Крижим, жам.
Непрүјем
Неприм.
Ношујем
Обврјем, Лешко.
Обвшим се
Пијаничујем
Полујем, Леш.
Прашујем,
Ручујем,

Дньюјем

Понеприм

Принесамс
Лешко
Хрв.

Отврнишујем, вовкишујем
Отврнишам, вовкишам.

Зкојујем, Забојујем се,
Покојујем.

Овкрадујем, вовкрадуј-
јем.

Овкрадым.

Чкрижујем, Накрест
разпнем.

Прекрижим.

Вознепрүјем,
Вознеприм.

Преношујем.

Принесим се.
Препијаничијем.

Зпрашујемсе.

ГАТИ, от ГАИ, жем. Гају, жу.

Блáгам, лéшк.	Увлагúјем	Ублáгам
Тíши м.	Утíшам	Утíшнм.
Дéргам, неужíб:	Задергúјем	Задéргнem.
Жéжм, Жгáти, Хе-	Жéзни Рýски.	
вáтски	Зажíгам	Зажéм.
Лáжем, лóжем	Прелíгамс	Олáжем, слóжем.
Логú, Лошéш	Наренгáкам	Солгу, Солжéш.
Рéнгам	Врингúјем	Прерéнгам.
Рíгам		Врíгам, Рíгнem, отрíг-
		нem.
Рýгамс	Наругúјемс	Нарүглис.
Рýжнм	Возрúжам	Возрýжим.
Стрúжем, гам:	Постругúјем	Јастрúжем.
	Тéжем, Ол. тéжнм	
Тéргам, тóргам	Разтергúјем	Разтéргам, Разтéргнem

ДАТИ, от ДАМ, Джем: Дају, Джу.

Блáдам	Завладúјем	Овлáдам.
Владијем, Рýск.	Завладíкам.	Обладијем.
Вуздáм	Обвуздáвам.	Обвуздáм.
Гáдам	Прегадúјем	Угáдам, Угáднem.
Глéдам	Пригледúјем	Пригледам.
Гледíм	Возгледам, приг.	Возгледíм, Погледíм.
Гладáм, óдјем	Оглодúјем	Огладáм.
	Дáјем, дáвам	Дадем, дáм
	Воздáјем	Воздáм.
Гýндам, Гýдам	Погундáјем	Возгýндам.
Жáдам, лéшско	Возжадúјем	Возжáдам.
Жéдим	Жéдам, Жéдјам	Возжéдим.
Жéльим	Пожельйвам	Возжéльим.
Жýдим, Примóрско	Некор: Желáју	Лéшко некорíгтно.
Жéдим, ждú	Ожидам	Дождéм.

Зиджем, дам.	Овзидујем	Озовиджем.
Кидам	Накидујем	Накиджем.
	Окидамсé	Оксиднемсé.
Ландам, Стран.		
Правдамсé	Оправдујем	Оправдам.
Прáбдни		Опраќдам.
Ридам	Возрндујем	Возрндијем.
Стрíдам, јежем	Пострадујем	Постстрáдам.

ЖАТИ от жим, жу.

Бижим	Бигам, прибигам.	Зважим, побигнем.
Бризджийм	Бризгам, зджејм	Бризгнем, обрї:
Вижим	Визам	Визнем.
Движим	Двигам, Двијам	Двигнем, Воздвижим.
	Двигжејм, воздвижејм	Воздвигнем.
Держим	Воздерхам, јакам	Воздерхим.
Дрожим: гаџи	Дергшем	Воздрожим.
Вржим	Погрзујем, брзам	Вознем, заборжим.
Звезджим	Звездам, гам	Звезднем, Заведжим,
		Звáзгнем.
Лежим	Позвездујем,	Зважнэм, гам.
Лижим	Лигам, полигам	Лежем, Легнем, полежим.
	Лигам, налигам	Легнем, Налигнем.
	Налигујем	Залижим.
Прежим, неужив.	Презам	Напрезнем, ёгнем.
Режим, се	Јзрежам зуби.	Брежим зуби.
Рржим	Ризам, брзим	Брзнем, Заржим.
Тежим.	Тезам, возвтезам	Возтёгнем, Протёгнем.
	Тегам, возвтегам	Отегим, врттегим.
Ружимсé, неуживано	Тежем, возвтежем	
	Ругалес	Наружимсé кому.
	Нарурамес	Наружимкою, испаче
Ружим, ружити:	Наружам, ^Е взоружам	Наружим, воружим, жити.

ЗАТИ от ЗАЈ, ЖЕМ: Зају, Жу.

Б'язам, жем	Обузујемс	Бузнем, Обузнем, овузам.
Вејем	Привезујем	Сејем.
Дерзим	Дирзакам	Дерзнем, Подерзим.
Кажем	Казујем, указујем	Јакајем.
	Облизујем	Полижем, дизнем, дас-
Лижем		нем.
Мажем	Мазујем, Помазујем	Умажем.
Нижем	Нанизујем	Нанижем.
Рижем	Заразујем	Прерижем, Ризнем.
Олизам се	Послизујемс	Послизнемсе, нікати.
Олижим се	Олизамс, Послизамс	Послизнемс.

ЈАТИ, от ЈАЈ, ЈЕМ; Јају, Ју.

Бајем	Овајам, овавам	Навајем, звајем.
Блејем	Повлејам	Возвејем.
Бујам, гледи	Бујам	Пробујам.
Бајем		Јевајем.
Вијем	Возијам	Пребијем, вознијем.
Гријем	Нагријам	Согријем.
Дивјамс	Задивјавамс	Воздивјамс.
Дијем	Додијам	Додијем.
Дејем, неујивано.	Дикам, идијам	Денем, оденем.
Дим, диш, дї.	Воздикам, придијам	Возденем, приденем.
Жекам, Хорватски:	Дјахи: Дјал сэм:	И пекеше.
Зијам	Гледи жејам	
Зријем	Зикам, Развијам	Зинем, позијам.
Кајемс	Дозријам	Возријем.
Кујамс	Возкајамс	Покажемс.
Дајем	Овлајам	Скујамс
Дијем	Дикам, Поликам,	Полајем.
		Пролијем, дикам.

И́јем	Помáкам , ајам	Возмајем.
Пријам , пријем	Возпријабам	Возпријам.
Онјам	Возпријам	Возпријем.
Омијем се	Онкам , проснкам	Вознијам , Онкем.
Онјем	Наснкамссе	Осијем , Проснијемссе.
Отрúјамссе , гледи	Наснкам	Оскјем.
Тáјем	Отрúкимссе	Утрúјамссе.
Тијем	Разтáкам , ајам	Разтáјем.
Хáјем , нехáјем	Затнкам	Затијем , Оттијем.
Хвијемссе	Занехвáкам	Занехáјем , Занехам понес.
Чáјем	Прехкнвамссе , ијамссе	Пронехáјем , пронехам.
Начајемссе	Почакам , ајам	Похбнјемссе.
	Начавамссе , ајамссе:	Почајем.
		Возначајемссе.

ЈАТИ от ЊИИ , Ј.

Боњим се	Повáјамссе	Возбоњимссе
Буњим	Овáвамссе , лéш :	Убоњимссе.
Отоњим	Бујам , развúјамссе	Проруњим , развуњимссе:
	Стáјем , постáјем	Возбуњем , Банем.
	Возстáјем	Овестоњим.
	Остáјем , обстáјем	Отгáнем , постгáнем.
		Остгáнем , обстгáнем.

КАТИ от Кам , Чем , Шем: Кају , Чу . Шу.

Буркáм , се , Отран :	Возбукábam	Яичем , Взлакујем , взл-
Јшшем	Взискујем .	чем.
Косткам се	Прекосткујем	Прáво реци:
Ласкамссе	Приласкујемссе.	Дачем , Возлакујем , воя-
		дачем.
		Збуркáм , се.
		Взишешем.
		Прекосткам.
		Приласкамссе.

Д'ачем , д'очем	Ізлоку'jem	Ізлочем , Плочем.
Мишка'м , деш:	Помишка'bam	Помишка'м : Некор.
Нікак	Ваннику'jem	Чинікам.
Нукам	Понику'jem	Пронукам.
Плакам , Пло'кам ,	Леш . Гледи Пла'хам ,	
Пла'чем се	Оплаку'jem	Возпали'ем.
Пуком , Пуч'ем	Ізпуку'jem	Впукам , Чеш . Впукнem.
Такам се	Потаку'jem	Стакам се.
Тка'м Деш : некор:	Затікам : гледи	Тичим.
Тка'м	Преткакам	От'гекам.
Чекам	Очеку'jem , ківам	Дочекам.
Черкам	Начерку'zem	Почеркам , Начеркам.

ЛАТИ , от Лам . Лъем ; Лазу , Лъу .

Витлам	Завитлам	Развитлам.
Волам , Лешско	Некористно	
Вузлам	Завузлам	Разкузлам
Гульам	Прегульам	Загульам се.
Дилам . Делам	Предилу'ем	Раздилам се.
Кашльем	Покашльу'ем , аху'ем :	Ізкашльем се , Кахнем.
Козлам , Некор		
Кольем	Закалам , Кілам	Закольем.
Дъульам	Польульу'ем	Возльульам.
Паль'ем , Пль'ем	Пілам , Опалам	Опльем.
	Пілает пламен	Ізпельам , Прин :
Пелльам	Запель'кам	
Петльам .	Запетль'кам	Разпетльам.
Огнитлам	Прокситлам	Огентлам.
Оедлам	Обгедлам	Оседлам.
Отель'ем	Настілам	Настьель'ем , Постельем.
Шальем , Шль'ем	Онаам . Пос'ам	По'шлем.
Глаголь'ем : Кметско Некористно		

ЛАТИ от Мам , Мльем : ма'ю , млы'.

Богмамс		Завогмамс.
Дримльем	Задриму'ем	Задримльем.

Думам	Предумујем	Једумам, Задумам.
Јмају	Јмагам	Јамем.
Јмам, ајем, ајет	А јемљем от	Јамем.
А не Јмаш, Јмат	Русин, Јмајв, от	Јамем.
Нити Јмѣју	Покимујем	Покимам.
Кимам	Окламам	Окламам.
Кламам	Домим	Разламљем.
Ламљем от	Отримавам	Возтремам.
Тримам леш:	Нахрамујем	Прихрамљем камо.
Храмлем		

НЯТИ отв Нам, Ньем: Нају, Нуј.

Бубнам, вњим	Законъвам	Завубнам, Завубњим.
Вонъам	Ганъвам, зганивам	Засвонъам.
Женем	Познавам	Проженем, Соженем.
Знам, Знадем	Назнаменавам	Узнам.
Знаменам		Назнаменам.
Жеркнам	Соједнивам	Поједнам.
Једнам		Отгјужнам.
Јужнам		Доконам.
Конам, Глед:	Кончим се, скончавам	Пена.
Пенъам, Некор:	Изва Латинскаго	Напетнам.
Петнам	Напетнивам	Поракнам.
Рабнам	Поравнавам	Нарехнам.
Рехнам	Нарехнавам	Нарехнам.
Отенам	Возстенавам	Возстенам.
Тнам, Тнам, Тнах,	Претнам	Претнам.
Лехом Тнэм, Тјал,	Претнам	Претнэм.
Тјатк		

ПАТИ, от Пам, Пльем: Пају, Пльу.

Драпам, Пльем	Раздропујем	Удојим, раздојплем.
Капам, Апльем	Накапујем	Јакаплем, Капнем, Ка-
Керпам	Покерпујем	нем. Закерпам.

Клепам, Клепльем	Поклепу́jem	Поклепльем, клепнем.
Копам, Копльем	Закопам	Закопам.
Купам		Окупам.
Пипам, Пипльем	Опипу́jem	Опипам.
Сиплем	Присипу́jem	Присиплем.
Опим	Сипам, Сипавам	Успим, успнем.
Стропам, пльем	Пострапу́jem	Отстрапам се.
Трепльем	Потрепу́jem	Потрепльем.
Швицпльем	Ошвицпу́jem	Пошибпльем, шшибпнем.

И некористни ричани јесути: Клопам, Колупам, Допам, Лупам, Ропам, Тропам, Трупам, Цупам.

РАТИ: от Рам, Рем: Рају, Ру.

Берем	Повирам, Бирам	Разверем.
Вечерам		Откечерам.
Врем, за Дакем		Соврем.
Дерем се, за Ен- јем се	Дирамсе, Задирам	Удерем, Удрил, За- дрил, Дернем.
Жеврем, рам, Леш	Нажевру́jem	Јевжеврем.
Јграм се	Пренгравам се	Преграм се, разиг:
Карам, се		Покарам кого, скарам се.
Марам Руско:	Замаракам	Умарам.
Мермрам, рэм	Отмермракам	Бозмемрам.
Морам. Херкат.	Приморам, арам	Приморам кого.
Орем	Преарам	Преорем.
Перем	Препирам	Оперем.
Старамсе, Леш:	Гледи Старим се.	
Терам, Руско:	Потеравам	Јатерам.
Тирам, тирати, аи:		Затирам Затирам.
Чарим	Обчару́jem	Обчарим.
Шарам, Гле:		Ушарам.
Ширим		
Берволам, некористно		
Парам	Опару́jem	Опарам.

ОАТИ, от Оам, Шем: Оају, Шу.

Бришем	Обригујем	Обришем.
Бродам, Брошем, Рүс:	Гледи Бросим	
Глассам, Гледи	Глагим	Подергам се, подернем се.
Дёрсам се	Подергујем	Прикашем.
Кашем, касати	Покагујем	Прикличам.
Кльусам	Прекисујем	Укизам, Јзикизам.
Кицам, Кицем	Поколнгујем	Уколицем.
Колицем, Леш:	Окресујем	Возкрешем.
Крёшем	Припасујем	Покујам, ўшем.
Кусам, Күшем	Писицам, пописујем	Опашем.
Пашем	Поплесујем	Попишием.
Пицем	Посицам, Јаснигујем	Планем, боязланем се.
Пласам	Обтесујем	Возплемешем.
Плещем	Овчесујем	Посыгем, посыгам
Оъсем, сисам	Овчицам	Јазтешем.
Тешем		Разчешем.
Чешем		Обчихам, обчиунем.
Чицем, Чихам, Оам.		

ТАТИ, от Там, Шем: тају, шу.

Берстам	Приберстакам	Соберстам
Бертам	Накертујем	Прибертам.
Битам	Привитгујем	Прибитам.
Дёрхшем	Воздерхтујем	Воздерхшем.
Жегшем	Пожегтујем	Пожегшем.
Копитам	Откопитујем	Копитнем.
Кренијем	Накретујем	Крением, Накрением,
		Накрещем, Кернем,
Мечтам	Заміщем нітам	Кречнем, Накретнem.
Мешем	Мігам, заметујем	Замеџем, помеџем

Пéнtam.	Напéнту́jem.	Јзпéнtam.
Печáтам.	Напечáтujem.	Напечáтам.
Пítam.	Јзпиту́jem.	Јзпитам.
Пítam.	Напítújem.	Напítam.
Прéшем.	Пспрету́jem.	Опрéшем.
Пу́там.	Спúту́jem.	Разпúтам.
Клепéшем.		Возклепéшем.
Клопóшем.		Покаспошемъ.
Клевéшем.	Оклевету́jem.	Оклевéшем.
Равóшем, работáм.	Отработу́jemse.	Отрабошем ге.
Ракáшем, ракатáти.	Работáти, отáл.	
Регéшем, регетáти.	Наракатújem.	Наракíшем.
Рíстам.	Порегету́jem.	Возрегеншем.
Рítam.	Отрицújem.	Рítнем.
Рóшем, Роптám.	Возрепи́гújem.	Возрепшем.
Окáтам се,	Погбáту́jem se.	Поскáтам се.
Овигóшем.	Поскинготу́jem.	Засибигошем Пол.
Окергíшем.	Погкиргиту́jem.	Заскергíшем.
Окýтам се	Прескинту́jem se.	Проскнитам се.
Окровóшем.	Поскроботу́jem.	Поскребóшем.
Тáпшем.	Затапи́гújem.	Потáпшем.
Трепéшем.	Возтрепету́jem.	Возтрепéшем.
Хкастáм се	Похкастóbam se.	Псухастáм се.
Хватáм, Рýски	Захватábam.	Хватáм.
	Хватáм Хер:	Хватни, үхбáтни.

Али пýче окá ричина јест абојзашна, сектóши и биожекáтина: кт.

Хбáтам, Хбítам: Хбáтам, Хбítам, Хбáтни, Хбáтим, үхбáтим.

	Захбáтам, Захбítам,	Үхбáтим
		Захбáтим.
		Захбítим.
		Захбáтни.
		Захбáтим, үхбáтим.
Хítam.	Јзхítújem.	Захұнгáтам.
Хýнтам.	Нахунту́jem.	Начертам.
Чéртам.	Начерту́jem.	

Шлѣтѣм се.
Шѣпшем
Шѣщем се

Пошатѣвам се
Подишигтујем
Прешетујем се

Возшатѣм се.
Пошепшем.
Прошешем се.

Плахомни пак ричини јесујт ови:

Борбошем
Грохочем, атам
Крекещем
Легешем, ётам
Ломошем, жатам
Допошем, патам
Праскошем
Ропошем
Трискошем
Длокшем, ктам

Покорботујем
Полегигтујем

Закорвошем.
Возгрохочем.
Закрекещем.
Возлегешем.
Возломошем.
Возлопошем.
Запраскошем.
Перопошем.
Потрискошем.
Длокнем.

Я оки
Колащем, атам
Кутам
Латам
Пластам
Простам
Чицак

Јесујт
Поколатујем.
Закутујем
Златујем
Разпластујем
Упростујем
Начитујем

Дешка:
Заколащем, атам,
атнем.
Обкутам.
Залатам.
Разпластам.
Упростам.
Пречитам.

ХАТИ, от Хам, Шем: Хају, Шу.

Брѣшем
Буухам
Дуухам
Диухам, шем
Зиухам, јшем
Јашем
Керхам, ёршем

Поврехујем
Задухујем
Грохам
Воздихујем, Воздухама
Позиухујем.
Прејахујем се
Окерхујем

Поврешем, Забр., Брехнем.
Јзвуухам.
Подухам, не ињухам.
Гроћем: Грохнем.
Јзданхам, Јздахнем:
Зићнем.
Возјашем.
Окерхам, Керхнем. Укери-
хнем.

Врұхам, ұшем	Окрұхұјем	Окрұхам, Ұкрұхнем.
Кіхам, Кішем	Покіхұјем	Скрұшім, Ұкрұшім.
Бохам се, Ләшско	Разкохұјем се, шујемсе	Кіхнем, Ізкішем.
Машем	Помахұјем	Разкохам се.
Күхам, Німечско	Реци варим	Машнем, Замақнем,
Нишем	Пренихұјем	Помашем.
Паҳам, пашем	Опаҳұјем	
Паҳам, Пашем, Рұс.	Запаҳұјем	Понішем, Ніхнем.
Паҳам (Херк. Пахам)	Попаҳұјем	Опаҳам.
Пшем (от Ләшского Пхам)	Опіхам	Паҳнем, Запаҳнем.
Паляхам, ашем	Поплахұјем	Пеҳнем, Попеҳнем,
Пұхам, Пұшем	Подпұхұјем	Попиҳам.
Рұхам	Порұхұјем	Опшем: реци толчем.
Рұшам	Рұшам, Порұшам	Поплұннен.
Олұхам, оғлұшам	Послухұјем, ұшам	Пұхнем, Напұхнем,
		Напұшем.
		Порұхам.
		Рұшинм, Порұшинм, воз-
		рушили,
		Послухнем.
(Оліхам, гл. Олішинм).		
Чіхам, Чішем	Обчихұјем	Оечіхам, Ұчихнем.

ЦАТИ, от Цам: Цај.

Мацам	Помацујем	Ұмацам.
Јециам	Зајекујем се	Зајеџам.
Канічем, іцам	Оқинкујем, цүјем	Кликнен, воркликнен.
Жіңен, кам, цам	Овмикујем лен	
Омінчен се, Омін-	Осмінкујем се	
цам се		Овміккам лен.
Омінчен се, сміцам	Пресмікам се, пресмі-	Осмінкнен се.
се	цам се	
Хвірцам,	Похвірцијем	Хвіркнен.

Хліцам
Шшуцам

Захлікуюмс
Пошшув'юм

Лікнем.
Шшукнем.

Алітн јециам, клячем, міцам, сміцам, хбіцам, хліцам, шшуцам. Їсугт паче вложекратније річнини. Оіце же и сіцам, брєнцам, кляцам, коріцам, лециам, пущам, ріцам, нарицам, тицам: кобиц гледі на ныіхогих містех.

ЧАТИ, от Чим : Чу, Чам : Чаду.

Бечим	Бекам, Бечем,	Бекнем, Забечим.
Бренчим	Брекам, Бренцам,	Брекнем.
Бречим	Брекам, Брециам.	Брекнем, Забречим.
Бучим,	Букам	Букнем, Возбучим.
Венчам	Венчавам	Обвенчам, Пок.
Вичим, неуживано	Вікам, Вічем, Подеркујем	Вікнем, Возвікнем.
Гучим	Гукам	Гукнем, Загучим.
Дерчим	Деркам, Дерчем,	Ддеркнем.
Фрчим,	Фркам:	Фркнем, Здерчим.
Жмичим, неужив:	Жмікам	Ожмікнем, Ожмікам.
Зерчим, кметско	Зерцам	Зеркнем.
Явчим, неужив:	Явчем	Ябкнем, Зајаучим.
Јечим	Јекам, јециам	Јекнем, Зајечим, Зајекам.
Јухучим, неуж.	Јухукам	Јухукнем.
Јчим	Јкам, Јчем	Јкнем, Зајчим.
Кичим	Кічем, Кікакам	Возкікним, возкікнем.
Клечим	Кебокам, чем, Клекам, Клециам	Кебокнем.
Кличим, неужив:	Наклециим, Поклекујем	Клекнем, Поклекнем.
Кончим, кончати	Клікам, Клічем Возклікујем Кокодачем: отъ не- уживаного Доканчам	Поклончим, склечим ко- леня. Клікнем. Возклічим. Кокодачим. Докончим, дти. дехом: Кончити.

Кончам.	Докончавам,	Докончам.
Кречим.	Кракам, Крачам.	Кракнэм: от неэж. Крачим.
Жерчим, Жеркнем,	Возкрекам, күјем,	Крекнэм, Возкречим Лелечим.
Жолчим, Жүчим, Жичим, Рус. Жчим,	Лелекам: от неужин. Поликам	Поликнем, Рус. Полкнем, от неуж. Лицим. Померчим, Померкнем, Смеркнемсе.
Ничим, Никнем, Ничим, неужин. Пивчим,	Чмолькам, Жукам, Жүчим, Шикам, Жичим, Ицам	Чмолькнем, Замолчим. Жүкнем, Возмүкнем. Лекнэм, Помекнем, Херва: Жакнем, Злом- кнем.
Пучим, неуж. Ричим, Рчим, Врчим, Оверчим, Огерчим, неужин. Оквичим, Оквчим, Омерчим, неуж. Омерккам,	Помикам, Помичим, Преникам, чем, Никам, Заникүjem, Пивкам, чем, Шикам, Пүкам, Пүцам. Рикам, Вркам.	Помичим, Возмичим. Возникнем, Преничим. Заникам, Заникнем. Пивкнем, Запикчим. Шикнем, Пичим. Пүкнем. Рикнем. Вркнем. Оверкнем жечим. Огеркнемс.
Оничим се, Омучим се, Отгерчим, Хер, Тор- чим, Руски. Отарчим, даш. Оучим, неуж. Очим.	Пресмуккам се, чем. Омуккам, чем, цам, се Настеркам се, цем, чем се Сүчим, кам, Ойцам, кам	Усмёркнем се. Осликнем се. Остукнем се. Овестерим, Отёрием. Наторчим се. Досторчим. Заджисем, Засүчим. Ойкием.

Тачим, Тачати, и Точим, Точити, Терчим, неуж.	Такам, чем, Натакам, чем, Теркам,	Заточим, та́кнем. Заточим. Тёркнем, Тёренем, Тре́ненем, Тёркнем. Тёренем, Тренем.
Тичим,	ТИКАМ, ЧИМ, ЦАМ,	Текнem, с, Тóкнем, Такнem.
Хверчим, Херчим,	Хвёркам, чем, цам, Хёркам, чем, цам.	Хвёркнем, Хёркнем.
Хличим	Хликам, цам,	Хликнем.
Храчим.	Хракам, чем,	Хракнем.
Хучим	Хукам,	Хукнем, Кручим.
Хучим,	Хукам,	Хукнем, Дмем.
Цверчим,	Цвёркам,	Цвёркнем.
Цвичим.	Цвикам,	Цвикнем.

ШАТИ, от Шим: Шу.

Дишim	Ди́хам, Дишем, Да́хнем,	До́хнем.
Зишim, неуж.	Зи́хам, Зишем, Зи́хнем,	Задиши́м.
Пашим, неуж.	Пáхим, Пáшем,	Пáхнем.
Явь место окрестного	Пашим злó лéхн келет	Пáхнем: прáвије реци.
Пáшем,	Якушумéм.	Јакушам, Јакушам.
Кúшам, Кúшати,	Размивумéм	Размивам, Помáшам
Лíшам, Лíшати	Пéрхам, шем,	Пéрхнем.
Перши́м,	Насерхам с,	Насерши́м с, Насéрхнем с.
Ое́рши́м,	Неукибано.	Оада говори́м:
Олишам, Олишати,	Оли́хам, Усли́хам,	Услиши́м saidio-
Послу́шам.	Не досли́хам	Посли́шам.
Опýхам, Опýшам.	Олýшам, Послу́шам,	Послу́хнем аисио.
	Послу́хýем.	Послу́хам, Јеслу́хам.

ЩАТИ, от ЩИМ: ЩУ, КАМ, ТАМ, КАУ, ТАУ.

Влишний,	Бліскам,	Бліснем,
Вашний,	Віскам,	Віснем,
Вришний,	Вріскам,	Вріснем,
Дашний се,	Даскам се,	Даснем,
Млашний, неуж.	Мляскам,	Мляснем,
Першний,	Перекам,	Перснем.
Пишний,	Піскам,	Піснем.
Плещний, неужив.	Плескам,	Плеснем,
Плишний,	Пліскам,	Пліснем.
Пльушний,	Пльускам.	Пльуснем,
Пралший,	Праскам,	Праснем.
Пришний,	Пріскам,	Пріснем.
Тишний,	Отіскам,	Отіснем.
Трашний,	Траскам,	Траснем,
Трешний,	Трескам,	Треснем.
Тришний,	Трискам,	Триснем.
Буշний: риц.	плахующа.	
Клешний, тоже	Клескам,	Клеснем.

Право јест изречење на снем, али праќавје и лијпље јест полно изречење на скнем, и на стнем. Бліснем, Овістнем.

Тешний се, теш-	Потешник се,	Тешникје.
чијним се		
Јли паче реци: теш-	Потешкам се, Потиш-	Тешкенје.
ний се,	чијм се,	
Вешам,	Овешујам.	Овешам.
	Овентованје,	Овентованје.
Држастам		снем, стнам.
Овишам,	Овістам,	Овістнем, Овістнем.
Хрестам,	Хрестам,	Хрестнем, Хрестнем.
Хруштам.	Хрутам,	Хрутнем, Хрутнем.
Хлиштам.	Хлістам,	Хліснем, Хлістнем,
		плахуюши.
Хенштам,	Хенстам,	Хенстнем, тоже Хен-
		стнам.

От овстојних ричињ, јдуших на чим, шим, щим, јдут вноже-
кратније на кам, цам, хам, скам, и јмајут дбојакознамено-
банје: внојекратно, и овстојно, какот: кикам, может стојат за
кичим: и возникам, за возничим.

Зарад тога, ако ћошем да јмајут становито внојекратно зна-
менованје, можем је изреш и на үјем, какот: Возникујем, забе-
кујем, побреникујем, возникујем, возникујем, океркујем. Гледи под
надписком ҳати и цати.

ПРВ ТВОР 2.

Б е м : Б у .

Гревем,
Долвем,
Збебт ме, зевем,
Окревем,
Окувем,
Шивем,

Огревам, нвам,
Предолвам,
Озевам, Озвивам
Оскревам, нвам,
Окнувам,
Зашивам,

Загревем.
Јздолвем.
Озевем.
Оскревем.
Оскувем.
Чшинем.

Б е м : Б ү .

Живем,
Пливем,
Пловем,
Оловем,

Чжинем.
Препливам,
Опливам,
Прославам,

Чживем.
Оплывем.
Бозпловем, Возливнем.
Продловем, Олевем,
Проглавија.

Ж е м : Г у .

Бріжем,
Дішем,

Обрігам,
Заміцем,

Обріжем.
Беріжен, Проберіжем, Воз-
беріжем.

Жечь,
Лежим,

Можем,
Пребежим,
Отречем,
Отричим,

Зажигам,
Лигам, Полигам,

Омогам, Пренагам,
Запретгам,
Престретгам,
Постретгам,
Огам Оездам,
Посегам, ёздам,

Пожгем,
Лежем, Полежем, Олезем се.

Возможем.
Впрежем.
Престречем.
Постречем.
Сечем, Посечем.
Огнем, Посгнем.

Д В И : Д Ч.

Бледем,
Блыудем,
Бодем,
Бредем,
Лесем,
Ведем,
Видем, Вижим,
Гредем, Грэм,
Гудем,

Знадем, Знам,
јдем,
Видем, Вижим,
Кладем,
Крадем,
Предем,
Оидем,

Завледам,
Овльудам,
Бадам, Овбадам,
Привредам,
Нізам, Превізам,
Пробідам.

Гудам, Погудам,
Дајем, Даізам,
Познавам,
Відам,
Покладам,
Прокладам се,
Падам, Опадам,
Напрідам,
Оідам, Воязідам,

Возбледам
Совльудем.
Обводем, Боднем.
Превредем.
Будем, Завбудем вум.
Вояведем.
Прокідем, Прізвим.

Загудем.
Дадем, Даім.
Познам.
Вязідем, Проїдем.
Свідем, Свім.
Докладем.
Украдем.
Падем, Пропадем.
Чпредем.
Оедем, Вояседем.

З В И : З Ч.

Везем,
Верзем,
Грязем,

Заверзам,
Овгрязам.

Привезем.
Поверзем.
Прогрязем, Угрязем.

Лизем,	Лазим, Прелазим,	Возлизем.
Бијем,	Развијам,	Пробијем.
Бријем,	Подбијам,	Обријем.
Бијем,	Свијам,	Скијем, Скинем, За-
		бинем,
Вопијем, Вопим,		Возвопијем, пим.
Гињијем,	Нагињивам,	Согињијем.
Гријем,	Пригревам,	Согријем.
Клијемсе,	Зувам, Овукам,	Јаујем, Овујем.
Кријем,	Оклијивамсе,	Оклијем се.
Лијем, личи,	Покривам,	Скријем.
Мијем,	Дикам, Продикам,	Пролијем, динем.
Мијем, неуж.	Дикам, Помидикам,	Помијем, Чмијем.
Пијем,	Дикам, Овдикам,	Динем, Обдинем,
Појем,	Пијам, Припијам,	Припијем,
Пријем,	Пивам, Возникам,	Возпојем.
Ријем,	Упривам,	Упријем.
Опијем, неуж.	Царивам,	Јазријем.
Стјем,	Поспивам,	Поспијем.
Тијем,	Пробукам, Разсјурам,	Просјујем, Растгјем.
Тлијем, Тлијим,	Чтијивам,	Чтијем.
Трујем, трути,	Втлијивам,	Јазтлијем, Јазтлијим.
Умијем, Умим,	Отрутјивам,	Отрутјем.
Унијем, унијим,	Разумивам,	Красумијем, миним.
Чијем, неуж.	Јасунивам,	Јасунијем.
Чујем,	Почивам,	Почијем, Починем.
Шијем,	Чукам, Пречукам,	Чуујем.
	Шивам, Пришинивам,	Зашнјем.

ЧЕМ: КУ.

Вичем, неуж.	Овикам,	Овикнем.
Влчем,	Влачим, Облаким, За-	Обличем.
	обликам,	
Болчем,	Оболкам,	Оболчем.

Дѣчем,	Дѣкам, цам, Налѣцам,	Налѣчем, дѣннем съ,
Печем,	Опѣкам,	Зѣннем съ.
	Рѣкам, рѣцам, Оврѣ- кам,	Упечем.
Сѣчем, наука.	Рѣчем, Нарѣчем.	Речем, Овречем.
Ойчем,	Овѣкам,	Наречем.
Тѣчем,	Овѣкам,	Овѣчем, Овѣкнем.
Толчем,	Овѣтѣкам, ѿвем.	Овѣтчем, Овѣтнем.
Тѣчем,	Овѣдакам, цам,	Возтѣчем, Овѣтчем.
Овѣдакам, Тѣчем,	Овѣдакам, Тѣкам,	Овѣдакем, Отѣчем.
		Овѣдакем, Тѣкнем, Отѣк- нем.
Мѣльем,	Намѣлам,	Омѣльем.

И В: И Ч.

Дѣм	Дѣмам, Надимам, йи- льем.	Надимем, Дѣннем, Наду- нем.
Жѣм	Овѣжем,	Овѣжем. Ожем.
Хорѣ:	Жемльем, Задемльем,	Жанем, Займем, Взи- мем.
Руски	Бѣмам, Займам, мльем,	Жем, Займем, Возмем.

И В М: И Ч.

Жњем, Жанем,	Нажинам,	Нажињем.
Колнем Клѣнэм,	Проклинам,	Проколнем.
Жилем, Жанем.	Прѣмѣнам.	Прѣміем.
Шилем,	Напинам,	Разпнем.
Чилем, шум.	Начинам,	Начињем.
Тилем, тѣти.	Претинам,	Претгнем.
Тиїм, тѣти,	Претїпам,	Претгнем.
Бридилем,	Оврїдам,	Овриданем.
Вѣзним,	Убезам,	Убезињем.

Дізєм,	Дізім, Прозіем.	Возлізєм.
Бінєм,	Развіїм.	Пробінєм.
Брінєм,	Подбрівам,	Обрінєм.
Вінєм,	Овідам,	Свінєм, Овінєм, Злінєм.
Вопијєм, Войім,	Нагнівам,	Возкопијем, пім.
Гнинєм,	Пригнівам,	Оғогнійем.
Грінєм,	Зұгам, Осұгам,	Согрінєм.
Клінємс,	Оклівамс,	Јзүнєм, Овүнєм.
Крінєм,	Покрівам,	Окленіжем се.
Дінєм, літн.,	Дівам, Пролівам,	Пролінєм, лініем.
Дінєм,	Дівам, Помівам,	Помінєм, Үмінєм.
Дінєм, неуж.	Дівам, Окнівам,	Дінінєм, Окнінєм,
Пінєм,	Шівам, Принівам,	Принінєм.
Поівам,	Нівам, Вовівам,	Возпоівем.
Приівам,	Чірівам,	Чірінєм.
Рінєм,	Поспівам,	Јарінєм.
Өпінєм, неуж.	Прокүвам, Раксүрам,	Постпінєм.
Оүнєм,	Ұтивам,	Простінєм, Равінєм.
Тінєм,	Ұтивам,	Ұтинєм.
Танінєм, Тамім,	Отрігам, әвам,	Јэтанінєм, Јэтамі.
Трунєм, трұтн.,	Разумівам,	Отрінєм.
Чінінєм, Чілім,	Јаңнівам,	Чіразумінєм, мім.
Чінінєм,	Почівам,	Јаңнінєм.
Чінєм, неуж.	Чікам, Пречівам,	Почінєм, Пощінєм.
Чінєм,	Шівам, Прешівам,	Чічінєм.
Шінєм,		Зашінєм.

Ч В М : К Й.

Вічем, неуж.	Ойкам,	Овікнем.
Влічем	Влаким, Овлаким, Залівіккам,	Овлічем.
Волчемъ	Оволкам,	Оволчем.

Дѣчем,	Дѣкам, цам, Надѣцам,	Надѣчем, Дѣннем се,
Печем,	Опікам,	Злѣннем се.
	Рѣкам, рѣцам, Оврѣ- кам,	Упечем.
	Рѣчем, Шарѣчем,	Речем, Овречем.
Обѣчем, наук.	Обѣкам,	Иаречем.
Ойчем,	Овѣнкам,	Обѣчем, Обѣннем.
Тѣчем,	Овѣтѣкам, иѣм,	Обѣтчем, Гѣннем.
Толчем,	Овѣтѣкам, цам,	Возтѣчем, Овѣтсем.
Туѣчем,	Отгѣтѣкам, Тѣкам,	Овѣтбѣчем, Отѣтчем.
		Отиѣчем, Тѣннем, Отѣк- нем.
Жѣльем,	Намѣлам,	Ожѣльем.

И В : И У .

Дѣм	Дїлам, Надїлам, йи- льем,	Надїм, Дуїнem, Наду- нem.
Жѣм	Обжїлам,	Обожжем. Ожем.
Херг:	Јемльем, Задемльем,	Јамем, Зажем, Взї- нem.
Руски	Бїлам, Залїлам, ильем,	Јем, Зажем, Возмем.

И В И : И У .

Жиѣм, Жанѣм,	Нажинам,	Нажиѣм.
Колиѣм Кленѣм,	Проклиnam,	Проколиѣм.
Лиѣм, Лакем.	Преминам,	Премиѣм.
Пиѣм,	Напинам,	Разпиѣм.
Чиѣм, чуж.	Начинам,	Начиѣм.
Тиѣм, тѣти.	Претинам,	Претиѣм.
Тиїм, тѣти,	Претїнам,	Претїиѣм.
Еридиѣм,	Оврїдам,	Овридиѣм.
Везиѣм,	Убезам,	Убезиѣм.

Дізем,	Да́зим, Прома́зим.	Возли́зем.
Ені́зем,	Разви́зим.	Проби́зем.
Бри́зем,	Подбрі́зим,	Обри́зем.
Ви́зем,	Ови́зим,	Ови́зим, За- ви́зим.
Вопи́зем, Вой́зим,	Наги́вим,	Возвопи́зем, пім.
Ги́ні́зим,	Пригра́вим,	Огни́зим.
Гри́зим,	Зу́гим, Огу́гим,	Огри́зим.
Клі́йзес,	Окли́вимес,	Ја́у́зим.
Крі́зим,	Покрі́вим,	Окні́зим.
Ди́зим, лі́ти,	Ді́вим, Пролі́вим,	Проли́зим, лі́нім.
Ми́зим,	Ді́вим, Помі́вим,	Поми́зим, Чи́мізим.
Ми́зим, неу́ж.	Ді́вим, Оклі́вим,	Лі́нім, Оємі́нім,
Пи́зим,	Пі́вим, Прині́вим.	Прині́зим.
По́зим,	Пі́вим, Вові́вим,	Возпо́зим.
При́зим,	Чи́рівим,	Чи́різим.
Ри́зим,	Іарі́вим,	Јарі́зим.
Опі́зим, неу́ж.	Поспі́вим,	Постпі́зим.
Оу́зим,	Прогу́вим, Ра́сгу́вим,	Прогу́зим, Ра́сгу́зим.
Ті́зим,	Чти́вим,	Чти́зим
Тли́зим, Тлі́м,	Вті́вим,	Істли́зим, Істлі́м.
Тру́зим, тру́ти,	Отру́вим, іца́м.	Отрі́зим.
Чи́зим, Чмі́м,	Разумі́вим,	Чрасумі́зим, жі́м.
Чи́зим, неу́ж.	Ја́зумівим,	Ја́зумізим.
Чу́зим, неу́ж.	Почі́вим,	Почі́зим, Поші́зим.
Чу́зим,	Чу́гим, Шре́чим,	Ччу́зим.
Ши́зим,	Ші́вим, Прині́вим,	Заши́зим.

Ч В И : К Ў.

Ві́чес, неу́ж.	Ові́кам,	Ові́кінім.
Влі́чес	Вла́чим, Овлáчим, За- овлі́ким,	Овлі́чес.
Во́лчес	Оволі́кам,	Оволі́чес.

Дѣчим,	Дѣкам, цам, Налѣцам,	Налѣчим, Дѣннем се, Зѣннем се.
Печим,	Опікад, Рѣкам, рѣцам, Обрѣ- кам,	Упечим. Речим, Овречим.
Обѣчим, наука.	Обѣкам,	Наречим.
Ойчим,	Овсѣкам,	Обсѣчим, Обсѣкнен.
Течим,	Овѣтѣкам, юем,	Возтѣчим, Овтѣчим.
Тѣлчим,	Овтѣлкам, цам,	Овтѣлчим, Отѣлчим.
Тѣчим,	Отѣкам, Тѣкам,	Отѣчим, Тѣннен, Отѣк- нен.
Мѣльям,	Намѣлам,	Омѣльям.

И В: И Ч.

Дѣм	Дѣмам, Надимам, йи- льям,	Надимем, Дѣннем, Надѣ- нем.
Жѣм	Овжимам,	Овожлем. Ожим.
Хор:	Јемльем, Зажемльем,	Јанем, Зажем, Взи- мем.
Рѣки	йимам, Займам, мльем,	Јем, Зажем, Воззем.

И В М: И Ч.

Жиѣм, Жанъем,	Нажинам.	Нажиѣм.
Колиам Кливѣм,	Проклиам,	Проколиѣм.
Лиѣм, Лаким.	Прѣмнам,	Прѣмниѣм.
Писѣм,	Напинам,	Разпнem.
Чиѣм, чуж.	Начинам,	Начиѣм.
Тиѣм, тѣтм.	Претинам,	Претиѣм.
Тиѣм, тнати,	Претїнам,	Претиѣм.
Бриднem,	Овридам,	Овриднem.
Везнem,	Увѣзам,	Увѣзнem.

Ве́нем,	Уве́нам (уве́дам).	Уве́нем, Уве́днем.
Ви́кнем,	Ови́кам,	Ови́кнем.
Вла́днем, ле́ш.	Овла́дуем,	Овла́дем.
Во́лгнем,	Отво́лгам,	Отво́лгнем.
Га́снем.	Уга́сам,	Уга́снем.
Ги́бнем, Ги́нем,	Поги́bam,	Зги́бнем, Зги́нем.
Ги́бнем,	Угли́кам,	Угли́бнем.
Ги́нем,	Наги́кам, Наги́кам,	Наги́бнем, Прéрнем.
Горкнем,	Збор́кам,	Згоркнем.
Гре́знем.	Угрéзам,	Угрéзнем.
Да́хнем, злó, реци:	Задáхам,	Задáхнем.
Ди́шам,	яст́ первого претвора.	
Жене́м, гна́ти,	Ужóлкам,	Ужóлкнем.
Жóлкнем,	Озéвам,	Озéбнем.
Зéбнем,	Ки́сам, Уки́сам,	Ки́снем, Уки́снем.
Ква́снем, Ки́снем,	Окрéпам,	Окрéпнем.
Кри́пнем,		Овлáкнем.
Лакнем, Да́чам,	Ула́гам,	Ула́гнем.
Лгнем, Да́гнем, или паче Вла́гнем,	Прили́пам,	Прили́пнем.
Ди́нэм,	Уле́кам,	Уле́кнем.
Мéкнем,	Промíзгам,	Промíзгнем.
Ми́згнем,	Замéрзам,	Замéрзнем.
Мéрзнем,	Помéркам,	Помéркнем.
Мéркнем,	Премóкам,	Премóкнем.
Мéкнем,	Бни́зам,	Бонзо́х, плахóумно.
Ни́знем,	Бни́кам,	Бни́кнем.
Ни́кнем,		
По́лзнем.	Оползам,	Оползнем.
Пáхнем, лéхом	Пáхам, Запáхам,	Запáхнем.
Пра́гнем, лéх.	Опúхам,	Опúхнем.
Пу́хнем, лéхом.	Уса́хам,	Уса́хнем, Усо́хнем.
Са́хнем, Со́хнем.	Услáдам,	Услáднем.
Оладнем,	Остíдам,	Остíднем, и́нем.
Отíднем,	Овестíдам,	
Оту́днем,	Осту́дам,	Осту́днем.

Т'ГЕРДНЕМ, Т'ГЕРНЕМ, Т'ИХНЕМ, Т'ОНЕМ, Т'ОПНЕМ, Ш'ЭЗНЕМ,	У'ГВЕРДАМ, У'ТИХАМ, У'ГЛАПАМ, Ош'ЭЗАМ,	У'ГВЕРДНЕМ. У'ТИХНЕМ. У'ГОНЕМ, 8'ГОПНЕМ. Ош'ЭЗНЕМ.
Ричини без обстој- нију.	на ИВЛИ, једнократни.	
от ГНЕМ,	<p>Б'УХАМ. Повијам, Навикам, Г'ивам, Прег'ивам и прег'ивам, Заг'ернам, Гл'асам, Д'ивам, Задергам, Д'ергам се, Возкресам, К'икам, К'идам, Опом'инам, Зам'ишем, же'цием, М'игам,</p> <p>Прино'ьнам, П'адам, П'арнам, П'икам, П'лагам, П'укам, Сви'тнам, Т'екам,</p>	<p>Бр'инем се. Б'ухнем. Поби'ненем. Нави'кнем. Г'анем. Прег'нем. Г'ернем, Зг'ернем. Гла'снем. Д'енем. Задерг'нем. Подерг'нем се. Возкрес'нем. К'ибнем. К'инем, К'иднем. М'анем се. Опом'еним. Ж'етненем. Ж'инем. Нискин', Ниски'ненем. Прио'илем. П'аднем. П'арненем. П'икнем. П'ланем. П'укнем. Сва'ненем. Т'еркнем, Т'ернем, Т'ренем.</p>

Д'еркам,
Ч'еркам,
Ч'ихам, шам,

Д'еркнем.
Ч'еркнем.
Ч'еснем, Ч'еснем.

Јест и јних веће једнократних ричинъ на Нѣм., коњих гледи на разних мистељ, при ныиховах обетојницих, какот јесујт:

Бодем,
Отольим.

Бадам,
Отајем.

Боднем.
Отанем, и јније.

П е м : П у.

Оопем,
Тепем,
Хлопем,
Хропем,

Оапам,
Овтипам,
Хлапам,
Храпам,

Обсопем.
Обтепем.
Нахлопем.
Захропем.

Р е м : Р у.

Врем,
Доем, Дерем,
Жрем, Жерем,
Ирем,
Прем,
Отрем,
Трем, Тарем,
Дврэм,

Јевирям,
Раздирям,
Пожирям,
Умирям,
Упирям,
Простирям,
Затирям,
Прецирям,

Возврэм.
Раздерем.
Пожерем.
Умрем.
Упрем.
Прострем.
Затрем.
Прецрем.

О с м : О у .

Јесем ,	Би вам ,	Будем .
Несем ,		Вознесем .
Пасем ,	Опасам се ,	Опасем .
Трбесем ,	Претрбесам ,	Отрбесем .

Т е м : Т ў .

Гибнечем ,	Погибнитам ,	Прогибнечем .
Жетем ,	Помитам ,	Пометем .
Бетем ,	Бозмётам ,	Бозмётем .
Плетем ,	Уплётам ,	Сплетем .
Растем ,	Порастам ,	Возрастем .
	Обрятам , тају ,	Обретем , тү , не обрашу .
	Ритам , тају ,	Ретем , тү ,
		не кстрешају .
Дкетем ,	Процкитам ,	Процкетем .
Чтим , чести , и чтати ,	Почитам ,	Почтем , Прочтэм .
	Читам , дешко .	

Ричини ведем , гдем , везем , волијем , женем , несем , нимајут вно-
жекрітних , но взважем је јемљут от јних ричин .

Ведем ,	Водим , ваджам ,	Поведем .
Јдем ,	Ходим , хаджам ,	Појдем .
Везем ,	Возим , вакам ,	Повезем .
Женем ,	Гоним , ганьзам ,	Поженем .
Несем ,	Носим , нашам ,	Понесем .
Волијем ,	Возкликам ,	Возволијем .

П Р О Т Е О Р З.

Б и м :

Б л ѿ ү .

В а б и м ,	П р и к а б л я м ,	З а б и м .
Г е р б и м ,	П о г е р в л я м с е ,	П о г е р б и м .
Г л о б и м ,	О г л а б л я м ,	О г л о б и м .
Г л у б и м с е , н е ч т .	Е г л у б л я м с е ,	Е г л у б и м с е .
Г р а б и м ,	О г р а в л я м ,	О г р а б и м .
Г р ў б и м ,	П о г р ў б л я м ,	П о г р ў б и м .
Г у б и м ,	П о г ў в л я м ,	П о г ў в и м .
Д р ѻ б и м ,	Р а з д р ѻ в л я м ,	Р а з д р ѻ в и м .
З л о б и м с е ,	О з л а б л я м с е ,	О з л о б и м с е .
К о б и м ,	У к а б л я м ,	У к о б и м .
К о л и б и м ,	К о л и б л я м с е ,	П о к о л и б и м , б о з к о .
Л ў б и м ,	В о з л ў в л я м ,	П о л ў б и м .
Р ѻ б и м ,	П о г а б л я м ,	П о р ѻ в и м .
Р о б и м ,	П о р а б л я м ,	П о р о в и м .
Р ў б и м ,	П о р а б л я м ,	П о р ў в и м .
С е р б и м ,	З а р ѻ в л я м ,	П о с е р б и м .
О к о р б и м с е ,	П о с е р в л я ё м ,	О ск о р б и м .
О л а б и м ,	О ск о р в л я м ,	О сл а в и м .
О н ў б и м ,	Н а с н ў в л я м ,	Н а с н ў в и м .
О п о д ѻ б и м с е ,	Ч е с п о д ѻ в л я м с е ,	Ч е с п о д ѻ в и м с е .
О ў г ў б и м ,	Ч ў г ў в л я м ,	Ч ў г ў в и м .
Т р ѻ б и м ,	О т р ѻ в л я м ,	Ј а т р ѻ в и м .
Т р ў б и м ,	П о т р ў в л я м ,	В о з т р ў в и м .
Т у р о б и м ,	Ч т у р о в л я м ,	Ч т у р о в и м .
Х а б и м ,	П о х а в л я м ,	П о х а в и м .
Х ћ б и м , д ћ ш с к .	П о х ћ в л я м ,	Ч ћ б и м .
Ш ў е р б и м ,	Ч ў ш ў е р в л я м ,	Ч ў ш ў е р в и м .

В и м : В аль.

Ба́вим,	Зава́бльам,	Зава́вим.
Борáвим,	Благослáвльам.	Благословим.
Бербíм,	Зазорáвльам,	Зазорáвим.
Гнъáвим,	Совéрвльам се,	Соверхим се.
Гнъи́вим,	Пригнъáвльам,	Разгнъи́вим.
Гобíм, и́тем.	Разгнъи́вльам,	Заговим.
Готóвим,	Загóвльам,	Приготóвим.
Дáким,	Придáвльам,	Чдáвим.
Дервíм, лéш.	Одérвльам,	Поддервим.
Дешевíм,	Подешéклам,	Здешевим.
Дикíм се,	Зади́вльам се,	Задневим се.
Дираким,	Зди́рвльам.	Зди́рвим.
Жи́вим,	Ожíвльам,	Пожи́вим се.
Здáвим,	Поздравльам,	Поздравим.
ја́звим.	Ја́звльам, Овјáв.	Ја́звим, Овја́вим.
Јаловíм,	Обја́звльам,	Уја́звим.
Јаравíм се,	Обја́лавльам,	Ја́ловим.
Килаким,	Возја́равльам се,	Возја́равим се.
Корфáвим.	Окилáвльам,	Окилаким.
Крикíм,	Окорфáвльам,	Окорким.
Крикíм,	Окрíкльам,	Окринким.
Лобíм,	Накри́вльам,	Накри́вим.
Ложíвим,	Јзлáвльам,	Јзловим.
Мéрвам,	Обложíвльам,	Обложи́вим.
Мéрткíм,	Размérвльам,	Размерким.
Мéрхавим,	Умéртвльам,	Умертгим.
Мéвим,	Омерхáвльам,	Омерхаким.
Молвим,	Промáвльам,	Промогим, лéшко.
Нарабíм,	Возмáвльам,	Возмолгим.
Новíм,	Понарабáвльам,	Понаравим.
Пасткíм се, лéш.	Вознáвльам.	Возноким.
Плáвам,	Преплáкльам,	Возпастим се.

Пла́гавим,	Деш.	Запла́гавльам,	Опла́гавим.
Поло́вим,	наруж.	Препола́вльам,	Преполовим.
Прáвим.		Справльам,	Справим.
Проти́вим се,		Возпроти́вльам се,	Возпротивим се.
Ризви́м,		Уризва́льам се,	Уризвим се.
Сажавим,		Посажавльам,	Сажавим.
Онви́м,		Поснёвльам,	Поснёмим.
Ола́вим,		Прославльам,	Прославим.
Стáвим,		Стáвльам, воз.	Возстáвам.
Отановим,		Постановльам,	Постановим.
Товим,		Чтáвльам,	Чтóвим.
Трáвим.		Отрáвльам,	Отрáвим.
Травим,		Отрабльам,	Отрабим.
Черстvим,		Чёрстvльам,	Чёрстvим.

Д и м : Д ж у.

Бáдим, ба́нжу.	Пребдáвам,	Пребдим
вáнш, вáйт.		
Беснда́м,	Пребеснджам,	Пребеснди́м.
Бáдим,	Побéдим,	Поги́дим.
Блúдим,	Поклúдим,	Заблúдим.
Брáздим.	Наврáзджам.	Заврáздим.
Брíдим,	Обрíджам,	Возбрíдим се.
Бродим,	Преброджам,	Преброддим.
Будим,	Проку́дим.	Возбудим.
Бадим.	Побаджам,	Накáдим.
Видим,	Бáджам, Проб.	Чвидим.
Владим,	Заблáджам,	Завладдим.
Водим,	Бáджам, Проба:	Пробедим.
Водим,	Навáджам,	Наводим.
Браждим се,	Побráджам се,	Возкраждим се.
Брíдим,	Позбрíджам,	Возбрíдим, Чвр.
Будим,	Пребуджам,	Пребуддим.

Гадим,	Возгаджам.	Возгадим.
Гвоздим,	Пригвазджам,	Загвоздим.
Гердим,	Возгерджам,	Возгердим.
Гнездим се,	Возгнездам се,	Возгнездим се.
Гладим,	Загладжам,	Загладим.
Гладим,	Јзгладжам,	Јзгладим.
Гледим,	Возгледам,	Прогледим, гледнем.
Гнѣздим се,	Нагнѣздам се,	Угнѣздим се.
Годим,	Угаджам,	Угодим.
Градим,	Заграджам,	Оградим.
Гровдим се,	Ограджам се,	Огроздим се.
Громадим,	Возгомаджам се,	Згромаѣдим, дешко.
Жедим, неуж.	Досаджам,	Досадим.
Злѣдим се,	Возжедам,	Возжедим.
Јадим се,	Озлѣджеам се,	Озлѣдим се.
Јеїдим,	Разјаджам се,	Разјадим се.
Кадим,	Отјеїдджам,	Отјеїдим.
Крѣдим, деш.	Накаджам,	Возкадим се.
Лагодим,	Окрѣдджам,	Окрѣдим.
Ладим,	Улагаджам,	Улагодим.
Лудим,	Уладжам,	Уладим. Зладим.
Медим,	Облуджам,	Облудим.
Мидим,	Помѣдджам,	Помедим.
Младим,	Помиджам,	Помидим.
Надим,	Окнаджам,	Онадим.
Нудим,	Понуджам,	Понудим.
Оноїдим,	Пооноїдджам,	Пооноїдим.
Шез, Шер.	Джам, дам.	Разплодим се.
Шлодим се,	Разпладжам се,	Опраѣдим.
Шрабдим, дам.	Оправдујем,	Упридим.
Шридим, неуж.	Поприджам,	Запрудим.
Шрудим,	Запруджам,	Пропрудим.
Шудим,	Шуджам,	Возрадим се.
Радим, неуж.	Возраджам се,	Наредим, нарѣдим.
Редим, рѣдим,	Нареджам,	

Рұдим.	Үрідікам.	Үрідім.
Родим,	Рәдікам, Порәдікам,	Ұродім, родім.
Рұдим.	Нарұдікам.	Нарұдім.
Оадим,	Оадікам,	Насадім.
Обұдім,	Пресбұдікам,	Освұдім Осмұдім.
Өөрдім.	Разәрдікам.	Разәрдім.
Ондім,	Оңдам, Засңдам,	Оедем, Заседем.
Оскаредім,	Оскаредікам,	Оскаредім.
Оқудім,	Оскұдікам,	Оскұдім.
Оладім,	Насладікам се,	Насладім се.
Олідім,	Послайдікам,	Послайдім,
Оловодім,	Ословадікам,	Оловодім.
Омердім,	Засмердікам,	Ұсмердім се.
Омрадім,	Осмәрдікам,	Осирадім.
Омудім,	Осмұдікам,	Ослұдім.
Онаедім,	Онаедіблам.	Онаедім.
Отидім.	Застігдікам,	Постігдім.
Отұдім,	Простігдікам,	Простігдім.
Сұдім,	Овездікам, Прог.	Овездім, Прог.
Төбердім,	Үткөрдікам,	Үткөрдім.
Тұрдім.	Тұрудікам се. үт.	Үтрурдім.
Хладім.	Прохладікам,	Прохладім.
Ходім.	Хәдікам, Проходім, Проходікам.	Појдем.
Хұдім.	Похұдікам.	Похұдім.
Дидім,	Прецидікам,	Прецідім.
Чадім,	Зачадікам,	Зачадім.
Чырдім се.	Очрыдікам се,	Очрыдім се.
Чұдім се,	Возчұдікам се,	Прочұдім се.
Шшедім.	Ошшедікам.	Пошшедім.

Ж им : Ж у.

Билижім,	Завианжікам.	Побианжім.
Блажім,	Возблажікам,	Поблажім.

Божим се
 Блажим,
 Бнохим,
 Бражим, Рұс. и Леш.
 Дождьим,
 Должим,
 Должим,
 Дражим,
 Дражим,
 Дружим,
 Дружим,
 Дружим, неужив.
 Кнежим, евүлем,
 Кріжим,
 Крүжим,
 Күжим, исүж.
 Лажим,
 Ложим,
 Левдьим, Лазд.
 Межим, Меджим,
 Мінзджым се,
 Мюнжим, гльди
 Мүжим,
 Нажим,
 Начиким.
 Нұжим,
 Оружим
 Прәжим,
 Прүжим.
 Пүржим.
 Рұжим.
 Оашим,

Заважам се.
 Преважам,
 Возбнажам,
 Украјам.
 Надајажам,
 Задолжам,
 Продолжам,
 Раздражам,
 Воздражам,
 Чародаждыам.
 Содружам,
 Здужам,
 Окнежам,
 Прекріжим,
 Окружам,
 Накүжам,
 Облажам,
 Полагам, ажем,
 Змезгам, джым,
 Овменжам,
 Змізгам се,
 Внохим,
 Омужам,
 Оеніжам,
 Возничим,
 Оенүжам,
 Оборужам,
 Напрајам,
 Опружам,
 Напуржам,
 Бозрұжам.
 Рұгам се, Нарұгам се,
 Оғажам,

Повожим се.
 Проклажим.
 Возбножим.
 Увражим.
 Надождым.
 Задолжим.
 Продолжим.
 Раздражим.
 Воздражим.
 Чародаждыим.
 Содружим.
 Здужим, Рұс. и Леш.
 Окнежим.
 Прекріжим.
 Окружим.
 Окүжим.
 Облажим, Оволжим.
 Положим.
 Змезджым
 Овменжим.
 Змізджым се.
 Промізгнем.
 Омужим, плахоуҗис,
 реци үдам.
 Обшажим.
 Үннчийжим.
 Оенижим.
 Оворужим, Шлұжим,
 Нижшфана.
 Чаражим.
 Опружим.
 Спуржим.
 Бозрұжим.
 Наружим.
 Чажим се.

Окáржим сe, лéш.
Олáжим,
Олáжим, лéш.
Онижим,
Ороjим сe, лéш.
Отráжим,
Оубражим,
Теркоjим, лéш.
Тéржим, гújем,
Тráжим,
Тúжим, Рýс., лéш.

Тúжим сe,
Туджим,
Увóжим, неуж.
Хíжим,

Оскáржам,
Послúжам, Послуgújем,
Усмáжам,
Наснíжам,
Чéржам сe,
Постráжам,
Овсукráжам,
Затероjáжам,
Притéржам,
Нагтáжам,
Чтúжам,

Возтúжам,
Оттгúжам,
Овчóжам,
Нимечко,

Оскáржим.
Послúжим, Зас.
Усмáжим.
Наснíжим.
Чéржим сe.
Пrestráжим.
Обсубражим.
Стéржим сe.
Стéржим, гújем.
Нагтáжим.
Чтúжим, тúго чи-
ним.
Протúжим.
Оттгúжим.
Овчóжим.
Шéржим, Вугéреко.

З И И: Ж У.

Бéрзим.
Блáзим.
Вóзим,
Вузым,
Вýзим,
Гáзим,
Глаziм.
Греziм,
Греziм сe,
Грузым, Рýко,
Грузым.
Дерзиm.
Дезим.
Казим.

Чéржам,
Приблáзим сe,
Вáжам, Прибóзим,
Звúжам,

Прéгáжам,
Возгáжам,
Нагréжам,
Погráжам сe,
Нагру́жам,
Погру́жам,

Зајéжам,
Скаjам, Накáжам,

Чéрзиm.
Приблáзим.
Прибезéм.
Пребузиm.
Ізкузиm.
Ізгáзим.
Возгáзим.
Чгрезим.
Загрезим.
Нагрузиm.
Погрузим.
Чадрезим, ОВД : сe.
Зајезим.
Сказим, Наказим.

Лезим, Лезим, Лозим се, Мерзим, Мразим,	Лазим, Бозлазим, Полежам, Улажам се, Омежам, Омрежам,	Бозлизим. Полезим, Улезим. Улозим се. Омерзим. Омрязим, Замрязим, Намрязим От- мряз.
Музим, Дат. Низим, Нозим, некор. Образим, Пазим, Плазим, Полазим, Полязим, Пузим, Разим, Ражам, Облизим, Отлизим, Трезем.,	Помужам, Понижам, Преобрежам, Опажам, Принпаджам, Принближам, Уположам, Принужам, Ражам, Заражам, Усолжам, Устежам, Натбежам,	Помузим. Чинизим. Занозим. Дзебразим. Опазим. Принплазим. Принполазим. Напользим. Принпузим. Поразим, Ажам. Чоблизим. Чотлизим. Натбезим.

Ь И Ъ : Ј Ч.

Броим, Буим, бати, и обујати, Гайим, Гиоыйм, Гойим, Дкоыйм, Доыйм, Зноыйм, Клеыйм, Коыйм,	Пребрдам, Бујам, Загајам, Погнајам, Загајам, Роздвояјам, Придајам, Узнајам, Приклјам, Укајам.	Броийм. Бозбуим се. Бүнэм, Бозбү. Загайим. Погнойим. Загойим. Роздвойм. Придоим. Зеноим. Прикеийм. Укоим.
---	--	---

Кра́йим,	Окрайим,	Окра́йим.
Кро́йим, кра́јам,	Крајам,	Покро́йим, покра́јам
До́йим,	Пола́јам,	Поло́йим.
По́йим,	Напа́јам,	Напо́йим.
По́йим,	Спа́јам,	Спо́йим.
Поко́йим,	Упокáјам,	Упоко́йим.
Ро́йм се,	Обрајам се,	Обро́йим се.
Сво́йим,	Поска́јам,	Поско́йим.
Отро́йим,	Устрагáјам,	Устро́йим.
Та́йим,	Прита́јам,	Ута́йим.
Тро́йим,	Разтре́јам,	Разтро́йим.
Ту́йим, Хер.	Отту́јам,	Отту́йим, туджим.

Л И М : Л Ъ Ч.

Би́лим,	Поби́льям,	Поби́ним.
Би́лим се,	Зави́льям се,	Зави́ним се.
Боли́м,	Поволья́ем,	Заволи́м, Преволи́м.
Бо́льим,	Повалья́м,	Пебольи́м.
Вали́м,	Валья́м, Разкá.	Овали́м, Бозк., Проз.
Вели́м,	Вели́бам, Пов.	Повели́м.
Ве́лим, Ру́ск.	Убелья́м,	Убе́лин.
Весели́м,	Возвесе́льям,	Овеселейм.
Воли́м,	Возвалья́м,	Уволи́м.
Во́льим, неуж.	Пребу́гльям,	Јзво́льим.
Ву́гли́м,	Обгерлья́м,	Преву́гли́м.
Горли́м, некор.	Обгалья́м,	Обгерли́м.
Голи́м,	Овгу́льям,	Обгойи́м.
Гу́льим,	Продалья́м,	Обгу́льим.
Да́льим,	Удевелья́м,	Продальи́м.
Деве́ли́м,	Раздилья́м,	Удевели́м.
Ди́ли́м,	Продилья́м,	Предни́м.
Ди́ли́м,	Ода́льям,	Продильи́м.
Доли́м, вјéм,	Одопи́вам,	Одоли́м.

Дре́хли́м, некор.
 До́брово́льим,
 Жа́лим се,
 Жельи́м,
 Жельи́дем,
 Жульи́м,
 Зло́вóльим,
 Ка́ли́м,
 Ке́ли́м,
 Кисе́ли́м,
 Коли́м,
 Ко́льим,
 Кра́льим, че́лем.
 Крамо́ли́м се,
 Кри́ли́м, льни́м се,
 Жа́ли́м,
 Жаса́ли́м,
 Жега́ли́м се,
 Жеда́ли́м,
 Жи́ли́м, неуж.
 Жи́ли́м, деш.
 Жи́сли́м,
 Жоли́м,
 Жу́ли́м,
 Жу́льим,
 Нагли́м се,
 Не́вóльим,
 Овáли́м,
 Окру́гли́м,
 Охоли́м се,
 Ша́ли́м,
 Шепе́ли́м,
 Печáли́м се,
 Прáсли́м,
 Ра́ли́м,

Чарéхльам,
 Чадро́вальам,
 Разжáльам,
 Возжéльам,
 Возжельи́вам,
 Овжúльам,
 Озловáльам,
 Ка́льам,
 Прокéльам,
 Овки́ельам,
 Накáльам,
 Ка́лам,
 Овкáльам,
 Окрамáльам се,
 Разкríльам се,
 Чжáльам,
 Помáсьlam,
 Замéгльам се,
 Чжéдльам,
 Чми́льам се,
 Оми́льам,
 Проми́шльам,
 Чмáльам,
 Замúльам,
 Помúльам,
 Пренáгльам,
 Обнегáльам,
 Йзобáльам,
 Йзокру́гльам,
 Взохóльам се,
 Возпáльам,
 Чпепéльам,
 Возпечáльам се,
 Опра́сльам,
 Порáльам,

Чарéхли́м.
 Чадро́вольим.
 Разжáльи́м се,
 Возжéльи́м.
 Возжельи́дем.
 Овжúльи́м.
 Чзлого́льим.
 Закалíм.
 Ске́льим.
 Овки́сли́м.
 Наколíм.
 Раэко́льим.
 Овкáльи́дем.
 Скрамо́ли́м се.
 Раэкри́льим се.
 Чжали́м.
 Помáсли́м.
 Замега́ли́м се.
 Чжеда́ли́м.
 Сми́ли́м се.
 Оми́ли́м.
 Проми́сли́м.
 Чмáли́м.
 Замúли́м,
 Помúли́м. плахум.
 Чнагли́м.
 Обневéльим.
 Йзовли́м.
 Йзокру́гли́м.
 Взохóли́м се.
 Опа́ли́м.
 Чпепелíм.
 Попечáли́м се.
 Опра́соли́м.
 Порáли́м.

О́лим,
О́нитлам, неуж.
О́нитлам,
О́длам се,
О́нлам, уjem,
О́канлам,
О́кобльам,
О́мплиам се,
О́моллам,
О́оллам,
О́уллам,
Та́лам,
Ти́лам се,
Та́лам,
То́лам,
Топлам,

Трúхлам се,
Ту́льам,
Чвáлам,
Хвáлам,
Хéрлам,
Хйлам,
Хмелльам,
Ху́лам,
Цвáльам,
Циллам,
Шáлам се,
Шекеллам се,
Шу́плам,
Шшеллам се,

Насáльам,
Пробитлам,
Несельам се,
Посильам,
Оскáльам,
Оскáльам,
Осмíльам се,
Посмáльам,
Прегáльам,
Прегульам,
Разгáльам,
Угíльам се,
Јэтгáльам,
Утáльам,
Зитáльам,

Струхльам се,
Тульам се, ст.
Јаукильам,
Возхáльам,
Ухéрльам се,
Нахíльам,
Похмелльам,
Похульам,
Разцвáльам,
Зацíльам,
Овшáльам,
Возшебльам,
Јэшупльам,
Рашфельам се,

Насáлам.
Пробитлам.
Насéлам.
Поснáлам.
Оскáлам.
Оскóвльам.
Осмíлам се.
Посмóлам.
Осоллам.
Погу́лам.
Разгáлам.
Утíлам се.
Јэтгáлам.
Утóлам.
Отоплам се.
Ни топлам.

Струхлам се.
Погу́льам се.
Јаукилам.
Ухáлам.
Ухéрлам.
Похáлам.
Похмелльам.
Поху́лам.
Разцвáльам.
Зацíлам.
Овшáльам.
Пошебельам се.
Јэшуплам.
Рашфелам се.

Д В А : А Д Ь У.

Гермáм,
Глумлам се.

Погермльáем;
Проглúжлам тe,

Роягермáм.
Проглумлам се.

Големім.
 Гомім.
 Громум.
 Дімім.
 Драмім.
 Зімім.
 Кермім.
 Алокомім се.
 Ломім.
 Жамім.
 Німім, неум.
 Питомім.
 Прэмім.
 Развумім.
 Окомім.
 Окромім.
 Оламім.
 Орімім се,
 Отгермім се.
 Оутгермім, шекор.
 Такмім, Токмім,
 Тэмім, Тамају,

Рус.

Тмім се, Тельгу се,
 Томім.

Хамім,
 Хромім,
 Чаміт,
 Шумім.

Уголемльам,
 Возгамльам,
 Погрімльам,
 Задімльам,
 Воздамльам,
 Назімльам,
 Возкемльам,
 Полакамльам се,
 Ламам, ламлем,
 Возмамльам,
 Занімльам,
 Чиптомльам,
 Чпремльам,
 Чразумльам,
 Возскамльам,
 Оскримльам,
 Насламльам,
 Погримльам,
 Чстремльам се,
 Засутермльам,
 Притакмівам,
 Возтемльам,

Затмівам се,
 Чтамльам,

Прехамльам се.
 Охримльам,
 Почамльяjet,
 Возшумльам,

Уголемім.
 Загомім, плахоумно.
 Погромім.
 Задімім.
 Продрамім.
 Назімім.
 Пребірмім, Бірмім.
 Полакомім се.
 Чломім, Разломім
 Возломім.
 Занімім.
 Чпитомім.
 Чпремім.
 Чразумім.
 Оскомім се.
 Оскримім.
 Насламім.
 Погрімім.
 Чстремім се.
 Возсугтермім.
 Отакмім се.
 Возтємім.

Затгімім се.
 Чтомум, Толмім,
 дехом чипіе.

Захамім.
 Охромім.
 Зачаліт.
 Прошуумім.

НИИ: НЫЧ.

Елазім,
 Брінім,

Соблажньам,
 Возвраньам,

Соблазнім.
 Овраним.

Бри́меним,
 Бу́вным, на́м,
 Ва́сним, ле́ш.
 Вини́м,

 Водени́м, Водни́м,
 Волъни́м, ле́ш.
 Волни́м се,
 Гадни́м,
 Глáдни́м,
 Годни́м се,
 Гони́м,

 Гро́зни́м се,
 Дитини́м,
 Ди́н, м.,
 Ди́нът се,
 Же́ни, м.,
 Зако́ни, неуж.
 Зко́ни, м.,
 Зелени́м се,
 Ясни́м се,
 Еди́нни, м.,
 Едрени́м,
 Казни́м,
 Камени́м се,
 Клони́м, Кло́ни, м.,
 Копни́м, и́јем.
 Корени́м се,
 Ко́сни, м.,
 Кручи́нни, м.,
 Лагодни́м,
 Ледени́м,
 Лини́м се,
 Мани́м,

Оври́меныам,
 Повуки́ујем,
 Возка́сныам,
 Овки́ньям,
 Поби́нујем се,

 Пово́деныам,
 Убо́льныам,
 Возбо́льныам се,
 Огáдвам,
 Јэглáдныам,
 Глáдныам се,
 Ганьам, Проганьам,
 Прогони́м,
 Воя́грожныам се,

 Задни́вам,
 Продни́вајет се,
 Оже́ниам,
 Узакáниам,
 Позакáниам,
 Воззелéниам се,
 Обя́сниам,
 Осуеди́ньям,
 Уједре́ниам,
 Скáжниам,
 Окаме́ниам се,
 Клáниам се,
 Оке́пнивам,
 Закорéниам се,
 Закашниам,
 Разкручи́ньям,
 Улагодни́м,
 Уледени́м,
 Линьам се,
 Овманыам,

Оври́мени, м.
 Заву́бны, м.
 Возка́сни, м.
 Овки́н, м., Пров.
 Пови́нем се,
 Пови́нни, м.
 Пово́дени, м.
 Убо́льни, м.
 Возбо́льни, м.
 Огадни, м.
 Јэглáдни, м.
 Глáдни, м., Проганьам.
 Прожене́м.

 Воя́грозни, м.
 Здитини, м.
 Задни, м.
 Продни́йт се, Зад.
 Ожи́ни, м.
 Узакони, м.
 Закони, м.
 Воззелени, м.
 Воя́ясни, м.
 Соуди́ни, м., Чуд.
 Уједре́ни, м.
 Оказни, м.
 Окамени, м.
 Показни, м., би́ни, м.
 Окопни, м., и́јем.
 Закорени, м.
 Закосни, м.
 Покручини, м.
 Улагодни, м.
 Уледени, м.
 Лини, м., Проганьам.
 Овмани, м.

Медвеним,
Ме́ньим, ёньшим,
Мигим се,
Миним,
Мледним,
Мним,

Певним, Леш.
Пиним се,
Пишним се, Леш.
Пламеним се,
Планим се,
Плиним,
Поганим,
Поздним се,
Поладним, тоже,
Пладним,
Сумным се,

Помедбенъам,
Чмениам,
Поминам се.
Наминаам,
Чмледнаам,
Мнигам,
Мнинам, Преним.
Чпебниам,
Запиньам се,
Спишниам се,
Чпламениам се,
Возпланьам се,
Планиам,
Запоганьам,
Запоздниам се,
Поладниам.
а не Пландим.
Возсумниам се,
Осумниам се,
Поусумниам се.
Подсумниам се.

Чмединим.
Чменым.
Наминим.
Чмледним.
Возманим.
Миним, Преним.
Чпегним.
Возпиним се.
Спишним се.
Чпламеним се.
Спланим се.
Оплиним.
Споганим.
Запоздним се.
Преполадним.
Возгумним се.
Осумним се.
Поусумним се.
Подсумним се.

* От **Мним** идет возмним, помним, премним се, взомнивам, помнивам, премнивам се, сумним се, гулнинам се. Я от умен помнья, сумнья идет помным, сумным се. Поминам, возвоминам, запоминам, јзпоминам, напоминам, споминам, припоминам, чупоминам се. Поминок и поминанье, возвоминок, возвоминанье, запоминок, запоминанье и остално. Поменем, возвоменем, запоменем, јзпоменем, напоменем, и остално, или возвомнити, запомнити, јзпомнити, напомнити, опомнити, припомнити, спомнина, чупомнити се.

П'е́ни́м ,
 П'е́ни́м ,

 Прáзни́м ,
 Прија́зни́м се ,
 Прострáни́м ,
 Разни́м се ,
 Рáни́м ,

 Ребни́м се , неуж.
 Ромони́м ,
 Рони́м ,
 Ружни́м се ,
 Слáдни́м ,
 Окйни́м се , некор.
 Онни́м ,
 Ойни́м .
 Онни́м ,

Скéрни́м ,
 Оли́ни́м ,
 Олони́м ,
 Олени́м ,
 Оннит се ,
 Отчáни́м ,
 Отрáни́м се , неуж.
 Отгудени́м ,
 Оуми́ньям се ,
 Темни́м ,
 Тески́м ,
 Тиски́м ,
 Трýзни́м се ,
 Халокани́м ,
 Хини́м ,
 Хрáни́м ,
 Цини́м .

Напóльни́м ,
 Возпóльни́м ,
 Возпóмени́м ,
 Ізпраjни́м ,
 Опријаjни́м се .
 Разпострáни́м ,
 Порáзни́м се ,
 Подрáни́м ,
 Обрáни́м ,
 Возрéкни́м се ,
 Поромáни́м ,
 Перáни́м ,
 Зарумены́м се ,
 Окáдни́м ,
 Огkини́м се ,
 Посини́м ,
 Посини́м ,
 Овесини́м .

Оскéрни́м ,
 Насли́ни́м ,
 Наслони́м ,
 Послени́м ,
 Приснибајет се ,
 Настáни́м ,
 Устрапни́м се ,
 Настгуде́ни́м ,
 Бевсúжни́м се ,
 Потéмни́м ,
 некористно .
 Отчиши́м ,
 Утриjни́м се ,
 плахóчино .

Прехúни́м ,
 Охрáни́м ,
 Прецини́м ,

Напóлини́м .
 Возпóлини́м .
 Возпóмени́м .
 Ізпраjни́м .
 Опријаjни́м се .
 Разпострáни́м .
 Порáзни́м се .
 Подрáни́м .
 Рáни́м . Ёзráни́м .
 Возрéбни́м се .
 Возромошни́м .
 Чрони́м .
 Заружени́м се .
 Огáдни́м .
 Огkини́м се .
 Посини́м .
 Посини́м .
 Овесини́м , Овесинем , от
 ајдим .

Оскéрни́м
 Насли́ни́м .
 Наслони́м .
 Послени́м .
 Приснит се .
 Настáни́м .
 Устрапни́м се .
 Настгуде́ни́м .
 Поскуни́м .
 Потéмни́м .
 Отчиши́м .
 Утриjни́м се .

Прехúни́м .
 Охрáни́м .
 Прецини́м .

Черльенім,
Чинім.

Оцкнікам се,
Почерльеніам,
Начиніам,

Оцкнім се, плахоумно.
Почерльенім.
Начинім.

Ческни: лиѣ јест неиздомо, от какої начала јдет оба риѣ:
от твоим илти от синем.

Ним: Пльв.

Вапім, Вопім,
Глұпім, неуж.
Драпльем
Капім;
Капім се, деш.
Керпім, Керпам,
Кипім,
Клапім,
Клопім,
Копім, некор.
Копім,
Кріпім,
Кроім,
Крұпім,
Күпім,

Оглұпльам,
Накапльам,
некор.
Покерпұjem,
Возкапльам,
Поклапльам,
Заклапльам,
Гледі, Күпім.
Ізкапльам,
Покріпльам,
Пекріпльам,
Покрұпльам,
Секкұпльам,
Покұпам, Күпұjем,
Дінам,

Дінім,
Дінім,
Дұпім.

Поліпльам,
Пріліпльам,
Дұпам,
Облұпльам,
Ропам.

Возкапім, Возкоп.
Оглұпім.
Уарпім.
Накапім.
Закерпам.
Возкапім.
Поклапім.
Заклонім.
Ізкепім.
Покріпім.
Покріпім.
Окрұпім.
Секкұпім.
Күпім, Покұпам.
Дінам, Ұлапім,
плахоум.

Поліпім.
Пріліпім.
Дұпім, плах.
Облұпім.
Ропім, плах.

О́квери́пим се , О́клепи́м , леш. О́кору́пим се , О́крипим , О́крип- льем , О́ку́пим се , О́лайпим , О́тропи́м , Те́рпим , То́пим , То́форопи́м се , Ру́с. Тра́пим , Ту́пим , Хла́пим , Хле́пим , Хрипим , Хри́пам , Хру́пим , Цы́пим , Цы́пам , Цéпим , Че́пим , Чéрпим , Чéрпам , Шу́пим , Шфа́пим ,	У́сбери́пльам се , Посклéпльам , Поскору́пльам се , Оску́пльам се , Ослайпльам , Пострапи́льам , Сту́пам , Посту́пам , Си́герпльам , Затáпльам , Утрапи́льам . Тру́пам , Зату́пльам , Хáпам , леш. плах , Прохла́пльам , Похлéпльам , Похрипу́jem , Захру́пльам , Разци́пльам , Цу́пам , Зачéпам , Почéпам , Зачéрпам , Зачерпу́jem , плахоúжно . Ошшáпльам ,	У́сбери́пим се . Посклéпим . Поскору́пим се . Заскрипим . Оску́пим се . Ослайпим . Постропим . Сту́пим , Посту́пим . Претерпим . Чгопим . Погоропим се . Утрапим . Тру́пим , плах . Залу́пим . Хáпим , Ухáпим . Прохла́пим . Похлéпим . Захрипим , Хри́пим . Захру́пим . Разци́пим . Цу́пим , плах . Зачéпим , плах . Почéпим , Почéпем . Зачéрпим . Начерпам . Ошшáпим .
---	---	--

Р и м : Р ю , Р ј ю .

Би́рим ,
Би́стрим ,

Проби́рам ,
Преби́стрим ,

Јзби́рим .
Разби́стрим .

Борим се,
 Бу́гáрим,
 Бу́рим се,
 Бáрим,
 Бáрим,,
 Вéдри́м се,
 Вéри́м,,
 Вéчери́т се,

 Ви́хрим,,
 Владáрим,

 Вторим, неуж.
 Говорим,
 Горим,
 Господáрим.,
 Да́рим,
 Дкорим,,
 Доври́м,
 Ду́рим, ру́jem,

Жáрим,
 Жу́верим,
 Жу́рят се,
 Зорят се,
 Зрим,,
 Йадрим се,
 Йáрим се,
 Јскри́м се,
 Корим,
 Корим се,
 Корчмáрим,
 Кра́кóрим,
 Кýрим,
 Ди́хбáрим,
 Мáрим,

Повáрјам,,

 Бозбúрјам се,
 Бáрјам, Прекáрјам,,
 Предвáрјам,,
 Прокéдрам се,
 У́вáрјам,,
 Зве́черјест се,
 Прекýтрам,,
 Проки́грам,,

 Внúтрам се,
 Погтáрјам,,
 Прегокáрјам се, рам,,
 Догáрјам, гам.,
 Огосподáрјам,,
 Оедáрјам,,
 Подкáрјам,,
 Одáврам,,
 Оедúрјам.,

Разжáрјам,,
 Пожубéрјам,,
 Дожуря́ает се,
 Боззаря́ает се,
 Боззи́рам,,
 У́јáдрам се,,
 Равјáрјам се,,
 Взи́скрам се,,
 У́ка́рјам,,
 Ока́рјам се,

Прекúрјам,,
 Нимши́на,
 Занемáрјам.,

Пекорим.
 Забугáрим.
 Збу́рим се.
 У́барим.
 Пребáрим.
 У́бедри́м се.
 У́берим, Пек.
 Звeчeри́т се.
 Пребитrim.
 Преки́хрим.
 Докладáрим.
 Внúтры́м се.
 Пекторим.
 Прегобóрим.
 Возгорим се.
 Огосподáрим.
 Надарим.
 Подверим.
 Одоври́м.
 Одúрим, Зду́рим,
 Зду́ру́jem.

У́жáрим.
 Бозжу́верим.
 Бозжу́рят се.
 У́зорило се јесч.
 Позрим.
 У́јáдрим се.
 Бозјáрим се.
 Взи́скрим се.
 У́ко́рим
 Око́рим се.
 Прекорчмáрим.

Бозку́рим се.
 Занемáрили.

Шесарим,
 Мирим, Мерим,
 Мирим, неуж.
 Мирим,
 Митарим се,
 Модрим,
 Морим,
 Мудрим, неуж.
 Нурим.

 Острим,
 Парим,
 Парим, некор.
 Патрим, Леш. нек.
 Пеприм,
 Нерим.
 Пестрим,
 Позорим,
 Покорим се,
 Порим, Парам,
 Прикрим се, Леш. нек.
 Прим се,
 Окарим се,
 Окирим,
 Оирим,
 Оирим се,
 Окбарим, Леш. некор
 Окорим,
 Омотрим,
 Обрим,
 Оорим јзву, Гречина,
 Опорим,
 Опорим се,
 Опорим се,
 Оребрим,
 Отарим се,

Размирам,
 Замирам,
 Помирам, се,

 Помадрам,
 Чмардам,
 Чмурдам,
 Пренурдам,
 Разардам,
 Задгардам,
 Запардам,
 Отпардам,
 Опагдам,
 Опепрдам,
 Опёрдам,
 Чпесчдам,
 Опозардам,
 Чпокарајм се.
 Разпардам,

 Препирдам се,
 Постардам се,
 Постирдам,
 Песирдам,
 Сосирдам се,

 Постардам,
 Просматрдам,
 Стардам се,
 Чистгдам.
 Отпардам,
 Опордам се,
 Постардам се,
 Погребдам,
 Постардам се.

Размерим.
 Размирам.
 Замирам.
 Помирам се.
 Премитдрам се.
 Помодрим.
 Чморим.
 Чмурдим.
 Пренурдим.
 Разорим.
 Засгрим.
 Запарим.
 Отпарим.
 Опатрим.
 Опеприм.
 Оперим.
 Чпесчдим.
 Опозорим.
 Чпокорим се.
 Разпорим.

 Преприм, Поприм.
 Постарим се.
 Заскирим.
 Пескирим.
 Чкирим се.

 Посторим.
 Омотрим.
 Офорим се.

 Оспорим.
 Посторим се.
 Посторим се.
 Погребдим.
 Постарим се.

Т в о р и м ,	Ствáрjам , Осчб.,	Ствóрим , Сотвóрим .
Т о к а р и м ,	Овтвáрjам ,	Окторáрим .
Х и т р и м , р ý е м ,	Ч áрjам (Ч áрпам) .	Ч áрим , Ч áрèм .
Х р а б р и м с е ,	Ч х áтвáрjам с е ,	Ч х áтвáрjим с е .
Х ý ч о р и м ,	Ч х áтвáрjам с е .	Ч х áтвáрjим с е .
Ц áрим , Латинско ,	Плахóумно ,	Обцáрим .
Ц ý р и м с е ,	Обцирjам .	Оцирим с е .
Ц у р и м ,	Пречýрjам ,	Яциурим .
Ч е п ý р и м с е ,	Разченýрjам с е ,	Разченýрим с е .
Ч е т к е р и м ,	Разчигбérjам .	Разчигбéрим .
Ш áрим ,	Пошáрjам ,	Пешáрим , рециí Пе- стриим .
Ш е м е р и м с е ,	Пошемéрjам с е ,	Пешемéрим с е , рециí Шекелíм с е .
Ш ý р и м ,	Разширjам ,	Разширим .
	Ч щ и ѡ д р а м с е ,	Ч щ и ѡ д р и м с е .

О и м : III ч.

Б и с и м ,	Возвишам ,	Возвísим .
Б р ý с и м ,	Бросíм , прости́ риць .	
Б и с и м ,	Нагру́снм .	
Б и с и м ,	Обисим .	
Гасíм .	Возбнисим .	
Гл áс и м ,	Ч аснм .	
Ги н ý с и м .	Возглásим .	
Д ý с и м с е ,	Огноўшам ,	Огнýснм .
Ж а с и м с е , неуж .	Раядúшам ,	Поду́снм .
К в а с и м ,	Ж асам с е , Ч ж асам с е ,	Ч ж асам с е , Ч ж аснек с е .
К л ъ ý с и м , К л ъ ý с а м .	Заккашам ,	Заккаснм .
К ос и м ,	Приклъгнам ,	Приклъгннм .
	Накашам ,	Накоснм .

Красим,
Красим, Кушам,
Кусам, Кушем,
Кудесим, плахе-
умно,
Жерсим,
Жисим, Жишам.
Носим,
Поносим,
Прогим, Прашам,
Прусим,
Псиг се,
Росим,
Русим,
Терсим се,
Трусим,

Украсим.
Возкрешам,
Разкрайшам,
Јакушам,
Ожершам,
Замишам,
Нашам, Понашам,
Возносим,
Опонашам,
Запрашам,
Сопсивам се,
Нарашам,
Порушам,
Почершам се,
Разгрушам,

Украсим.
Возкресим.
Разкрисим.
Покусим, Окушим.
Покушам, Покушем
Ожерсим, Пом.
Замишам.
Вознесем.
Опоносим.
Возпрогим.
Допрусим.
Сопсив се.
Наросим.
Порусим.
Потерсим се.
Разтурим.

Т и м : Щ ү.

Баламутим,
Блатим,
Богатим,
Братим се,
Бергим,
Виноватим,
Власгим,

Ублажам,
Обогащам,
Поврашам се,
Врашам,
Обрашам,
Покинокашам,
Поклаждам,
Возпешам.

Збаламутим, припро-
ста речь.
Ублагим.
Обогатим.
Повратим се.
Братим.
Обрагим.
Покиноватим, реци:
Виним.
Повласгим.
Возпетим.

Вистим,	Обкишам,	Обкистим.
Гатим.	Загашам,	Загатим.
Голтим,	Голтам, Поголтам,	Поголтим, Голнем,
Гостим,	Разгашам се,	Разгостим се, Уго стим.
Гръстит се,	Дозгрушајет се,	Бозгрустит се,
Гүстим,	Згушам,	Згусгим.
Жалостим,	Обжалошам,	Ужалостим.
Жестим,	Обжешам,	Обжестим.
Жолтим,	Пожолшам,	Пожолтим.
Златим,	Позлашам,	Позлатим.
Јстим се,	Зишам се,	Зистим се.
Керстим,	Окешашам,	Окерстим.
Китим,	Накншам,	Накитим.
Клдтим се,	Заклашам се,	Проклдтим се.
Кметим,	Покмешам,	Покметим.
Киъастим,	Окиъашам,	Окиъастим.
Коптим, Леш.	Закопшам,	Закоптим.
Користим,	Накоришам,	Накористим.
Котим,	Катам, Кайрам,	Покотим,
Котим се,	Окатим се,	Покатим.
Кратим,	Бозкрайшам,	Бозкратим.
Кратим,	Скрайшам,	Скратим.
Крестим,	Крешишам,	Окрестим.
Кротим,	Украшам,	Укротим.
Крұтим,	Скрұтим,	Скрұтим.
Леготим,	Прелешшам,	Улеготим.
Лестим,	Лйтам, Отглйтам,	Прелестим.
Летим,	Бозлышам се,	Пролетим.
Лехкотим,	Латам се,	Јзлехкотим.
Лұтим се.	Помашшам,	Бозлұтим се.
Мастим,	Помешшам се,	Лотим, Улотим.
Местим се,		Поместим се.

<i>Житим,</i>	<i>Примыщам,</i>	<i>Помытим, Пожётим.</i>
<i>Жётим,</i>	<i>Примёщам,</i>	<i>Подмытим.</i>
<i>Житим,</i>	<i>Подмыщам,</i>	<i>Надомыстим.</i>
<i>Жистим,</i>	<i>Накищам,</i>	<i>Промытим.</i>
<i>Жалтим,</i>	<i>Наклышам,</i>	<i>Примостим.</i>
<i>Жостим,</i>	<i>Помошщам,</i>	
<i>Жристим се.</i>		
<i>Жутим,</i>	<i>Возмущам,</i>	<i>Возмутим.</i>
<i>Нйтим,</i>	<i>Вознущам,</i>	<i>Вознитим.</i>
<i>Остим,</i>	<i>По Опёщам,</i>	<i>По Опёгим.</i>
<i>Пакостим,</i>	<i>Овёшщам,</i>	<i>Обостим.</i>
<i>Паметим,</i>	<i>При Охёщам.</i>	<i>При Охотим.</i>
<i>Пертим се,</i>	<i>Некростино,</i>	<i>Непрабилю.</i>
<i>Печатим,</i>	<i>Возпаметгүем,</i>	<i>Возпаметим, Паметам,</i>
<i>Платим,</i>		<i>Леш. зас.</i>
<i>(Руски, платим овестойно).</i>	<i>Оперщам,</i>	<i>Опертим.</i>
<i>Племенитим,</i>	<i>Чпёшщам,</i>	<i>Чпетим.</i>
<i>Портим. Руско,</i>	<i>Запечатим,</i>	<i>Запечатим.</i>
<i>Постим се,</i>	<i>Оплашщам,</i>	<i>Оплатим.</i>
<i>Потим се,</i>	<i>Плышам, Попа.</i>	<i>Платим, Поплатим.</i>
<i>Пратим,</i>		<i>Олеменитим.</i>
<i>Притим,</i>	<i>Спорщам,</i>	<i>Спортим.</i>
<i>Пуртим,</i>	<i>Запосщам,</i>	<i>Запостим.</i>
<i>Пүстим,</i>	<i>Запошщам се,</i>	<i>Нимашшина.</i>
<i>Пүтим. Нүтам,</i>	<i>Препрашщам се,</i>	<i>Спотим се.</i>
<i>Пүтим,</i>	<i>Прашщам, Опра.</i>	<i>Препратим.</i>
<i>Растим,</i>	<i>Заприщам,</i>	<i>Простим.</i>
<i>Ратим се,</i>	<i>Игышщам, Спуги.</i>	<i>Опростим.</i>
<i>Ротим се,</i>	<i>Опүшщам,</i>	<i>Запрятим.</i>
	<i>Спүтим,</i>	<i>Игстим, Спустим.</i>
	<i>Напүтам,</i>	<i>Опүстим.</i>
	<i>Играшщам, Возрашщам се,</i>	<i>Спүтим, Спүтам.</i>
	<i>Райщам се,</i>	<i>Напүтим.</i>
		<i>Ирасгим.</i>
		<i>Зардтим се</i>
		<i>Заретим се.</i>

Ру́готи́м,

Скасти́м,
Свáти́м се,
Скети́м,
Скити́м,
Сéти́м, Сéти́м,
Сíти́м,
Сíти́м,
Слати́м,
Слети́м,
Орамоти́м,

Станоби́тим,
Отрасти́м,

Тегати́м,
Толсти́м,
Тра́ти́м,
Чисти́м,

Хити́м,
Хласти́м.
Хошу́.
Хусти́м,
Части́м,
Чеберсти́м,
Чертíм,
Чести́м,
Чисти́м,
Чти́м,

Зару́фам,

Поскáвшам,
Поскáвшам се,
Посвешам,
Проки́вшам.
Поси́вшам,
Прие́ши́вшам,
Наси́вшам,
Услáши́вшам,
Засме́ши́вшам,
Огра́мо́ши́вшам,
Ори́вшам: иначе Ори́
там,

Устано́ки́вшам,
Остре́ши́вшам,
Отре́ши́вшам. Зло́,
Оузпéши́вшам,
Овтегóши́вшам,
Утóлесши́вшам,
Утráши́вшам,
Нау́ши́вшам,
Хбáты́м,

Хбáты́м, Захбí.
Хйтам Прéхнгам,
Прéхнфам се,
Похáшам,
Возхоти́кам,
Похúши́вшам.
Учáщам,
Учбéрши́вшам,
Очéрши́вшам,
Учéсши́вшам,
Очи́ши́вшам,
Почти́кам,

Обру́готи́м.

Ру́гти́м.

Зару́гти́м, Леш. некор.

Посваси́тим.

Посвáти́м се.

Посбети́м.

Проки́тим.

Поси́тим.

Прие́йтим.

Наси́тим.

Услáсти́м.

Засме́тим.

Ограмоти́м.

Ори́тим: иначе Ори́
там, Оре́гем.

Устано́бítим.

Острасти́м.

Отре́гти́м, Зло́.

Оузпéти́м.

Овтеготи́м.

Утóлости́м.

Утráти́м.

Нау́стим.

Хбáти́м, Ухkáти́м.

Хбíти́м, Ухbíти́м.

Хítим, Прéхнти́м.

Прéхнти́м се.

Посхlaсти́м.

Возхошу́.

Похúстим, плахоум.

Участи́м.

Учбéрсти́м.

Очертíм.

Учестíм.

Очи́стим.

Почти́м.

Шү́тим,
Шшё́тим.
Шшё́тим.
Шшё́тим.

Овшү́там,
Ошшё́там,
Зашшё́там,
Ошшё́там.

Овшү́тим.
Ошшё́тим.
Зашшё́тим.
Поршү́тим.

Ч и м : Ч ў.

Бачим, Леш., некор.
Безпечим, Леш.
Бу́чим,
Величим,

Блачим,
Брачим,
Горчим,
Двечим,
Двојачим,
Жесточим,
Жидчим,
Жичим, Леш.
Жолчим,
Знáчим, леш.
Зрачим,
Лачим,
Једначим,
Јначим,
Квачим,
Кéрчим се,
Кéрчим,
Кльучим,
Кокачим,
Кончим, Кончити,

Пребачам.
Убезпечам,
Возвучам,
Возбелчам, аји,
а не Величайу,
Блачим, Завлачим,
Избрачам,
Огарчам,
Предбечам,
Раздвојачам,
Ужесточам,
Ужидчам,
Пожичам,
Обжолчам,
Озиначам,
Озрачам,
Ујачам,
Поједначам,
Пренинчам,
Заквачам,
Окéрчам се,
Јзкéрчам,
Закльучам,
Лешско.

Обачим.
Убезпечим.
Возвучим, Повучим се.
Возбелчим.

Заблачим.
Јзбрачим.
Огорчим.
Предбечим.
Раздвојачим.
Ужесточим.
Ужидчим.
Пожичим.
Обжолчим.
Озиначим.
Озрачим.
Ујачим.
Поједначим.
Пренинчим.
Заквачим.
Окéрчим се.
Јзкéрчим.
Склъучим.
Сковачим.

Кончам, Кончати.
право.

Крүчим, неуж.
Күчим, неуж.
Күчим, толчем,

Легчим,
Личим,

Лучим,

Мекчим,
Мелчим,
Млачим,
Млничим се,
Мочим,

Мрачим,
Мучим,
Мүчим се.
Овластничим,
Овлачим се,
Оначим, Леш.
Опачим,
Полчим се, некор.

Пічим,

Пикам,
Прічим,
Прічам се,
Прокодничим.

Ворачам, ачам,
Закругчам,
Прикучам,
Докучам,

Облегчам,
Обличам,
Ізлічам,
Разлічам,
Лучам се. Члучам,
Залучам,
Получам се,

Умекчам,
Умелчам,
Размлачам,
Замлічам се,
Макам, Мачем,
Намакам, ачем,
Помрачам,
Замучам,
Чмучам,

Псевдомічам се,
Гледи Онодим,
Преопачам,
Ополчам се,
Зочам се,
Запачам,

Пікак, Запікак,
Запикуєм,
Прічам се,
Запрічам.

Гледи, Чати.
Корачим, Прекорачим.
Закругчим, плах.
Прокучим, плах.
Докучим.
Притросто.
Облегчим.
Обличим.
Ізлічим.
Разлічим.
Лучим се, Члучим.
Залучим.
Получим се. є
Лучи постаїм.
Умекчим.
Умелчим.
Размлачим.
Замлічим.
Намочим.
Чмочим.
Помрачим.
Замучим.
Чмучим.
Девластничим.
Псевдомічим се.

Ізопачим.
Ополчим се.
Зочим се.
Запачим.
Ізпачим.
Пічим, Пікнем.

Запрічим.
Ізпрічам се.

Пророчим,	Прочам,	Чулисмо
Прочим кому,	Урочам се,	Возпрочам.
Рачим се,	Ручам се, Поручам се,	Урачити ми се.
Ручим се,	Урицам,	Поручим се.
Овидочим,	Овидочам,	Уридчим.
Окакам, чем,	Окакам, Окакем,	Овидочим.
Орочим,	Доскакуюм,	Окочим.
Отрочим,	Доскачам,	Доскочим.
Тежчим,	Отсрочам,	Отсрочим.
Терпчим,	Настрочам,	Настрочим.
Тлачим,	Овтежчам,	Овтежчим.
Тлачим,	Оттерпчам,	Оттерпчим.
Толмачим, Ним.	Оттлачам се,	Оттлачим се.
Тончим,	Затлачам,	Затлачим.
Точим, Такам,	Претолмачам,	Претолмачим.
Тачем,	Уганичам,	Уточчим.
Турчим се,	Такам, Тачем,	Наточим.
Тучим,	Натакам, Натачем,	Уточим.
Убитчим,	Потурчам се,	Потурчим се.
Убечим,	Утучам,	Утучим.
Ччим.	Јаубитчам,	Јаубитчим.
	Јаубечам,	Јаубечим.
	Обучам, Научам,	Обучим, Научим.

Ш и м: Ш ч.

Большим,	Повольшам,	Побольшим.
Бухам,	Бухам,	Бушим.
Векшам,	Увекшам,	Увекшим.
Вершам,	Звершам,	Звершим.
Ветшам се, Дат.	Обвегшам се,	Обвегшим се.

Глүшім,	Заглұшам,	Оглұшім
Гөрши м се,	Зғоршам се,	Зғорши м.
Гриши м.	Согрішам,	Погриши м.
Дүши м,	Задұшам,	Задүши м.
Көрши м, Көрхам,	Скөршам,	Скөрши м.
Круши м, Крухам,	Окрушам,	Скруши м.
Липши м,	Поліпшам,	Полипши м.
Менъши м,	Ліншам се, Ұлішам,	Лінши м се, Ұліши м.
Мешни м, Млаши м,	Ұменъшам,	Ұменъши м.
Мерұши м,	Замешам,	Замеши м.
Плаши м,	Заперұшам,	Заперұши м.
Прәши м,	Поплашам,	Проплаши м.
Прокши м,	Напрашам,	Напраши м.
Пустоши м, Леш.	Ұпрокшам,	Ұпрокши м.
Пүшни м, Леш.	Опустошам,	Опустоши м.
Решни м,	Опүшам,	Опүши м.
Риши м,	Нарешам, ёхам,	Нареши м.
Риши м,	Риши м, Отриши м,	Отриши м.
Рұхам,	Разриши м,	Разриши м, нे раз- дриши м.
Рұшам,	Возрұхам,	Рұши м, Порұшам.
Олиши м,	Рұшам, Возрұшам,	Порұхам, Порұши м.
Слиши м,	Олишати : и си-	Олиши м.
Слуши м, Постлу-	шити,	Ұслиши м.
шам,	Слихам, Ұслихам,	Ұслихам.
Слуши м,	Олишам, Ұслишам,	Постлуши м,
Слуши м,	Слуши м, Постлуши м,	Ұслуҳам, Іаслуҳам.
Смиши м,	Постлухи јем, Прислу-	Постлухам, Прислу-
Спиши м се,	и шам,	Хам се.
Страши м,	Поспішам,	Ұсмиши м.
	Пострашам.	Постши м.
		Посттраши м.

О́ушим , Тиши́м , Товáрши́м се , Троши́м , Ту́шим ,	Пресу́шам , Ути́шам , Ву́гераши́на. Отра́шам се . Дешко , искори́стно.	Погу́шам . Утиши́м . Отроши́м се . Отроши́м .
---	--	--

III ил : III ч.

Вéши́м , Виши́м , Виши́м , Дáшшам се , Дáскам се , Ду́ши́м , Доши́м , Непи́м , Ноши́т се , Ниши́м , Овши́м се , Пешши́м се , Деш Плашши́м , неуж. Плошши́м се , или Плашши́м ,	Убéшам , Покáшшам , Прилáшшам се . Приласку́jem се , Језлу́шшам , Возмáшшам , Вознепи́шшам , Јзи́нишшам , Приоби́шшам се , Спéшишшам се , Оплáшшам . Разплашши́м , Плáско ,	Уве́ши́м . Увиши́м . Погоши́м . Прилáши́м се . Приласка́м се , Овлу́шшам , Ужеши́м . Понеци́м . Заноши́м се . Обиниши́м . Взоби́шшам се . Спешши́м се . Оплáши́м , Окрéјем . Разплашши́м . Плóско , ⁸ чини́м . Плóско , Плоснато чини́м . Јазприши́м се . Јазглашши́м , Затра́зи .
Приши́м се , Вли́чек , Ташши́м , Ру́с . Тешше чини́м , Теш- ши́м , Тоши́м , тóже , Херк . Ташши́м ,	Јазти́шшам , Јазтáшшам , Јазти́шшам , Јазто́шшам , Јазтáшшам .	Јазприши́м . Јазглашши́м . Јазти́шшам . Јазто́шшам . Јазтáшшам .

ПРОЧИНАЛНИЈВ РИЧНИЦИ.

И ј е м : Ћ ј ч.

Билијем,	Огнивам,	Обилијем.
Блиднјем,	Облиднјам,	Проблиднјем.
Богатијем,	Обогатикам,	Обогатијем.
Брадатијем,	и от иных синевих ричин по тому ж се тко-	
рет вношекратније, и Једнократније, како то:		

Овдобијем,	Глупијем,	Горчијем.
Вештијем, Лат.	Глушнијем,	Грувијем.
Извитријем,	Гнуснијем,	Густијем.
Гердијем,	Гордијем,	Девелијем.
Дерзијем,	Лисијем,	Пулнијем.
Дешвијем,	Лиснијем,	Пустијем.
Дивијем,	Дуцнијем,	Радијем.
Должијем,	Дошијем,	Зридијем.
Дражијем,	Дудијем.	
Дурнијем,	Дудим се.	Зризбијем.
Дурнијем,	Жаненијем,	Оброгатијем.
Врарнијем,	Жеднијем,	Руменијем.
Врарним се, рабчи	Жекнијем,	Окернијем
се. Зло.		
Вржабијем,	Мерзијем,	Ондигел.
Жидчијем,	Младијем,	Онињем.
Жолтијем,	Млахабијем,	Обсирнијем.
		Обсиротијем.

Заравијем,
 Заленијем,
 Јарнјем,
 Јаснијем,
 Каменнијем,
 Класнијем,
 Киселијем,
 Колијем,
 Конијем,
 Коптијем, леш.
 Коренијем,
 Когматијем,
 Крипенијем,
 Кротијем, тчи-
     јем,
 Легчијем,
 Линијем, реци:
 Чвожијем.
 Хоријем,
 Охрабријем,

Млачнијем,
 Модријем,
 Нилијем,
 Нишиџијем,
 Новијем,
 Обшијем,
 Остријем,
 Охолијем,
 Питомијем,
 Пламенијем,
 Планијем,
 Плашијем,
 Планснивијем,
 Планшигијем,
 Потнијем, леш.
 Потим се,
 Охромијем,
 Овхудијем,
 Цилијем,
 Зацилијем,

Отскрошијем.
 Славијем.
 Владијем.
 Срокијем.
 Отваријем.
 Твердијем.
 Тежчијем.
 Тимнијем
 Тергчијем.
 Тешчијем.
 Тишијем.
 Толстијем.
 Тончијем.
 Топањем.
 Трухлијем.
 Тупијем.
 Сочкерстијем, Херба.
 Сочерсткијем, лехомъ.
 Черльенијем.
 Черијем.

Насандујут јније рични на ћем: се јест ћије, а не починајнога знаменоканја.

Владијем, ијеш,
 Владим,
 Владам,
 Владнем,

Завладијем,
 Завладам,
 Закладујем,
 Лешко,

Завладијем.
 Завладим.
 Завладам.
 Некористно.

Вопију, не вопеју: от вопим, вопиш, вопит, а не вопијеш, вопијет.

Говијем, Говеју,
Говим, иш,
Долијем, неуж.

Радијем,
Окудијем, неуж.
Умијем, Разви-
мијем
Чинјем,

Заговијам,
Загабљам,
Одолијам,
Одаљам,
Возрадивам,
Окудивам,
Разумивам,
Језунијам,

Загонијем.
Загобим.
Одолијем.
Одалим.
Возрадијем.
Окудијем.
Разумијем.
Језунијем.

ОВО ЗАИВОИ КЪ РАЗДВЛУ Д.

Об худијих кончинах јмен овостојнијих.

Во вноѓијих јменех обрнитајтс се худо, а е јест странско, или јнама влудом скажено творење, како што:

1. Ка, во ричинијих јменех, е јест бъ дијанијих, како то: питка, стојка, послика, привѣска, отписка. Речи: питанје, посланје, привѣка, стојанје, отписок, и отпис, повудка, р. повуда и повудженје.
2. Дъл, бъ дијанијих же, како то: купља, торговља. Речи: торгованје, торгобствбо.
3. Изна, како то: главијна, р. поглабје и главина; краљевшијна, р. краљевшијна, укоријна, укоренје.
4. Шпина, гобореш об осовај: како то: једна мушцина, једна женшицина. Речи: једен муж, једна жена, или једна мужска глава, једна женска глава, или осова.
5. Иња, от придивијих, како то: гордниња, пустинја, суетинја, милосрдинја. Речи: возгардјанје, возгорда, пустинја, суетинја, милосрдинја.
6. Ија, прегнѣусно ишкни полујезичници из Грѣчка вели: ванија за бѣиство, пишадија за пихота, мужадија за хлапство, лъгатко, охолија за охолост, и сиција јна мѣрзко творењ на ија.

7. Да, въ мужких: премѣрко во у дѣхъ мужска юмена творѣт се на Да, кѣ: пијаница, увѣнца, вояница, державца, обранца, потѣрца, злочинца. Речи: пијанец, увѣојец, или лъудоморец, вояник, державник, обрантель или обранник, потѣрник, злочинец. Оице добровѣнец, самобладец, самодѣржец, и ны: а не самодѣржа, добровѣница

Он члопѣкоувѣнца вѣстъ. Іоан. въ й гг. Речи: Он члопикоувоец (или лъудоморец) вѣаше.

8. Оща и Ошча, кѣ: тежкоща, жухкоща, милошща. Речи: тежкост, жухкост, милост.

9. Иҳа, въ женских озовнїх: кѣ: Нокачиха, Јеваниха, волчиха. Речи: Новаковица Јвановица, волковица, и Нокаковка, Јвановка, волковка, Јвановишка, волковишка.

10. Отвѣтъ, кѣ: царствѣтъ, пришествѣтъ, умортвѣтъ, величествѣтъ. Речи: царство, пришество, умортъ, величество.

11. И е - се, дѣшко окончанїе: кѣ: ученије - се, сельеније - се. Речи: ученије, сельеније.

12. И бъ женских: церкви, лъгви, кркы, свѣкви, корв, свѣкорва. Речи: церков, лъгов.

13. И ни, дѣшко окончанїе: Господинни, гордіини, свѣтіини, пустіини. Речи: господинѧ, гордина, или гордость, свѣтина, свѣтость, пустына. Кнегинѧ, не кнегинни.

14. И јаъ: поминајаъ, дајаъ, хотјаъ, остављајаъ. Речи: поминајуш, дајуш, хотјаш, остављајуш.

15. Таль : ходатай , прелагатель . Речи : упростник , прелагатель , оправдатель , же же есть добро .
16. А́жинъ : височайшиь , тиша́йшиь . Речи : висо́книь , ти́хов , или превисо́книь , прети́хниь , или најви́шиь , најти́шиь .
17. Яль : ле́шко окончанье . Гораль , кокаль , губаль . Речи : горшак , когач , гувач .
18. Ик : мужик , коньник , крольник , четверник . Речи : Мужиц , ко́ньиц , кра́льиц , четвертник .
19. Чик : преходчик , звоячник , портчник . Речи : преходник , звоя́ник , поручник .
20. Внок : довренок , маленок . Речи : довра́жен , мальца́н .
21. Тин , Греческо окончанье : фесси́тии , Оухи́тии , Йарапатии , Мос-кви́тии . Речи : фезеви́нец , Оушани , Йара́миец . Москова́ец , и Моско́влянин .
22. Внко , отчено : мужиченко , ватенко . Речи : отечко , мужи́чко , ва́щко . Онце : синко , щашко , чловичок , ичко .
23. Ишко - Ишок : дкори́шко , женишко , дитишки , лы́удиши . Речи : дбориц , жени́ца , дитчи́ца , лы́удци .
24. Отво , от придѣлниx : ка́чество , коли́чество , разноство , лакомство . Речи : како́вость , кули́кость , разно́ст , лакомо́ст . Добро́ , ве́личество , и вели́кость .
25. Ир : богатир , мишир , козир , колнир . Речи : вога́тез , липпир . ожерелье и огорлица . Добрó , кесир , пастир , липпир .

26. И́т, къ обстојни́х: болоки́т, најмит. Реци́: клатéж, или скита́бец, најемник.

27. Шфи́к, къ Граджáнски́х: Москóвши́к, Кракóвши́к. Реци́: Москóвец, Краковец, и Москóвлянин, Краковльянин.

28. Ов превратни́х медолье́нни́х гледí више.

29. Чи́к: појемчи́в, разкипчи́в. Реци́: појемльи́в, разкипльи́в.

30. Телен, Телинь. Омотри́цки́ пишет Јмените́лен, Родите́лен: Јмените́линь, и много си́цеви́х.

Али́ обо окончáије јест по оквајанику из Греческого утвorenó. Ка́ко во у Грéков, от Генинитис јдёт Генинитикос, та́ко Ототри́цки от Родите́ль твори́т Родите́льни́, гди ви ре́ш Роди́нъ. Ни отнь́д во у Олови́нцев нiст си́шано та́ко́во говоре́нje, но от Тель, обично јдёт Телье́в, и Тельски́, кт: прия́телье́в, прия́тельски́, Роди́телье́в, родите́льски́, не прия́тельен, родите́лен.

31. Въ нашемъ јези́ку јмена приди́вна не стгојет въ мисто обстојни́х. Жа́ то, гди лéхи белёт: обчáрња, пекáрња, лíппље би ре́ш: обчáрни́ца, пекáрни́ца. Али́ бéд дла́ ради залгетого́ зако́на мо́жет се до-врó ре́ш и пекáрња, побáрња, тобáрња, коньушња, обидња, ве-чérња, бсенóщи́ња, јутéрња: и бечéрни́ца, бсенóши́ница, јутéрни́ца. Человéтна и человéтни́а лíппље, него человéтни́ца. Чу́йни́а, мáини́а, врáлни́а, блуди́лни́а. Си́це ли дбóрски́, дверéчки́, окóлниччи́, стрáпчи́, лóбчи́, поддýаччи́, могут се си́ја терпíт, ка́кот и казиачéй, хотјá тұ́дже, къ мисто дбóрник, окóлник, стрáпник, лóбец, под-дýак, казéник.

Я бъ листо Лешких: подчашъ, подскарбъ, покојовъ, реци:
чашник, скарбник, коморник, покојник, комнатьник, постельник. От
тајен, реци тајност: а тајна никако же иист стерпно. Въ ииједин-
ском племену никоја придијвна могућ стојат за овстојна, какој:
кулико, тулико, и проч.